

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 482

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

59e jaargang
23 december 2016

Inhoud

EUROPEES PARLEMENT

ZITTING 2013-2014

Vergaderingen van 13 t/m 16 januari 2014

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in PB C 464 van 23.12.2014.

AANGENOMEN TEKSTEN

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

RESOLUTIES

Europees Parlement

Dinsdag 14 januari 2014

2016/C 482/01	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over slimme specialisatie: expertisenetwerken voor een gedegen cohesiebeleid (2013/2094(INI))	2
2016/C 482/02	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het uitvoeringsverslag 2013: ontwikkeling en toepassing in Europa van technologie voor koolstofafvang en -opslag (2013/2079(INI))	9
2016/C 482/03	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het Actieplan e-gezondheidszorg 2012-2020 — Innovatieve gezondheidszorg voor de 21e eeuw (2013/2061(INI))	14
2016/C 482/04	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over de voedselcrisis, fraude in de voedselketen en de controle daarop (2013/2091(INI))	22
2016/C 482/05	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over doeltreffende arbeidsinspecties als middel om de arbeidsomstandigheden in Europa te verbeteren (2013/2112(INI))	31
2016/C 482/06	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over financiële participatie van werknemers in bedrijfswinsten 2013/2127(INI)	41
2016/C 482/07	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 betreffende sociale bescherming voor iedereen, ook zelfstandige arbeidskrachten (2013/2111(INI))	48

NL

2016/C 482/08	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over de gereedheid van de EU-lidstaten voor een doeltreffende en tijdige aanvang van de nieuwe programmeringsperiode van het cohesiebeleid (2013/2095(INI))	56
2016/C 482/09	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over een Europese strategie voor kunststofafval in het milieu (2013/2113(INI))	64
2016/C 482/10	Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over een regionaal label: de invoering van goede praktijken in plattelandseconomieën (2013/2098(INI))	70
Woensdag 15 januari 2014		
2016/C 482/11	Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over de toekomst van de betrekkingen tussen de EU en de ASEAN (2013/2148(INI))	75
2016/C 482/12	Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten (2013/2747(RSP))	83
2016/C 482/13	Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over de herindustrialisering van Europa ter bevordering van concurrentievermogen en duurzaamheid (2013/2006(INI))	89
Donderdag 16 januari 2014		
2016/C 482/14	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het in de handel brengen voor de teelt, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een maïsproduct (<i>Zea mays</i> L., lijn 1507), genetisch gemodificeerd met het oog op resistentie tegen bepaalde schadelijke schubvleugelige insecten (2013/2974(RSP)) . . .	110
2016/C 482/15	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de eerbiediging van het fundamentele recht van vrij verkeer in de Europese Unie (2013/2960(RSP))	114
2016/C 482/16	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het te koop aanbieden van het EU-burgerschap (2013/2995(RSP))	117
2016/C 482/17	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voortgangsverslag 2013 betreffende Servië (2013/2880(RSP))	119
2016/C 482/18	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het Europees integratieproces van Kosovo (2013/2881(RSP))	127
2016/C 482/19	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voortgangsverslag 2012 over IJsland en de perspectieven na de verkiezingen (2013/2932(RSP))	135
2016/C 482/20	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de situatie in Zuid-Sudan (2014/2512 (RSP))	137
2016/C 482/21	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over EU-strategie tegen dakloosheid (2013/2994(RSP))	141
2016/C 482/22	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de situatie van de verdedigers van rechten en oppositie-activisten in Cambodja en Laos (2014/2515(RSP))	145
2016/C 482/23	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de recente verkiezingen in Bangladesh (2014/2516(RSP))	149
2016/C 482/24	Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over recente stappen gericht op het criminaliseren van lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele mensen (LGBTI) (2014/2517(RSP))	152

II Mededelingen

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europees Parlement

Dinsdag 14 januari 2014

2016/C 482/25	Besluit van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het verzoek om verdediging van de immuniteit en de voorrechten van Lara Comi (2013/2190(IMM))	155
2016/C 482/26	Besluit van het Europees Parlement van 14 januari 2014 tot wijziging van artikel 81 van het Reglement van het Europees Parlement over de goedkeuringsprocedure (2012/2124(REG))	157

Woensdag 15 januari 2014

2016/C 482/27	Besluit van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over de bevoegdheden van de vaste commissies (2013/2996(RSO))	160
---------------	--	-----

Donderdag 16 januari 2014

2016/C 482/28	Besluit van het Europees Parlement van 16 januari 2014 tot wijziging van het Reglement van het Europees Parlement inzake de opheffing en de verdediging van de parlementaire immuniteit (2013/2031(REG))	169
---------------	--	-----

III Voorbereidende handelingen

EUROPEES PARLEMENT

Dinsdag 14 januari 2014

2016/C 482/29	P7_TA(2014)0004 CO ₂ -emissies van nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 510/2011 teneinde de modaliteiten vast te stellen voor het bereiken van de 2020-doelstelling om de CO ₂ -emissies van nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen te verminderen (COM(2012)0394 — C7-0185/2012 — 2012/0191(COD)) P7_TC1-COD(2012)0191 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 510/2011 tot vaststelling van de modaliteiten voor het halen van de 2020-doelstelling inzake de reductie van de CO ₂ -emissies van nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen	176
2016/C 482/30	P7_TA(2014)0005 Consumentenprogramma 2014-2020 ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een consumentenprogramma 2014-2020 (COM(2011)0707) — C7-0397/2011 — 2011/0340(COD)) P7_TC1-COD(2011)0340 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een meerjarig consumentenprogramma voor de jaren 2014-2020 en tot intrekking van Besluit nr. 1926/2006/EG	178

2016/C 482/31

P7_TA(2014)0006

Communauxtariefcontingenten voor kwaliteitsrundvlees, varkensvlees, slachtpluimvee, tarwe en mengkoren, en zemelen, slijpsel en andere resten ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 774/94 van de Raad houdende opening en vaststelling van de wijze van beheer van communautaire tariefcontingenten voor kwaliteitsrundvlees, varkensvlees, slachtpluimvee, tarwe en mengkoren, en zemelen, slijpsel en andere resten (COM(2011)0906 — C7-0524/2011 — 2011/0445(COD))

P7_TC1-COD(2011)0445

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 774/94 van de Raad, wat de aan de Commissie toe te kennen uitvoeringsbevoegdheden en gedelegeerde bevoegdheden betreft 179

2016/C 482/32

P7_TA(2014)0007

Invoer van olijfolie en andere landbouwproducten uit Turkije ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2008/97, (EG) nr. 779/98 en (EG) nr. 1506/98 van de Raad op het gebied van de invoer van olijfolie en andere landbouwproducten uit Turkije, wat de aan de Commissie te verlenen gedelegeerde bevoegdheden en uitvoeringsbevoegdheden betreft (COM(2011)0918 — C7-0005/2012 — 2011/0453(COD))

P7_TC1-COD(2011)0453

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2008/97, (EG) nr. 779/98 en (EG) nr. 1506/98 van de Raad op het gebied van de invoer van olijfolie en andere landbouwproducten uit Turkije, wat de aan de Commissie te verlenen gedelegeerde bevoegdheden en uitvoeringsbevoegdheden betreft 181

2016/C 482/33

P7_TA(2014)0008

Geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten (COM(2011)0530 — C7-0234/2011 — 2011/0231(COD))

P7_TC1-COD(2011)0231

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten en houdende intrekking van Verordening (EEG) Nr. 1601/91 van de Raad 183

Woensdag 15 januari 2014

2016/C 482/34

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het ontwerp van besluit van de Raad tot intrekking van Besluit 2007/124/EG, Euratom tot vaststelling van het specifieke programma „Terrorisme en andere aan veiligheid gerelateerde risico's: preventie, paraatheid en beheersing van de gevolgen" voor de periode 2007-2013, als onderdeel van het Algemene programma „Veiligheid en bescherming van de vrijheden" (15187/2013 — C7-0418/2013 — 2013/0281(APP)) 184

2016/C 482/35	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het ontwerpbesluit van de Raad tot verlenging van de Overeenkomst voor samenwerking op wetenschappelijk en technologisch gebied tussen de Europese Gemeenschap en de regering van de Russische Federatie (13152/2013 — C7-0370/2013 — 2013/0282(NLE)) . . . . . 185</p>
2016/C 482/36	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van de Raad over de denominaties en technische specificaties van voor circulatie bestemde euromuntstukken (herschikking) (COM(2013)0184 — C7-0132/2013 — 2013/0096(NLE)) . . . . . 186</p>
2016/C 482/37	<p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 betreffende het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de aanneming van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende tachografen in het wegvervoer, tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad betreffende het controleapparaat in het wegvervoer en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer (11532/4/2013 — C7-0410/2013 — 2011/0196(COD)) . . . . . 188</p>
2016/C 482/38	<p>P7_TA(2014)0024</p> <p>Toewijzing van concessieovereenkomsten ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de gunning van concessieopdrachten (COM(2011)0897 — C7-0004/2012 — 2011/0437(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0437</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten . . . . . 189</p>
2016/C 482/39	<p>P7_TA(2014)0025</p> <p>Gunning van overheidsopdrachten ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gunnen van overheidsopdrachten (COM(2011)0896 — C7-0006/2012 — 2011/0438(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0438</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG . . . . . 190</p>
2016/C 482/40	<p>P7_TA(2014)0026</p> <p>Gunning van contracten aan marktdeelnemers in de sectoren water, energie, vervoer en postdiensten ***I</p> <p>Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gunnen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (COM(2011)0895 — C7-0007/2012 — 2011/0439(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0439</p> <p>Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG . . . . . 191</p>

2016/C 482/41	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 15 januari 2014 op het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad over toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de interne aanbestedingsmarkt van de Unie en procedures tot ondersteuning van onderhandelingen over toegang van goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedingsmarkten van derde landen (COM(2012)0124 — C7-0084/2012 — 2012/0060(COD))	192
2016/C 482/42	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 15 januari 2014 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2001/110/EG inzake honing (COM(2012)0530 — C7-0304/2012 — 2012/0260(COD))	227
2016/C 482/43	P7_TA(2014)0029 Programma Hercules III en de bescherming van de financiële belangen van de EU ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het programma Hercules III ter bevordering van acties op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie (COM(2011)0914 — C7-0513/2011 — 2011/0454(COD)) P7_TC1-COD(2011)0454 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een programma voor de bevordering van acties op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie (programma „Hercules III”) en tot intrekking van Besluit nr. 804/2004/EG	234
2016/C 482/44	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 15 januari 2014 op het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 638/2004 betreffende de communautaire statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten in verband met het toekennen van gedelegeerde en uitvoeringsbevoegdheden aan de Commissie voor de vaststelling van bepaalde maatregelen, de verstrekking van gegevens door de douane, de uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen de lidstaten en de definitie van de statistische waarde (COM(2013)0578 — C7-0242/2013 — 2013/0278(COD))	235
Donderdag 16 januari 2014		
2016/C 482/45	Besluit van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de aanbeveling van de Raad inzake de benoeming van een lid van de directie van de Europese Centrale Bank (N7-0002/2014 — C7-0010/2014 — 2014/0801(NLE))	244
2016/C 482/46	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Frankrijk wordt gemachtigd een verlaagd tarief van bepaalde indirecte belastingen toe te passen op in Guadeloupe, Frans-Guyana, Martinique en Réunion vervaardigde „traditionele” rum en tot wijziging van Beschikking 2007/659/EG (COM(2013)0839 — C7-0488/2013 — 2013/0413(CNS))	245

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure, eerste lezing
- ***II Gewone wetgevingsprocedure, tweede lezing
- ***III Gewone wetgevingsprocedure, derde lezing

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerptekst voorgestelde rechtsgrond)

Amendementen van het Parlement:

Nieuwe tekstdelen worden in ***vet cursief*** aangegeven. Geschrapte tekstdelen worden aangegeven met het symbool **▮** of worden doorgestreept. Waar tekstdelen worden vervangen, wordt de nieuwe tekst in ***vet cursief*** aangegeven, terwijl de vervangen tekst wordt geschrapd of doorgestreept.

EUROPEES PARLEMENT

ZITTING 2013-2014

Vergaderingen van 13 t/m 16 januari 2014

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in PB C 464 van 23.12.2014.

AANGENOMEN TEKSTEN

Dinsdag 14 januari 2014

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

EUROPEES PARLEMENT

P7_TA(2014)0002

Slimme specialisatie: netwerken van kenniscentra voor een doeltreffend cohesiebeleid

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over slimme specialisatie: expertisenetwerken voor een gedegen cohesiebeleid (2013/2094(INI))

(2016/C 482/01)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de titels XVII, XVIII en XIX,
- gezien Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1260/1999 ⁽¹⁾,
- gezien Besluit 2006/702/EG van de Raad van 6 oktober 2006 betreffende communautaire strategische richtsnoeren inzake cohesie ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 5 juli 2011 over het vijfde cohesieverslag van de Commissie en haar strategie voor het cohesiebeleid na 2013 ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 23 juni 2011 over de bestaande situatie met betrekking tot het EFRO en andere structuurfondsen en de synergievoordelen die kunnen worden bereikt door deze beter op elkaar af te stemmen ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 7 oktober 2010 over het cohesie- en regionaal beleid van de EU na 2013 ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 20 mei 2010 over de bijdrage van het cohesiebeleid aan de verwezenlijking van de Lissabon- en EU 2020-doelstellingen ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 20 mei 2010 over de totstandbrenging van synergieën tussen voor onderzoek en innovatie bestemde fondsen in Verordening (EG) nr. 1080/2006 betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling in steden en regio's alsmede in de lidstaten en de Unie ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ PB L 210 van 31.7.2006, blz. 25.

⁽²⁾ PB L 291 van 21.10.2006, blz. 11.

⁽³⁾ PB C 33 E van 5.2.2013, blz. 21.

⁽⁴⁾ PB C 390 E van 18.12.2012, blz. 27.

⁽⁵⁾ PB C 371 E van 20.12.2011, blz. 39.

⁽⁶⁾ PB C 161 E van 31.5.2011, blz. 120.

⁽⁷⁾ PB C 161 E van 31.5.2011, blz. 104.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien het voorstel van de Commissie van 6 oktober 2011 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, die onder het gemeenschappelijk strategisch kader vallen, en tot vaststelling van algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 (COM(2011)0615),
  - gezien het voorstel van de Commissie van 6 oktober 2011 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende specifieke bepalingen met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en de doelstelling „Investeren in groei en werkgelegenheid”, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1080/2006 (COM(2011)0614),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 6 oktober 2010 getiteld „Europa 2020-kerninitiatief — Innovatie-Unie” (COM(2010)0546),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 9 november 2010 met als titel „Conclusies van het vijfde verslag over de economische, sociale en territoriale samenhang: de toekomst van het cohesiebeleid” (COM(2010)0642),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 6 oktober 2010 over de bijdrage van het regionaal beleid aan de slimme groei in het kader van de Europa 2020-strategie (COM(2010)0553),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010 getiteld „Europa 2020: een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
  - gezien de gids van de Commissie van maart 2012 getiteld „Gids voor onderzoeks- en innovatiestrategieën voor slimme specialisaties (RIS 3)”,
  - gezien het „Report on innovation driven-growth in regions: the role of smart specialisation” van de OESO van december 2012,
  - gezien de in opdracht van zijn Directoraat-generaal intern beleid uitgevoerde studie van december 2012 met als titel „Ex-antevoorwaarden in het cohesiebeleid”,
  - gezien de mededeling van de Commissie van 21 maart 2013 met als titel „Stand van zaken rond de Innovatie-Unie 2012 — Verandering versnellen” (COM(2013)0149),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 13 september 2013 getiteld „Het meten van de innovatieresultaten in Europa: naar een nieuwe indicator” (COM(2013)0624),
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A7-0462/2013),
- A. overwegende dat de EU juist in deze tijden van economische, financiële en sociale crisis haar inspanningen voor de voltooiing van de Innovatie-Unie en voor de totstandbrenging van duurzame economische groei moet versterken en dat de daartoe ter beschikking staande middelen op grond van de kritieke begrotingstoestand in vele lidstaten en regio's, alsook op EU-niveau, beperkt zijn en daarom bijzonder doeltreffend moeten worden aangewend;
- B. overwegende dat onder „strategie voor slimme specialisatie” de nationale of regionale innovatiestrategieën worden verstaan waarin prioriteiten worden vastgesteld om een concurrentievoordeel op te bouwen door de sterke punten van onderzoek en innovatie (O&I) te ontwikkelen en aan te laten sluiten bij de behoeften van het bedrijfsleven om op samenhangende wijze in te spelen op opkomende mogelijkheden en marktontwikkelingen en tegelijkertijd dubbel werk en versnippering van initiatieven te voorkomen, en die de vorm kunnen aannemen van of opgenomen kunnen worden in een nationaal of regionaal strategisch beleidskader voor O&I⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Artikel 2, wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

Dinsdag 14 januari 2014

- C. overwegende dat ondersteuning van onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I) als een van de doelstellingen van het cohesiebeleid is opgenomen in de verplichte thematische concentratie in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor 2014-2020;
- D. overwegende dat de regio's voor de programmeringsperiode 2014-2020 er voor de eerste keer toe worden verplicht een O&I-strategie te ontwikkelen met behulp waarvan de regionale innovatiekracht moet worden versterkt en de uitgaven op het vlak van O&O&I beter moeten worden gecoördineerd ⁽¹⁾;
- E. overwegende dat de regio's zich daarbij op enkele prioriteiten dienen te concentreren, rekening houdend met hun respectieve sterke en zwakke punten, die als motor voor innovatie de regionale economie op duurzame wijze dienen te bevorderen of te vernieuwen;
- F. overwegende dat de regio's een strategie voor slimme specialisatie dienen uit te werken aan de hand van een kritische zelfanalyse en in nauwe samenwerking met het maatschappelijk middenveld en belanghebbenden zoals onderzoekscentra, universiteiten, hogescholen en bedrijfsleven ⁽²⁾;
- G. overwegende dat de strategie tot doel heeft synergieën tussen alle instrumenten en investeringen op het vlak van O&O&I te maximaliseren — en met name synergieën tussen Horizon 2020 en de structuurfondsen te bevorderen — teneinde de innovatiekloof tussen de regio's te dichten;
- H. overwegende dat de regio's eveneens investeringsplannen voor alle voor O&O&I ter beschikking staande regionale, nationale en EU-middelen moeten opstellen en daarin moeten aangeven hoe particuliere investeringen moeten worden gestimuleerd en aangewend om de EU-prioriteiten op het vlak van O&O&I in de volgende jaren te verwezenlijken;
- I. overwegende dat er een samenvatting van die strategieën, of ten minste een plan voor de uitvoering ervan, in de partnerschapsovereenkomst en de operationele programma's moet worden opgenomen;
- J. overwegende dat de Commissie de tussentijdse betalingen van EFRO-middelen voor de thematische doelstelling „versterking van O&O&I” kan opschorten indien niet aan deze ex-antevoorwaarden wordt voldaan;
- K. overwegende dat de regio's, gezien de multi-level governance van het regionale beleid, flexibiliteit moet worden gegund bij het vaststellen van de wijze waarop zij aan de ex-antevoorwaarden voldoen;
- L. overwegende dat de regio's niet alleen intern sterker naar elkaar toe moeten groeien, maar dat zij ook hun onderlinge samenwerking moeten versterken om hun concurrentiekracht op wereldvlak te vergroten;

Algemene opmerkingen

1. erkent dat een strategie voor slimme specialisatie een dynamisch en langdurig proces is waarbij de deelnemers steeds bijleren, en dat dit proces ook tijdens de toekomstige programmeringsperiode en in de verdere toekomst nog moet worden voortgezet;
2. is van mening dat, los van de vervulling van deze ex-antevoorwaarden, de ontwikkeling van een dergelijke strategie de regio's op middellange en lange termijn grote voordelen op het vlak van doeltreffendheid van hun O&O&I oplevert, aangezien deze strategie een gecoördineerde aanpak omvat en hun innovatiepotentieel onder de loep neemt;
3. vraagt elke regio om deze strategie niet alleen als een wettelijke verplichting, maar ook als een bron van mogelijkheden te zien; vraagt daarom alle regio's en lidstaten, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, vaart te zetten achter de uitwerking van hun strategie voor slimme specialisatie, om te voorkomen dat er bij gebrek aan een dergelijke strategie vertraging optreedt bij de verstrekking van EU-financiering voor de desbetreffende operationele programma's;

⁽¹⁾ Bijlage V, tabel 1, Ex-antevoorwaarden, wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM (2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

⁽²⁾ Zie de definitie van „strategie voor slimme specialisatie” in artikel 2, tweede alinea, punt 2 ter, wetgevingsprocedure 2011/0276 (COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

Dinsdag 14 januari 2014

4. erkent dat de regio's behoefte hebben aan informatie, en onderstreept daarom het belang van het advies en de bijstand die worden verstrekt door DG REGIO, DG RTD en andere bevoegde directoraten-generaal, alsook door het platform in Sevilla ⁽¹⁾, en verzoekt hen hun activiteiten te intensiveren; roept alle de regio's op om het platform intensiever te gebruiken; pleit ervoor om breed opgezette lokale campagnes te ontwikkelen om informatie over de strategie voor slimme specialisatie te verspreiden zodat de belanghebbenden en het maatschappelijk middenveld kunnen participeren;
5. vraagt de Commissie de regio's te helpen om het geplande monitoringsysteem op effectieve wijze en met relevante indicatoren op te zetten, en daarbij met name gegevens voor EU-wijde en internationale vergelijkingen te verstrekken;

De „juiste” prioriteiten

6. onderstreept dat het ontwikkelingsniveau alsook de sterke en zwakke punten van de regio's sterk uiteenlopen; vraagt de regio's daarom zelf passende acties te kiezen door zich te concentreren op het versterken van hun regionale kenmerken, potentieel en concurrentievoordelen, en niet gewoon succesvolle strategieën van andere regio's te kopiëren;
7. beklemtoont dat regio's naar een voortrekkersrol op het gebied van nieuwe technologieën kunnen streven om nieuwe markten aan te boren, maar ook kunnen voortbouwen op reeds bestaande kennis en vaardigheden — en die dus kunnen diversifiëren — in verwante activiteiten, indien de kennisoverdracht daar het grootst is („related diversity”);
8. onderstreept hoe belangrijk het voor de versterking van de regionale economieën is om zich niet uitsluitend op afzonderlijke concurrentievoordelen te concentreren, maar ook een waardeketen tot stand te brengen die alle ontwikkelings- en productiefasen verbindt, van fundamenteel onderzoek over toepassingsgericht onderzoek en technologieoverdracht tot concrete, bruikbare producten en start-ups;
9. moedigt de regio's aan om te investeren in technologie- en sectoroverschrijdende activiteiten die dwarsverbanden in de hele regionale economie tot stand kunnen brengen, zodat een zo groot mogelijke verscheidenheid aan bedrijven kunnen bijdragen tot en kunnen profiteren van het scheppen van meer groei en banen; moedigt de regio's in dit verband met name aan om het potentieel van alle kmo's — gedefinieerd als micro-, kleine en middelgrote ondernemingen ⁽²⁾ — te benutten en te stimuleren, omdat zij in de regio's de drijvende kracht achter innovatie zijn en dus van fundamenteel belang zijn voor de economie van elke regio;
10. is van mening dat de regio's zich bij de keuze van hun prioriteiten niet alleen moeten richten op de versterking van hun innovatiesystemen met het oog op een grotere concurrentiekracht en toegevoegde waarde, maar ook op de aanpak van structurele en maatschappelijke uitdagingen zoals werkloosheid, armoede, energiezekerheid en demografische veranderingen;
11. verzoekt de regio's zich niet alleen op technologisch gerichte innovatie te concentreren, maar hun strategieën te baseren op een zo breed mogelijke invulling van het begrip innovatie; hoopt dat daarbij niet alleen „hightech” innovatie maar ook „lowtech” en zelfs „nontech” innovatie in aanmerking zullen worden genomen, bijvoorbeeld de optimalisering van processen of de omvorming van organisaties; verwijst in dit verband uitdrukkelijk naar sociale en ecologische innovatie; onderstreept dat de innovatiestrategieën tot doel moeten hebben innovatie in de praktijk te stimuleren;
12. is zich ervan bewust dat prioritering een gevoelige procedure is die de regio's volgen; is dan ook van mening dat de invoering van een reviewsysteem de regio's de kans zou geven hun strategieën te heroverwegen; is van mening dat de initiële selectie van relevante, resultaatgerichte indicatoren en de kwaliteit van de inbreng van de betrokken actoren essentiële factoren zijn om de strategie voor slimme specialisatie te doen slagen, en dat zij het risico van vergissingen bij de prioritering verlagen;

⁽¹⁾ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

⁽²⁾ Aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (2003/361/EG).

Dinsdag 14 januari 2014

De actoren in de regio's meer betrekken

13. is van mening dat de kwaliteit van de samenwerking tussen de overheid en de betrokken actoren in de regio's van beslissende invloed zal zijn op het succes van de RIS 3-strategie en het risico van vergissingen bij de prioritering sterk zal verkleinen;

14. onderstreept in dit verband het belang van raadpleging van het bedrijfsleven, en met name kmo's, aangezien een „innovatievisie” slechts kan slagen als het bedrijfsleven beschikt over het nodige potentieel om de strategie in de praktijk te brengen;

15. onderstreept dat de overlegprocedures en doelgroepen opnieuw moeten worden bekeken en zo nodig moeten worden uitgebreid om toekomstige motoren voor innovatie niet over het hoofd te zien; vindt het bijzonder belangrijk om toekomstige ondernemers te betrekken;

16. verduidelijkt dat het met het oog op ownership en bewustmaking van het grootste belang is dat de lokale en regionale beleidsmakers, universiteiten, onderzoeks- en innovatiecentra, het bedrijfsleven alsook het maatschappelijk middenveld en de sociale partners zo nauw mogelijk bij de ontwikkeling van een gemeenschappelijke visie worden betrokken;

17. onderstreept het belang van nauwe samenwerking binnen de kennisdriehoek voor kennisoverdracht zoals die bijvoorbeeld in het kader van het Europees Instituut voor onderzoek en innovatie of in regionale innovatieclusters en innovatiecentra plaatsvindt; onderstreept in dit verband het belang van „investeren in mensen”;

18. verzoekt de publieke en private actoren gebruik te maken van de diverse financieringsmogelijkheden voor deze acties in het kader van het EFRO voor 2014-2020, onder meer door ondersteuning voor het opzetten van regionale kweekvijvers voor innovatie en door de ontwikkeling van interactie en synergieën tussen universiteiten, andere instellingen voor onderzoek en hoger onderwijs, innovatieve en creatieve ondernemers en bedrijven, bedrijfssondersteunende diensten en investeerders, zoals bijvoorbeeld in de creatieve en culturele bedrijfssectoren het geval is;

19. is van mening dat daartoe passende structuren en een efficiënt beheer nodig zijn en dat de overheidsinstanties en ministeries een cultuur van onderlinge samenwerking en samenwerking met het bedrijfsleven en andere actoren tot stand moeten brengen; verzoekt de regionale en nationale beleidsmakers en overheidsinstanties hun interne procedures overeenkomstig de behoeften van het nieuwe „ondernemingsgezinde ontdekkingsproces” te moderniseren, en met name een nauwer en duurzaam overleg met de betrokken actoren aan te gaan; moedigt kmo's, met name in regio's met een groot aandeel kmo's, aan om via geschikte platforms samen te werken om een grotere rol te kunnen spelen in het proces van slimme specialisatie; beveelt aan om de beschikbare middelen voor capaciteitsopbouw zo nodig te gebruiken om overheidsinstanties en belanghebbenden het heft meer in eigen handen te laten nemen;

20. is van mening dat aan alle betrokken regionale overheidsinstanties en actoren zo nodig hoogwaardige opleidingen en seminars moeten worden aangeboden die gericht zijn op vraagstukken met betrekking tot de voorbereiding en tenuitvoerlegging van de strategieën voor slimme specialisatie;

Synergie-effecten tussen de steunprogramma's bereiken

21. is ingenomen met de door de Commissie en de EU-wetgever behaalde successen in het streven naar betere randvoorwaarden voor synergieën tussen de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF's) en andere EU-programma's, zoals Cosme en met name Horizon 2020, bijvoorbeeld door de tarieven te harmoniseren of steun te combineren ⁽¹⁾;

22. roept de regio's op om ten volle gebruik te maken van alle steun-, samenwerkings- en investeringsmogelijkheden, met inbegrip van acties stroomopwaarts en stroomafwaarts ⁽²⁾, teneinde synergieën tussen de ESIF's en Horizon 2020 te bevorderen en zo de innovatiekloof tussen de regio's te dichten;

⁽¹⁾ Artikel 55, lid 8, en artikel 57 van wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482, artikel 17 bis van wetgevingsprocedure 2011/0401(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0809, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0499, en artikel 31 van wetgevingsprocedure 2011/0399(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0810, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0500.

⁽²⁾ Bijlage I, punt 4.3.2, van wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

Dinsdag 14 januari 2014

23. roept de regio's met een achterstand bij de opbouw van onderzoeksinfrastructuur en -capaciteit op om samenwerking met uitstekende onderzoeksinstellingen in de zin van „teaming/twinning for excellence” te bevorderen teneinde zelf kenniscentra op te bouwen die in de toekomst aan de gehele regionale economie ten goede zullen komen;
24. roept de regio's op om zich in het kader van de strategie intensief bezig te houden met de vraag hoe investeringen in de particuliere sector kunnen worden gestimuleerd, aangezien het investeringspotentieel op het vlak van O&O&I hier duidelijk nog verder kan worden vergroot;
25. verzoekt alle regionale en nationale actoren die belast zijn met de opzet en uitvoering van de RIS 3-strategie, het stappenplan van het Europees Strategieforum voor onderzoeksinfrastructuren (ESFRI), de ESIF's en Horizon 2020 nauwer samen te werken bij de planning en coördinatie en, waar nodig, de nodige structuren ⁽¹⁾ te ontwikkelen om de diverse niveaus van het overheidsoptreden via netwerken onderling te integreren; verzoekt de lidstaten best practices inzake dergelijke structuren uit te wisselen;
26. vraagt DG REGIO en DG RTD hun inspanningen om de programma's verenigbaar te maken, vol te houden zodat er synergieën tot stand kunnen worden gebracht; onderstreept dat er gezamenlijke steun moet worden verleend om de nationale en regionale autoriteiten te helpen bij het opstellen en uitvoering van hun respectieve strategieën; verwacht dat DG REGIO en DG RTD daartoe nauwer gaan samenwerken, met name door leidraden voor de betrokken actoren op te stellen;
27. verwelkomt alle inspanningen om de adviesdiensten uit te breiden; is van mening dat het nuttig zou zijn om ook de potentiële ontvangers van middelen uit het programma Horizon 2020 en de betrokken adviescentra op passende wijze bij deze uitwisseling te betrekken;

Nauwe samenwerking tussen regio's: de externe dimensie

28. verzoekt de regio's niet alleen hun interne betrekkingen tussen onderwijs- en onderzoeksinstellingen, ondernemingen en overheid te verbeteren, maar ook allianties te smeden met andere regio's om de eigen waardeketen aan te vullen;
29. benadrukt dat kansen worden bevorderd als de partners van kennis- en innovatiegemeenschappen (KIG's) in de regio's nauw samenwerken met de autoriteiten en organisaties die betrokken zijn bij de opstelling en uitvoering van de RIS 3-strategieën zoals omschreven in bijlage IV bij COM(2011)0615, 2011/0276(COD), C7-0335/2011, met inbegrip van partnerschappen met regio's die als gastregio optreden voor bestaande en potentiële colocatiecentra, zoals regionale implementatie- en innovatiegemeenschappen (RII's);
30. acht het van essentieel belang dat de regionale specialisatiestrategieën bijdragen tot de oprichting van nieuwe Europese expertisenetwerken in diverse sectoren en zo het concurrentievermogen en de internationale aanwezigheid van de Europese Unie helpen versterken;
31. is van mening dat regionale samenwerking, door de overdracht van kennis en technologie die daarmee gepaard gaat, enorm veel voordeel kan opleveren, zowel voor de regio's, met betrekking tot hun economisch potentieel ter plaatse, als voor de EU; verwijst daarbij naar zeer succesvolle samenwerkingsvormen zoals die in het kader van het initiatief „Kennisregio's”;
32. wijst erop dat veel regio's nog terugschrikken voor de complexe analyse- en coördinatiekosten; moedigt de regio's daarom aan om gebruik te maken van de door de wetgever voorziene optie om maximaal 15 % van de programmamiddelen buiten het programmagebied te investeren ⁽²⁾;
33. onderstreept dat grensgebieden vaak met uitdagingen van gelijke aard te kampen hebben vanwege hun gemeenschappelijke territoriale kenmerken; verzoekt de Commissie, de lidstaten en de lokale en regionale autoriteiten om met behulp van de EU-financiering voor interregionale samenwerking, grensoverschrijdende strategieën voor slimme specialisatie uit te werken en grensoverschrijdende clusters op te richten;

⁽¹⁾ Bijlage I, punt 4.1.2.b, van wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

⁽²⁾ Artikel 60, lid 2, wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

Dinsdag 14 januari 2014

34. verwelkomt de mogelijkheden op het vlak van territoriale samenwerking waarin het gemeenschappelijk strategisch kader voorziet ⁽¹⁾; verwelkomt ook elke andere vorm van kleinschalige internationalisering door de regio's en actoren die namens de regio's werken;

o

o o

35. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de lidstaten.

⁽¹⁾ Bijlage I, punt 7.2, van wetgevingsprocedure 2011/0276(COD), gebaseerd op voorstel voor een verordening COM(2011)0615, aangenomen teksten, P7_TA(2013)0482.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0009

Technologie voor koolstofafvang en -opslag

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het uitvoeringsverslag 2013: ontwikkeling en toepassing in Europa van technologie voor koolstofafvang en -opslag (2013/2079(INI))

(2016/C 482/02)

Het Europees Parlement,

- gezien Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ (CCS-richtlijn),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 27 maart 2013 over de toekomst van koolstofafvang en -opslag in Europa (COM(2013)0180),
  - gezien het groenboek van de Commissie van 27 maart 2013 getiteld „Een kader voor het klimaat- en energiebeleid voor 2030” (COM(2013)0169),
  - gezien het klimaat- en energiepakket van de EU van december 2008,
  - gezien zijn resolutie van 15 maart 2012 over een routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050 ⁽²⁾,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en het advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A7-0430/2013),
- A. overwegende dat koolstofafvang en -opslag (CCS) een veelbelovende technologie is die de enige manier zou kunnen zijn om te komen tot een aanzienlijke vermindering van CO₂-emissies van industriële bronnen, en die de mogelijkheid biedt om CO₂-emissies van met fossiele brandstoffen gestookte krachtcentrales significant te verminderen, maar dat investeringen nodig zijn evenals demonstratie op industriële schaal om innovatie te bevorderen, een kostenverlaging te verzekeren, en de milieuveiligheid ervan te bevestigen;
- B. overwegende dat het Internationale Energieagentschap verwacht dat fossiele brandstoffen tegen 2030 nog altijd 75 % van de wereldwijde energiemix zullen vertegenwoordigen, en meent dat met CCS bijna 20 % van de tegen 2050 vereiste vermindering van CO₂-emissies kan worden verwezenlijkt en dat als deze technologie niet wordt ingezet 40 % extra moet worden geïnvesteerd in elektriciteit om een temperatuurstijging van meer dan 2 °C te voorkomen;
- C. overwegende dat CCS de enige technologie is die een sterke verlaging van de CO₂-uitstoot kan opleveren in belangrijke takken van industrie, zoals de staal-, de cement- en de chemische sector en in olieraffinaderijen, en in combinatie met het gebruik van biomassa voor de opwekking van elektriciteit, tot een netto vermindering van de CO₂-emissies kan bijdragen;
- D. overwegende dat uitgaande van het huidige gebruik van fossiele brandstoffen en de prognoses voor de toekomst bij eenzelfde gebruik, CCS van cruciaal belang lijkt te zijn voor het verwezenlijken van de doelstelling om de mondiale temperatuurstijging te beperken tot minder dan 2 °C;
- E. overwegende dat de ontwikkeling van CCS moet worden beschouwd als een strategie die complementair is aan de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen in het kader van de overgang naar een koolstofarme economie;

⁽¹⁾ PB L 140 van 5.6.2009, blz. 114.

⁽²⁾ PB C 251 E van 31.8.2013, blz. 75.

Dinsdag 14 januari 2014

- F. overwegende dat de regeringsleiders in 2007 hoopten tegen 2015 over een twaalfal demonstratie-installaties voor CCS te beschikken, maar dat dit voornemen alleen betaalbaar was met een hoge koolstofprijs en dus niet kan worden gerealiseerd;
- G. overwegende dat de ontwikkeling van deze technologie geen stimulans mag vormen om het percentage energiecentrales dat fossiele brandstoffen gebruikt te laten toenemen;
- H. overwegende dat de EU haar technologische voorsprong op het gebied van CCS stilaan verliest en, nu nog slechts één project in aanmerking komt voor steun uit het NER300-financieringsinstrument en de meeste projecten in het kader van het Europees energieprogramma voor herstel zijn stopgezet of opgeschort, geen effectief beleid heeft om topprojecten op het gebied van CCS te bevorderen;
- I. overwegende dat het publiek te allen tijde een volledig en duidelijk beeld van de voordelen en mogelijke gevaren van CCS moet worden gegeven voordat projecten op commerciële schaal worden ontwikkeld;

De ambities opschroeven

1. erkent dat de toepassing van CCS de EU de mogelijkheid biedt om haar doelstellingen inzake koolstofemissiereducties tegen 2050 tegen de laagst mogelijke kosten te halen en dat deze technologie in het bijzonder noodzakelijk is om industriële sectoren met een grote CO₂-uitstoot koolstofarm te maken; meent dat CCS ook zou kunnen bijdragen aan een diverse en zekere energievoorziening terwijl tegelijkertijd arbeidsplaatsen worden behouden en gecreëerd; herhaalt dat dringend CCS-vlaggenschipprojecten voor de gehele productieketen moeten worden ontwikkeld om de beste en economisch meest voordelige oplossingen te bepalen, en verzoekt de Commissie om doelstellingen te bepalen voor de verwezenlijking van dit doel; is zich ervan bewust dat, gezien de aanzienlijke investeringen die moeten worden gedaan, naast het emissiehandelssysteem (ETS) van de EU ook andere instrumenten nodig zijn om onderzoek te bevorderen en te zorgen voor de technische en veilige toepassing van CCS;
2. is van mening dat CCS weliswaar gedeeltelijk zou kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen inzake de vermindering van broeikasgasemissies, maar dat het nog beter zou zijn als de lidstaten deze doelstellingen zonder het gebruik van CCS zouden bereiken;
3. verzoekt de Commissie om de toepassing van CCS niet alleen aan te moedigen in verband met energieopwekking uit kolen en gas, maar eveneens in een aantal industriële sectoren, zoals de chemische sector, de metaal-, ijzer-, staal- en cementindustrie, en in olieraffinaderijen; benadrukt dat de Commissie het vraagstuk rond de toepassing van CCS moet behandelen binnen het klimaat- en energie kader voor de periode tot 2030 en voorstellen moet doen om bij te dragen aan de uitvoering op korte termijn van CCS-vlaggenschipprojecten;
4. roept de Commissie en de lidstaten op verstrekkende maatregelen te nemen om internationale samenwerking te stimuleren en het gebruik van technologieën die de gevolgen van de klimaatverandering verminderen, te bevorderen, teneinde groeiende economieën in de richting van minder koolstofintensieve ontwikkelingsalternatieven, zoals CCS, te dirigeren;
5. is van mening dat in het actieplan voor staal specifiek dient te worden gewezen op de noodzaak om in de staalsector CCS-vlaggenschipprojecten te ontwikkelen;

Leidende rol van de lidstaten

6. erkent dat de toepassing van CCS onmogelijk is zonder de steun van de lidstaten en particuliere investeerders, en dat laatstgenoemden het onvoorwaardelijke en soevereine recht hebben de toepassing ervan te bevorderen of te voorkomen; merkt op dat bepaalde lidstaten te kennen hebben gegeven dat naar verwachting CCS geen rol zal spelen in hun strategieën om de CO₂-uitstoot te verminderen, maar dat dit de lidstaten die menen dat technologie een effectieve rol kan spelen in hun overgang naar een koolstofarme economie, er niet van moet weerhouden de nodige investeringen te doen;
7. herinnert de Commissie eraan dat het Parlement heeft aangedrongen op wetgeving waarbij de lidstaten worden verplicht een strategie voor de overgang naar een koolstofarme economie vóór 2050 uit te werken; stelt voor dat deze nationale routekaarten om de vijf jaar worden bijgewerkt; verwacht dat hierin wordt vastgesteld of en hoe CCS in de betrokken lidstaten zal worden toegepast;

Dinsdag 14 januari 2014

8. verzoekt de Commissie voor te stellen dat de lidstaten ertoe worden verplicht voorafgaand aan de VN-conferentie over klimaatverandering (UNFCCC-conferentie) in 2015 nationale routekaarten voor de overgang naar een koolstofarme economie op te stellen en te publiceren;

9. onderstreept dat, bij een lage koolstofprijs, de lidstaten die de toepassing van CCS willen bevorderen een sleutelrol moeten spelen bij het verzekeren van een transparante inkomstenstroom en de eventueel noodzakelijke bijkomende financiële steun, om ervoor te zorgen dat vlaggenschipprojecten worden opgezet en uitgevoerd, terwijl zij tegelijkertijd de exploitanten die bij hun pioniersprojecten met hoge ontwikkelingskosten worden geconfronteerd een behoorlijk rendement op hun investeringen moeten verzekeren; merkt op dat passende regelgeving eveneens nodig zou kunnen zijn indien CCS met een commercieel doel zal worden toegepast; erkent dat de normen op het gebied van milieuveiligheid moeten worden nageleefd;

EU-regelgeving en financiering

10. verzoekt de Commissie de oprichting van een EU-investeringsfonds voor industriële innovatie te bestuderen, om de ontwikkeling van innovatieve klimaatvriendelijke technologieën, waaronder CCS-vlaggenschipprojecten, andere innovatieve koolstofarme technologieën en maatregelen voor de vermindering van CO₂-emissies van energie-intensieve industrieën en hun processen, te bevorderen; stelt voor dit fonds te financieren uit de verkoop van emissierechten uit de EU-ETS; benadrukt dat dit niet mag leiden tot een nieuwe last voor de EU-begroting; erkent dat bij de vaststelling van de parameters voor het gebruik van een dergelijk fonds rekening moet worden gehouden met de ervaring opgedaan met de beperkingen en het gebrek aan flexibiliteit van het financieringsmechanisme NER300;

11. is van mening dat CCS-beleidsmaatregelen en -strategieën uitsluitend mogen worden ontwikkeld op basis van harde feiten ten aanzien van de positieve effecten die deze zullen hebben op het milieu, de stabiliteit van de Europese industrie, de werkgelegenheid in de EU en de betaalbaarheid van energie voor de burgers en de industrie;

12. meent dat de steun voor CCS op de lange termijn vooral moet komen van een passend CO₂-prijssignaal; stelt voor dat de Commissie een debat op gang brengt over mogelijke opties door een analyse te verrichten van systemen waarbij producenten worden verplicht CCS-certificaten voor te leggen die de CO₂-emissies die door opslag of behandeling zijn vermeden aantonen, in verhouding tot de CO₂ die de in de handel gebrachte fossiele brandstoffen bevatten;

13. wenst dat de Commissie een leidraad voor de lidstaten opstelt over de verschillende financiële en andere mechanismen waarvan zij gebruik zouden kunnen maken om de ontwikkeling van CCS te bevorderen en aan te moedigen, en om toegang te krijgen tot ondersteuningsfondsen binnen de EU-begroting;

14. neemt kennis van het besluit van de Europese Investeringsbank om leningen voor de bouw van steenkoolcentrales met een emissie van meer dan 550 g CO₂/kWh te verbieden; onderstreept dat de invoering van strikte emissieprestatienormen van essentieel belang is indien geen financiële steun voor de ontwikkeling van CCS wordt verstrekt;

15. stelt voor dat de Commissie overweegt op welke wijze het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal kan worden gebruikt om de precommerciële demonstratie van CCS in de desbetreffende industriële sectoren te steunen;

16. waardeert de steun die de Noorse regering voor CCS-projecten in de EU heeft betuigd en spreekt de wens uit dat in het kader van de onderhandelingen over de volgende programmeringsperiode een verzoek om financiële steun voor CCS-vlaggenschipprojecten zal worden gedaan;

17. verzoekt de Commissie de voordelen te beoordelen van het aanwijzen en het ontwikkelen van het CCS-proefproject „Ciuden” in Spanje, dat met EU-middelen ten bedrage van 100 miljoen euro wordt gesteund, als testfaciliteit voor afvangtechnologieën en CO₂-opslag op het vasteland;

Vervoer en opslag

18. erkent dat aanzienlijke besparingen mogelijk zijn door het creëren van CCS-clusters van industriële installaties met gezamenlijke pijpleidingen of andere CO₂-transportsystemen; meent dat van exploitanten in het algemeen niet kan worden verwacht dat zij rekening houden met toekomstige vereisten van andere installaties, en dat grote investeringen zoals pijpleidingen die uiteindelijk voor het vervoer van CO₂ uit verschillende bronnen kunnen worden gebruikt, door middel van publiek-private partnerschappen kunnen worden gerealiseerd; onderstreept dat de lidstaten die CCS willen toepassen een directe rol zouden kunnen spelen bij het verzekeren van CSS-vervoer en de beschikbaarstelling van opslaginfrastructuur;

Dinsdag 14 januari 2014

19. roept op tot een nauwere samenwerking met de Verenigde Staten en Canada in de vorm van een uitwisseling van expertise en goede praktijken in het licht van de activiteiten die worden ondernomen op het gebied van CCS in het kader van de bilaterale dialoog met Canada en de VS over schone energie;
20. benadrukt dat we moeten beseffen dat nieuwe koolstofarme technologieën elkaar aanvullen en niet met elkaar concurreren; benadrukt dat voor zowel hernieuwbare energiebronnen als CCS een rol is weggelegd in de toekomstige energiemix van de EU en dat de ontwikkeling van CCS niet ten koste mag gaan van de verwezenlijking van de verplichte EU-doelstelling betreffende de ontwikkeling van hernieuwbare energie; verzoekt om maatregelen om het gebruik van beide technologieën te bevorderen binnen het klimaat- en energiekader voor de periode tot 2030;
21. merkt op dat gezien de geologische gesteldheid van Europa, een groot aantal locaties gevonden zou kunnen worden die zouden kunnen worden gebruikt voor de permanente opslag van grote hoeveelheden CO₂ in het bijzonder onder de Noordzee op grote afstand van de bewoonde wereld; ondersteunt EU-maatregelen en het gebruik van EU-middelen voor de vaststelling van gemeenschappelijke normen voor opslaglocaties, de identificatie van geschikte opslaglocaties in heel Europa, de ontwikkeling van proefprojecten en de voorbereiding van locaties voor opslag op commerciële schaal op het grondgebied van lidstaten die hierachter staan;
22. verzoekt de Commissie de opstelling van een Europese atlas van potentiële CO₂-opslaglocaties te bevorderen;
23. erkent dat artikel 6 van het Protocol van Londen is gewijzigd waardoor het geen obstakel meer hoeft te vormen voor het grensoverschrijdende vervoer van CO₂ voor opslag; merkt echter op dat de ratificatie van deze wijziging vele jaren zou kunnen kosten; verzoekt de Commissie te verduidelijken of er omstandigheden zijn waarin zij de grensoverschrijdende overbrenging van CO₂ zal toestaan in de periode voorafgaand aan de ratificatie van het protocol;

Aansprakelijkheid bij opslag

24. neemt kennis van de bezorgdheid van een aantal mogelijke CCS-exploitanten volgens welke de vereisten en aansprakelijkheden die hun worden opgelegd voor de geologische opslag van CO₂ op locaties die door de lidstaten zijn goedgekeurd, niet-kwantificeerbaar en te ruim zijn; herinnert echter aan de regels inzake de verantwoordelijkheid voor CO₂-opslag zoals vastgesteld in de richtlijn betreffende de geologische opslag van CO₂ (de CCS-richtlijn) en aan de verplichtingen voor de houders van een opslagvergunning;
25. is het ermeê eens dat het onopzettelijk vrijkomen van CO₂ uit een opslaglocatie moet worden voorkomen en dat de ecologische integriteit van projecten moet worden beschermd overeenkomstig artikel 1 van de CCS-richtlijn; verzoekt de Commissie richtsnoeren te bieden betreffende de mate waarin de details van nalevingsovereenkomsten vooraf moet worden vastgelegd door middel van onderhandelingen tussen mogelijke exploitanten en de bevoegde autoriteiten van de lidstaat in kwestie;
26. wijst erop dat de CCS-richtlijn de lidstaten veel ruimte laat om te bepalen welke financiële garanties de CCS-exploitanten moeten bieden en hoeveel tijd verloopt alvorens de verantwoordelijkheid voor een gesloten opslaglocatie wordt overgedragen aan de bevoegde autoriteit; stelt voor dat lidstaten die de ontwikkeling van CCS willen bevorderen een actievere rol en een grotere verantwoordelijkheid op zich nemen dan tot dusver het geval was;
27. verzoekt de Commissie haar richtsnoeren bij de CCS-richtlijn te herzien om deze punten te verduidelijken;
28. meent dat de vereiste van de CCS-richtlijn volgens welke de exploitanten bij het vrijkomen van CO₂, emissierechten moeten inleveren geen rekening houdt met de verplichte dure herstelmaatregelen; vreest dat dit een bijkomende hinderpaal is voor de ontwikkeling van CCS; verzoekt de Commissie bij de evaluatie van de CCS-richtlijn een wijziging van deze bepaling voor te stellen;

„Klaar voor CO₂-afvang en -opslag”-status

29. onderstreept dat het niet langer aanvaardbaar is te investeren in krachtcentrales of industriële installaties met een naar verwachting hoge CO₂-uitstoot, zonder rekening te houden met de vraag hoe de emissies in de toekomst zullen worden verminderd;

Dinsdag 14 januari 2014

30. benadrukt dat CCS volgens een Eurobarometer-enquête grotendeels onbekend is bij de Europese bevolking, maar dat mensen die ermee bekend zijn er meestal voorstander van zijn; vraagt de Commissie en de lidstaten om de voorlichting te verbeteren teneinde meer bekendheid te geven aan CCS, en acht een groter begrip van CCS van cruciaal belang voor de aanvaarding onder het publiek en daarmee het succes van CCS;

31. merkt op dat de lidstaten verschillende criteria kunnen hanteren bij de uitvoering van de bepalingen van de CCS-richtlijn die vereisen dat een evaluatie van de afvang-, transport- en opslagcapaciteit wordt verricht alvorens exploitatievergunningen voor krachtcentrales worden afgegeven;

32. verzoekt de Commissie voor te stellen dat in de lidstaten die hebben besloten gebruik te maken van CCS-technologie, een passende voorbereiding voor de toepassing van CCS, of andere maatregelen om de uitstoot van CO₂ aanzienlijk te verminderen, verplicht kunnen worden gesteld bij de bouw van alle nieuwe met fossiele brandstoffen gestookte krachtcentrales en industriële installaties met een hoge CO₂-uitstoot vanaf een bepaalde grootte, behalve in geval van vermindering van de piekvraag of wanneer een lidstaat heeft voldaan aan de wettelijke verplichting om een routekaart te publiceren over hoe de emissiereductiedoelstellingen voor 2050 zonder het gebruik van CCS kunnen worden gerealiseerd;

33. vraagt de Commissie te analyseren en te rapporteren in welke mate CCS tegen bepaalde peildata, bijvoorbeeld 2030, moet zijn ontwikkeld, om te zorgen dat CCS een beduidende bijdrage kan leveren aan de emissiereductiedoelstellingen voor 2050;

Afvang en gebruik van koolstof

34. verwelkomt de diverse initiatieven om CO₂ zo te gebruiken dat de globale uitstoot in de atmosfeer vermindert en om alternatieve producten te ontwikkelen zoals duurzame vervoersbrandstoffen; verzoekt de Commissie in het bijzonder dringend de mogelijkheden te onderzoeken van het veilige gebruik van CO₂ om de terugwinning van olie en gas in de EU te verbeteren;

o

o o

35. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0010

Actieplan e-gezondheidszorg 2012-2020

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het Actieplan e-gezondheidszorg 2012-2020 — Innovatieve gezondheidszorg voor de 21e eeuw (2013/2061(INI))

(2016/C 482/03)

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie van 6 december 2012 „Actieplan e-gezondheidszorg 2012-2020 — Innovatieve gezondheidszorg voor de 21e eeuw” (COM(2012)0736),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 30 april 2004 „e-Gezondheidszorg — een betere gezondheidszorg voor de burgers van Europa: Een actieplan voor een Europese Ruimte voor e-gezondheidszorg” (COM(2004)0356),
  - gezien de aanbeveling van de Commissie van 2 juli 2008 over grensoverschrijdende interoperabiliteit van systemen voor elektronische medische dossiers (2008/594/EC),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 4 november 2008 „Telegeneeskunde ten bate van de patiënten, de gezondheidszorgstelsels en de maatschappij” (COM(2008)0689),
  - gezien Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende zorg,
  - gezien het eHealth Strategies-verslag van de Commissie van januari 2011 „European countries on their journey towards national eHealth infrastructures” ⁽¹⁾,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie interne markt en consumentenbescherming, de Commissie regionale ontwikkeling en de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A7-0443/2013),
- A. overwegende dat de gelijke toegang tot een kwalitatief hoogwaardige universele gezondheidszorg een internationaal erkend grondrecht is, met name in de EU;
- B. overwegende dat de toegang tot zorgstelsels in veel gevallen beperkt is door financiële of regionale omstandigheden (bijv. in dunbevolkte gebieden), en dat e-gezondheidssystemen een belangrijke rol kunnen spelen bij het wegnemen van deze ongelijkheden in de gezondheidszorg;
- C. overwegende dat het vertrouwen van patiënten in de aan hen verleende gezondheidsdiensten van cruciaal belang is om een hoogwaardige gezondheidszorg te waarborgen;
- D. overwegende dat het optreden van de Unie volgens artikel 168 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een aanvulling vormt op het nationale beleid, en gericht dient te zijn op verbetering van de volksgezondheid, preventie van ziekten en aandoeningen bij de mens en het wegnemen van bronnen van gevaar voor de fysieke en mentale gezondheid;
- E. overwegende dat het optreden van de Unie op het gebied van de e-gezondheid daarom bestaat uit het helpen van alle bevoegde autoriteiten op lokaal, regionaal, nationaal of staatsniveau hun inspanningen op nationaal en grensoverschrijdend niveau te coördineren en uit het ondersteunen van hun maatregelen wanneer interventie een toegevoegde waarde kan bieden, met als doel om de kwaliteit van het leven van burgers te verbeteren;
- F. overwegende dat de economische neergang bezuinigingen in de nationale begrotingen voor gezondheidszorg noodzakelijk maakt, hetgeen ertoe leidt dat er oplossingen moeten worden gevonden om de doeltreffendheid van de zorgstelsels te vergroten en bijgevolg de duurzaamheid ervan te waarborgen;

⁽¹⁾ http://www.ehealth-strategies.eu/report/eHealth_Strategies_Final_Report_Web.pdf

Dinsdag 14 januari 2014

- G. overwegende dat e-gezondheid een kostenefficiënte en doeltreffende manier moet zijn om gezondheidszorgdiensten te verlenen aan patiënten met als doel om hun medische kosten te verlagen zonder onnodige lasten te creëren voor de huidige nationale zorgstelsels;
- H. overwegende dat ongelijkheden die het gevolg zijn van de digitale kloof zich tot de gezondheidszorg zullen uitbreiden als de toegang tot hogesnelheidsinternet niet wordt verbeterd naarmate e-gezondheidsdiensten worden uitgebreid;
- I. overwegende dat de organisatorische en culturele benaderingen van de zorgverlening, die van lidstaat tot lidstaat verschillen, van aanzienlijke waarde zijn, met name voor de stimulering van innovatie;
- J. overwegende dat we te maken hebben met een groot aantal problemen in de gezondheidszorg die grensoverschrijdend van aard zijn;
- K. overwegende dat burgers steeds mobieler worden binnen de zorgstelsels van hun eigen land, en het voor sommige patiënten nu gebruikelijker is te kiezen voor een medische behandeling buiten het land van hun verblijfplaats;
- L. overwegende dat in artikel 4, lid 5, van Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg wordt bepaald dat het optreden van de Unie de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten betreffende het taalgebruik onverlet laat;
- M. overwegende dat patiënten niet gebaat zijn bij het onnodig herhalen van klinische onderzoeken wanneer de uitslagen daarvan al zijn opgenomen in hun medische dossiers en zorgverleners die hen elders behandelen toegang hebben tot die dossiers;
- N. overwegende dat de informatie- en communicatietechnologie (ICT) voldoende ontwikkeld is om voor e-gezondheidssystemen te worden toegepast, en dat er in verschillende lidstaten en andere landen wereldwijd bevredigende resultaten zijn behaald die talrijke voordelen met zich meebrengen op nationaal niveau, met name als manier om de patiëntveiligheid te versterken, een holistische patiëntbenadering te vergemakkelijken, de ontwikkeling van gepersonaliseerde geneesmiddelen te bevorderen en de doeltreffendheid — en zodoende de duurzaamheid — van zorgstelsels te vergroten;
- O. overwegende echter dat er meer investeringen nodig zijn in onderzoek, ontwikkeling, evaluatie en toezicht om zeker te stellen dat e-gezondheidssystemen (met inbegrip van mobiele toepassingen) tot positieve resultaten leiden;
- P. overwegende dat ICT-deskundigen, consumenten, patiënten, onofficiële zorgverleners, de zorgsector in het algemeen en artsen in het bijzonder, evenals openbare gezondheidsdiensten, moeten samenwerken;
- Q. overwegende dat succesvolle e-gezondheidsinitiatieven en -projecten zoals epSOS of het VPH-initiatief (Virtual Physiological Human initiative) de enorme waarde van e-gezondheidsoplossingen hebben aangetoond;
- R. overwegende dat meer belang moet worden gehecht aan databanken (zoals cloud computing) en aan hun locatie en beheer, en overwegende dat de veiligheid van databanken een prioriteit moet vormen;
- S. overwegende dat voorrang moet worden gegeven aan de juridische aspecten en de gegevensbescherming met betrekking tot de e-gezondheid, en overwegende dat, aangezien gegevens over de gezondheid van patiënten uiterst gevoelig van aard zijn, een passend evenwicht moet worden gevonden tussen gegevensbescherming en de toegang tot gegevens, en duidelijkheid moet worden geschept over de aansprakelijkheid;
- T. overwegende dat er in alle lidstaten behoefte is aan wettelijke kaders met betrekking tot e-gezondheid;
- U. overwegende dat er behoefte is aan EU-richtsnoeren voor een correct gebruik van patiëntgegevens in de zorgsector;
- V. overwegende dat moet worden gestimuleerd dat de normen voor het ontwerp van e-gezondheidssystemen in de hele EU worden toegepast en dat de e-gezondheidssystemen uit de verschillende lidstaten interoperabel zijn, om te garanderen dat zij doeltreffend zijn op Europese en grensoverschrijdende schaal en om tegelijkertijd te waarborgen dat standaardiseringsmaatregelen alleen gericht zijn op interoperabiliteit en niet tot een monopolistische positie van één enkele partij leiden;

Dinsdag 14 januari 2014

- W. overwegende dat niet alle burgers en zorgverleners de mogelijkheid hebben om ICT-tools te gebruiken of over de benodigde vaardigheden beschikken om van e-gezondheidsdiensten gebruik te maken;
- X. overwegende dat dientengevolge, en om alle partijen te voorzien van de vereiste kennis en vaardigheden om met e-gezondheid te werken,
- mensen die werkzaam zijn in de gezondheidszorg toegang moeten hebben tot beroepsopleiding (onder andere in het kader van permanente bijscholing) over het gebruik van de ICT-systemen die in de gezondheidszorg worden toegepast, en
  - patiënten en onofficiële zorgverleners bijstand moeten krijgen bij het gebruik van de ICT-systemen die in de gezondheidszorg worden toegepast;
- Y. overwegende dat vrouwen, vanwege hun langere levensverwachting en de geslachtsgerelateerde prevalentie van bepaalde ziekten, in grotere mate dan mannen worden getroffen door chronische en tot invaliditeit leidende ziekten;
- Z. overwegende dat voor patiënten met chronische ziekten een multidisciplinaire aanpak nodig is;
- AA. overwegende dat e-gezondheidsoplossingen het potentieel hebben om het welzijn van met name chronisch zieke patiënten te vergroten, aangezien het eenvoudiger is hen thuis te behandelen;
1. is ingenomen met de mededeling van de Commissie met de titel „Het Actieplan e-gezondheidszorg 2012-2020 — Innovatieve gezondheidszorg voor de 21e eeuw”, dat het in 2004 aangenomen Actieplan e-gezondheidszorg actualiseert door het opzetten van verdere acties, met name voor betere toegang tot gezondheidsdiensten, lagere zorgkosten en meer gelijkheid onder de Europese burgers; verzoekt de Commissie met klem zich ervoor te blijven inzetten dat e-gezondheidszorg in de gehele EU volledig wordt overgenomen;
  2. is van oordeel dat e-gezondheidszorg, ondanks al haar tekortkomingen, een groot potentieel biedt en ten goede zou kunnen komen aan zorgverleners, patiënten, mantelzorgers en de bevoegde overheden zelf;
  3. wijst op het potentieel van e-gezondheidstoepassingen om gedecentraliseerd gezondheidszorgbeleid op regionaal of lokaal niveau mogelijk te maken en gezondheidszorgbeleid aan te passen aan de lokale behoeften en verschillen;
  4. is van oordeel dat de benodigde instrumenten moeten worden geboden om realtime gegevens aan te wenden om de voordelen en risico's beter te kunnen beoordelen, om nadelige ontwikkelingen te kunnen voorspellen, en om de doeltreffendheid van de evaluatie van gezondheidstechnologieën te verbeteren;
  5. benadrukt dat e-gezondheidstoepassingen voor iedereen toegankelijk moeten zijn en dat toegankelijkheid bij de ontwikkeling van elk product of elke softwaretoepassing een verplichte voorwaarde moet zijn, om ongelijkheden met betrekking tot toegang te voorkomen;
  6. beveelt aan dat de nodige maatregelen worden getroffen om de digitale kloof tussen de verschillende regio's van de lidstaten te dichten, en om ervoor te zorgen dat alle EU-burgers in gelijke mate profiteren van de toegang tot en het gebruik van e-gezondheidsdiensten, en dat deze niet tot sociale of territoriale ongelijkheden zullen leiden, zodat patiënten worden bereikt die niet vertrouwd zijn met ICT, evenals patiënten die anders zouden worden uitgesloten of minder goed worden bereikt door de nationale gezondheidssystemen;
  7. verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor gelijke toegang voor vrouwen op het gebied van e-gezondheid, niet alleen als patiënten maar ook als zorgverleners (al dan niet professioneel), ICT-deskundigen en beleidsmakers; benadrukt het feit dat vrouwen gedurende hun hele leven betrokken zijn bij alle niveaus van de gezondheidssector;
  8. roept de Commissie op e-gezondheidsdiensten aan te moedigen en te bevorderen die ontworpen zijn voor (informele) mantelzorgers, om hen bij te staan bij hun vaak zware zorgtaken en om hen in staat te stellen de best mogelijke zorg te verstrekken;
  9. wijst erop dat het van essentieel belang is dat de zorgsector de „e-gezondheidscultuur” omarmt, en de juiste omstandigheden schept zodat e-gezondheid patiënten meer zeggenschap kan bieden en hun vertrouwen wint;

Dinsdag 14 januari 2014

10. benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is om zorgverleners, patiënten en patiëntenorganisaties een grotere rol te geven bij de ontwikkeling en uitvoering van het Actieplan e-gezondheidszorg;
11. benadrukt met name dat moet worden gewaarborgd dat patiënten de mogelijkheid krijgen om de informatie over hun gezondheid in te kijken, te gebruiken en te raadplegen en vraagt de Commissie en de lidstaten daarom aandacht te besteden aan de gezondheidskennis van patiënten, om te waarborgen dat e-gezondheidsinstrumenten doeltreffend worden toegepast;
12. vraagt de Commissie en de lidstaten bijzondere aandacht te besteden aan digitale geletterdheid en technische opleidingen, teneinde ervoor te zorgen dat e-gezondheidsinstrumenten, met name telegeneeskunde, daadwerkelijk doeltreffend zijn en toegankelijk zijn voor de hele bevolking;
13. betreurt de voorgestelde bezuinigingen op de Connecting Europe Facility voor digitale en breedbanddiensten ten eerste, vooral gezien het momenteel sterk verminderde concurrentievermogen in de Unie; hoopt dat de financiering uit hoofde van Horizon 2020 op dit gebied gehandhaafd blijft; moedigt lokale en regionale overheden aan doeltreffend gebruik te maken van EU-middelen voor de financiering van e-gezondheidszorg — zonder besparingen in de traditionele gezondheidszorg door te voeren door bijvoorbeeld lokale ziekenhuizen te sluiten — en kennis op het gebied van gezondheidszorg uit te wisselen;
14. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan dat zij de nodige economische, materiële en menselijke middelen ter beschikking te stellen om ervoor te zorgen dat de toegang tot en het gebruik van e-gezondheidsdiensten niet zullen bijdragen aan de territoriale ongelijkheden die nu al de toegang tot bestaande ICT-diensten belemmeren;
15. verzoekt met name de bevoegde autoriteiten binnen de lidstaten met klem ten volle gebruik te maken van de EU-structuurfondsen om de beschikbaarheid van internetverbindingen te verbeteren en de digitale kloof te verkleinen;
16. roept de Commissie op deze inspanningen via de Digitale Agenda voor Europa te ondersteunen, het gebruik van deze middelen voor dit doel te vergemakkelijken, duidelijke richtsnoeren voor financiering te verstrekken om de ICT- en gezondheidssectoren rechtstreeks te ondersteunen, en nauwer met telecomexploitanten samen te werken om de beschikbaarheid van breedbandinternet in kaart te brengen;
17. roept de Commissie en de lidstaten op nieuwe e-gezondheidsinstrumenten te ontwikkelen die toegankelijk en gebruiksvriendelijk zijn voor ouderen en gehandicapten;
18. roept de Commissie op e-gezondheidsdiensten aan te moedigen voor vrouwen die in een isolement leven, waarmee niet enkel vrouwen worden bedoeld die in afgelegen gebieden wonen, maar ook aan huis gebonden vrouwen die niet beschikken over de mobiliteit en/of het netwerk voor (sociale) ondersteuning die nodig zijn om hun gezondheid en welzijn te onderhouden;
19. vraagt dat de Commissie en de lidstaten ook een belangrijke bijdrage leveren bij het samenbrengen van de verschillende belanghebbenden om ervaring en optimale werkmethoden uit te wisselen;
20. pleit in het licht van deze overwegingen voor de oprichting van een platform voor samenwerking op het gebied van onderzoek tussen patiënten, de academische wereld, de industrie en zorgverleners, om een doeltreffend en alomvattend e-gezondheidsbeleid tot stand te brengen;
21. wijst erop dat de ontwikkeling van e-gezondheidstoepassingen, met inbegrip van het gebruik en hergebruik van gezondheidsgegevens, maatregelen vereist op het gebied van vertrouwelijkheid, gegevensbescherming, aansprakelijkheid en vergoeding, om ervoor te zorgen dat gevoelige gegevens beschermd zijn tegen hacking, illegale verkoop en andere vormen van misbruik; is in dit verband verheugd over het voornemen van de Commissie om een studie te laten uitvoeren inzake de juridische aspecten van e-gezondheidsdiensten;
22. dringt bij de Commissie en de lidstaten aan op richtsnoeren en wetgevingsvoorstellen die een oplossing bieden voor de huidige juridische lacunes, met name op het gebied van bevoegdheden en aansprakelijkheid, en verzoekt hen in de hele EU te zorgen voor een doeltreffende toepassing van het e-gezondheidssysteem;
23. vraagt de Commissie en de lidstaten richtsnoeren en wetgeving te ontwikkelen over de juridische aspecten en de gegevensbescherming met betrekking tot de e-gezondheid, in het bijzonder wetgeving die een veilige uitwisseling, verwerking en analyse van gegevens mogelijk maakt, om zo een passend evenwicht te bereiken tussen gegevensbescherming en de toegang tot gegevens;
24. verzoekt de Commissie en de lidstaten toe te zien op een goed beheer van activiteiten ten aanzien van gezondheidsinformatie op internet;

Dinsdag 14 januari 2014

25. onderstreept dat artsen, andere zorgverleners, patiënten en mantelzorgers toegang moeten hebben tot permanente en gespecialiseerde bijstand en opleiding op het gebied van e-gezondheid, om hen te helpen hun digitale vaardigheden te ontwikkelen en zo optimaal gebruik te maken van e-gezondheidsdiensten, zonder dat de sociale en territoriale ongelijkheden worden vergroot;
26. meent dat de aandacht bij bijstand en opleiding vooral moet uitgaan naar:
- 1) opleiding in het gebruik van IT-instrumenten en e-gezondheid en bijscholing op dit vlak van zorgverleners; om dit te realiseren moeten studenten en junior medewerkers een bijgewerkt opleidingsplan inzake e-gezondheid krijgen;
  - 2) IT-vaardigheden en bewustmaking over e-gezondheidsdiensten voor patiënten op nationaal en grensoverschrijdend niveau;
27. beveelt aan dat zowel bij de ontwikkeling van e-gezondheidstoepassingen als bij de evaluatie en controle daarvan rekening wordt gehouden met de standpunten van artsen en andere zorgverleners en van patiëntenverenigingen;
28. onderstreept dat de gezondheidszorg een menselijke dimensie moet behouden, met name gezien de vergrijzende bevolking en gezien het feit dat het daardoor steeds moeilijker wordt om medische van sociale aspecten te onderscheiden; roept de Commissie bijgevolg op ervoor te zorgen dat e-gezondheidstechnologieën niet in de plaats komen van de vertrouwensrelatie tussen patiënten en hun (gezondheids)zorgverleners;
29. verzoekt de lidstaten en de Commissie bewustzijns- en informatiecampagnes met betrekking tot e-gezondheid en IT op te starten (rekening houdende met sociale en territoriale ongelijkheden) om het gebrek aan kennis en vertrouwen onder patiënten, burgers en zorgverleners aan te pakken; is van oordeel dat deze campagnes moeten worden toegespitst op de sociale doelgroep, aangezien de informatievoorziening en de actieve deelname van burgers randvoorwaarden zijn voor een goede ontwikkeling van het nieuwe model gezondheidsdiensten;
30. spoort de lidstaten aan de samenwerking op het gebied van e-gezondheid te intensiveren, zowel op nationaal als regionaal maar ook op grensoverschrijdend niveau, zodat de op dit vlak meest gevorderde landen hun kennis kunnen overdragen aan de minder ervaren landen;
31. verzoekt de lidstaten hun ervaringen, kennis en optimale werkwijzen te delen en met de Commissie en belanghebbenden en onderling samen te werken, om zo de doeltreffendheid van de patiëntgerichte e-gezondheidssystemen te vergroten;
32. benadrukt dat de lidstaten daartoe moeten blijven samenwerken via elektronische platformen waarop zij optimale werkwijzen met betrekking tot e-gezondheidssystemen en -oplossingen kunnen delen, en dat zowel de Commissie als de lidstaten de verbinding tussen de verschillende e-gezondheidsprojecten in de EU moeten ondersteunen;
33. onderstreept het potentieel van apps voor mobiele apparaten voor patiënten, met name voor patiënten met chronische ziekten, en staat positief tegenover de ontwikkeling van nuttige, specifiek gezondheidsgerichte apps met alleen door medisch specialisten gecontroleerde inhoud;
34. roept de Commissie op met een „Actieplan m-gezondheidszorg” voor mobiele apparaten te komen dat richtsnoeren voor markttoezicht op apps voor mobiele gezondheid moet bevatten, om de bescherming van de gegevens en de betrouwbaarheid van de verstrekte gezondheidsinformatie te waarborgen, en te verzekeren dat deze apps onder adequaat medisch toezicht worden ontwikkeld;
35. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om wetgeving te ontwikkelen over ICT-applicaties voor mobiele apparaten op het gebied van gezondheidszorg om de echtheid van de informatie die wordt doorgegeven te waarborgen en het gebrek aan juridische duidelijkheid en transparantie aangaande het gebruik van de door deze applicaties verzamelde gegevens aan te pakken;
36. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan dat zij blijven werken aan proefprojecten zoals het eSOS-project, het project „Renewing health”, en/of het VPH-initiatief (Virtual Physiological Human initiative), zodat interoperabiliteit op Europees niveau tot stand kan worden gebracht, en dat zij innovatieve oplossingen voor persoonsgerichte zorg blijven ondersteunen, met inbegrip van geavanceerde modellering en simulatie, die nodig zijn om de doelstellingen van gepersonaliseerde en prognostische geneeskunde te realiseren;

Dinsdag 14 januari 2014

37. onderstreept dat de organisatie van zorgstelsels een bevoegdheid van de lidstaten is; verzoekt de Commissie echter met klem bij het uitstippelen van haar beleid en bij het aanpakken van de botsende prioriteiten op het gebied van e-gezondheid te blijven samenwerken met zorgverleners, patiëntenorganisaties, belangrijke belanghebbenden en de bevoegde autoriteiten, zonder de voornaamste prioriteit — namelijk de toegang van patiënten tot een doeltreffend en betaalbaar zorgstelsel — uit het oog te verliezen;
38. onderstreept dat e-gezondheid voor nieuwe banen zorgt in de geneeskunde, de onderzoekssector en gezondheidsdiensten, en roept met het oog hierop de Commissie op nationale autoriteiten aan te moedigen gebruik te maken van EU-middelen om programma's voor e-gezondheid en grensoverschrijdende bedreigingen voor de gezondheid te financieren;
39. verzoekt de lidstaten — gezien het feit dat het Actieplan e-gezondheidszorg tot doel heeft nieuwe werkgelegenheid te creëren in de onderzoeks-, gezondheids-, geneesmiddelen- en ICT-sector — bijzondere aandacht te besteden aan genderevenwicht in het onderwijs, opleidingen en aanwerving in al deze sectoren;
40. roept de Commissie en de lidstaten op samen te werken om binnen nationale begrotingen voor gezondheidszorg duurzame financieringsmodellen te ontwikkelen voor e-gezondheidsdiensten, en hierbij andere belanghebbenden te raadplegen zoals zorgverzekeraars, nationale gezondheidsinstellingen, zorgverleners en patiëntenorganisaties;
41. benadrukt dat innovatie op het gebied van e-gezondheid kansen voor het bedrijfsleven schept en bijdraagt tot toekomstige groei;
42. benadrukt dat meer onderzoek moet worden gedaan naar e-gezondheidssystemen, maar zonder dat de onderzoeksuitgaven een rechtstreeks effect hebben op de kosten van de geleverde diensten;
43. roept de Commissie dringend op binnen toekomstige kaderprogramma's op het gebied van onderzoek en ontwikkeling middelen toe te wijzen aan e-gezondheid;
44. benadrukt dat erop moet worden toegezien dat kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) passende steun krijgen, om gelijke concurrentievoorwaarden in de e-gezondheidssector te waarborgen, de markttoegang voor kmo's op dit terrein te bevorderen en ervoor te zorgen dat zij bijdragen aan de sociale en territoriale samenhang;
45. roept de Commissie daarom op projecten van kmo's op het gebied van e-gezondheid te ondersteunen en te faciliteren door richtsnoeren vast te stellen in de e-gezondheidsmarkt en de samenwerking tussen kmo's enerzijds en belanghebbenden, onderzoeksorganen en zorgverzekeraars anderzijds te verbeteren om te zorgen voor innovatie voor zorgverleners;
46. onderstreept dat transparantie en concurrentie nodig zijn bij de ontwikkeling van ICT-instrumenten door kmo's, om te zorgen voor betaalbare prijzen voor e-gezondheidsinstrumenten;
47. roept de Commissie en de lidstaten op normen te ontwikkelen voor de verzameling en uitwisseling van gegevens over grensoverschrijdende volksgezondheidskwesties en de rapportage hierover;
48. spoort de Commissie en de lidstaten aan samen te werken met patiënten en andere belanghebbenden met het oog op het vaststellen van instrumenten en modellen voor e-gezondheid die van pas kunnen komen bij de tenuitvoerlegging en ontwikkeling van artikel 12 van Richtlijn 2011/24/EU, dat betrekking heeft op de ontwikkeling van Europese referentienetwerken tussen zorgaanbieders en expertisecentra;
49. verzoekt de Commissie en de lidstaten zich te blijven inspannen voor de tenuitvoerlegging van artikel 14 van Richtlijn 2011/24/EU betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, waarmee het e-gezondheidsnetwerk tot stand wordt gebracht;
50. roept de Commissie op alle regionale autoriteiten die bevoegd zijn op het gebied van e-gezondheidstoepassingen de mogelijkheid te geven deel uit te maken van het bij Richtlijn 2011/24/EU opgezette e-gezondheidsnetwerk;
51. onderstreept de noodzaak van een ethische praktijkcode voor grensoverschrijdende activiteiten waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan het subsidiariteitsbeginsel;

Dinsdag 14 januari 2014

52. benadrukt dat het van essentieel belang is dat patiënten zich toegang kunnen verschaffen tot hun eigen persoonlijke gezondheidsgegevens; beklemtoont dat patiënten die voorafgaand toestemming hebben gegeven voor het gebruik van deze gegevens altijd op duidelijke en transparante wijze moeten worden geïnformeerd over hoe deze gegevens worden verwerkt;
53. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de normen voor de verwerking van persoonsgegevens die zijn neergelegd in het voorstel voor een verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens toe te passen zodra deze van kracht is geworden;
54. wijst erop dat in alle lidstaten internationale normen moeten worden toegepast bij de vormgeving en uitwisseling van de gegevens, dat internationale codes moeten worden ontwikkeld voor e-gezondheidsberoepen en dat de definities moeten worden geharmoniseerd;
55. is in dit opzicht ingenomen met de voortdurende internationale samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie en de OESO;
56. is verheugd over de samenwerking tussen de EU en de VS op het gebied van e-gezondheid, die zich kenmerkt door de voortdurende opzet van gezamenlijke initiatieven, zoals de initiatieven die zijn ontwikkeld in het kader van het memorandum van overeenstemming over samenwerking op het gebied van gezondheidsinformatie en ICT, en met name de gezamenlijk ontwikkelde routekaart van de Europese Commissie en het Amerikaanse ministerie van Volksgezondheid en Sociale Zaken voor de ontwikkeling van internationaal erkende normen en implementatiemaatregelen voor de interoperabiliteit van elektronische gezondheidsinformatiesystemen;
57. onderstreept dat moet worden toegezien op een technische standaardisatie en interoperabiliteit van ICT-oplossingen en gegevensuitwisseling op alle niveaus van Europese zorgstelsels, en dat richtsnoeren moeten worden ontwikkeld voor de interoperabiliteit van deze stelsels in de gehele EU;
58. beklemtoont hoe belangrijk het is om te zorgen voor interoperabiliteit tussen de respectievelijk door patiënten en door artsen gebruikte softwaretoepassingen, om betere resultaten te bereiken en de communicatie te verbeteren;
59. is verheugd over het voornemen van de Commissie om tegen 2015 een interoperabiliteitskader voor e-gezondheidszorg voor te stellen, en beschouwt dit als een zeer belangrijke stap in de richting van meer zeggenschap voor de patiënt in e-gezondheidszorg; vindt het belangrijk dat in dit kader de gestandaardiseerde rapportage in medische dossiers wordt opgenomen, evenals steun voor de ontwikkeling van medische hulpmiddelen, met inbegrip van een toepassing voor de automatische elektronische opslag van medische gegevens;
60. onderstreept dat de culturele en taalkundige verscheidenheid van de Europese Unie bij de technische standaardisatie en de interoperabiliteit van de Europese gezondheidssystemen ten volle moet worden geëerbiedigd;
61. meent dat de ontwikkeling van e-gezondheidsinstrumenten niet alleen door technologische of economische belangen mag worden gedreven, maar ook gericht moet zijn op de doeltreffendheid en de bruikbaarheid van de instrumenten ten aanzien van de verbetering van de gezondheid en de kwaliteit van leven, en benadrukt dat de belangen van de patiënten, waaronder ook ouderen en gehandicapten, daarbij voorop moeten staan;
62. roept de lidstaten eveneens op om bij de bevordering van dit plan de nadruk te leggen op het streven naar het nodige evenwicht tussen mannen en vrouwen;
63. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan een gendersamenwichtige benadering van gezondheidszorg en geneeskunde te bevorderen, en bij de tenuitvoerlegging van het Actieplan e-gezondheidszorg rekening te houden met de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes als begunstigden van gezondheidszorg;
64. onderstreept het belang van wereldwijde enquêtes voor de verzameling van onderzoeksgegevens op het gebied van e-gezondheid;
65. beveelt de lidstaten en de Commissie aan om met de hulp van het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) naar geslacht uitgesplitste gegevens te verzamelen over de eerste bevindingen ten aanzien van de toegankelijkheid en de effecten van e-gezondheidssystemen en -instrumenten, en dringt erop aan maatregelen te nemen met het oog op de uitwisseling van beste praktijken op het vlak van de uitvoering van e-gezondheid;

Dinsdag 14 januari 2014

66. herhaalt dat het toekomstige Actieplan e-gezondheidszorg de volgende hoofdbeginselen moet garanderen:

- optimalisering van de uitgaven voor gezondheidszorg in tijden van economische crisis;
- versterking en bevordering van toepassingen en oplossingen voor marktontwikkeling;
- waarborging van de interoperabiliteit van de informatiesystemen in de gezondheidszorg en ziekenhuizen;

67. vraagt de Commissie om de twee jaar een voortgangsverslag te publiceren met betrekking tot de uitvoering in de afzonderlijke lidstaten van het Actieplan e-gezondheidszorg, waaruit duidelijk wordt welke innovatieve wijzigingen aan dit instrument zijn aangebracht om de burgers hoogwaardige en efficiënte zorgstelsels te bieden; verzoekt de Commissie voorts in het licht hiervan doeltreffende indicatoren op nationaal en EU-niveau vast te stellen om de vorderingen en de resultaten van de geplande acties te meten, met bijzondere aandacht voor mogelijke discriminatie of ongelijke toegang waarvan consumenten of patiënten het slachtoffer zouden kunnen zijn;

68. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, het Comité van de Regio's en de lidstaten.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0011

De voedselcrisis, fraude in de voedselketen en de controle daarop

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over de voedselcrisis, fraude in de voedselketen en de controle daarop (2013/2091(INI))

(2016/C 482/04)

Het Europees Parlement,

- gezien het vijfpuntenactieplan⁽¹⁾ ingediend door de Commissie in maart 2013 na de ontdekking van een enorm netwerk van fraudeurs die paardenvlees voor rundvlees lieten doorgaan,
  - gezien Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn,
  - gezien Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden,
  - gezien Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1924/2006 en (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, Richtlijn 90/496/EEG van de Raad, Richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie, en Verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie,
  - gezien het voorstel voor een verordening betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid, teeltmateriaal en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen (COM (2013)0265),
  - gezien het verslag van de Europese Rekenkamer van 11 oktober 2012 over de omgang met belangenconflicten bij vier agentschappen van de Europese Unie,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A7-0434/2013),
- A. overwegende dat de algemene beginselen van de levensmiddelenwetgeving van de EU, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 178/2002, het in de handel brengen van onveilig voedsel verbieden, alsook frauduleuze praktijken, de vervalsing van voedsel en alle andere praktijken die de consument kunnen misleiden;
- B. overwegende dat Verordening (EG) nr. 1924/2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen en Verordening (EU) nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten gedetailleerde bepalingen bevatten die misleidende reclame en etikettering verbieden;
- C. overwegende dat het huidige EU-regelgevingskader voor voedselveiligheid en de voedselketen tot nu toe heeft geleid tot een hoog niveau van voedselveiligheid voor Europese consumenten; overwegende dat de huidige wetgeving echter nog steeds zwakheden vertoont en niet altijd betrouwbaar is, en dat er daarom verbeteringen in de praktijk nodig zijn;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/food/horsemeat/plan_en.htm.

Dinsdag 14 januari 2014

- D. overwegende dat tegelijkertijd recente gevallen van voedsel fraude het vertrouwen van de consument in de voedselketen hebben aangetast, met negatieve gevolge voor de landbouw- en voedingssector, aangezien deze schandalen het algemene beeld van deze voor de Europese economie wezenlijke sector schaden; overwegende dat het uiterst belangrijk is om het consumentenvertrouwen in Europese levensmiddelen te herstellen, zowel binnen als buiten de EU; overwegende dat evenwel moet worden benadrukt dat het overgrote deel van de Europese levensmiddelen van uitstekende kwaliteit is en bijgevolg internationale erkenning verdient;
- E. overwegende dat transparantie een essentieel onderdeel is van de wijze waarop de Commissie en de lidstaten voedselveiligheidscontroles aanpakken;
- F. overwegende dat de levensmiddelen sector een van de grootste economische sectoren in de EU is, die 48 miljoen banen verstrekt en jaarlijks 715 miljard euro waard is;
- G. overwegende dat individuele gevallen van voedsel fraude een negatief effect hebben gehad op het imago van de hele levensmiddelen sector;
- H. overwegende dat de levensmiddelen wetgeving van de EU zeer nauwkeurig is wat betreft voedselveiligheid en voorziet in controles en tests op residuen en andere vervuiling van levensmiddelen en diervoeder, maar dat er geen kader bestaat dat specifiek gericht is op voedsel fraude, afgezien van de algemene bepaling dat consumenten niet misleid mogen worden;
- I. overwegende dat er ook problemen zijn geconstateerd bij de uitvoering van de huidige wetgeving en dat er behoefte is aan doeltreffendere officiële controles van levensmiddelen van dierlijke oorsprong in elke fase van de voedselketen;
- J. overwegende dat er geen statistieken bestaan over de frequentie van voedsel fraude in de EU en dat de Commissie pas kort geleden voedsel fraude tot een nieuw actiegebied heeft gemaakt;
- K. overwegende dat in recente gevallen van voedsel fraude onder andere paardenvlees als rundvlees en vlees van met fenylbutazon behandelde paarden als eetbaar paardenvlees in de handel zijn gebracht, gewoon meel als biologisch meel, legbatterij-eieren als biologische eieren en strooizout als consumentenzout in de handel zijn gebracht, met methanol vervuilde alcohol voor de productie van gedistilleerde dranken is gebruikt, met dioxinen verontreinigde vetten in diervoeder zijn verwerkt en vissoorten en visserijproducten verkeerd zijn geëtiketteerd;
- L. overwegende dat voedsel fraude meestal wordt gepleegd waar de mogelijkheden en de aantrekkelijkheid groot zijn en de pakkans en de sancties klein zijn;
- M. overwegende dat de voedselketen vaak lang en complex is en dat vele exploitanten van levensmiddelenbedrijven en andere partijen erbij betrokken zijn; overwegende dat consumenten steeds minder goed weten hoe hun voedsel wordt geproduceerd en overwegende dat afzonderlijke bedrijven niet altijd het overzicht hebben over de gehele voedselketen en hiertoe niet verplicht zijn;
- N. overwegende dat de enorme fraude met paardenvlees in kant-en-klaarmaaltijden in heel Europa het symptoom is van een oncontroleerbare gemondialiseerde leveringsketen, een levensmiddelen systeem dat erop gericht is steeds meer en goedkoper te produceren, en een onvolledig etiketteringssysteem;
- O. overwegende dat handelaren en tussenpersonen in de voedselketen niet altijd geregistreerd en gecertificeerd zijn als exploitanten van levensmiddelenbedrijven; overwegende dat de Commissie en de lidstaten vaak geen zekerheid hebben over de manier waarop niet-geregistreerde handelaren te werk gaan;
- P. overwegende dat na ernstige gevallen van voedsel fraude veroordeelde frauderende levensmiddelenbedrijven soms door de nationale bevoegde autoriteiten worden gesloten; overwegende dat deze bedrijven zich kort daarna ergens anders laten registreren en hun activiteiten gewoon voortzetten; overwegende dat informatie-uitwisseling over veroordeelde frauderende bedrijven tussen de lidstaten het toezicht op deze bedrijven zou verbeteren, zodat kan worden voorkomen dat zij opnieuw gaan frauderen;

Dinsdag 14 januari 2014

- Q. overwegende dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en handhaving van de EU-levensmiddelenwetgeving en dat handavings- en controleactiviteiten dus vaak tot nationaal niveau beperkt blijven, waardoor grensoverschrijdend EU-toezicht niet of nauwelijks bestaat;
- R. overwegende dat de nationale autoriteiten geneigd zijn hun controles op voedselveiligheid te concentreren en geen prioriteit te geven aan voedsel fraude, vaak door een gebrek aan capaciteit en middelen;
- S. overwegende dat de bevoegde autoriteiten van sommige lidstaten over gespecialiseerde politie-eenheden ter bestrijding van voedsel fraude beschikken; overwegende dat in sommige lidstaten de controleactiviteiten gedeeltelijk worden overgedragen aan particuliere controle instanties; overwegende dat in andere lidstaten de controles volledig door de bevoegde autoriteiten worden uitgevoerd;
- T. overwegende dat het systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders een nuttig instrument is voor de snelle uitwisseling van informatie tussen lidstaten en de Commissie, zoals kort geleden bij de fraude met paardenvlees;
- U. overwegende dat het Voedsel- en Veterinair Bureau (VVB) van de Commissie belast is met de controles op de naleving van de EU-vereisten inzake voedselveiligheid en -kwaliteit, en overwegende dat het typisch is dat de VVB-audits vooraf worden aangekondigd en worden voorbereid in samenwerking met de bevoegde autoriteiten; overwegende dat het VVB vanwege zijn geringe capaciteit slechts een beperkt aantal controles per jaar kan uitvoeren; overwegende dat het VVB kenbaar heeft gemaakt dat het momenteel niet over voldoende middelen en know-how beschikt om zich op voedsel fraude te kunnen richten;
- V. overwegende dat de waarschuwingen over de toename van het aantal geslachte paarden in bepaalde lidstaten volledig zijn genegeerd door de bevoegde autoriteiten, en met name het VVB;
- W. overwegende dat Europol een stijging van het aantal gevallen van voedsel fraude heeft geconstateerd en verwacht dat deze tendens zich zal voortzetten, in combinatie met de groeiende betrokkenheid van criminele organisaties bij voedsel fraude;
- X. overwegende dat het informatiesysteem van Europol door de lidstaten kan worden gebruikt voor het delen van informatie over grensoverschrijdend onderzoek; overwegende dat Europol uitsluitend op verzoek van de lidstaten deze kan bijstaan met de kennis, analyse-instrumenten en databanken waarover het agentschap beschikt; overwegende dat bij de paardenvlees fraude de lidstaten aanvankelijk terughoudend waren in hun samenwerking met Europol;
- Y. overwegende dat Europol sinds 2011 met succes verscheidene OPSON-operaties heeft uitgevoerd tegen namaak- en ondermaatse levensmiddelen; overwegende dat Europol bij die operaties samenwerkt met Interpol, de autoriteiten van de lidstaten, niet-EU-landen en particuliere partners;
- Z. overwegende dat de vermelding van het land of de plaats van oorsprong van vlees en vleesproducten op zich geen fraude voorkomt; overwegende dat de oorsprong van een levensmiddel soms voor een deel de prijs van het levensmiddel bepaalt;
- AA. overwegende dat de sluiting van de momenteel door de EU geplande vrijhandelsovereenkomsten ertoe zou kunnen leiden dat de Europese voedselveiligheidswetgeving wordt afgezwakt;
- AB. overwegende dat een nieuwe inspanning moet worden ondernomen om fraude te beschouwen binnen een economische context die wordt gekenmerkt door de mondiale financiële crisis en sociale dumping binnen en buiten de EU;
- AC. overwegende dat werkwijzen als trading tot een „race to the bottom” op het vlak van kwaliteit, veiligheid en transparantie leiden en gevolgen hebben voor de winstmarges van de hele sector;
- AD. overwegende dat de distributiepraktijken en het gebruik van tussenpersonen de productiemarkten destabiliseren door de marges van de producenten te verkleinen;

Dinsdag 14 januari 2014

Voedsel fraude: omvang en definitie

1. betreurt dat de bestrijding van voedsel fraude een relatief nieuw onderwerp op de Europese agenda is en dat dit onderwerp in het verleden nooit een sleutelprioriteit is geweest voor wetgeving en handhaving op nationaal en EU-niveau;
2. spreekt zijn bezorgdheid uit over het potentiële effect van voedsel fraude op het consumentenvertrouwen, de voedselveiligheid, de werking van de levensmiddelenketen en de stabiliteit van de landbouwmarkten, en benadrukt dat het belangrijk is om het vertrouwen van de Europese consumenten snel te herstellen;
3. vraagt de Commissie dan ook om voedsel fraude alle vereiste aandacht te geven en alle nodige maatregelen te nemen om fraudepreventie en -bestrijding tot integraal onderdeel van het EU-beleid te maken;
4. benadrukt dat meer inzicht moet worden verkregen in de omvang, frequentie en aard van voedsel fraude in de EU; verzoekt de Commissie en de lidstaten systematisch gegevens over gevallen van fraude te verzamelen, en uit te wisselen over optimale manieren om voedsel fraude op het spoor te komen en te bestrijden;
5. merkt op dat de huidige EU-wetgeving niet voorziet in een definitie van voedsel fraude en dat de lidstaten verschillend te werk gaan bij het definiëren ervan; meent dat één enkele definitie van wezenlijk belang is voor de ontwikkeling van een Europese aanpak ter bestrijding van voedsel fraude; benadrukt dat op korte termijn een geharmoniseerde definitie op EU-niveau moet worden aangenomen, op basis van discussies met de lidstaten, betrokkenen en deskundigen, waarin elementen als niet-naleving van de levensmiddelenwetgeving en/of misleiding van de consument (waaronder het verzwijgen van productinformatie), opzet en potentieel financieel voordeel en/of concurrentievoordeel, moeten worden opgenomen;
6. benadrukt dat levensmiddelenfraude, gezien de aard van de interne markt van de EU, in veel gevallen de grenzen van de lidstaten overschrijdt en een bedreiging vormt voor de gezondheid van alle Europese burgers;
7. merkt op dat recente gevallen van voedsel fraude verschillende soorten voedsel fraude aan het licht hebben gebracht, zoals vervanging van belangrijke ingrediënten door goedkopere en kwalitatief minderwaardige alternatieven, onjuiste vermelding van bij de bereiding van vlees- of visserijproducten gebruikte diersoorten, onjuiste gewichtsvermelding, verkoop van gewone levensmiddelen als biologische levensmiddelen, onrechtmatig gebruik van kwaliteitslogo's betreffende oorsprong of dierenwelzijn, verkoop van vis uit de aquacultuur met het etiket „in het wild gevangen”, verkoop van vis van een inferieure variëteit onder de naam van de hogere categorie of een duurdere soort, namaak en verkoop van levensmiddelen na het verstrijken van de uiterste-houdbaarheidsdatum;
8. wijst erop dat onder andere olijfolie, vis, biologische producten, granen, honing, koffie, thee, kruiden, wijn, bepaalde vruchtensappen, melk en vlees, vaak het voorwerp van fraude zijn;
9. is bezorgd over tekenen die erop wijzen dat het aantal fraudegevallen toeneemt en dat voedsel fraude een toenemende tendens is die structurele zwakheden in de voedselketen weerspiegelt;

Factoren

10. merkt op dat voedsel fraude in het algemeen wordt gepleegd daar waar het mogelijke financiële voordeel groot en de pakkans klein is; vindt het onhoudbaar dat voedsel fraude in de EU lucratief is en dat de pakkans relatief klein is;
11. wijst op de complexiteit en het grensoverschrijdende karakter van de voedselketen, in combinatie met het hoofdzakelijk nationale karakter van controles, sancties en handhaving, hetgeen naar verluidt het risico op voedsel fraude verhoogt; meent dat een betere traceerbaarheid van ingrediënten en producten in de hele voedselketen fraude zou helpen bestrijden;

Dinsdag 14 januari 2014

12. onderstreept dat er veel aandacht moet worden besteed aan controles op goederen die uit derde landen worden ingevoerd en op de naleving van de EU-normen inzake de veiligheid van levensmiddelen en diervoeder;

13. wijst eveneens op andere factoren die vaak worden genoemd in het kader van voedsel fraude, zoals de huidige economische crisis, de bezuinigingsmaatregelen bij controle instanties en de druk van de detailhandel en andere spelers om de voedselproductie steeds goedkoper te maken;

Geleerde lessen en aanbevelingen

Institutioneel kader

14. is verheugd over het besluit van de Commissie om een voedsel fraudeteam op te richten en erkent de inspanningen van Europol in de strijd tegen voedsel fraude; moedigt de Commissie aan om de ontwikkeling van een referentielaboratorium van de EU voor de echtheid van levensmiddelen te overwegen;

15. is verheugd dat de Commissie van plan is in 2014 een conferentie over voedsel fraude te organiseren om de betrokkenen beter bewust te maken;

16. is ervan overtuigd dat onaangekondigde onafhankelijke inspecties essentieel zijn om ervoor te zorgen dat de normen inzake voedselveiligheid en etikettering daadwerkelijk worden toegepast; is daarom van mening dat onaangekondigde inspecties de norm dienen te zijn;

17. verzoekt de Commissie om de door het VVB uitgevoerde audits eveneens betrekking te doen hebben op voedsel fraude; is van mening dat het VVB en de lidstaten regelmatig onafhankelijke en verplichte onaangekondigde inspecties zouden moeten verrichten om opzettelijke inbreuken op te sporen, teneinde ervoor te zorgen de strengste normen inzake voedselveiligheid effectief worden nageleefd; is van mening dat het belangrijk is dat officiële controles en inspecties op transparante wijze verlopen en dat de verslagen en resultaten van de controles en inspecties bij levensmiddelenbedrijven openbaar worden gemaakt om het vertrouwen van de consument te herstellen en te behouden;

18. betreurt dat de verslagen van het VVB en de audits van de Commissie en de lidstaten weinig zichtbaarheid krijgen en dat er weinig rekening mee wordt gehouden; vraagt de Commissie een sterkere follow-up te geven aan verslagen en aanbevelingen van het VVB;

19. verzoekt de begrotingsautoriteit om de capaciteit en de middelen van het VVB en van het fraudeteam van de Commissie uit te breiden;

20. uit zijn bezorgdheid over de vermindering van de financiële middelen in de EU voor de instanties die deze essentiële controletaken uitvoeren;

21. vraagt de lidstaten en de Europese regio's de controle instanties van voldoende personeel en financiële en technische middelen te voorzien;

22. benadrukt het feit dat efficiënte controles en inspecties moeten worden uitgevoerd zonder dat dit leidt tot onnodige administratieve rompslomp voor kmo's;

23. stelt voor een jaarlijkse hoorzitting van het VVB door zijn Commissie ENVI te organiseren tijdens welke voltooide en toekomstige audits worden besproken voorafgaand aan de aanneming door het VVB van zijn werkprogramma voor het volgende jaar;

24. vraagt de lidstaten erop toe te zien dat de kwesties die het VVB aan de orde stelt, naar behoren worden aangepakt;

25. merkt op dat eventuele wijzigingen in de procedure voor de herziening en de vaststelling van de prioriteiten van het werkprogramma van het VVB geen wijziging vergen van de wetgevingsprocedure voor de vaststelling van de werkprogramma's van het VVB;

26. vraagt de Commissie en de lidstaten meer bepaald een follow-up te geven aan de bevindingen van de audits van het VVB met betrekking tot vervalste dossiers over de medische behandeling van dieren die bestemd zijn voor de slacht en uitvoer naar de EU, en te beletten dat vlees en andere dierlijke producten uit derde landen in de EU in de handel worden gebracht als niet kan worden gegarandeerd dat zij voldoen aan de voedselveiligheidsvoorschriften van de EU;

Dinsdag 14 januari 2014

27. merkt op dat de lidstaten vaak op hindernissen stuiten bij de vervolging van frauderende exploitanten van levensmiddelenbedrijven met grensoverschrijdende activiteiten binnen de EU, vanwege rechtsbevoegdheidskwesties; betreurt dat de lidstaten niet systematisch met Europol samenwerken in gevallen van grensoverschrijdende voedsel fraude, maar vaak bilateraal te werk gaan;

28. erkent het belang van klokkenluiders bij het onthullen van frauduleuze praktijken in de levensmiddelensector; verzoekt de lidstaten om de juiste voorwaarden te creëren voor veilige en anonieme aangiften van kwaadwillige praktijken door klokkenluiders;

29. is van mening dat de nationale bevoegde autoriteiten het publiek voor zover mogelijk en passend moeten informeren over terugroepacties en andere maatregelen van de bevoegde autoriteiten in gevallen van voedsel fraude;

Wetgevingskader

30. is van mening dat officiële controles niet alleen gericht moeten zijn op voedselveiligheid, maar eveneens op de preventie van fraude en het risico van consumentenmisleiding; is verheugd over het feit dat het voorstel van de Commissie voor een herziening van de officiële controles voorziet in aanvullende controles in verband met voedsel fraude in gevallen waarin bevoegde autoriteiten redenen te hebben om frauduleus gedrag te vermoeden bij een bepaald bedrijf;

31. merkt op dat in sommige lidstaten de controles gedeeltelijk worden overgedragen aan particuliere controleinstanties; benadrukt dat de nationale bevoegde autoriteiten altijd toezicht moeten houden op controlestelsels en alle particuliere controlestelsels moeten verifiëren, certificeren en controleren om te zorgen voor naleving van de nationale en internationale normen opdat zij hun bevindingen ter beschikking stellen van openbare agentschappen;

32. verwerpt eventuele plannen om inspectietaken van openbare instanties te delegeren aan bedrijven;

33. is van mening dat de rol van handelaren en het wetgevingskader voor de verkoop tussen bedrijven onderling, moeten worden verduidelijkt;

34. is van mening dat alle commerciële spelers die grondstoffen, voedsel ingrediënten of voedingsproducten verwerken, verhandelen of opslaan in het kader van de menselijke voedselketen, waaronder handelaren en eigenaren van koel- en vrieshuizen, moeten worden geregistreerd als exploitanten van levensmiddelenbedrijven en aan controles moeten worden onderworpen;

35. is van mening dat levensmiddelenbedrijven moeten weten waar de levensmiddelen of de ingrediënten die zij gebruiken, vandaan komen, dat wil zeggen dat elk levensmiddelenbedrijf in de productieketen zijn deel van de verantwoordelijkheid voor het eindproduct draagt;

36. erkent het belang van duidelijke en transparante etikettering in de handel tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en consumenten, en verzoekt de Commissie de EU-levensmiddelenwetgeving op dit gebied te herzien, om het risico op voedsel fraude te verminderen;

37. vraagt om meer bewustzijn van en beter toezicht op de etikettering van tussen bedrijven en van bedrijven aan consumenten verkochte diepvriesproducten; vraagt de Commissie een voorstel in te dienen om op het etiket van vlees en vis verplicht te laten vermelden of, hoe vaak en hoe lang het product in kwestie is ingevroren;

38. is van mening dat de vermelding van het land van oorsprong op zich geen instrument voor de bestrijding van voedsel fraude is, maar dat deze kan bijdragen aan een betere traceerbaarheid in de hele voedselketen, stabielere betrekkingen tussen vleesleveranciers en -verwerkers, meer zorgvuldigheid bij de keuze van leveranciers en producten door levensmiddelenbedrijven, en betrouwbaarder informatie voor consumenten, waardoor het consumentenvertrouwen wordt hersteld;

39. herinnert eraan dat Verordening (EU) nr. 1169/2011 bepaalt dat de Commissie uiterlijk in december 2013 uitvoeringshandelingen vaststelt betreffende de verplichte vermelding van het land van oorsprong, de etikettering van vlees van varkens, schapen, geiten en pluimvee, en betreffende de vrijwillige etikettering van levensmiddelen na een effectbeoordeling;

Dinsdag 14 januari 2014

40. verzoekt de Commissie op korte termijn deze uitvoeringshandelingen vast te stellen betreffende de etikettering van vers vlees van varkens, schapen, geiten en pluimvee, en zich hierbij te baseren op de regels die reeds gelden voor niet-verwerkt rund- en kalfsvlees, zodat consumenten op de hoogte worden gebracht van de plaats waar dieren zijn geboren, gehouden en geslacht, en hierbij rekening te houden met de nationale en regionale stelsels voor oorsprongsvermelding van vlees;
41. herinnert er verder aan dat het Parlement in het verleden heeft gepleit voor oorsprongsetikettering voor vlees in verwerkte levensmiddelen, en dat de Commissie werkt aan een verslag over verplichte oorsprongsetikettering voor vlees dat in producten wordt verwerkt; roept de Commissie ertoe haar verslag op korte termijn te presenteren en vervolgens wetgevingsvoorstellen te doen om de vermelding van de oorsprong van vlees in verwerkte levensmiddelen verplicht te stellen, en hierbij rekening te houden met haar effectbeoordelingen en buitensporige kosten en administratieve lasten te voorkomen;
42. vraagt om een betere etikettering van verwerkte producten die vis bevatten, met name wat de oorsprong van de vis en de gebruikte vistechiek betreft;
43. verzoekt de Commissie om zich verder in te spannen, in samenwerking met de belanghebbenden en de lidstaten, om de omvang en de noodzaak van elektronische certificeringssystemen in de voedselketen te onderzoeken, waardoor fraude met papieren certificaten zou kunnen worden teruggedrongen;
44. wenst dat de Commissie een centraal Europees register voor paardenpaspoorten opzet om te voorkomen dat op frauduleuze wijze duplicaten van paspoorten worden afgegeven;
45. uit zijn bezorgdheid over het ontbreken van een Europees wetgevingskader betreffende vlees van gekloonde dieren;
46. vraagt de Commissie een methode te ontwikkelen om vlees van gekloonde dieren te traceren en te identificeren, bijvoorbeeld door een internationale databank met genetische informatie over gekloonde dieren op te zetten;

Verantwoord ondernemerschap

47. meent dat het nuttig is dat de levensmiddelensector zelf, ter aanvulling en niet ter vervanging van het stelsel van officiële controles voor de levensmiddelensector, particuliere programma's ter bestrijding van fraude proactief ontwikkelt en gebruikt, zoals eigen controles, analyse, producttraceringssystemen, audits en certificering, en is verheugd over lopende initiatieven zoals het Global Food Safety Initiative en het Food Fraud Initiative van de Michigan State University;
48. verzoekt de Commissie en de lidstaten te overwegen om exploitanten van levensmiddelenbedrijven wettelijk te verplichten bevoegde autoriteiten over gevallen van voedsel fraude in te lichten;
49. is van mening dat de detailhandel de bijzondere verantwoordelijkheid heeft om de integriteit van voedingsproducten te waarborgen en van leveranciers een veilige toeleveringsketen te verlangen; meent dat het de verantwoordelijkheid van de detailhandelaars is om te controleren of er ten minste formeel aan de etiketteringsvoorschriften is voldaan; betreurt dat detailhandelaars en exploitanten van levensmiddelenbedrijven primaire producenten onder druk zetten om steeds goedkoper te produceren, vaak ten koste van de kwaliteit van de levensmiddelen of de ingrediënten;
50. merkt op dat levensmiddelenbedrijven momenteel niet altijd weten waar de ingrediënten die zij gebruiken, vandaan komen; is in dit verband van mening dat korte toeleveringsketens (lokaal en regionaal) meer transparantie kunnen waarborgen en de lange, gecompliceerde toeleveringsketens die een belangrijke rol in de voedsel fraude crisis hebben gespeeld, kunnen vervangen;
51. roept de Commissie op wetgevingsvoorstellen in te dienen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, betreffende een „plaatselijke afzet en rechtstreekse verkoop”-etiket om de desbetreffende markten te ondersteunen en landbouwers te helpen om waarde toe te voegen aan hun producten;

Dinsdag 14 januari 2014

Handhaving en controles

52. vraagt de Commissie om, overeenkomstig de artikelen 7 en 17 van Verordening (EU) nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, de verkoop van producten die in de handel blijven onder een opzettelijk verkeerde of misleidende benaming te vervolgen of te voorkomen, aangezien ook dit als voedsel fraude moet worden beschouwd;

53. is ervan overtuigd dat de bevoegde autoriteiten van houding moeten veranderen en hun administratieve en veterinaire aanpak moeten inruilen voor een aanpak gericht op rechtshandhaving, waarbij zij zich kunnen baseren op de ervaringen van de „flying squad” van de Deense voedselautoriteit en de „Arma dei Carabinieri” en de „Guardia di Finanza” in Italië; benadrukt dat een dergelijke aanpak slechts mogelijk is als speciale rechtbanken beschikken over rechters met deskundigheid op het gebied van de levensmiddelenwetgeving;

54. benadrukt dat de uitvoering van de controles op risico's gebaseerd moet zijn en de ontwikkeling van risicoprofielen en kwetsbaarheidsbeoordelingen voor elke toeleveringsketen en voedingsproduct moet omvatten, uitgaande van lopend transversaal universitair onderzoek op het gebied van voedselauthenticiteit en criminologie, zoals het onderzoek dat momenteel wordt gedaan bij de Vrije Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Wageningen;

55. vraagt de Commissie en de lidstaten Europese en nationale onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's verder te stimuleren om technologieën en methoden voor het detecteren van voedsel fraude te ontwikkelen en toe te passen, zoals sensortechnologie, gegevensanalyse en productidentificatie, en de tests op korte termijn commercieel beschikbaar te helpen stellen; spreekt zijn erkenning uit voor de bestaande Europese onderzoeksprojecten rond de integriteit en authenticiteit van levensmiddelen, zoals TRACE en Authentic Food;

56. beveelt het VVB en nationale autoriteiten aan om bij hun controles onder andere zogenaamde massabalanscontroles van invoer-, uitvoer- en afvalstromen uit te voeren;

57. pleit voor betere coördinatie en communicatie tussen de nationale instanties die voedsel fraude moeten onderzoeken, om de lidstaten te helpen hun inspanningen om dit probleem te bestrijden, op te voeren; roept de Commissie dan ook op om onverwijld een elektronisch systeem in te voeren, op basis van het bestaande systeem voor snelle waarschuwingen voor levensmiddelen en diervoeders (RASFF) zoals voorgesteld door de Commissie, voor snelle informatie-uitwisseling tussen de lidstaten en de Commissie in gevallen van voedsel fraude; wenst dat er, naar het voorbeeld van de RASFF-verslagen, jaarlijks verslag wordt uitgebracht over de ontdekte voedsel fraudegevallen;

58. wenst dat er een fraudebestrijdingsnetwerk wordt opgericht om de coördinatie tussen de verschillende Europese instanties (Europol, Eurojust, VVB) te verbeteren en zo voedsel fraude effectiever te voorkomen en te detecteren;

59. stelt voor om DNA-tests in te voeren als standaardmethode bij controles ter plaatse voor het bepalen van soorten, in het bijzonder wat vlees- en visproducten betreft, en daartoe een centrale DNA-databank op te zetten;

60. vraagt de Commissie iets te doen aan de mazen in de bestaande voedselveiligheids- en traceerbaarheidsvoorschriften met betrekking tot de invoer van levensmiddelen uit derde landen, waarbij het risico van voedsel fraude groter is;

61. benadrukt dat de onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met de EU niet mogen leiden tot wijzigingen in de Europese wetgeving inzake voedselveiligheid en voedselzekerheid of tot minder capaciteit om op de naleving van die wetgeving toe te zien;

62. is van mening dat de resultaten van controles op een voor de consumenten makkelijk toegankelijke en bevattelijke wijze openbaar moeten worden gemaakt, bijvoorbeeld in de vorm van een notering; is ervan overtuigd dat dit de consumenten zou helpen beslissen en levensmiddelenbedrijven zou stimuleren om goed te presteren;

Dinsdag 14 januari 2014

Sancties

63. is verheugd over het voorstel van de Commissie om zwaardere straffen in te stellen om ten minste het geschatte met de overtreding beoogde economische voordeel te neutraliseren, maar is van mening dat deze maatregel niet afschrikwekkend genoeg is; is van mening dat de lidstaten moeten voorzien in boetes voor voedsel fraude die naar schatting ten minste twee keer zo hoog zijn als het met de fraude beoogde economische voordeel; meent dat ter verdere ontmoediging nog hogere boetes, waaronder strafrechtelijke boetes, door de lidstaten moeten worden ingesteld, voor gevallen van fraude waarbij de volksgezondheid welbewust in gevaar wordt gebracht, of voor gevallen van fraude met producten bestemd voor kwetsbare consumenten; stelt verder voor om in geval van herhaaldelijke overtredingen de exploitant in kwestie uit het register te laten schrappen;

64. betreurt dat de Commissie geen overzicht heeft van de verschillende nationale sanctiesystemen voor overtredingen op het gebied van voedsel fraude en van de werking van deze sanctieregelingen op basis van EU-wetgeving; verzoekt de Commissie zo spoedig mogelijk zo'n overzicht te verkrijgen;

65. vraagt dat er meer rekening wordt gehouden met het dierenwelzijn en dat er strengere sancties worden toegepast als de regels niet worden nageleefd;

66. verzoekt de Commissie om gegevens uit de lidstaten te verzamelen en verslag uit te brengen over de verschillende nationale stelsels wat betreft het soort straffen en de strafmaat voor overtredingen op het gebied van voedsel fraude en de werking van de sanctieregelingen;

67. verzoekt de Commissie en de lidstaten ook andere methoden te overwegen om voedsel fraude te voorkomen en te ontmoedigen, zoals „naming and shaming” door middel van een Europees register van veroordeelde frauderende levensmiddelenbedrijven;

68. dringt aan op uitbreiding van de huidige traceerbaarheidssystemen en consequente omzetting van de in basisverordening (EG) nr. 178/2002 voorziene volledige traceerbaarheid met betrekking tot levensmiddelen, voedermiddelen, voedselproducerende dieren en alle overige stoffen die bestemd zijn om in een levensmiddel of voedermiddel te worden verwerkt of waarvan verwacht kan worden dat zij hiervoor worden gebruikt; dringt erop aan dat de weg van een product door de hele keten, in alle stadia van productie, verwerking en verkoop, in heel Europa door controleurs zonder lacunes te volgen moet zijn en transparant moet zijn, zodat frauduleuze levensmiddelen in alle productiefasen snel kunnen worden geïdentificeerd;

69. stelt voor onderzoekslaboratoria en laboratoriumpersoneel van bedrijven te verplichten alle resultaten van onderzoek van levens- en voedermiddelen die duiden op fraude of belangrijk zijn voor het bestrijden van fraude, aan de bevoegde toezichthoudende autoriteiten te melden;

o

o o

70. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0012

Doeltreffende arbeidsinspecties als middel om de arbeidsomstandigheden in Europa te verbeteren**Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over doeltreffende arbeidsinspecties als middel om de arbeidsomstandigheden in Europa te verbeteren (2013/2112(INI))**

(2016/C 482/05)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, met name de preambule en de artikelen 3 en 6,
- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met name de artikelen 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 en 168,
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name de artikelen 1, 3, 27, 31, 32 en 33,
- gezien het Europees Sociaal Handvest van 3 mei 1996, met name deel I en deel II, artikel 3,
- gezien de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de conventies en aanbevelingen van de IAO over arbeidsbeheer en arbeidsinspectie (Conventies nr. 81 en 129), die een internationale standaard zijn voor de waarborging van de toepassing van de wettelijke bepalingen inzake arbeidsomstandigheden en bescherming van werknemers,
- gezien Conventie nr. 143 van de IAO inzake arbeidsmigranten (1975) en de aanvullende bepalingen van de IAO inzake arbeidsmigranten, die voorzien in alle noodzakelijke en gepaste maatregelen om een einde te maken aan clandestiene immigratie met als doel het zoeken naar arbeid en aan illegale tewerkstelling van migranten, tevens gezien de bepalingen waarin bestuursrechtelijke, civiele en strafrechtelijke sancties zijn vastgesteld ter zake van de illegale tewerkstelling van arbeidsmigranten,
- gezien de IAO-agenda voor fatsoenlijk werk,
- gezien de conventies en aanbevelingen van de IAO op het gebied van de gezondheid en veiligheid op het werk,
- gezien Verordening (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende communautaire statistieken over de volksgezondheid en de gezondheid en veiligheid op het werk ⁽¹⁾,
- gezien Richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk (kaderrichtlijn) ⁽²⁾ en de bijzondere richtlijnen hierover,
- gezien Richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd ⁽³⁾,
- gezien de resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, goedgekeurd in de Raad van 22 april 1999, betreffende een gedragscode ter verbetering van de samenwerking tussen de autoriteiten van de lidstaten bij de bestrijding van grensoverschrijdende uitkerings- en premiefraude in de sociale zekerheid en zwartwerk, en met betrekking tot de grensoverschrijdende terbeschikkingstelling van werknemers ⁽⁴⁾,
- gezien Richtlijn 1999/85/EG van de Raad van 22 oktober 1999 tot wijziging van Richtlijn 77/388/EEG wat de mogelijkheid betreft om bij wijze van experiment op arbeidsintensieve diensten een verlaagd btw-tarief toe te passen ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ PB L 354 van 31.12.2008, blz. 70.

⁽²⁾ PB L 183 van 29.6.1989, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 299 van 18.11.2003, blz. 9.

⁽⁴⁾ PB C 125 van 6.5.1999, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 277 van 28.10.1999, blz. 34.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien Richtlijn 2009/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van minimumnormen inzake sancties en maatregelen tegen werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen ⁽¹⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 24 oktober 2007, getiteld „Intensievere bestrijding van zwartwerk” (COM(2007)0628),
- gezien de mededeling van de Commissie van 24 oktober 2007 over de resultaten van de openbare raadpleging over het Groenboek van de Commissie „De modernisering van het arbeidsrecht met het oog op de uitdagingen van de 21e eeuw” (COM(2007)0627),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010 getiteld „EUROPA 2020 — Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020) en de daarin vermelde hoofddoelstelling, namelijk verhoging van de arbeidsparticipatie in de Europese Unie tot 75 % tegen het einde van dit decennium,
- gezien zijn resolutie van 15 december 2011 over de tussentijdse evaluatie van de Europese strategie 2007-2012 voor de gezondheid en veiligheid op het werk ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 9 oktober 2008 over een intensievere bestrijding van zwart werk ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 23 mei 2007 over bevordering van waardig werk voor iedereen ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 11 juli 2007 over de modernisering van het arbeidsrecht met het oog op de uitdagingen van de 21e eeuw ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 26 oktober 2006 over de toepassing van Richtlijn 96/71/EG betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 26 maart 2009 over de sociale verantwoordelijkheid van onderaannemers in productieketens ⁽⁷⁾,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 23 mei 2013 over arbeidsomstandigheden en gezondheids- en veiligheidsnormen naar aanleiding van de recente fabrieksbranden en de instorting van een fabrieksgebouw in Bangladesh ⁽⁸⁾,
- gezien de geïntegreerde richtsnoeren voor groei en werkgelegenheid (2008-2010) (COM(2007)0803),
- gezien de aanbeveling van de Raad van 22 december 1995 inzake de harmonisatie van de middelen ter bestrijding van illegale immigratie en illegale arbeid ⁽⁹⁾,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 27 september 1996 inzake de bestrijding van illegale tewerkstelling van onderdanen van derde landen ⁽¹⁰⁾,
- gezien het verslag van de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) over de bestrijding van zwartwerk in de Europese Unie,
- gezien de speciale Eurobarometer over zwartwerk,
- gezien de studie over samenwerking binnen een Europees netwerk tegen zwartwerk („ICENUW — Implementing Cooperation in a European Network against undeclared work”),

⁽¹⁾ PB L 168 van 30.6.2009, blz. 24.

⁽²⁾ PB C 168 E van 14.6.2013, blz. 102.

⁽³⁾ PB C 9 E van 15.1.2010, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB C 102 E van 24.4.2008, blz. 321.

⁽⁵⁾ PB C 175 E van 10.7.2008, blz. 401.

⁽⁶⁾ PB C 313 E van 20.12.2006, blz. 452.

⁽⁷⁾ PB C 117 E van 6.5.2010, blz. 176.

⁽⁸⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0230.

⁽⁹⁾ PB C 5 van 10.1.1996, blz. 1.

⁽¹⁰⁾ PB C 304 van 14.10.1996, blz. 1.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien de studie over de convergentie van de inspectiediensten met het oog op een handhavingssysteem op Europees niveau („CIBELES: Convergence of Inspectorates building a European Level Enforcement System”),
  - gezien de studie over indirecte meetmethoden voor zwartwerk in de EU (2010),
  - gezien de studie over de haalbaarheid van een Europees platform voor samenwerking tussen inspectiediensten en andere relevante controle- en handavingsinstanties met het oog op de voorkoming en bestrijding van zwartwerk (2010, Regioplan),
  - gezien het arrest van het Europees Hof van Justitie van 19 december 2012 in zaak C-577/10, Europese Commissie/Koninkrijk België,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A7-0458/2013),
- A. overwegende dat arbeidsinspecties een essentiële rol spelen bij de bescherming van de rechten van de werknemers, verzekering van gezondheid en veiligheid op de werkplek en bestrijding van onveilige werkomgevingen, het voorkomen van inbreuken op de regels van arbeidsbescherming en het bevorderen van een eerlijke en sociale economische groei, doordat deze inspectie ertoe bijdragen dat daadwerkelijk lonen worden uitbetaald en sociale premies worden afgedragen, zodat de belastinginkomsten en de ontvangsten van de socialezekerheidsstelsels toenemen, waarbij de toegang van de werknemer tot sociale verzekeringen voor ziekte, arbeidsongevallen, pensioen enz. gewaarborgd blijft;
- B. overwegende dat de lidstaten gebruikmaken van een verscheidenheid aan modellen om verschillende specifieke arbeidsinspecties uit te voeren;
- C. overwegende de toenemende behoefte aan arbeidsinspecties tegen de achtergrond van gedetacheerde werknemers in Europa;
- D. overwegende dat arbeidsinspecties een centrale rol vervullen waar het gaat om het waarmaken van rechten, want zij zorgen ervoor dat de wet wordt nageleefd, de partijen hun rechten en verplichtingen kennen en dat ongevallen en misbruik voorkomen kunnen worden;
- E. overwegende dat arbeidsinspecties bij kmo's en op kleine bouwplaatsen moeten worden verscherpt;
- F. overwegende dat de verantwoordelijkheid van multinationals met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden, het leven en de gezondheid van de werknemers die de goederen produceren en de diensten leveren, niet bij de deur van het bedrijf of de poort van de fabriek ophoudt en ook niet met afspraken inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) alleen kan worden gegarandeerd;
- G. overwegende dat de uitbesteding van werk via onderaanneming en uitzendwerk inhoudt dat vaak een beroep wordt gedaan op minder gekwalificeerde werknemers en dat losse arbeidsverhoudingen heersen, hetgeen het moeilijker maakt na te gaan wie verantwoordelijk is voor de voorschriften inzake de gezondheid en veiligheid op het werk;
- H. overwegende dat zwartwerk een negatief effect op de economie van de lidstaten en de financiële draagkracht van het Europese sociale model heeft en de financiering en verdeling van uitkeringen en openbare voorzieningen ondergraaft en de getroffen nu en op hun oude dag in een onzekere, kwetsbare positie van armoede brengt;
- I. overwegende dat arbeidsinspecties een essentiële rol spelen bij de bescherming van de rechten van de werknemers, bij het voorkomen van wanpraktijken en het bevorderen van sociale en economische groei;
- J. overwegende dat een van de gevolgen van de economische crisis is dat de arbeidsbelasting is toegenomen en werknemers onder grotere druk zijn komen te staan, vooral door verandering van de arbeidstijden, en dat er daarom meer moet worden gedaan aan controle op de arbeidsvoorwaarden;
- K. overwegende dat er steeds nieuwere vormen van arbeidsverhoudingen ontstaan die met de huidige wettelijke voorschriften steeds moeilijker gereguleerd kunnen worden;

Dinsdag 14 januari 2014

- L. overwegende dat arbeid in het grijze circuit voor de betrokken werknemer secundaire negatieve consequenties heeft als het gemis van toegang tot informatie, bedrijfsmedische diensten en opleidingsmogelijkheden, en psychologische druk door angst voor ongevallen of betrapping, wat weer van invloed is op de productiviteit van het bedrijf en de economie als geheel, en ook consequenties op langere termijn, zoals ontbreken van een recht op pensioen of uitzicht op slechts een gering pensioen, wat een groter armoederisico betekent;
- M. overwegende dat zwartwerk de concurrentie op de interne markt ontwricht omdat een onderneming hierdoor oneerlijk tegen andere kan concurreren;
- N. overwegende dat de consolidering van een daadwerkelijk gemeenschappelijke markt onlosmakelijk is verbonden met eliminering van elke vorm van sociale dumping;
- O. overwegende dat zwartwerk inmiddels 18,8 % van het bbp van de EU-27 uitmaakt en in sommige landen zelfs meer dan 30 % van het bbp;
- P. overwegende dat zwartwerk in diverse lidstaten als gevolg van de crisis nog steeds toeneemt;
- Q. overwegende dat er maatregelen voor klokkeluiders nodig zijn om misstanden gemakkelijker aan het licht te doen komen en de bescherming van de klokkeluiderte verzekeren, en dat de EU en de lidstaten de plicht hebben klokkeluiders volledige bescherming te bieden;
- R. overwegende dat elk jaar 168 000 Europese burgers overlijden door arbeidsgerelateerde ongevallen of aandoeningen en 7 miljoen bij ongevallen gewond raken ⁽¹⁾;
- S. overwegende dat risicopreventie onontbeerlijk is om het percentage arbeidsongevallen en beroepsziekten terug te dringen; overwegende dat een goed gezond-en veiligheidsbeheer op het werk een gunstige uitwerking heeft op zowel nationaal als Europees niveau en ook voor ondernemingen;
- T. overwegende dat voor de inspectiediensten in meer of mindere mate geldt dat zij het nodige personeel en geld missen om effectief arbeidsinspecties te verrichten; overwegende dat ten gevolge daarvan in de EU te weinig personeelsplanning voor de arbeidsinspecties plaatsvindt, het aantal medewerkers in vele landen gestaag afneemt, terwijl het werk van de arbeidsinspecteurs steeds complexer wordt;
- U. overwegende dat de versplintering van de arbeidsmarkt, in combinatie met de ongecontroleerde en ongereguleerde verbreiding van bepaalde dienstverbandvormen in bepaalde lidstaten, de loonniveau's fors doet dalen en een situatie teweegbrengt die het probleem van zwartwerk nog nijpender maakt;
- V. overwegende dat de sectoren die het hardst door zwartwerk worden getroffen zeer arbeidsintensief zijn, zoals de bouwsector, de veiligheidsector, de schoonmaaksector en de sector huishoudelijk werk, evenals de opvang- en verzorgingssector, die worden gekenmerkt door preciaire arbeids- en salarisvoorwaarden;
- W. overwegende dat er een nauw verband tussen ongeregelde immigratie en zwartwerk bestaat, daar illegaal in Europa wonende personen geen regulier werk mogen hebben en dientengevolge geen bescherming genieten;
- X. overwegende dat werknemers die zwartwerk verrichten, geen sociale, ziektekosten- of ongevallenverzekering hebben en zodoende blootstaan aan een verhoogd risico van persoonlijke financiële schade;
- Y. overwegende dat arbeidsinspectie op grensoverschrijdende diensten en arbeidsverhoudingen een grensoverschrijdende aangelegenheid vormen en de grensoverschrijdende toegang tot gegevens onvoldoende is;
- Z. overwegende dat werknemers dikwijls niet vrijwillig zwartwerk verrichten, maar daartoe gedwongen worden;

⁽¹⁾ EU-OSHA.

Dinsdag 14 januari 2014

I. Controlemaatregelen op nationaal niveau

Beginselen van een doeltreffende arbeidsinspectie

1. benadrukt dat het verrichten van arbeidsinspecties weliswaar een overheidstaak is die alleen door onafhankelijke overheidsinstanties mag worden uitgevoerd, maar dat dit niet uitsluit dat vertegenwoordigers van de sociale partners bij die arbeidsinspecties behulpzaam zijn; is van oordeel dat de onafhankelijkheid van bedrijfsgeneeskundige diensten ten opzichte van de werkgever gewaarborgd moet zijn; is van oordeel dat waar het gaat om gezondheid op de werkplek, alleen onafhankelijke professionals op gebied van bedrijfsgeneeskunde en veiligheid in staat zijn toezicht te houden, waarschuwingen te geven, of een deskundig oordeel of deugdelijk advies te geven op medisch terrein; betreurt dat de leiding van arbeidsgeneeskundige diensten in sommige lidstaten nog in handen ligt van werkgeversverenigingen; onderstreept dat inspectie en toezicht ten behoeve van gezondheid op het werk een zaak is voor onafhankelijke inspecteurs met training op gebied van gezondheid en veiligheid;
2. benadrukt hoe belangrijk het is dat nationale actieplannen worden opgesteld om de stelsels voor arbeidsinspectie te versterken en dat deze stelsels worden gefinancierd door de Europese structuurfondsen, gezien de meerwaarde van efficiënte arbeidsinspectie voor versteviging van de sociale samenhang en de rechtvaardigheid op de werkplek;
3. bekrachtigt de cruciale rol van de arbeidsinspecties bij de preventie en controle, en hun positieve rol voor de verbetering van de informatie en deskundigheid binnen bedrijven; moedigt de lidstaten aan om het personeel en de middelen voor hun arbeidsinspectie te verhogen en de doelstelling van één inspecteur op 10 000 werknemers te halen, overeenkomstig de aanbevelingen van de IAO, alsmede de sancties te verscherpen jegens bedrijven die hun verplichtingen ten aanzien van de essentiële rechten niet nakomen (salarissen, arbeidstijden en gezondheid en veiligheid op het werk); is van oordeel dat deze sancties doeltreffend, afschrikkend en evenredig moeten zijn;
4. wijst erop dat alle categorieën werknemers die in loondienst of als zelfstandige werken, ongeacht hun rechtspositie, hun arbeidsverband of hun herkomst, onder de bevoegdheid van de nationale controle-instanties vallen en dezelfde bescherming moeten genieten; benadrukt dat elke poging om het werkterrein van de arbeidsinspecties te beperken een negatieve uitwerking kan hebben op de gezondheid en veiligheid van werknemers, evenals op hun rechten;
5. wijst erop dat de rol van de nationale arbeidsinspecties moet worden verzaamd, dat er training moet worden aangeboden aan het leidinggevend personeel en de taken van deze leidinggevenden moeten worden gecoördineerd, zodat de nieuwe opgaven voor de inspecties met succes kunnen worden vervuld;
6. is van mening dat arbeidsinspecties alleen doeltreffend kunnen worden uitgevoerd als de daarmee belaste instanties over voldoende financiële en personele middelen beschikken; spreekt er zijn bezorgdheid over uit dat de inspectiediensten in de lidstaten onderbezet zijn en dat het ontbreekt aan bijscholing, met name op het gebied van Europese vraagstukken; verzoekt de lidstaten met klem hun inspectiesystemen te versterken, aangezien dit een essentieel onderdeel moet uitmaken van de nationale plannen om de economische crisis het hoofd te bieden; wijst erop dat de arbeidsinspecties een onmisbare rol vervullen door te controleren of volledig de hand wordt gehouden aan de de geldende wetgeving en erop toe te zien dat kwetsbare werknemers zijn gedekt en beschermd;
7. wijst op de noodzaak van een uniforme opleiding voor arbeidsinspecteurs en anderen die op dit gebied werkzaam zijn, om de handhaving van de EU-arbeidswetgeving te versterken;
8. onderstreept dat de financiële hervormingen in bepaalde lidstaten in geen geval mogen leiden tot vermindering van de mankracht, financiering en materiële en technische infrastructuur van de arbeidsinspecties;
9. wijst erop dat wettelijke verplichtingen en eisen van werknemers de belangrijkste twee redenen blijken te zijn waarom werkgevers maatregelen van preventiebeleid invoeren ⁽¹⁾;
10. acht het niet mogelijk om zonder risico-evaluatie de werknemers naar behoren te beschermen; is van oordeel dat kmo's hulp nodig hebben bij het opzetten van hun risicopreventie-beleid; onderstreept de positieve rol van eenvoudige, kostenvrije en gerichte initiatieven, zoals de door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA) ontwikkelde Online interactive Risk Assessment (OiRA);

⁽¹⁾ EU-OSHA, ESENER-enquête 2009.

Dinsdag 14 januari 2014

11. herinnert de lidstaten eraan dat zij allen IAO-Conventie nr. 81 inzake arbeidsinspecties ondertekend en geratificeerd hebben; verzoekt de lidstaten derhalve de in deze conventie verankerde beginselen ten uitvoer te leggen;
12. onderstreept dat arbeidsinspecties ook doeltreffend zijn als ze onaangekondigd, herhaaldelijk en steekproefsgewijs worden uitgevoerd; wijst erop dat doeltreffende sancties in geval van overtredingen van dien aard moeten zijn dat werkgevers geen profijt kunnen trekken uit het omzeilen van de geldende cao's of wettelijke regelingen;
13. wijst erop dat na een arbeidsinspectie duidelijke termijnen moeten worden gesteld voor eventuele corrigerende actie zodat misstanden vlug worden hersteld en slachtoffers in een vroeg stadium bescherming krijgen;
14. wijst erop dat arbeidsinspecteurs in de lidstaten het recht moeten hebben ter plaatse inspecties uit te voeren, intelligente controle-instrumenten moeten kunnen gebruiken, op gecoördineerde wijze met alle betrokken autoriteiten samen moeten kunnen werken, over voldoende bevoegdheden moeten beschikken en onafhankelijk moeten kunnen werken;
15. verzoekt de lidstaten om, wanneer arbeidsinspecteurs een misstand vaststellen of wanneer klokkeluiders misstanden onder de aandacht van de arbeidsinspecteurs brengen, de betrokken werknemers en klokkeluiders te beschermen en hen in staat te stellen hun recht te verkrijgen zonder kosten te moeten maken; wijst erop dat daartoe strekkende maatregelen, bijvoorbeeld een rechtstreeks of collectief klachtrecht, een effectief middel zijn om de getroffen personen en klokkeluiders te beschermen; verzoekt de lidstaten maatregelen ter bescherming van klokkeluiders en hun familieleden aan te nemen om misbruik gemakkelijker aan het licht te brengen; benadrukt dat het belangrijk is dat arbeidsmigranten in een onreguliere situatie worden beschermd en dat dit een van de aandachtsgebieden moet zijn; herinnert de lidstaten in dit verband aan de Conventie inzake arbeidsmigranten (aanvullende bepalingen), 1975 (nr. 143);
16. vraagt de lidstaten om de wettelijke bepalingen te handhaven met sancties die in verhouding staan tot de ernst van de overtreding en het niet in acht nemen van arbeidsvoorwaarden met afschrikkende sancties te bestraffen; benadrukt dat uit onderzoek duidelijk is gebleken dat op het punt van verbetering van de arbeidsomstandigheden het grootste effect wordt verkregen door krachtige, goed gecoördineerde preventieve maatregelen en inspecties in een vroegtijdig stadium; onder meer door werkgevers te informeren en te adviseren, of door niet-aangemelde werknemers alsnog met terugwerkende kracht aan te melden;
17. wijst erop dat een elektronisch netwerk van alle betrokken sociale instanties naar het voorbeeld van de Belgische „Crossroads Bank for Social Security”⁽¹⁾, waardoor gegevens gemakkelijker kunnen worden uitgewisseld, een nuttig instrument is om nationale arbeidsinspecties snel toegang te geven tot de door hen benodigde gegevens;
18. beklemtoont dat arbeidsinspecties zich voor zekere opgaven gesteld zien waar het gaat om migrerende en gedetacheerde werknemers uit de EU en derde landen; benadrukt dat het voor de doeltreffendheid van de arbeidsinspecties zaak is dat de inspecteurs zich voldoende bewust zijn van de situaties met een hoog risico van niet-naleving; wijst erop dat nationale elektronische systemen voor verplichte aanmelding van buitenlandse werknemers door de werkgever de taak van de arbeidsinspectie aanzienlijk zou vereenvoudigen;
19. wijst erop dat er — overeenkomstig nationale wetten en gebruiken — een belangrijke rol is weggelegd voor de sociale partners bij het streven naar naleving van de bestaande regels; verzoekt de lidstaten de sociale partners formeel bij de ontwikkeling en de formulering van de nationale plannen voor arbeidsinspecties en de arbeidsinspecties zelf te betrekken;
20. pleit voor de oprichting van aanvullende, tripartiete en sectorale inspectiestructuren, met deelneming van de overheid, de werknemers en de werkgevers, en deze bij wijze van proefproject tot uitvoering te brengen in de lidstaten waar zwartwerk het meest voorkomt;
21. stelt vast dat er in plattelandsgebieden minder arbeidsinspecties worden uitgevoerd; vraagt de lidstaten erop toe te zien dat ook in plattelandsgebieden afdoende wordt geïnspecteerd;
22. wijst erop dat de arbeidsvoorwaarden van werknemers met een tijdelijke overeenkomst minder gunstig zijn dan die van werknemers met een vast contract; merkt op dat om ook ingehuurde arbeid vatbaar te maken voor deugdelijke inspectie, de bevoegdheden van de inspecteurs zich moeten uitstrekken tot ook bedrijven die ingehuurde arbeidskrachten leveren, en moeten die inspecties ook zien op de inachtneming van cao-tarieven en arbeidsomstandigheden, alsmede van het minimumloon, voorzover volgens nationaal recht of bij collectieve overeenkomst voorgeschreven; dringt erop aan dat

⁽¹⁾ <http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html>.

Dinsdag 14 januari 2014

in de particuliere en de overheidssector evenveel aandacht wordt besteed aan de preventie van gezondheids- en veiligheidsproblemen op het werk; herinnert aan het bindende karakter van het beginsel van non-discriminatie; werknemers met een tijdelijke arbeidsovereenkomst moeten in staat worden gesteld om via een online-loket of website kennis te nemen van hun rechten, waaronder de geldende loontarieven;

23. toont zich bezorgd over de situatie van seizoensarbeiders in de landbouw, die doorgaans afkomstig zijn uit derde landen; is van mening dat de arbeidsinspecties in deze sector geïntensiveerd moeten worden; wijst erop dat de arbeidsmarkt in deze sector wordt gekenmerkt door een menging van regulier en zwartwerk;

24. herinnert eraan dat werknemers die werkzaamheden in huis verrichten, vaak zwart werken, of minder rechten genieten dan andere werknemers, maar dat deze situatie dikwijls buiten de bevoegdheden van de nationale arbeidsinspecties valt; verzoekt de lidstaten IAO-verdrag nr. 189 te ratificeren en overeenkomstig dit verdrag maatregelen voor arbeidsinspecties, handhaving en straffen te ontwikkelen en toe te passen, met inachtneming van de speciale kenmerken van huishoudelijk werk, overeenkomstig de nationale wet- en regelgeving; wijst erop dat, passend binnen de nationale wet- en regelgeving, in dergelijke maatregelen de voorwaarden moeten worden omschreven waaronder de toegang tot een woonhuis mag worden verleend, met inachtneming van de privacy;

25. wijst op de bijzondere situatie van thuiswerkers en telewerkers die bij hun werkzaamheden thuis of buiten de reguliere werkplek eveneens slachtoffer kunnen worden van uitbuiting in strijd met het arbeidsrecht, doordat de werkgever zijn wettelijke verplichtingen jegens die werknemers niet nakomt;

26. onderstreept dat speciale aandacht moet worden geschonken aan de vervoersector, die door het mobiele karakter ervan extra problemen kan opleveren voor de arbeidsinspectiediensten; wenst dat de arbeidsinspectiediensten voldoende worden toegerust om in deze sector doeltreffende inspecties te kunnen uitvoeren;

27. betreurt het dat het aantal gevallen van schijnzelfstandigheid dramatisch is gestegen, met name in de bouw en de vleesverwerking, mede via detachingsconstructies; verzoekt de lidstaten geschikte controlemaatregelen in te voeren om schijnzelfstandigheid tegen te gaan, bijvoorbeeld door criteria vast te stellen om te kunnen bepalen wie werknemer is en wie niet, waardoor arbeidsinspecteurs onderscheid kunnen maken tussen schijnzelfstandigheid en legitieme zelfstandigheid; met het oog op voorkoming van deze schijnzelfstandigheid worden lidstaten in staat gesteld om bijkomende en verdergaande vereisten of controlemaatregelen in te stellen;

Zwartwerk

28. verzoekt de nationale inspectiediensten een actieplan voor de bestrijding van zwartwerk op te stellen waarin alle vormen van misbruik ten aanzien van personeel in loondienst en zelfstandigen aan bod komen; onderstreept dat zwartwerk, als dit niet goed wordt aangepakt, een bedreiging vormt voor het vermogen van de EU om haar werkgelegenheidsdoelstellingen voor meer en betere banen en sterkere groei te verwezenlijken;

29. spreekt zijn grote bezorgdheid uit over de extreme kwetsbaarheid van arbeidsmigranten met een ongeregelde of illegale status, omdat zij worden uitgebuit in zwartwerk met lage normen, lage lonen en lange werktijden in een onveilige werkomgeving; onderstreept dat elke samenwerking tussen arbeidsinspecteurs en immigratiediensten beperkt moet blijven tot het achterhalen van corrupte werkgevers en niet mag leiden tot sancties tegen of uitzetting van de arbeidsmigranten zelf, omdat dat de pogingen om zwartwerk aan te pakken juist zou frustreren;

30. is van mening dat wanneer de nationale arbeidsinspectiediensten verantwoordelijk zijn voor de behandeling van migrerende en gedetacheerde werknemers, de nationale trainingsprogramma's voor arbeidsinspecteurs specifieke modules moeten omvatten over deze materie en over zwartwerk, migratie en mensensmokkel, omdat deze onderwerpen nauw met elkaar verband houden, en daarnaast tevens taal-modules voorzover dat dienstig is;

31. is van mening dat sancties alleen doeltreffend zijn als werkgever niets te winnen heeft bij tewerkstelling van niet-aangegeven werknemers omdat hij daarmee wezenlijk veel meer kan verliezen dan wat het kost om zijn werknemers aan te melden;

Dinsdag 14 januari 2014

32. neemt er kennis van dat er sprake is van een groeiende trend naar schijnzelfstandigheid, uitbesteding en onderaanneming, hetgeen kan leiden tot een toename van het aantal onzekere banen en een verdere verslechtering van het toch al lage beschermingsniveau voor zwartwerkers; is van mening dat een stelsel van algemene aansprakelijkheid van de aannemer een doeltreffend instrument zou zijn om de naleving van de arbeidsnormen in het gehele productieproces te verbeteren, en acht de invoering van een dergelijk systeem in alle lidstaten het overwegen waard, al blijven de controles door arbeidsinspecteurs van essentieel belang;

Arbeidsbescherming — gezondheid en veiligheid op het werk

33. merkt op dat de uitvoering van de bepalingen inzake gezondheid en veiligheid op het werk problematisch is in het geval van werknemers die zwartwerk verrichten; onderstreept dat het recht op gezondheid en veiligheid op het werk voor elke werknemer of zelfstandige geldt, en dat door betere uitvoering van de bestaande regels invulling aan dit recht moeten geven; stelt voor dat de lidstaten de mogelijkheid bezien om alle werknemers vertrouwelijke medische onderzoeken aan te bieden, die kosteloos één maal per jaar of eenmaal per contract worden verricht, om hun elementaire bescherming te geven;

34. pleit ervoor dat de sancties voor ondernemingen die niet voldoen aan hun verplichtingen inzake de elementaire rechten van de werknemers, worden verscherpt, en is van mening dat deze sancties zo afschrikkend moeten zijn dat werkgevers en werknemers geen profijt kunnen trekken uit het omzeilen van de voorschriften op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk; vraagt de lidstaten te overwegen om in hun sanctiestelsel de hoogte van de boete proportioneel te maken met de schade en te zorgen dat de boete hoger is dan het mogelijk voordeel van omzeiling van de regels;

35. herinnert eraan dat in de Europa 2020-strategie wordt benadrukt dat er behoefte is aan meer vrouwen op de arbeidsmarkt en stelt dat arbeidsinspecteurs inzicht moeten hebben in de arbeidsomstandigheden van zowel vrouwen als mannen;

36. bepleit om deze straffen ook te laten gelden voor bedrijven die werknemers op een zwarte lijst plaatsen vanwege hun activiteiten als vakbondslid of als werknemersvertegenwoordiger voor gezondheid en veiligheid;

37. dringt erop aan de nationale arbeidsinspecties te ondersteunen bij de verwezenlijking van een doeltreffende en bedrijfsgerichte bescherming op de arbeidsplaats, met name bij kleine en middelgrote ondernemingen; vraagt de lidstaten dringend erop toe te zien dat de controles meer gericht zijn op het zoeken naar praktische en haalbare oplossingen voor tekortkomingen op het punt van veiligheid en gezondheid op de werkplek;

38. ondersteunt het positieve optreden van het Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie (CHRIT) bij het nader tot elkaar brengen van de nationale culturen; dringt aan op de versterking van zijn middelen en bevoegdheden; wenst dat zijn samenwerking met het Raadgevend Comité van Luxemburg wordt geïntensiveerd; is van mening dat het Raadgevend Comité voor veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats van de Commissie voortdurend informatie moet inwinnen over de ontwikkeling in de lidstaten wat betreft arbeidsinspecties alsmede gezondheid en veiligheid op de arbeidsplaats;

39. is van mening dat deze arbeidsmilieuaspecten moeten worden opgenomen in de toekomstige arbeidsmilieustrategie op EU-niveau; verzoekt de arbeidsinspecties de doelgerichte preventie- en voorlichtingsmaatregelen te intensiveren om de burger bewuster te maken van het belang van gezondheids- en veiligheidsregels en procedures; verzoekt de Commissie en de lidstaten om de tenuitvoerlegging van REACH te bespoedigen, met name de vervanging van de zorgwekkendste chemische stoffen; is van oordeel dat bij het aanbrengen van prioriteiten ten aanzien van deze stoffen de beroepsziekten in aanmerking moeten worden genomen;

II. Beleidsaanbevelingen op Europees niveau

Snelle, efficiënte informatie-uitwisseling over grenzen heen

40. is van mening dat een goede samenwerking tussen de nationale instanties en de sociale partners van wezenlijk belang is om een einde te maken aan sociale dumping en eerlijke concurrentie op de interne markt te waarborgen; is verheugd over het initiatief van de Commissie om een Europees platform voor arbeidsinspecteurs tot stand te brengen; vraagt de Commissie om binnen de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) een Europees platform voor arbeidsinspecteurs inzake zwartwerk op te richten, met als een aanvullende taak voor dit agentschap de werkzaamheden van het platform te organiseren, en uitwisseling van ervaringen en goede praktijken te vergemakkelijken en tevens actuele, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie te verstrekken, alsook grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen en brievenbusmaatschappijen en vergelijkbare constructies te signaleren en bij te houden;

Dinsdag 14 januari 2014

41. vraagt de Commissie om in samenwerking met de sociale partners en de relevante nationale instanties en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, voldoende personeelskrachten in te zetten voor de behandeling van grensoverschrijdende gevallen van onduiking van de voorschriften inzake veiligheid op het werk en zwartwerk, met als taak onder meer de signalering van brievenbusmaatschappijen, de controle op transnationale dienstverleners — en te zorgen voor EU-brede vervolstraining voor inspectiediensten ter voorbereiding op opgaven als aanpak van schijnzelfstandigheid en detachering, signalering van nieuwe onduikingsmethoden en organisatie van grensoverschrijdende inspecties; beveelt daarnaast incidentele gezamenlijke grensoverschrijdende inspecties tussen de nationale inspectiediensten aan, met name in gebieden dicht bij grenszones;

42. vraagt de Commissie om een fraudebestendige Europese socialezekerheidskaart of ander elektronisch document op zijn merites te beoordelen en eventueel in te voeren, waarop alle gegevens opgeslagen zijn die voor het controleren van de arbeidsrelatie relevant zijn, zoals bijzonderheden inzake sociale verzekering en arbeidstijden, en waarvoor strenge regels van gegevensbescherming gelden, in het bijzonder waar privacygevoelige persoonsgegevens worden verwerkt; benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat zowel vóór als tijdens het ontwerp van een dergelijke kaart de gevolgen voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zorgvuldig worden onderzocht;

43. verzoekt de Commissie een proefproject uit te voeren voor een Europees mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing dat gericht is op het melden van overtredingen van de voorschriften betreffende de gezondheid en veiligheid op het werk en in verband met zwartwerk, zodat een snelle uitwisseling tussen de lidstaten wordt bevorderd, aangevuld met een zwarte lijst om overtredingen van de voorschriften betreffende de gezondheid en veiligheid op het werk doeltreffender in een vroeg stadium te voorkomen; wijst erop dat voor dit mechanisme het bestaande Europese systeem voor snelle waarschuwingen ten behoeve van de consumentenbescherming (RAPEX) als voorbeeld kan dienen; onderstreept de noodzaak van een nauwkeurige documentatie van alle overtredingen door middel van een systematische registratie van de resultaten van de inspecties met het oog op een doelgerichte bestrijding van misbruik;

44. is van mening dat nauwere samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de lidstaten op het gebied van zwartwerk een belangrijke Europese meerwaarde kan bieden; benadrukt dat dit bruikbare en belangrijke steun zou bieden aan Europese wetgevingsinitiatieven op het gebied van zwartwerk en de uitwisseling van beste praktijken en de coördinatie tussen inspectiediensten in verschillende landen ten goede zou komen;

45. wijst erop dat de controlebevoegdheden van nationale inspectie-instanties ten aanzien van buitenlandse ondernemingen in bepaalde grensoverschrijdende situaties zeer beperkt zijn en dat dit zowel de bescherming van de werknemers als de concurrentieverhoudingen in gevaar brengt; bepleit dat informatie over de detachering van werknemers, zoals de detacheringsbewijzen A1, zonder terugwerking wordt opgenomen in een elektronisch, voor de gehele EU geldend register dat een aanvulling moet vormen op de bestaande nationale registers en voor de autoriteiten in de gehele EU toegankelijk wordt gemaakt, om in de afzonderlijke landen in verschillende talen controles op gedetacheerde werknemers te kunnen uitvoeren; een efficiëntere, grensoverschrijdende informatie-uitwisseling tussen de verschillende bevoegde instanties is hierbij van groot belang. vraagt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat de arbeidsinspecties ten volle gebruik kunnen maken van hun recht om in grensoverschrijdende situaties niet-discriminerende en onafhankelijke inspecties uit te voeren, ongeacht de vestigingsplaats van de onderneming;

46. merkt in verband met de uitvoeringsrichtlijn inzake detachering van werknemers op dat documenten ongeacht hun lengte moeten worden vertaald wanneer dit bij een inspectie nodig blijkt;

Nieuwe wetgevingsinitiatieven op EU-niveau

47. benadrukt dat in bestaande richtlijnen op sociaal en werkgelegenheidsgebied de aandacht onvoldoende uitgaat naar een betere tenuitvoerlegging en de rol van arbeidsinspecties; acht het noodzakelijk dat de bestaande richtlijnen op dit aspect goed tegen het licht worden gehouden en zonodig herzien, en dat de handhaving een zaak is die in de Europese arbeidswetgeving meer aandacht moet krijgen; verwelkomt in dit verband de minimum-inspectienormen die de Commissie in richtlijnen inzake bepaalde groepen werknemers heeft voorgesteld; benadrukt dat in aangelegenheden van sociale zekerheid en werkgelegenheid aan de rol van de arbeidsinspecties en van de sociale partners voldoende gewicht moet toekomen om een doeltreffende bescherming te kunnen bieden;

48. vraagt de lidstaten en de Commissie zich ervoor te beijeren dat ondernemingen vrijwillig hogere arbeidsnormen invoeren, door hantering van een systeem van kosteloze sociale keurmerken die op nationaal of op Europees niveau worden erkend;

Dinsdag 14 januari 2014

49. wijst erop dat in sommige lidstaten kinderen van minder dan 14 jaar zijn die een baan hebben; acht het noodzakelijk de rol van de arbeidsinspecteurs te versterken en de campagnes tegen kinderarbeid te intensiveren; roept de Commissie op om specifieke inspectie- en toezichtscampagnes op Europees niveau in te voeren, gericht op de arbeidsomstandigheden onder jongeren, met name jonge migranten;
50. vraagt de Commissie en de lidstaten erop toe te zien dat processuele en afdwingbare rechten zoals die onder meer zijn beschreven in de ontwerprichtlijn betreffende maatregelen voor een gemakkelijker uitoefening van de in de context van het vrije verkeer van werknemers aan werknemers verleende rechten, aan alle werknemers ten goede komen;
51. acht het ten aanzien van mobiele werknemers van belang dat de nationale arbeidsinspecties — en al naar het geval de werknemersorganisaties — te allen tijde inspecties kunnen uitvoeren zodra zij daartoe aanleiding zien; merkt op dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat op hun grondgebied doeltreffende inspecties en toezichtsmechanismen worden ingevoerd, zodat op de naleving van de bepalingen en regels van de desbetreffende richtlijnen kan worden toegezien;
52. verzoekt de Commissie richtsnoeren betreffende de beste praktijken op te stellen en te verstrekken aan de lidstaten en de samenwerking en uitwisseling van informatie tussen hen te vergemakkelijken zodat zij de activiteiten van uitzendbureaus doeltreffender kunnen toetsen en controleren; onderstreept dat de lidstaten de uitgebreide inspecties van uitzendbureaus moeten verscherpen en de invoering overwegen van maatregelen waardoor die bureaus aan een certificerings- en een rapportageplicht worden onderworpen;
53. vraagt de Commissie om — met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel — met een groenboek te komen waarin de rol van de arbeidsinspecteurs wordt bevestigd en Europese arbeidsinspectienormen en uniforme opleidingsvereisten worden omschreven, rekening houdende met de verschillen tussen de nationale arbeidsmarkten;
54. verzoekt de Commissie om betere manieren te vinden om gevallen van sociale dumping in de EU aan te pakken en geschikte instrumenten daarvoor voor te stellen;
- o
- o o
55. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de nationale parlementen van de lidstaten.
-

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0013

Financiële participatie van werknemers in bedrijfswinsten**Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over financiële participatie van werknemers in bedrijfswinsten 2013/2127(INI)**

(2016/C 482/06)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en met name artikel 3, lid 3,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010 getiteld „Europa 2020: een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
- gezien de mededeling van de Commissie van 12 december 2012 getiteld „Actieplan: Europees vennootschapsrecht en corporate governance — een modern rechtskader voor meer betrokken aandeelhouders en duurzamere ondernemingen” (COM(2012)0740),
- gezien de mededeling van de Commissie van 5 juli 2002 getiteld „Een kader voor de bevordering van de financiële participatie van werknemers” (COM(2002)0364) en de resolutie hierover van het Europees Parlement van 5 juni 2003 ⁽¹⁾,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) van 21 oktober 2010 over „Financiële participatie van werknemers in Europa” ⁽²⁾,
- gezien de door de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken van het Europees Parlement in opdracht gegeven ⁽³⁾ en in september 2012 gepubliceerde studie naar financiële participatie van werknemers in bedrijfswinsten,
- gezien het rapport PEPPER IV, getiteld „Benchmarking of employee participation in profits and enterprise results in the member and candidate countries of the European Union”, dat in oktober 2009 werd gepubliceerd door de Vrije Universiteit van Berlijn,
- gezien het rapport PEPPER III, getiteld „Promotion of employee participation in profits and enterprise results in the new member and candidate countries of the European Union”, dat in juni 2006 werd gepubliceerd door de Vrije Universiteit van Berlijn,
- gezien het verslag PEPPER II van de Commissie van 8 januari 1997, getiteld „Promotion of participation by employed persons in profits and enterprise results (including equity participation) in member states” (COM(1996)0697),
- gezien het verslag PEPPER I, getiteld „Promotion of employee participation in profits and enterprise results”, dat in maart 1991 werd gepubliceerd door de Commissie en het Europees Universitair Instituut,
- gezien het proefproject van de Commissie getiteld „Promotion of employee ownership and participation” ⁽⁴⁾,
- gezien het verslag van 18 december 2003 van de groep op hoog niveau van onafhankelijke deskundigen over transnationale belemmeringen voor meer financiële participatie van werknemers in multinationale ondernemingen,

⁽¹⁾ PB C 68 E van 18.3.2004, blz. 429.

⁽²⁾ PB C 51 van 17.2.2011, blz. 1.

⁽³⁾ IP/A/EMPL/ST/2011-02 — PE 475.098.

⁽⁴⁾ MARKT/2013/019/F 2013/S 077-128533.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien de mededeling van de Commissie van 3 oktober 2012 getiteld „Akte voor de interne markt II — Samen voor nieuwe groei” (COM(2012)0573),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 14 maart 2006 getiteld „Uitvoering van het communautair Lissabonprogramma voor groei en werkgelegenheid, Overdracht van ondernemingen — Continuïteit door een nieuwe start” (COM(2006)0117),
  - gezien zijn resolutie van 15 januari 2013 over „informatie voor en raadpleging van werknemers, anticipatie en beheer van herstructurering”⁽¹⁾,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en het advies van de Commissie economische en monetaire zaken (A7-0465/2013),
- A. overwegende dat regelingen voor financiële participatie van werknemers (FPW) directe financiële voordelen kunnen opleveren die uitstijgen boven en verdergaan dan overeengekomen basisvergoedingenstructuren, in het bijzonder door middel van:
- deling in de eigendom, hetgeen werknemers het recht geeft mee te profiteren van het succes van het bedrijf en medeverantwoordelijk maakt voor strategische beslissingen en de daaraan verbonden risico's,
  - deling in de winsten, hetzij in de vorm van contant geld, aandelen of andere beloningen, hetgeen een beloning voor succes of uitzonderlijke prestaties kan zijn, als aanvulling op het inkomen van werknemers kan dienen en hun koopkracht kan doen toenemen, met een direct economisch 'spill-over'-effect voor de plaatselijke economie;
- B. overwegende dat werknemers een tweeledig risico lopen wanneer de werkgever met een crisis te maken krijgt: enerzijds het risico hun baan en hun inkomen kwijt te raken, en anderzijds het risico het in hun ondernemingen geïnvesteerde kapitaal te verliezen;
- C. overwegende dat ondernemingen in grote lijnen uit drie FPW-modellen kunnen kiezen: winstdeling (in contant geld, uitgesteld of in aandelen), 'individual employee share ownership' (werknemersaandelen of -aandelenopties) en 'employee stock ownership plans' (ESOP's); overwegende dat FPW kan plaatsvinden in de vorm van aandelen of contant geld;
- D. overwegende dat de keuze voor de meest geëigende FPW-regeling vaak afhangt van de grootte en de vorm van de onderneming, in het bijzonder of het een beursgenoteerde onderneming betreft of niet;
- E. overwegende dat FPW, en in het bijzonder FPW in de vorm van ESOP's of deling in de eigendom, als een schokbreker kan fungeren, waarbij bonussen of andere vormen van aanvullende betaling of beloning door derde partijen worden beheerd in zogenaamde trusts, waarmee de beleggingsrisico's onder de belangrijkste aandeelhouders van het bedrijf worden gespreid en ook wordt gewaarborgd dat werknemers een portefeuille van gespaarde aandelen hebben;
- F. overwegende dat FPW voor werknemers een aantal potentiële risico's met zich meebrengt; overwegende dat financiële participatie niet moet worden gebruikt om naleving van de arbeidswetgeving te omzeilen, of als middel om verworven sociale en arbeidsrechten te reduceren of om druk uit te oefenen ter vergroting van de arbeidsmarktflexibiliteit;
- G. overwegende dat indien de werknemers van de bedrijfseigenaren een prioritair 'buy-out'-recht krijgen, en dus in staat zijn ondernemingen in financiële problemen over te nemen, zij waarschijnlijk zullen proberen hun eigen banen te beschermen en deze procedure kan bijdragen tot minder onzekerheid over hun eigen werkgelegenheid ten gevolge van mogelijke overnames door andere bedrijven; overwegende dat deling in de eigendom door werknemers een oplossing zou kunnen zijn voor opvolgingsproblemen binnen ondernemingen, aangezien ondernemingen vaak moeten sluiten of verkocht worden met het oog op herstructurering of sluiting wanneer er geen opvolger is; overwegende dat dit met name bij kmo's en micro-ondernemingen behulpzaam kan zijn bij het op economisch verantwoorde wijze voortzetten van het bedrijf; overwegende dat deze positieve effecten alleen kunnen worden gerealiseerd in combinatie met regelingen voor werknemersparticipatie;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0005.

Dinsdag 14 januari 2014

- H. overwegende dat ESOP, waarbij een intermediaire entiteit wordt gebruikt om namens de werknemers aandelen te verwerven, een voorbeeld is van een goed functionerend model van 'employee buy-out' voor niet beursgenoteerde ondernemingen; overwegende dat de werknemers in dit model niet aan extra risico's worden blootgesteld, aangezien de verwerving wordt gefinancierd door middel van een winstaandeel, of een lening die met winstaandelen wordt terugbetaald, bovenop het salaris van de werknemers;
- I. overwegende dat het Spaanse concept van *sociedades laborales* een voorbeeld is van een goede FPW-praktijk voor micro-ondernemingen; overwegende dat deze regeling verder werklozen de mogelijkheid biedt ervoor te kiezen hun werkloosheidsuitkering als een bedrag ineens te ontvangen, teneinde een nieuwe onderneming te beginnen of een bestaande onderneming te herkapitaliseren;
- J. overwegende dat FPW het kortetermijndenken reduceert en duurzaamheid en langetermijndenken door managers binnen strategische besluitvormingsprocessen juist bevordert, en ertoe kan bijdragen dat werknemers een grotere langetermijnbetrokkenheid ontwikkelen en dat in het productieproces naar innovatieve oplossingen wordt gezocht; overwegende dat FPW-regelingen op deze manier stabiliteit, ontwikkeling en groei tot stand kunnen brengen, en daarnaast het risico van overexpansie, en het daarmee gepaard gaande banenverlies, kunnen reduceren; overwegende dat deze effecten kunnen worden vergroot door stabiele en goed functionerende regelingen voor werknemersparticipatie;
- K. overwegende dat regelingen voor financiële participatie aanzetten tot investeringen in opleiding, gezien de grotere waarschijnlijkheid dat bedrijven geschoolde werknemers op de langere termijn zullen kunnen behouden;
- L. overwegende dat regelingen voor deling in de winst van de onderneming in combinatie met, waar van toepassing, regelingen voor deelname aan het besluitvormingsproces de arbeidssatisfactie van werknemers en in het algemeen hun prestaties en motivatie ten goede kunnen komen; overwegende dat ze daarnaast het gevoel van eigendom en meer kennis van de onderneming kunnen vergroten, en het wederzijds respect tussen werkgevers en werknemers kunnen bevorderen;
- M. overwegende dat het bevorderen van eigendom van en verantwoordelijkheid voor de onderneming bij werknemers hun gevoel van betrokkenheid bij het bedrijf vergroot, en ertoe leidt dat zij eerder geneigd zijn met de leiding mee te denken, en begrip op te brengen voor problemen, keuzes en ideeën;
- N. overwegende dat FPW-regelingen kunnen bijdragen tot een grotere productiviteit, betere prestaties en een grotere overeenkomst tussen de belangen van de werknemers en de aandeelhouders, en kunnen helpen bij het aantrekken c.q. vasthouden van belangrijk personeel;
- O. overwegende dat participatie van werknemers in het leidinggevingsproces — door middel van stemrechten, raadpleging of andere vormen van governance — tot beter bestuur en een betere informatieuitwisseling kan leiden, en ertoe kan leiden dat werknemers de uitdagingen van het bedrijf beter zullen begrijpen, en het succes van de onderneming en de participatie daarin beter zullen waarderen;
- P. overwegende dat in FPW-regelingen die een intermediaire entiteit gebruiken die entiteit de stemrechten van de werknemers kan uitoefenen of namens de werknemers in andere vormen van het bestuur kan participeren, waarmee sprake is van collectieve vertegenwoordiging;
- Q. overwegende dat FPW-regelingen daarnaast een belangrijke rol kunnen spelen bij het in informatie-, overleg- en besluitvormingsprocessen betrekken van werknemers in het geval van herstructurerings;
- R. overwegende dat op FPW-regelingen de nationale belastingregels van toepassing zijn en dat het derhalve niet geëigend is één enkel, voor de hele EU geldend model voor FPW te ontwikkelen; overwegende dat FPW op het niveau van het afzonderlijke bedrijf en in goed overleg met de werknemers tot stand moet worden gebracht, waarbij terdege rekening moet worden gehouden met de algemene nationale en sectoriële context; overwegende dat een pakket fundamentele richtsnoeren kan bijdragen tot publiek vertrouwen en tot verwezenlijking van de met FPW nagestreefde doelstellingen;
- S. overwegende dat FPW-regelingen mogelijk niet voor alle ondernemingen of werknemers geschikt zijn en dat derhalve goed moet worden nagedacht vooraleer met een dergelijke regeling wordt begonnen;

Dinsdag 14 januari 2014

Obstakels voor de invoering van FPW in de EU

1. verzoekt de lidstaten te kijken naar de transnationale obstakels voor de invoering van FPW voor zowel bedrijven die in meerdere lidstaten dit soort regelingen aan werknemers aanbieden, als voor werknemers, voor wie dubbele belastingheffing een inbreuk kan vormen op het recht van vrij verkeer;
2. wijst op de verschillen tussen de lidstaten wat betreft verplichte sociale bijdragen op inkomen uit financiële participatieregelingen;
3. onderstreept dat het in sommige gevallen nuttig kan zijn bestaande regelingen voor financiële participatie en de daaraan gerelateerde nationale wetgeving geleidelijk op elkaar af te stemmen, teneinde werkgevers in de gelegenheid te stellen in de toekomst dezelfde of vergelijkbare regelingen in alle lidstaten aan te bieden waar zij werknemers hebben;
4. geeft aan dat het gebrek aan informatie over bestaande FPW-regelingen teniet kan worden gedaan door meer op internationaal niveau vergelijkbare informatie, hetgeen zowel voor grotere bedrijven, als kmo's de kosten zou reduceren, waardoor ze FPW-regelingen kunnen aanbieden die aansluiten bij hun specifieke behoeften;
5. wijst op het ontbreken van nationale wettelijke maatregelen ter bevordering van FPW-regelingen; wijst in dit verband op het verschil bij de participatie in FPW-regelingen tussen EU-15-landen ⁽¹⁾ en EU-13-landen ⁽²⁾; erkent de correlatie tussen de invoering van wettelijke maatregelen op nationaal niveau ten faveure van FPW-regelingen en de aantallen werknemers die aan dergelijke regelingen deelnemen ⁽³⁾;

Belastingvraagstukken

6. wijst er met nadruk op dat er ter voorkoming van dubbele belasting en discriminatie behoefte is aan meer transparantie in de nationale aandeelhoudersregelingen voor werknemers, met name bij de berekening van de effectieve belastingdruk binnen de EU-28;
7. merkt op dat het Europese werknemersparticipatiemodel niet mag indruisen tegen de nationale belastingregels;
8. roept de lidstaten ertoe op ter bevordering van werknemersparticipatieregelingen overeenkomstig de optimale praktijkbeginselen belastingstimulansen toe te kennen;
9. wijst erop dat financiële werknemersparticipatieregelingen in diverse lidstaten door middel van doelgerichte belastingstimulansen zouden kunnen worden bevorderd, en dat zij zelfs tot de economische groei zouden kunnen bijdragen;
10. is derhalve van mening dat de Europese Commissie richtsnoeren zou moeten voorstellen met betrekking tot de belasting op financiële werknemersparticipatieregelingen;

Aanbevelingen

11. vraagt de Commissie en de lidstaten na te denken over passende maatregelen die tot doel hebben bedrijven aan te zetten tot het op vrijwillige basis ontwikkelen en aanbieden van voor alle werknemers op niet-discrimatoire wijze openstaande FPW-regelingen, en daarbij in het bijzonder oog te hebben voor de specifieke situatie van kmo's en micro-ondernemingen; vraagt de lidstaten wat dit punt betreft de uitwisseling van goede praktijken te intensiveren;
12. is van mening dat de financiële participatie van werknemers (FPW) ook de vorm moet kunnen aannemen van een bonus voor de werknemer, middels kapitaalparticipatie dan specifieke obligaties, al naargelang het desbetreffende financiële product of het soort bedrijf;
13. is van mening dat ieder initiatief met betrekking tot de financiële participatie van werknemers in de bedrijfswinsten op lange termijn houdbaar moet zijn en dient te berusten op de beginselen van vrijwillige deelname, gelijke behandeling van werknemers en zorgvuldigheid, met name in het midden- en kleinbedrijf; benadrukt dat, hoewel het nut van financiële werknemersparticipatieregelingen door de EU is erkend, dit geen terrein is dat onder de bevoegdheid van de Unie valt;

⁽¹⁾ De lidstaten die voor 1995 tot de Unie zijn toegetreden.

⁽²⁾ De lidstaten die na 1995 tot de Unie zijn toegetreden.

⁽³⁾ „Financiële participatie van werknemers in bedrijfswinsten” (PE 475.098), blz. 36.

Dinsdag 14 januari 2014

14. verzoekt de Commissie en de lidstaten samen met de sociale partners, organisaties van werknemers met een eigendomsaandeel en andere betrokkenen, op de respectieve niveaus en met inachtneming van de nationale wetgevingen en praktijken, een nauwere dialoog aan te gaan, met inachtneming van de autonomie van de sociale partners op het gebied van het voeren van collectieve onderhandelingen, teneinde te bewerkstelligen dat bij de ontwikkeling van nationaal beleid voor de invoering van FPW-regelingen door het bedrijfsleven rekening wordt gehouden met bestaande goede praktijken;

15. kijkt met veel belangstelling uit naar de resultaten van het proefproject, in het bijzonder de ontwikkeling van een virtueel FPW-centrum en de 'effective tax rate calculator' van CETREPS; verzoekt de Commissie de lidstaten ideeën aan de hand te doen met betrekking tot participatieregelingen en daarbij rekening te houden met de resultaten van dit proefproject;

16. kijkt met belangstelling naar een potentiële 29e opt-in-regeling als een enkele optionele wettelijke regeling voor werknemers in de hele EU, met inachtneming van de nationale bevoegdheden ten aanzien van belastingen en arbeidswetgeving, als:

- a) een serie eenvoudige, elementaire basismodellen voor ondersteuning die ontwikkeld zijn op basis van voorbeelden van goede praktijken voor elk soort onderneming van elke grootte,
- b) een op de markt stoelende benadering waarbij alleen ondernemingen die de ene regeling nuttig vinden er gebruik van maken,
- c) met ruimte voor verschillen tussen de wetgevingsculturen van de lidstaten omdat de nationale regelingen naast elkaar blijven bestaan,
- d) met meer transparantie en toegang tot informatie met het oog op een identieke implementatie in de verschillende lidstaten,
- e) met toepassing op nationaal en/of EU-niveau wanneer nodig, en niet beperkt tot grensoverschrijdende ondernemingen, rekening houdend met fiscale kwesties, alsmede met de financiële risico's voor de werknemers⁽¹⁾;

17. is van oordeel dat een effectbeoordeling van zo'n 29e regeling voor FPW duidelijk kan maken op welke wijze voor gelijke voorwaarden kan worden gezorgd en hoe obstakels voor de internationalisering van bedrijven kunnen worden vermeden;

18. wijst erop dat werknemersparticipatie de broodnodige sociale cohesie stimuleert en als een belangrijke aanvulling fungeert op duurzaam ondernemingsbestuur; onderstreept evenwel dat er bij de bevordering van werknemersparticipatieregelingen op moet worden gelet dat salarissen niet worden vervangen door winstdelingsregelingen;

19. vraagt de Commissie en de betrokken partijen derhalve door te gaan met het bepleiten van de „building-block”-benadering;

20. vraagt de Commissie een onafhankelijke effectbeoordeling van zo'n 29e regeling voor FPW voor te leggen en zou graag zien dat de Commissie hierover informatie opneemt in haar tussentijds verslag;

21. vraagt de Commissie, na de publicatie van de onafhankelijke effectbeoordeling, en in samenwerking met organisaties van werknemers met een eigendomsaandeel, de lidstaten en, waar van toepassing, de sociale partners te overwegen een pakket basisrichtsnoeren voor succesvolle FPW-regelingen te ontwikkelen, stoelend op de volgende beginselen:

- a) doelstellinggeoriënteerdheid: ondernemingen moeten de doelstellingen van een FPW-regeling vaststellen, teneinde te kunnen bepalen welk model voor hen het meest geschikt is en de grootste kans biedt op verwezenlijking van de doelstellingen; FPW-regelingen mogen pas worden ingevoerd na raadpleging van en instemming door de werknemers en hun vertegenwoordigers; overeenkomsten inzake FPW-regelingen mogen collectieve overeenkomsten niet ondermijnen,
- b) flexibiliteit en vrijwilligheid: FPW functioneert niet in alle sectoren, ondernemingen (grootte/soort) en lidstaten hetzelfde; de beslissing om een FPW-regeling te ontwikkelen en implementeren moet derhalve op bedrijfsniveau worden genomen, waarbij rekening wordt gehouden met de bestaande nationale wetgeving en praktijk, en oog wordt gehouden voor de financiële positie van de onderneming,

---

⁽¹⁾ „Financiële participatie van werknemers in bedrijfswinsten” (PE 475.098), blz. 16.

Dinsdag 14 januari 2014

- c) additionaliteit/complementariteit met contractueel overeengekomen vergoedingen: elk FPW-model moet een aanvulling zijn op de basisbeloning en contractueel overeengekomen rechten van werknemers, en deze dus niet vervangen,
  - d) vrijwilligheid voor werknemers: het concept FPW biedt werknemers de mogelijkheid een nauwere financiële band met hun werkgever op te bouwen; uiteindelijk moet dit zowel optioneel zijn voor individuele werknemers, als op niet-discriminatoire wijze open staan voor alle werknemers van een onderneming, met inbegrip van de parttimers, teneinde tot daadwerkelijke participatie te komen,
  - e) onderhandeld door de sociale partners: indien de sociale partners op basis van nationale praktijken en tradities op bedrijfsniveau een rol spelen, moet over FPW-regelingen door de sociale partners in kwestie per bedrijf of bedrijfsbreed worden onderhandeld, teneinde regelingen op de specifieke omstandigheden en kenmerken van het bedrijf en zijn werknemers te doen aansluiten; is van oordeel dat deze regelingen werknemers niet mogen discrimineren op grond van het feit dat zij lid zijn van een vakbond of op grond van enige andere grond voor discriminatie zoals bedoeld in artikel 10 VWEU,
  - f) heldere informatie: duidelijke informatieverschaffing aan werknemers over de risico's en de rechten die verbonden zijn aan de deelname aan een FPW-regeling, met inbegrip van een eventuele wachttijd: het besluit om aan een FPW-regeling deel te nemen, moet stoelen op de geïnformeerde instemming van een werknemer, dat wil zeggen dat de werknemer volledig geïnformeerd moet zijn over zijn rechten, plichten en de onderliggende risico's, alsook over de fiscale gevolgen, en over de voorwaarden die gelden wanneer hij het bedrijf verlaat of onder andere omstandigheden uit de regeling stapt,
  - g) betrokkenheid bij het bestuur: werkgevers moeten, afhankelijk van de regeling in kwestie, werknemers vragen rechtstreeks betrokken te zijn bij het bestuur van de onderneming; in dit geval moeten de rechten en verantwoordelijkheden door hen beide helder worden vastgesteld,
  - h) indien voor het model van deling in de eigendom wordt gekozen, geniet het collectieve eigendom van aandelen — bijvoorbeeld in een fonds — de voorkeur; in dit model moeten de aandelen op zodanige wijze worden toegewezen dat bestaande beloningsverschillen niet worden vergroot,
  - i) acht het van cruciaal belang dat werknemers die aan een regeling voor werknemersparticipatie deelnemen middels een verzekering tegen de gevolgen van een faillissement van het bedrijf worden beschermd,
  - j) bij afspraken over FPW-regelingen moet altijd rekening worden gehouden met de gevolgen voor gendergelijkheid,
  - k) transparantie: de betrokken werknemers moeten te allen tijde toegang hebben tot informatie over de economische situatie van het bedrijf in kwestie, alsook tot informatie over de aan de regeling verbonden risico's;
22. wijst erop dat — zoals ook is gebleken in de periode die aan de financiële crisis voorafging — een beloningsbeleid dat tot het nemen van buitensporige risico's door werknemers aanzet, ten koste kan gaan van de kwaliteit en de doeltreffendheid van het beheer van kredietinstellingen, beleggingsfondsen en andere ondernemingen in de financiële sector;
23. spoort de sociale partners aan samen te blijven werken aan nieuwe mogelijkheden voor en innovaties op het gebied van FPW-regelingen op de desbetreffende niveaus;
24. is van mening dat met het oog op de bevordering van de financiële participatie van werknemers in bedrijven, werkgevers in de gelegenheid moeten worden gesteld om hun werknemers de kans te bieden op aandelen dan wel op specifiek met dat doel uitgegeven schuldinstrumenten (obligaties) in te tekenen, teneinde een nieuwe vorm van bedrijfsfinanciering te creëren en om de binding van werknemers aan hun bedrijf te versterken; is van mening dat aan kapitaalinschrijvingen op vrijwillige basis moet kunnen worden deelgenomen, zowel door de werknemers — hetzij individueel, hetzij in groepsverband — als door het bedrijf zelf;
25. erkent dat bedrijfsopvolging, aanvullende financiering, behoud van personeel en andere karakteristieke mkb-problemen kunnen worden ondervangen door aandeelhoudersschapsregelingen voor werknemers; is van mening dat aandeelhoudersschapsregelingen voor werknemers in kleine en microbedrijven kunnen worden gecombineerd met arbeidsmarktvoorzieningen zoals werkloosheidsuitkeringen, en derhalve werklozen weer aan een baan kunnen helpen;
26. wijst op het gebrek aan informatie en kennis omtrent potentiële aandeelhoudersschapsregelingen voor werknemers, met name in het mkb; dringt er in dit verband bij de Commissie en de lidstaten op aan betere voorlichtingscampagnes te organiseren en de grensoverschrijdende overdraagbaarheid van optimale praktijkregelingen tussen lidstaten te stimuleren;

Dinsdag 14 januari 2014

27. verzoekt de lidstaten om samen met vakbonden, organisaties van werknemers met een eigendomsaandeel en de Commissie gebruik te maken van bestaande éénloketsystemen voor werkgevers en werknemers, of nieuwe éénloket-systemen op te zetten, teneinde uitleg te verschaffen over de voordelen en de risico's van FPW, alsook over de beschikbare nationale stimulansen, en over de verschillende FPW-modellen die bestaan, teneinde werknemers en werkgevers in de gelegenheid te stellen met kennis van zaken te beslissen over FPW-regelingen en de beste optie te vinden voor overeenkomsten op bedrijfsniveau, en om ze beter in staat te stellen zich een oordeel te vormen over de verschillende mogelijkheden en uitdagingen in verband met opzetten, respectievelijk participeren in een FPW-regeling; suggereert deze éénloketsystemen op te richten bij of binnen bestaande bevoegde instanties of autoriteiten op nationaal niveau;

o

o o

28. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0014

Sociale bescherming voor iedereen, ook voor zelfstandigen

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 betreffende sociale bescherming voor iedereen, ook zelfstandige arbeidskrachten (2013/2111(INI))

(2016/C 482/07)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 3, lid 3, en artikel 6, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien de artikelen 9, 53 en 151 tot en met 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de artikelen 5, 15, 16, 27, 31, 34 en 35 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien de artikelen 1, 2, 3, 4, 11, 12, 13, 19 en 23 van het (herziene) Europees Sociaal Handvest,
- gezien Verdrag nr. 102 (1952) van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) inzake minimumnormen van sociale zekerheid,
- gezien Verdrag nr. 117 (1962) van de IAO over sociaal beleid (fundamentele doelstellingen en normen),
- gezien Verdrag nr. 121 (1964) van de IAO betreffende uitkeringen bij arbeidsongevallen en beroepsziekten; Verdrag nr. 128 (1967) betreffende uitkeringen bij invaliditeit en ouderdom en aan nabestaanden; Verdrag nr. 130 (1969) betreffende de geneeskundige verzorging en de uitkeringen bij ziekte; Verdrag nr. 168 (1988) betreffende de bevordering van werkgelegenheid en de bescherming tegen werkloosheid; en Verdrag nr. 183 (2000) inzake de herziening van het Verdrag betreffende de bescherming bij moederschap,
- gezien de aanbeveling van de IAO van 2012 inzake nationale socialebeschermingsniveaus,
- gezien het World Social Security Report van de IAO (2010/11) inzake „Providing coverage in times of crisis and beyond” ⁽¹⁾,
- gezien het verslag van de IAO van november 2003 inzake „Social protection: A life cycle continuum investment for social justice, poverty reduction and development” ⁽²⁾,
- gezien Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels ⁽³⁾,
- gezien Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van Richtlijn 86/613/EEG van de Raad ⁽⁴⁾,
- gezien Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ⁽⁵⁾,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 24 juni 1992 inzake gemeenschappelijke criteria met betrekking tot toereikende inkomsten en prestaties in de stelsels van sociale bescherming (92/441/EEG) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ http://www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_142209/lang-en/index.htm

⁽²⁾ <http://www.ilo.org/public/english/protection/download/lifecycl/lifecycle.pdf>

⁽³⁾ PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 180 van 15.7.2010, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16.

⁽⁶⁾ PB L 245 van 26.8.1992, blz. 46.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien de aanbeveling van de Raad van 27 juli 1992 betreffende de convergentie van de doelstellingen en het beleid op het gebied van de sociale bescherming (92/442/EEC) ⁽¹⁾,
- gezien de conclusies van de Raad van 17 december 1999 betreffende de versterking van de samenwerking voor de modernisering en verbetering van de sociale bescherming ⁽²⁾,
- gezien het verslag van het Comité voor sociale bescherming van 10 februari 2011 met als titel „Beoordeling van de sociale dimensie van de Europa 2020-strategie” ⁽³⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010 met als titel „Europa 2020: een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
- gezien de mededeling van de Commissie van 16 februari 2012 getiteld „Witboek — Een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen” (COM(2012)0055),
- gezien het onderzoek van de Commissie van 8 januari 2013 naar „Werkgelegenheid en sociale ontwikkelingen in Europa 2012” ⁽⁴⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 20 augustus 2012 getiteld „Sociale bescherming in de ontwikkelings-samenwerking van de Europese Unie” (COM(2012)0446),
- gezien het groenboek van de Commissie van 22 november 2006 betreffende de modernisering van het arbeidsrecht met het oog op de uitdagingen van de 21e eeuw (COM(2006)0708),
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 29 april 2010 over „Nieuwe tendensen betreffende zelfstandige arbeid: in economische afhankelijkheid verrichte zelfstandige arbeid” ⁽⁵⁾,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 21 maart 2013 over „Misbruik van de status van zelfstandige” ⁽⁶⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 oktober 2008 over een aanbeveling van de Commissie inzake de actieve inclusie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten (COM(2008)0639), en zijn resolutie van 6 mei 2009 over de actieve inclusie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten ⁽⁷⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 14 oktober 2009 (COM(2009)0545) en zijn resolutie van 20 mei 2010 over de houdbaarheid op lange termijn van de overheidsfinanciën in de context van het economische herstel ⁽⁸⁾,
- gezien zijn resolutie van 6 juli 2010 over atypische arbeidsovereenkomsten, verzekerde beroepstrajecten, flexizekerheid en nieuwe vormen van sociale dialoog ⁽⁹⁾,
- gezien zijn resolutie van 15 maart 2006 over sociale bescherming en sociale integratie ⁽¹⁰⁾,
- gezien zijn resolutie van 20 oktober 2010 over de rol van het minimuminkomen bij de bestrijding van armoede en de bevordering van een inclusieve samenleving in Europa ⁽¹¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 11 september 2013 over de bestrijding van jeugdwerkloosheid: mogelijke uitwegen ⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ PB L 245 van 26.8.1992, blz. 49.

⁽²⁾ PB C 8 van 12.1.2000, blz. 7.

⁽³⁾ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/11/st06/st06624-ad01.en11.pdf>

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=nl&pubId=7315>

⁽⁵⁾ PB C 18 van 19.1.2011, blz. 44.

⁽⁶⁾ PB C 161 van 6.6.2013, blz. 14.

⁽⁷⁾ PB C 212 E van 5.8.2010, blz. 23.

⁽⁸⁾ PB C 161 E van 31.5.2011, blz. 112.

⁽⁹⁾ PB C 351 E van 2.12.2011, blz. 39.

⁽¹⁰⁾ PB C 291 E van 30.11.2006, blz. 304.

⁽¹¹⁾ PB C 70 E van 8.3.2012, blz. 8.

⁽¹²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0365.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien zijn resolutie van 9 oktober 2008 over een intensievere bestrijding van zwartwerk ⁽¹⁾,
  - gezien zijn resolutie van 23 mei 2007 over bevordering van waardig werk voor iedereen ⁽²⁾,
  - gezien zijn resolutie van 11 juli 2007 over de modernisering van het arbeidsrecht om de uitdagingen van de 21e eeuw het hoofd te bieden ⁽³⁾,
  - gezien zijn resolutie van 5 juli 2011 over de toekomst van sociale diensten van algemeen belang ⁽⁴⁾,
  - gezien zijn resolutie van 15 november 2011 over het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting ⁽⁵⁾,
  - gezien zijn resolutie van 21 mei 2013 over een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen ⁽⁶⁾,
  - gezien zijn resolutie van 12 juni 2013 over de mededeling van de Commissie met de titel „Naar sociale investering voor groei en cohesie — inclusief de uitvoering van het Europees Sociaal Fonds 2014-2020” ⁽⁷⁾,
  - gezien de studie door de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken uit mei 2013 over „Social protection rights of economically dependent self-employed workers” ⁽⁸⁾,
  - gezien het speciale verslag van de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) van 2013 met de titel „Self-employed or not self-employed? Working conditions of economically dependent workers” ⁽⁹⁾,
  - gezien het verslag van Eurofound van 2 maart 2009 met de titel „Self-employed workers: industrial relations and working conditions” ⁽¹⁰⁾,
  - gezien het vergelijkend verslag van Eurofound van april 2013 over „Social partners' involvement in unemployment benefit regimes in Europe” ⁽¹¹⁾,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en het advies van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A7-0459/2013),
- A. overwegende dat toegang tot sociale zekerheid een fundamenteel recht is dat, overeenkomstig het communautair recht en nationale wetgevingen en praktijken, een fundamenteel onderdeel van het Europees sociaal model is; overwegende dat de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) aanbevelingen heeft aangenomen ten aanzien van de nationale socialezekerheidsniveaus die het grondrecht van eenieder op sociale zekerheid en op een menswaardige levensstandaard beogen te waarborgen;
- B. overwegende dat sociale zekerheid tot de nationale bevoegdheden behoort en op EU-niveau wordt gecoördineerd;
- C. overwegende dat sociale bescherming aanpassing aan de evolutie van de arbeidsmarkt vergemakkelijkt, armoede en sociale uitsluiting bestrijdt, zorgt voor integratie op de arbeidsmarkt en een investering vormt in menselijk potentieel; overwegende dat sociale zekerheid een stabiliserend effect op de economie heeft en een anticyclische factor is met behulp waarvan de binnenlandse vraag en consumptie kan worden gestimuleerd;

⁽¹⁾ PB C 9 E van 15.1.2010, blz. 1.

⁽²⁾ PB C 102 E van 24.4.2008, blz. 321.

⁽³⁾ PB C 175 E van 10.7.2008, blz. 401.

⁽⁴⁾ PB C 33 E van 5.2.2013, blz. 65.

⁽⁵⁾ PB C 153 E van 31.5.2013, blz. 57.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0204.

⁽⁷⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0266.

⁽⁸⁾ <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=92570>

⁽⁹⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1366.htm>

⁽¹⁰⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/comparative/tn0801018s/tn0801018s.htm>

⁽¹¹⁾ http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/tn1206018s/tn1206018s_3.htm

Dinsdag 14 januari 2014

- D. overwegende dat sommige lidstaten, om de crisis te boven te komen, aanzienlijk hebben bezuinigd op hun overheidsuitgaven juist op het moment dat de vraag naar sociale bescherming groeide vanwege de toename van het aantal werklozen; overwegende dat de nationale begrotingsmiddelen voor sociale zekerheid nog meer onder druk zijn komen te staan, aangezien de premieafdracht is geslonken omdat veel mensen hun baan zijn verloren of de lonen zijn verlaagd, waardoor het Europese sociale model daadwerkelijk in het gedrang komt;
- E. overwegende dat de dekking van de sociale bescherming in bepaalde lidstaten van de EU ontoereikend is en verbeterd zou kunnen worden; overwegende dat zich nog steeds gevallen van misbruik van kwetsbare werknemers in de EU;
- F. overwegende dat, hoewel de meeste traditionele socialebeschermingsmodellen, en met name de sociale zekerheid en het arbeidsrecht, in het leven zijn geroepen om de sociale en arbeidsrechten van werknemers te waarborgen, het risico bestaat dat met de nieuwe arbeidsvormen en door de toename van het aantal zelfstandigen, nieuwe groepen werknemers geconfronteerd worden met verminderde sociale bescherming;
- G. overwegende dat vrouwen die ervoor kiezen om ondernemer te worden, vaker dan mannen een beter evenwicht tussen werk en privéleven en/of economische noodzaak als belangrijkste motivatie noemen;
- H. overwegende dat zelfstandig werkende vrouwen een minderheid zijn onder zelfstandigen, maar een grotere kans hebben in armoede te vervallen;
- I. overwegende dat een gebrek aan toegang tot voldoende pensioenrechten, ziekteverlof, betaald verlof en andere vormen van sociale zekerheid voor zelfstandigen de loonkloof tussen mannen en vrouwen voor zelfstandig werkende vrouwen verergert, in het bijzonder na hun pensionering;
- J. overwegende dat steeds meer mensen die werkzaam zijn als zelfstandigen of mensen die weinig of onderbetaald werk hebben, in het bijzonder vrouwen, onder de armoedegrens terechtkomen hoewel ze officieel niet als werkloos geboekt staan;
- K. overwegende dat het nuttig zou kunnen zijn schijnzelfstandigheid duidelijk te definiëren en eventueel misbruik te verhinderen, teneinde schendingen van de sociale rechten van werknemers, concurrentievervalsingen en het risico van sociale dumping te voorkomen;
- L. overwegende dat schijnzelfstandigheid een fundamentele maar moeilijk opspoorbare vorm van gedeeltelijke premieontwijking is die de betaalbaarheid en toereikendheid van de pensioenstelsels ondermijnt door hieraan de onontbeerlijke financiële middelen te onthouden;
- M. overwegende dat ten gevolge van de bijzonder hoge werkloosheid in talrijke lidstaten en de continue druk op de arbeidskosten (vermindering van de arbeidskosten per eenheid) zich op de nationale arbeidsmarkten tendensen en praktijken voordoen die de uitbreiding en intensivering van het verschijnsel van de schijnzelfstandigheid in de hand werken;
- N. overwegende dat, aangezien de arbeidsomstandigheden van zelfstandigen die economisch afhankelijk zijn niet drastisch verschillen van die van werknemers, hun rechten op sociale zekerheid en hun arbeidsrechten, waar nodig, meer overeen zouden moeten komen met die van werknemers;
- O. overwegende dat het ontbreekt aan betrouwbare, correcte en vergelijkbare informatie en gegevens over de situatie, arbeidsomstandigheden en socialezekerheidsregelingen om werk en zorg te combineren voor zelfstandigen;
- P. overwegende dat zelfstandigen in de EU in 2012 meer dan 15 % van de totale werkgelegenheid vertegenwoordigden, dat zelfstandige arbeid in veel gevallen niet de eerste keuze van de persoon in kwestie is, maar eerder een noodzaak wegens een tekort aan andere arbeidskansen of voldoende flexibele werkregelingen om werk en zorg te combineren; overwegende dat het in veel lidstaten voor zelfstandigen moeilijk is om voldoende pensioenrechten op te bouwen, waardoor het risico op toekomstige armoede van de betrokkenen wordt verhoogd; overwegende dat economisch afhankelijke zelfstandigen nauwelijks georganiseerd zijn in of vertegenwoordigd worden door vakbonden, ook al zijn zij naar verwachting eerder het slachtoffer van overschrijding van arbeidstijden en andere schendingen van hun rechten;

Dinsdag 14 januari 2014

Sociale zekerheid voor iedereen

1. benadrukt dat de stelsels van sociale bescherming op het niveau van de lidstaten voortdurend moeten worden ontwikkeld en gemoderniseerd om een degelijke, duurzame en adequate sociale bescherming voor iedereen te waarborgen, die is gestoeld op de beginselen van universele toegang en van non-discriminatie en op het flexibel kunnen inspelen op demografische veranderingen en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt;
2. verzoekt de lidstaten te zorgen voor een verantwoorde en houdbare langetermijnfinanciering van de socialezekerheidsstelsels, met name ten tijde van economische crisis, alsmede om de preventieve onderdelen van hun socialezekerheidsstelsels verder te ontwikkelen en meer de nadruk te leggen op activerende maatregelen, zonder hierbij uit het oog te verliezen dat een van de belangrijkste factoren van de sociale investeringen erin bestaat dat zij sociale en economische doelstellingen met elkaar in overeenstemming kunnen brengen en dat zij op de lange termijn kunnen bijdragen tot instandhouding en ontwikkeling van de economie; is in dit verband van mening dat ze niet beschouwd zouden moeten worden als een uitgavenpost, maar eerder als een investering;
3. vestigt de aandacht op het feit dat in sommige lidstaten vergrijzing, lage geboortecijfers en veranderende arbeidsmarkten de vereiste hervorming van socialezekerheidsstelsels, inclusief pensioenen, nog dringender maken teneinde hun duurzaamheid te waarborgen; benadrukt het feit dat vrouwen vaker hun loopbaan onderbreken en deeltijdbanen hebben dan mannen vanwege de zorg voor kinderen en andere van hen afhankelijke personen, wat negatieve gevolgen heeft voor hun pensioenen en een grotere kans op armoede geeft; vraagt de lidstaten in dit verband deze perioden van loopbaanonderbreking als verzekerde perioden te beschouwen voor de vaststelling en berekening van pensioenrechten; benadrukt dat overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijken de sociale partners bij de hervormingen moeten worden betrokken, alsook de betreffende belanghebbenden, en dat de burgers op passende wijze over deze hervormingen ingelicht worden;
4. verzoekt de lidstaten het nationale socialezekerheidsniveau te waarborgen dat zorgt voor een waardig, per land vast te stellen inkomen en toegang te garanderen tot sociale uitkeringen, met name in het geval van ziekte, werkloosheid, moederschap of invaliditeit, en pensioen, enz. om armoede en sociale uitsluiting in de lidstaten te bestrijden; moedigt de lidstaten aan strategieën voor ontwikkeling van de sociale zekerheid overeenkomstig de voorstellen van de IAO uit te werken;
5. onderstreept het feit dat effectieve sociale bescherming van een toereikend hoogwaardig niveau gebaseerd moet zijn op maatregelen ter stimulering van de deelname aan de arbeidsmarkt, hetgeen bijdraagt tot de bevordering van de gezondheid en de veiligheid op de werkplek en tot een hogere productiviteit, waardoor weer een belangrijk concurrentievoordeel ontstaat; benadrukt dat verlaging van het niveau van sociale bescherming niet beschouwd mag worden als een oplossing die leidt tot meer werkgelegenheid;
6. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat alle werknemers en zelfstandigen toegang hebben tot een leven lang leren door bestaande EU- en nationale financiering te herverdelen en niet langer alleen aan werknemers met een contract van onbepaalde duur maar voortaan aan alle werknemers toe te kennen — inclusief aan zelfstandigen — ongeacht het soort contract waaronder zij werken;
7. verzoekt de lidstaten zich meer inspanningen te getroosten om structurele hervormingen en maatregelen te implementeren om banen te scheppen voor jongeren en erop toe te zien dat jonge werknemers niet worden gediscrimineerd door hun rechten op sociale zekerheid te beperken; verzoekt de lidstaten ook om in samenwerking met de Commissie ervoor te zorgen dat jongeren die deelnemen aan stage- en opleidingsprogramma's om werkervaring op te doen voldoende sociale bescherming wordt geboden;
8. benadrukt dat ouderen voor economie en maatschappij geen belasting zijn, maar door hun ervaring, hetgeen ze tijdens hun leven tot stand hebben gebracht en hun kennis juist een aanwinst; stelt voor dat, in het kader van de solidariteit tussen generaties, werknemers van boven de 60 moeten worden geprikkeld om beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt, ook met het oog op het overdragen van kennis en ervaring aan volgende generaties;
9. verzoekt de lidstaten te zorgen voor de beschikbaarheid van betaalbare kinderopvang en onderwijsfaciliteiten en de toegang tot overheidsdiensten en de hiermee verband houdende belasting- of sociale voordelen voor zelfstandigen, te waarborgen;
10. verzoekt de lidstaten voor alle werkenden, met inbegrip van zelfstandigen en alle echtgenoten of partners die aan hun activiteiten deelnemen, de mogelijkheid te bieden werk en zorgtaken te combineren, mede door de toepassing van de artikelen 7 en 8 van Richtlijn 2010/41/EU van 7 juli 2010 te versnellen, en op verzoek van werkenden meer flexibele arbeidstijden, telewerken en deeltijdwerken met het oog op zorg voor minderjarigen en afhankelijke personen, aan te bieden;

Dinsdag 14 januari 2014

11. beklemt de behoefte aan meer mogelijkheden van bij- en omscholing voor werknemers, zelfstandigen en degenen die bezig zijn de overstap van werknemer naar zelfstandige te maken; verzoekt derhalve de lidstaten in dit verband om aan belemmeringen voor bijscholing en omscholing een einde te maken en een leven lang leren voor allen te bevorderen;
12. verzoekt de lidstaten om zelforganisatie van zelfstandigen, in het bijzonder van vrouwen, te bevorderen en te vergemakkelijken zodat zij meer mogelijkheden hebben om hun gemeenschappelijke belangen te verdedigen;
13. verzoekt de lidstaten te zorgen voor adequate sociale zekerheid voor de meest kwetsbare groepen — werklozen, gehandicapten, eenoudergezinnen, jonge gezinnen, jongeren, ouderen en gepensioneerden; verzoekt de lidstaten tevens ervoor te zorgen dat de sociale diensten beter toegankelijk worden voor de meest kwetsbare mensen en langdurig zorgbehoevenden, met name in plattelandsgebieden en benadeelde regio's;
14. verzoekt de lidstaten en de Commissie, naar gelang hun bevoegdheid, maatregelen te nemen om alle vormen van discriminatie op de arbeidsmarkt, waaronder die van vrouwen, tegen te gaan alsook maatregelen voor sociale bescherming te nemen, opdat zowel de beloning van vrouwen voor gelijk werk als hun sociale uitkeringen, inclusief pensioenen, niet lager zijn dan die van mannen, en moederschapsuitkeringen te waarborgen, en maatregelen te nemen om het ontslaan van werknemers tijdens zwangerschap te voorkomen en om mannen en vrouwen met zorgtaken te behoeden voor ontslag; dringt er ook bij de Raad op aan om sneller werk te maken van de vaststelling van de richtlijn inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werknemers tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie;
15. benadrukt dat Richtlijn 2010/41/EU betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen voorschrijft dat de lidstaten alle obstakels moeten wegnemen, die vrouwen en hun in het nationale recht erkende echtgenoten of partners belemmeren gebruik te maken van de sociale bescherming waartoe zij op grond van dat recht gerechtigd zijn;
16. verzoekt de lidstaten om effectieve maatregelen te treffen wanneer sprake is van een gebrek aan sociale bescherming waarmee in kleine of zeer kleine familiebedrijven meewerkende verwanten en met name echtgenoten (partners) geconfronteerd zijn wegens de onduidelijke en informele arbeidsverhoudingen of wanneer zij daar als zelfstandige werkzaam zijn;
17. moedigt de lidstaten aan concrete maatregelen te treffen ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, door te voorzien in een adequaat minimuminkomen en een socialezekerheidsstelsel, rekening houdend met achtergestelde gemeenschappen en personen die het risico lopen in armoede te vervallen, overeenkomstig hun eigen nationale praktijken, inclusief de bepalingen die zijn opgenomen in collectieve overeenkomsten of de nationale wetgeving;
18. verzoekt de lidstaten de strijd tegen zwartwerk en onzekere vormen van arbeid en onechte deeltijdbanen, te intensiveren en een adequate sociale bescherming voor alle werknemers te garanderen; betreurt bovendien het misbruik van atypische arbeidsovereenkomsten om zo niet te hoeven voldoen aan de verplichtingen op het gebied van werkgelegenheid en sociale bescherming;
19. roept de lidstaten op om de administratieve samenwerking tussen de verschillende instellingen (arbeidsinspecties, belastingkantoren, gemeentelijke overheden en socialezekerheidsdiensten) op nationaal en EU-niveau te verbeteren, teneinde de tenuitvoerlegging van bepalingen van het arbeidsrecht van de Unie te vereenvoudigen en zodoende zwartwerk aan banden te leggen en de problemen ten gevolge van verschillen tussen de arbeidsregelgeving in de verschillende lidstaten efficiënter aan te pakken;
20. verzoekt de Commissie de regelgeving ten aanzien van de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels te onderzoeken en toe te zien op de tenuitvoerlegging ervan, waar nodig met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, en vestigt de aandacht van de lidstaten op het feit dat geen discriminerende maatregelen voor sociale bescherming mogen worden toegepast op binnen de EU migrerende werknemers die in een andere lidstaat werken; is van mening dat alle migrerende werknemers in de EU toereikende sociale zekerheid en dekking zouden moeten genieten wanneer zij in een andere lidstaat werken; voor werknemers, die in het kader van het vrij verkeer van diensten worden gedetacheerd, geldt dat zij voorafgaand aan hun detachering door hun werkgever geïnformeerd dienen te worden over de van toepassing zijnde loon- en andere arbeidsvoorwaarden overeenkomstig Richtlijn 96/71/EG;

Dinsdag 14 januari 2014

21. verzoekt de Commissie en de lidstaten om een gezond evenwicht te vinden tussen zekerheid en flexibiliteit op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door een algemene tenuitvoerlegging van de beginselen inzake flexizekerheid, en om arbeidsmarktsegmentering aan te pakken door adequate sociale bescherming te bieden aan mensen in overgangperiodes of met deeltijdse of halftijdse arbeidsovereenkomsten en tegelijkertijd te zorgen voor toegang tot opleidingsmogelijkheden; wijst erop dat, wanneer er niet gezorgd wordt voor flexizekerheid, dit nadelige gevolgen zal hebben voor zowel de duurzaamheid van de socialezekerheidsstelsels en de kwaliteit van hun sociale voorzieningen en voor de inkomens en productiviteit van de arbeidskrachten, alsook voor de reële economie en de sociale cohesie; dit ondermijnt de doelstellingen van de Europa 2020-strategie voor het behoud en de verhoging van de arbeidsparticipatie;
22. verzoekt de Commissie te onderzoeken of, vanuit het oogpunt van de Europese Unie, als gevolg van de recente veranderingen in de arbeidswetgeving van de lidstaten die de flexibiliteit van de arbeidsmarkt beoogden te vergroten, de sociale zekerheid van de werknemers niet is beperkt en of de beginselen van flexibiliteit en zekerheid niet zijn geschonden;
23. betuigt krachtige steun aan de voorgestelde instelling van een scorebord met belangrijke sociale en werkgelegenheidsindicatoren, hetgeen het begin kan zijn van de vaststelling van concrete ijkpunten;
24. dringt er bij de Commissie op aan om, waar nodig, in al haar voorstellen de vier in de Agenda voor waardig werk van de IAO vastgestelde doelstellingen op te nemen en in de jaarlijkse groeianalyse rekening te houden met de doelstellingen die zijn vastgesteld in de aanbeveling van de IAO over de nationale socialezekerheidsniveaus, opdat alle werknemers in Europa sociale bescherming genieten;

De sociale zekerheid van zelfstandigen

25. beklemtoont dat werkzaamheid als zelfstandige absoluut dient te worden erkend als een type werkgelegenheid dat zorgt voor bevordering van het scheppen van banen en teruggedringing van de werkloosheid en dat de positieve ontwikkeling ervan vergezeld dient te gaan van adequate maatregelen voor sociale bescherming van zelfstandigen, zoals in de nationale wetgevingen van de lidstaten is vastgelegd;
26. dringt er bij de lidstaten op aan om de combinatie van werk en zorgtaken te vergemakkelijken door werknemers flexibele werktijden en werkplekken te bieden teneinde een situatie te voorkomen waarin zij geen andere mogelijkheid voor flexibiliteit hebben dan als economisch afhankelijke zelfstandige te gaan werken;
27. benadrukt de noodzaak te beschikken over bijgewerkte statistische informatie die uitvoeriger is dan de momenteel beschikbare gegevens en die gebruikt zou kunnen worden in verschillende aspecten van de analyse van het economische belang van zelfstandigen en hun verschillende groepen; dringt erop aan dat er vragen worden opgenomen in de Europese arbeidskrachtenenquête over werkzaamheid als zelfstandige;
28. vestigt de aandacht op het feit dat door het ontbreken van een duidelijke nationale definitie van werkzaamheid als zelfstandige het risico voor EU-werknemers op schijnzelfstandigheid groter wordt, en hun toegang tot adequate sociale zekerheid kan worden belemmerd; merkt op dat er een oplossing nodig is voor de verschillen onder de lidstaten in het statuut van werkzaamheid als zelfstandige om de coördinatie van de sociale zekerheid van zelfstandigen te verbeteren teneinde het vrije verkeer van werknemers niet te beperken;
29. verzoekt de Commissie uitwisselingen tussen de lidstaten te bevorderen om richtsnoeren op te stellen voor de verschillende vormen van atypisch werk en werkzaamheid als zelfstandige, om de lidstaten bij te staan bij het correct toepassen van de relevante arbeidswetgeving en de maatregelen betreffende sociale bescherming op werknemers die als zodanig werkzaam zijn; is ook van mening dat lidstaten schijnzelfstandigheid duidelijk moeten definiëren en dat werkgevers moeten worden bestraft indien dergelijke gevallen worden vastgesteld en aangetoond; beklemtoont echter dat de lidstaat waarin het werk wordt uitgevoerd, juridisch bevoegd moet blijven om het statuut van werknemer of zelfstandige vast te stellen;
30. verzoekt de Europese sociale partners, de Commissie en de lidstaten de kwestie van schijnzelfstandigheid te onderzoeken en praktische oplossingen te vinden, in het bijzonder in sectoren waar grensoverschrijdende activiteiten een belangrijke rol vervullen en bij kwetsbare groepen zoals huispersoneel en laagbetaalde werknemers;
31. dringt er bij de lidstaten op aan erop toe te zien dat werkzaamheid als zelfstandige geen middel wordt om werknemers te beletten sociale zekerheid en arbeidsbescherming te genieten of een middel voor werkgevers om arbeidswetgeving en wetgeving inzake sociale zekerheid te omzeilen; verlangt tevens dat het op een lijn stellen van zelfstandigen met werknemers vermeden moet worden om de voordelen van werkzaamheid als zelfstandige en van de economische activiteit van een zodanige aard te behouden en bij te dragen aan de ontwikkeling van het ondernemerschap en de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening;

Dinsdag 14 januari 2014

32. verzoekt de lidstaten de sociale bescherming ten aanzien van pensioen, invaliditeit, moederschaps-/vaderschapsverlof en werkloosheid, waar nodig te ontwikkelen, zodat de bepalingen op het gebied van sociale bescherming voor zelfstandigen beter zijn afgestemd op de behoeften van die zelfstandigen;

33. verzoekt de lidstaten om groepsverzekeringen voor arbeidsongevallen en beroepsziekten te bevorderen en te steunen; doet een beroep op de lidstaten om de toegang tot collectieve en op solidariteit gebaseerde verzekerings- en pensioenregelingen voor zelfstandigen te waarborgen;

34. verzoekt de lidstaten voor alle burgers die de status van zelfstandige wensen te verwerven, relevante informatie beschikbaar te stellen over de wijzigingen van hun sociale bescherming en van hun arbeidsrecht wanneer zij als zelfstandige gaan werken, alsook over wijzigingen van andere aan hun economische activiteit gerelateerde rechten en plichten die uit deze economische activiteit zullen voortvloeien; verzoekt de Commissie tevens om informatie beschikbaar te stellen aan zelfstandigen en mobiele werknemers over hun rechten en plichten in verband met migratie, immigratie en grensoverschrijdende werkzaamheden;

35. verzoekt de lidstaten en de Commissie om de sociale partners te betrekken, overeenkomstig hun nationale praktijken, bij een proces ter ontwikkeling en modernisering van de sociale bescherming en om de sociale dialoog op EU- en nationaal niveau uit te bouwen; verzoekt tevens dat de sociale partners vraagstukken omtrent arbeidsrechten en sociale bescherming van zelfstandigen op de agenda zetten, om een kader voor toereikende sociale bescherming van zelfstandigen uit te werken op basis van reciprociteit en het anti-discriminatiebeginsel, en te onderzoeken of en hoe zelfstandigen moeten worden betrokken bij collectieve onderhandelingen, waaronder specifieke strategieën om de belangen van zelfstandigen te behartigen in gevallen waarin het vakbonden krachtens nationale wetgeving verboden is om zelfstandigen te vertegenwoordigen; moedigt de sociale partners aan beste praktijken onder vakbonden en beroepsorganisaties uit te wisselen over aan zelfstandigen geleverde diensten, het bestrijden van schijnzelfstandigheid, en het organiseren van zelfstandigen voor eigen rekening;

o

o o

36. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de parlementen van de lidstaten.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0015

Nieuwe programmeringsperiode van het cohesiebeleid

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over de gereedheid van de EU-lidstaten voor een doeltreffende en tijdige aanvang van de nieuwe programmeringsperiode van het cohesiebeleid (2013/2095(INI))

(2016/C 482/08)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 174 en volgende van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds ⁽¹⁾,
- gezien het gewijzigde voorstel van de Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, die onder het gemeenschappelijk strategisch kader vallen, en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds (COM(2013)0246),
- gezien zijn resolutie van 5 juli 2011 over het vijfde cohesieverslag van de Commissie en de strategie voor het cohesiebeleid na 2013 ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 7 oktober 2010 over het cohesie- en regionaal beleid van de EU na 2013 ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 23 juni 2011 over de bestaande situatie en de synergievoordelen die kunnen worden behaald door het EFRO en de andere structuurfondsen beter op elkaar af te stemmen ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 7 oktober 2010 over de toekomst van het Europees Sociaal Fonds ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 december 2010 over goed bestuur met betrekking tot het regionaal beleid van de EU: steunen en controleprocedures van de Europese Commissie ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 27 september 2011 over de absorptie van middelen uit de structuurfondsen en het cohesiefonds: lering voor het toekomstige cohesiebeleid van de EU ⁽⁷⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 januari 2011 met de titel „Bijdrage van het regionaal beleid aan duurzame groei in het kader van de Europa 2020-strategie” (COM(2011)0017) en het bijbehorende werkdocument (SEC(2011)0092),
- gezien het achtste voortgangsverslag van de Commissie over de economische, sociale en territoriale cohesie van 26 juni 2013 (COM(2013)0463),
- gezien het verslag van de Commissie van 18 april 2013 met de titel „Cohesiebeleid: Strategisch verslag 2013 over de uitvoering van de programma's 2007-2013” (COM(2013)0210) en het bijbehorende werkdocument (SWD(2013) 0129),

⁽¹⁾ PB L 210 van 31.7.2006, blz. 25.

⁽²⁾ PB C 33 E van 5.2.2013, blz. 21.

⁽³⁾ PB C 371 E van 20.12.2011, blz. 39.

⁽⁴⁾ PB C 390 E van 18.12.2012, blz. 27.

⁽⁵⁾ PB C 371 E van 20.12.2011, blz. 41.

⁽⁶⁾ PB C 169 E van 15.6.2012, blz. 23.

⁽⁷⁾ PB C 56 E van 26.2.2013, blz. 22.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 24 april 2012 over het partnerschapsbeginsel bij de tenuitvoerlegging van de GSK-fondsen — elementen voor een Europese gedragscode voor partnerschap (SWD(2012) 0106),
  - gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 14 maart 2012 over elementen voor een gemeenschappelijk strategisch kader 2014-2020 voor het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (SWD(2012)0061), delen I en II,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 16 juni 2011 over de rol en prioriteiten van het cohesiebeleid binnen de EU 2020-strategie (CESE 994/2011 — ECO/291),
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 12 december 2012 over het partnerschapsbeginsel bij de tenuitvoerlegging van de onder het gemeenschappelijk strategisch kader vallende fondsen — elementen voor een Europese gedragscode inzake partnerschap (CESE 1396/2012 — ECO/330),
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 22 mei 2013 over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: „Naar sociale investering voor groei en cohesie — inclusief de uitvoering van het Europees Sociaal Fonds 2014-2020” (CESE 1557/2013 — SOC/481),
  - gezien de resolutie van het Comité van de Regio's van 31 januari — 1 februari 2013 met de titel „Wetgevingspakket voor het cohesiebeleid na 2013” (2013/C 62/01),
  - gezien het EN ontwerpadvis van het Comité van de Regio's van 7-9 oktober 2013 over aanbevelingen voor betere besteding (COTER-V-040),
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling en het advies van de Begrotingscommissie (A7-0007/2014),
- A. overwegende dat de lidstaten momenteel hun partnerschapsovereenkomsten (PO's) en operationele programma's (OP's) voor de nieuwe programmeringsperiode 2014-2020 voorbereiden;
- B. overwegende dat naar verwachting voor het einde van 2013 definitieve overeenstemming zal worden bereikt over het rechtskader voor de Europese structuur- en investeringsfondsen;
- C. overwegende dat de gemeenschappelijke verordening (GV) gemeenschappelijke regels bevat die van toepassing zijn op de vijf EU-fondsen: het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij;
- D. overwegende dat met het cohesiebeleid beoogd wordt de verschillen tussen de EU-regio's te verkleinen door de financiering te richten op het versterken van de economische, sociale en territoriale cohesie;
- E. overwegende dat het cohesiebeleid een bijdrage levert aan de verwezenlijking van de EU 2020-doelstellingen voor slimme, duurzame en inclusieve groei;
- F. overwegende dat het cohesiebeleid — het voornaamste beleidsterrein voor de ontwikkeling van de EU — de meeste lidstaten helpt om de economische crisis te boven te komen;
- G. overwegende dat alle mogelijke inspanningen moeten worden geleverd om ervoor te zorgen dat de realisatie en uitvoering van de programma's in het kader van het cohesiebeleid 2014-2020 zoveel mogelijk vereenvoudigd worden voor alle instanties en begunstigden;

Een doeltreffende en tijdige start van de nieuwe programmeringsperiode van het cohesiebeleid

1. stelt vast dat in de afgelopen jaren in het kader van het cohesiebeleid met succes miljarden euro's zijn geïnvesteerd in nieuwe banen, de ondersteuning van innovatieve ondernemingen en de ontwikkeling van vervoersverbindingen in de EU;

Dinsdag 14 januari 2014

2. benadrukt echter dat er nog steeds sprake is van, soms toenemende, verschillen tussen de EU-regio's, en dat het van essentieel belang is om EU-middelen te blijven investeren op lokaal en regionaal niveau om ervoor te zorgen dat gebieden die verbetering behoeven op economisch, sociaal en ecologisch gebied, steun blijven ontvangen;
3. benadrukt dat het cohesiebeleid onder meer gericht moet zijn op de aanpak van de toenemende jeugdwerkloosheid in de Europese Unie;
4. benadrukt dat in de huidige economische, financiële en sociale crisis financiering in het kader van het cohesiebeleid voor een aantal landen een zeer belangrijke bron van overheidsfinanciering vertegenwoordigt, en dat deze situatie maakt dat van deze lidstaten een zekere soepelheid verlangd wordt om hun nationale economie opnieuw aan te zwengelen; benadrukt in dit verband dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat de lidstaten en de regio's begin 2014 zo snel mogelijk van start kunnen gaan met de uitvoering van de nieuwe financieringsronde in het kader van het cohesiebeleid;
5. is ingenomen met de goedkeuring van het MFK 2014-2020 en het rechtskader voor het cohesiebeleid; benadrukt dat een bevredigend resultaat is bereikt, gelet op de wens om het nieuwe cohesiebeleid snel en doeltreffend van start te laten gaan;
6. herinnert eraan dat het niveau van de nog betaalbaar te stellen bedragen („reste à liquider” — RAL) aan het eind van het MFK 2007-2013 voor twee derde betrekking heeft op het cohesiebeleid; wijst op de noodzaak om een stabiele oplossing te vinden die helpt voorkomen dat de tenuitvoerlegging van programma's van de Europese Unie stopt wegens gebrek aan betalingen; wijst erop dat de regel N+3 weliswaar van wezenlijk belang is ter waarborging van de uitvoering van de via het cohesiebeleid gesteunde projecten, maar gevolgen zal hebben voor de accumulatie van RAL voor de komende jaren, met name in geval van vertraging bij de lancering van nieuwe programma's;
7. merkt op dat niet alleen de doeltreffende en tijdige start van de nieuwe programmeringsperiode van het cohesiebeleid van groot belang is, maar dat eveneens de kwaliteit van de PO's en de OP's gegarandeerd moet zijn om ervoor te zorgen dat de fondsen op lange termijn optimaal worden benut;
8. herinnert aan zijn standpunt met betrekking tot het belang van een verplichte herziening en een verdere revisie van het komende MFK vóór eind 2016, om de volgende Commissie en het volgende Parlement in staat te stellen de politieke prioriteiten van de Unie opnieuw te beoordelen, het MFK zo nodig aan nieuwe uitdagingen aan te passen en ten volle rekening te houden met de meest recente macro-economische voorspellingen;

De gemeenschappelijke verordening

9. is ingenomen met de in de verordening aangebrachte verbeteringen die leiden tot een sterkere en meer geïntegreerde aanpak van de financiering in het kader van het cohesiebeleid aan de hand van het gemeenschappelijk strategisch kader; erkent dat dit essentieel is om ervoor te zorgen dat de projecten een grotere impact hebben en tastbare resultaten opleveren; verzoekt de lidstaten nog meer maatregelen in te voeren ter vereenvoudiging van de bureaucratie en het beheer van de programma's; verwacht dat dit zal leiden tot een soepele tenuitvoerlegging van deze programma's en een doeltreffende benutting van de fondsen;
10. is ingenomen met de voorstellen om vereenvoudigingsmaatregelen op te nemen in de GV om administratieve lasten te verminderen; is van mening dat vereenvoudiging van de procedure voor aanvragers, begunstigen en beheersinstanties van toegevoegde waarde zal zijn voor de EU-financiering;
11. erkent dat het cohesiebeleid een essentiële bijdrage kan leveren aan het behalen van de Europa 2020-doelstellingen en benadrukt derhalve het belang van het afstemmen ervan op de Europa 2020-doelstellingen middels een thematische concentratie op een beperkt aantal doelstellingen; beklemtoont dat deze aanpak voldoende ruimte biedt om te voorzien in de lokale en regionale behoeften;
12. onderstreept het belang van de strategie voor slimme specialisatie als aanvulling op de doelstellingen van de Europa 2020-groeistrategie door de nadruk te leggen op de vaststelling en maximale benutting van gebieden met een grote concurrentiekracht, de uitwisseling van beste praktijken en de integratie van onderzoek, innovatie en onderwijs via EU-brede partnerschappen;
13. benadrukt dat het cohesiebeleid reeds voorwaarden kent voor de toekenning van steun, maar dat de doeltreffendheid van de financiering in de volgende programmeringsperiode verder moet worden verbeterd door deze afhankelijk te stellen van de inachtneming van bepaalde criteria; is van mening dat het cohesiebeleid bedoeld is om de samenhang tussen regio's te bevorderen en niet mag dienen ter ondersteuning van ander EU-beleid dat op de macro-economische hervorming van de lidstaten gericht is;

Dinsdag 14 januari 2014

14. merkt op dat aanpassing aan de bij de GV vastgestelde veranderingen de voorbereiding van PO's en OP's enigszins kan vertragen;

Vorderingen in de lidstaten

15. benadrukt dat het duidelijk is dat de lidstaten momenteel niet allemaal even ver zijn met de voorbereidingen; erkent dat sommige lidstaten goede vorderingen maken en hun voorstellen voor PO's ter goedkeuring hebben voorgelegd aan de Commissie, terwijl andere nog niet zo ver zijn;

16. merkt op dat, over het geheel genomen, de nieuwere lidstaten (EU-12) die een deel van de programmeerperiode 2000-2006 hebben meegemaakt en de gehele programmeerperiode 2007-2013, in vergelijking met een aantal EU-15-lidstaten vergevorderd zijn met hun voorbereidingen;

17. benadrukt dat in sommige lidstaten de begroting voor de komende programmeringsperiode aanzienlijk daalt, terwijl in andere lidstaten wordt gedebatteerd over de verdeling van de middelen binnen de lidstaat; is van mening dat hierdoor de voorbereidingen vertraging kunnen oplopen;

18. onderstreept dat de lidstaten die goede vorderingen boeken in de voorbereiding van de volgende financieringsronde in het kader van het cohesiebeleid, in juni of juli 2013 hun PO's en OP's aan de Commissie hebben voorgelegd voor informele opmerkingen;

19. constateert dat veel goed presterende lidstaten al in 2010 met de voorbereidingen zijn begonnen door de belangrijkste belanghebbende partijen te verzoeken een bijdrage te leveren aan de besprekingen over het formuleren van de behoeften en prioriteiten; is derhalve ingenomen met de inspanningen die zijn verricht om zo vroeg mogelijk te starten met de voorbereidingen en is van mening dat dit duidelijk zorgt voor een betere voorbereiding;

20. benadrukt dat de vordering van de voorbereidingen afhangt van de vraag of de desbetreffende instanties en organisaties over genoeg capaciteit beschikken om tijd en geld te investeren in vroege voorbereidingen en hiervoor voldoende personeel ter beschikking hebben;

21. erkent dat de gevorderde voorbereidingen in sommige gevallen hebben geresulteerd in tijdige evaluaties vooraf en strategische milieueffectbeoordelingen (SMEB's), zodat de voorstellen in september en oktober 2013 konden worden gewijzigd op basis van de uitkomsten van die evaluaties;

22. beseft dat sommige lidstaten te maken hebben gehad met regeringswisselingen die de voorbereidingen op de volgende programmeringsperiode kunnen belemmeren; benadrukt dat het voor de voortzetting van de voorbereidingen essentieel is om te beschikken over regelingen die ervoor zorgen dat de administratieve werkzaamheden kunnen worden voortgezet, ook in het geval van een regeringswisseling;

23. wijst er daarnaast op dat de voorbereiding op financiering in het kader van het cohesiebeleid moet plaatsvinden op politiek niveau, om ervoor te zorgen dat de afronding van de PO een prioriteit is voor de regeringen;

Vorderingen op het gebied van partnerschapsovereenkomsten en operationele programma's

24. wijst erop dat sommige lidstaten voornemens zijn de inhoud van hun OP's te wijzigen; is ingenomen met het feit dat bepaalde lidstaten hebben besloten over te stappen op uit verschillende fondsen gefinancierde programma's of het aantal regionale OP's te verminderen;

25. merkt op dat de mate waarin de centrale overheden de coördinatie en het uitoefenen van toezicht aan de regionale overheden overlaten, sterk uiteenloopt, afhankelijk van de organisatorische structuur in de verschillende lidstaten, waarbij sommige regio's zeer actief zijn en de meeste aspecten van de financiering in het kader van het cohesiebeleid bijna volledig controleren, en sterk vertegenwoordigd zijn in de PO's; wijst in dit verband op de gedragscode, waarin is neergelegd dat de lokale en regionale actoren en maatschappelijke organisaties een sleutelrol vervullen en waarin het partnerschapsbeginsel wordt gewaarborgd wat betreft het cohesiebeleid voor de periode 2014-2020;

26. benadrukt dat ten volle aandacht geschonken moet worden aan de lokale en regionale dimensie; beklemtoont dat de regio's een belangrijke rol spelen bij het kiezen van gebieden met een grote concurrentiekracht;

Dinsdag 14 januari 2014

27. benadrukt dat het opnemen van afzonderlijke, door de regionale overheden opgestelde hoofdstukken in de PO's een manier kan zijn om de aanpak ten aanzien van de PO's te laten functioneren in lidstaten met centrale overheden; beklemtoont dat deze aanpak ervoor zorgt dat overheden met decentrale bevoegdheden op het gebied van de Europese financieringsprogramma's meer rechtstreeks worden betrokken bij de ontwikkeling van PO's en hun eigen programma-ideeën en uitvoeringsmechanismen kunnen ontwikkelen;

28. beseft echter dat dit de voorbereiding van de lidstaten in zijn totaliteit kan beïnvloeden;

29. wijst erop dat doeltreffende coördinatie op het niveau van de lidstaten noodzakelijk is om de termijnen aan te kunnen houden voor de voorbereiding van OP's die tegemoetkomen aan de lokale en regionale ontwikkelingsbehoeften, aangezien de verantwoordelijkheid voor de inhoud en het beheer van de OP's naar gelang het geval bij de lokale en regionale overheden moet liggen, overeenkomstig de interne organisatie van de desbetreffende lidstaat, om te waarborgen dat de PO's tijdig worden gesloten;

30. beseft echter dat een vermindering van het aantal regionale OP's gepaard zou gaan met grote beheersmatige en organisatorische veranderingen en een verhoogd risico op vertragingen in de beginperiode met zich mee zou kunnen brengen als gevolg van de complexiteit veroorzaakt door het uitvoeren van de OP's parallel aan de programmering op verschillende nationale en regionale niveaus;

31. merkt op dat de Commissie ervan op de hoogte is dat er veel interesse bestaat voor uit verschillende fondsen gefinancierde programma's, als bedoeld in de GV, en dat veel lidstaten voor de programmeringsperiode 2014-2020 plannen hebben voor één of meer uit verschillende fondsen gefinancierde programma's; benadrukt in dit verband dat deze werkwijze zo doeltreffend mogelijk moet worden gevolgd en niet mag leiden tot impasses of vertragingen; stelt vast dat er in de GV aandacht wordt besteed aan de uiteenlopende institutionele structuren in de lidstaten en dat er maatregelen zijn voorzien om met specifieke situaties rekening te houden; onderstreept dat de regionale en lokale instanties het best toegerust zijn om de ontwikkelingsbehoeften te beoordelen en programma's ten uitvoer te leggen die dicht bij de betrokken burgers, organisaties, ondernemingen en autoriteiten staan;

32. beseft dat de mogelijkheid om PO's en OP's in een gevorderd stadium voor te bereiden, afhangt van de vraag of de lidstaten over voldoende voorlopige analyses beschikken met betrekking tot de nationale situatie en de toekomstige ontwikkelingen; beklemtoont dat dit ervoor zorgt dat EU-fondsen een effectievere bijdrage leveren aan het behalen van de nationale doelstellingen;

33. verzoekt de Commissie informatie openbaar te maken over de stand van zaken met betrekking tot de partnerschapsovereenkomsten van de lidstaten, bijvoorbeeld door middel van een samenvatting per lidstaat met informatie over de stand van de voorbereidingen, de voorgestelde inhoud en het overleg met betrokken belanghebbenden, zodat de andere lidstaten en autoriteiten kunnen leren van goede praktijken en benaderingen;

Lessen uit de periode 2007-2013

34. benadrukt dat het overzetten van methoden en mechanismen uit de programmeringsperiode 2007-2013 naar de periode na 2013 voor veel lidstaten een groot probleem vormt; beklemtoont dat het ook een uitdaging is ervoor te zorgen dat bestaande projecten doeltreffend blijven tijdens de ontwikkeling van nieuwe projecten;

35. constateert dat de voorbereidingen aan het begin van de programmeringsperiode 2007-2013 in veel lidstaten langer hebben geduurd dan verwacht; benadrukt dat veel overheden dit hebben verholpen door nieuwe PO's en OP's tijdiger in te dienen;

36. is van mening dat uit de door de lidstaten verstrekte voorbeelden duidelijk blijkt dat de coördinatie tussen de verschillende maatregelen, OP's en fondsen, en de betrokkenheid van lokale overheden, regionale organisaties en sociale en economische partners, moeten worden verbeterd;

37. constateert dat te breed geformuleerde prioriteiten tot de meest voorkomende problemen van de vorige programmeringsperiode behoorden; verzoekt derhalve in de toekomst een strategischer en gestroomlijnder aanpak te hanteren ten aanzien van het stellen van prioriteiten, in die zin dat er minder prioriteiten worden vastgesteld en de prioriteiten zich richten op specifieke doelstellingen;

Dinsdag 14 januari 2014

38. is ingenomen met het feit dat lidstaten op basis van de succesvolle ervaringen met de vorige financieringsronde de hefboomwerking van particuliere financiering proberen te verbeteren om alternatieve financieringsbronnen aan te boren als aanvulling op de traditionele financieringsmethoden; benadrukt dat in een tijd van budgettaire krapte en teruglopende financieringscapaciteit in de particuliere sector een verruiming van het gebruik van financiële instrumenten publiek-private samenwerkingsverbanden kan bevorderen, ervoor kan zorgen dat de EU-begroting een multiplicatoreffect krijgt en dat alternatieve financieringsbronnen worden aangeboord en kan zorgen voor een belangrijke geldstroom voor strategische regionale investeringen; benadrukt derhalve dat het belangrijk is duidelijke voorschriften vast te stellen voor het gebruik van innovatieve financiële instrumenten, zoals leningen, garanties en participaties, als aanvulling op subsidies ter bevordering van de samenwerking tussen ondernemingen, publieke organisaties en onderwijsinstellingen;

Doeltreffendheid van de fondsen

39. wijst erop dat ervaringen met voorgaande financieringsprogramma's duidelijk hebben gemaakt dat het van essentieel belang is dat de financiering leidt tot positieve langetermijneffecten; dringt voorts aan op het waarborgen van de kwaliteit van de programma's en de objectiviteit van de uitgaven;

40. benadrukt dat veel lidstaten hebben aangegeven bij de voorbereiding op de volgende financieringsronde de nadruk te willen leggen op een resultaatgerichte aanpak; is ingenomen met de door enkele lidstaten verstrekte voorbeelden van manieren om de beoogde resultaten vooraf beter vast te stellen, om ervoor te zorgen dat de financiering ten goede kan komen aan voorstellen om deze doelstellingen te realiseren;

41. beklemtoont dat veel lidstaten aangeven dat het van groot belang is om te zorgen voor coördinatie tussen beleidsterreinen en het vastleggen van nationale en regionale economische, sociale en ecologische prioriteiten; is van oordeel dat nationale operationele programma's in voorkomend geval rekening moeten houden met ontwikkelingsdoelstellingen op lokaal en regionaal niveau; wijst erop dat het creëren van synergieën tussen de verschillende bronnen van EU-financiering en de begrotingen van de lidstaten en regionale of lokale overheden bevorderd moet worden om de doeltreffendheid van overheidsinvesteringen in de Unie te verbeteren;

Synergieën met andere beleidsterreinen en instrumenten

42. acht het van essentieel belang dat de lidstaten het potentieel onderkennen van afstemming tussen alle fondsen die onder de GV vallen;

43. is verheugd over het feit dat een aantal lidstaten bekijkt hoe nieuwe instrumenten ingezet kunnen gaan worden, zoals vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (CLLD), geïntegreerde territoriale investeringen (ITI's) en gezamenlijke actieplannen (JAP's); heeft echter begrepen dat de nieuwe instrumenten tot gemengde reacties hebben geleid en dat uit analyse van de huidige plannen van de lidstaten is gebleken dat CLLD meer zal worden toegepast dan ITI's, hetgeen nog meer geldt voor het ELFPO dan voor het EFRO, omdat binnen het ELFPO-programma CLLD al langer bestaat en omdat ITI's een nieuw instrument zijn dat tijd nodig heeft om op degelijke wijze in praktijk te worden gebracht; is van oordeel dat het nog valt te bezien of de eerste voorbereidingen ook zullen leiden tot de volledige tenuitvoerlegging van deze instrumenten;

44. is van mening dat CLLD een prima middel is om de participatie van onderaf van een dwarsdoorsnede van plaatselijke actoren te bevorderen op basis van het succes van het LEADER-programma voor plattelandontwikkeling; roept de lidstaten en regio's op om de kansen die CLLD biedt, te benutten;

45. beschouwt JAP's als een goed middel om te komen tot resultaatgericht beheer, dat een van de overkoepelende doelstellingen van het cohesiebeleid voor de periode na 2013 is;

Vereenvoudiging

46. benadrukt dat het belangrijk is de methoden voor de voorbereiding en tenuitvoerlegging van projecten te vereenvoudigen en is verheugd over de ontvangen signalen dat de lidstaten hier inderdaad aan werken;

47. is tevreden dat in de GV de nadruk op vereenvoudiging wordt gelegd; merkt echter op dat het in de praktijk moeilijk zou kunnen worden om die vereenvoudiging te realiseren, omdat er nog steeds verschillen bestaan tussen de fondsen als gevolg van de fondsspecifieke verordeningen;

Dinsdag 14 januari 2014

48. verwelkomt de positieve stappen in de richting van vereenvoudiging en grotere transparantie ten aanzien van het beheer van de ESI-fondsen; merkt op dat veel lidstaten een vereenvoudigde aanvraagprocedure voor begunstigden, met duidelijke informatie over de procedure en de financieringsmogelijkheden, hebben aangemerkt als een belangrijk aspect van de voorbereiding op de programmeringsperiode 2014-2020; vindt dit een goede manier om te zorgen voor een soepele voorbereiding en tenuitvoerlegging van projecten, waarbij de bureaucratie voor aanvragers wordt verminderd; verzoekt de lidstaten en de regionale en lokale autoriteiten beste praktijken die gericht zijn op vereenvoudiging van de procedures uit te wisselen en de noodzaak van strenge regels inzake controles en audits te erkennen, maar daarbij te waarborgen dat dergelijke regels evenredig zijn en dus geenodeloze belasting vormen;

49. is van oordeel dat e-cohesie een essentiële rol kan spelen in het verminderen van knelpunten en het realiseren van vereenvoudiging en is ingenomen met het feit dat sommige lidstaten aangeven er gebruik van te maken; is van mening dat e-cohesie daarnaast aanzienlijk kan bijdragen tot de voorbereiding op toekomstige financieringsprogramma's;

Partnerschap

50. benadrukt dat bij het besluitvormingsproces en de opstelling van PO's op nationaal, regionaal en lokaal niveau samengewerkt moet worden aan de planning, ontwikkeling en tenuitvoerlegging van EU-financieringsprogramma's in het kader van het cohesiebeleid; is van mening dat het beginsel van multi-level governance onontbeerlijk is voor een doeltreffend beheer van het cohesiebeleid; benadrukt in dit verband dat het belangrijk is de regionale en lokale autoriteiten en belanghebbenden volledig te betrekken bij de voorbereiding, tenuitvoerlegging en evaluatie van de programma's; benadrukt dat het belangrijk is een toereikende informatievoorziening, alsmede maatregelen gericht op capaciteitsopbouw en technische ondersteuning voor deze autoriteiten te waarborgen, opdat zij gemakkelijk en zo goed mogelijk een bijdrage kunnen leveren in alle stadia van dit proces;

51. is ingenomen met de toegenomen betrokkenheid van alle betrokken partijen, lokale en regionale vertegenwoordigers, ngo's, economische en sociale partners, particuliere ondernemingen en universiteiten, zoals blijkt uit de door de lidstaten gegeven voorbeelden; is van mening dat ontwikkeling moet plaatsvinden in samenwerking met andere organisaties en belanghebbende partijen die verschillende economische en sociale standpunten en standpunten op milieugebied vertegenwoordigen;

52. benadrukt dat succesvolle partnerschappen gewaarborgd kunnen worden door het hanteren van zowel een bottom-up- als een top-downbenadering; wijst erop dat één lidstaat die gevorderd is met de voorbereidingen, de bottom-upbenadering, waarbij uitvoerig wordt overlegd met vertegenwoordigers uit de publieke, de particuliere en de derde sector, als voorbeeld heeft genoemd;

53. benadrukt dat deze bottom-up- en top-downbenaderingen garanderen dat nationale strategieën die betrekking hebben op de situatie op economisch, sociaal en milieugebied worden uitgevoerd, en dat daarbij tegelijkertijd een grote regionale en lokale betrokkenheid kan worden gerealiseerd; is ingenomen met deze doeltreffende manier om ervoor te zorgen dat de strategische vereisten worden nageleefd, terwijl de belanghebbende partijen zo veel mogelijk bij de voorbereidingen worden betrokken;

Conclusies

54. is ingenomen met de overeenstemming die is bereikt over het rechtskader voor het cohesiebeleid en de afronding van de onderhandelingen over de GV en het MFK;

55. erkent hoe belangrijk meerlagig bestuur is in de voorbereidingsfasen en wijst erop dat gevorderde voorbereidingen in sommige gevallen gebaseerd zijn op belangrijk overleg met regionale en lokale belanghebbende partijen;

56. wijst op het aan de lidstaten en regio's gerichte verzoek van de Commissie om PO's en OP's van optimale kwaliteit na te streven; merkt op dat dit ertoe zal bijdragen dat er kwaliteitsvolle, op specifieke doelstellingen gerichte projectvoorstellen worden uitgewerkt, waardoor een zo groot mogelijke impact van de EU-financiering wordt gegarandeerd;

57. beseft dat actieve en goed geïnformeerde nationale en regionale overheden die contact onderhouden met de Commissie positief kunnen bijdragen tot het vorderen van de voorbereidingen; dringt er om die reden op aan dat de Commissie en de nationale en regionale autoriteiten voortdurend informatie uitwisselen, waaronder gedetailleerde informatie over komende uitvoeringshandelingen;

Dinsdag 14 januari 2014

58. beveelt aan dat lidstaten die met ernstige vertragingen kampen, de aanbevelingen van de Commissie nauwgezet opvolgen; benadrukt dat de Commissie die lidstaten meer steun moet bieden om ervoor te zorgen dat zij zo snel mogelijk overeenstemming bereiken over hun PO's en OP's; merkt dan ook op dat vertragingen kunnen worden beperkt door de vorderingen van de lidstaten tijdens de voorbereidende fasen op te volgen; merkt voorts op dat de Commissie tijdens de fase van de tenuitvoerlegging lidstaten die een achterstand hebben zou kunnen helpen;

o

o o

59. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de lidstaten.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0016

Kunststofafval in het milieu

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over een Europese strategie voor kunststofafval in het milieu (2013/2113(INI))

(2016/C 482/09)

Het Europees Parlement,

- gezien Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (kaderrichtlijn afvalstoffen),
- gezien Richtlijn 2006/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's en tot intrekking van Richtlijn 91/157/EEG,
- gezien Richtlijn 96/59/EG van de Raad van 16 september 1996 betreffende de verwijdering van polychloorbifenylen en polychloorterfenylen (PCB's/PCT's),
- gezien Richtlijn 2000/53/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2000 betreffende autowrakken,
- gezien Richtlijn 86/278/EEG van de Raad van 12 juni 1986 betreffende de bescherming van het milieu, in het bijzonder de bodem, bij het gebruik van zuiveringszand in de landbouw,
- gezien Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (verpakkingsrichtlijn),
- gezien Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen,
- gezien Richtlijn 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (BGS-richtlijn),
- gezien Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen,
- gezien Richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval,
- gezien Richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA),
- gezien Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH),
- gezien Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (kaderrichtlijn mariene strategie),
- gezien zijn resolutie van 13 september 2011 over een doeltreffende grondstoffenstrategie voor Europa ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ PB C 51 E van 22.2.2013, blz. 21.

Dinsdag 14 januari 2014

- gezien de mededeling van de Commissie, van 13 februari 2012 getiteld „Innovatie voor duurzame groei: een bio-economie voor Europa” (COM(2012)0060),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 26 januari 2011, getiteld „Efficiënt gebruik van hulpbronnen — Vlaggenschipinitiatief in het kader van de Europa 2020-strategie” (COM(2011)0021), en de resolutie van het Europees Parlement van 24 mei 2012 over het efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa ⁽¹⁾,
  - gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Onze levensverzekering, ons natuurlijk kapitaal: een EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020” (COM(2011)0244), en de resolutie van het Europees Parlement van 20 april 2012 over onze levensverzekering, ons natuurlijk kapitaal: een EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020 ⁽²⁾,
  - gezien het Groenboek van de Commissie over een Europese strategie voor kunststofafval in het milieu (COM(2013) 0123),
  - gezien Besluit nr. 1386/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake een nieuw algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2020,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en het advies van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A7-0453/2013),
- A. overwegende dat er geen EU-wetgeving bestaat die zich specifiek richt op kunststofafval en dat dit afval ondanks zijn bijzondere kenmerken wordt beschouwd als onderdeel van de reguliere afvalstroom; overwegende dat kunststofafval niet langer slechts als vuilnis moet worden gezien, maar als grondstof moet worden beschouwd;
- B. overwegende dat er steeds meer soorten kunststof worden ontwikkeld en dat het gebruik van kunststof toeneemt, waardoor de hoeveelheid afval, onder meer van kunststof in combinatie met andere materialen en kunststofverbindingen, toeneemt; overwegende dat zich grote hoeveelheden kunststoffen ophopen (er drijft naar schatting 80 megaton kunststofafval in de Atlantische en de Stille Oceaan) en dat kunststofafval honderden jaren in het milieu aanwezig kan blijven, een bedreiging vormt voor het leven in zee en toxische reacties kan opwekken, en dat uit kunststofafval hormoonontregelaars, kankerverwekkende, mutagene of voor de voortplanting giftige stoffen, nanodeeltjes en persistente organische verontreinigende stoffen kunnen vrijkomen die in ecosystemen en dus ook in de voedselketen terechtkomen; overwegende dat er in de EU in 2010 alleen al 95,5 miljard plastic draagtassen op de markt werden gebracht, waarvan de meerderheid bedoeld was om slechts een keer te worden gebruikt en dat veel landen het gebruik van deze plastic tassen aan banden hebben gelegd of zelfs hebben verboden;
- C. overwegende dat de gebrekkige uitvoering en handhaving van de EU-afvalwetgeving in de lidstaten, het gebrek aan streefcijfers en prijsmechanismen op dit gebied, de ontoereikende vraag naar gerecyclede materialen binnen de EU, het illegaal storten en exporteren en het onoordeelkundig opslaan, verwerken en vervoeren van kunststofafval geleid hebben tot aanzienlijke schade voor de volksgezondheid en het milieu, waaronder het zeemilieu, in de hele wereld, alsmede tot een toename van de export van afval, met als gevolg een verlies van grondstoffen en arbeidsplaatsen in de EU;
- D. overwegende dat een verbod op het storten van kunststofafval niet de gewenste terugwinning van grondstoffen zal opleveren als dezelfde volumes vervolgens worden verbrand;
- E. overwegende dat wat betreft kunststofafval moet worden ingezet op afvalpreventie en –vermindering, door producenten ertoe aan te zetten om bij de ontwikkeling van hun producten te kiezen voor alternatieve, duurzamere materialen;
- F. overwegende dat eco-innovatie en -design op het gebied van kunststofproducten zeer belangrijk zijn voor het Europese concurrentievermogen, omdat de industrie zich daardoor beter kan aanpassen aan de druk van hoge grondstofprijzen en schaarste van materialen en bovendien een bijdrage geleverd wordt aan de ontwikkeling van sleuteltechnologieën, gericht op een duurzame maatschappij;

⁽¹⁾ PB C 264 E van 13.9.2013, blz. 59.

⁽²⁾ PB C 258 E van 7.9.2013, blz. 99.

Dinsdag 14 januari 2014

- G. overwegende dat krachtige inspanningen, in de vorm van meer recycling, gericht op het verwezenlijken van een evenwichtige, hulpbronnefficiënte, niet-toxische, circulaire economie, uitgaande van het wieg-tot-wieg-principe en hergebruik van niet-gevaarlijke restproducten, kunnen leiden tot meer werkgelegenheid en economische groei in de EU; overwegende dat momenteel 33 % van de kunststofverpakkingen en 25 % van al het kunststofafval wordt gerecycleerd, maar dat het economisch potentieel van recycling van kunststofafval veel groter is, en dat hoge recyclingpercentages ertoe kunnen bijdragen het tekort aan grondstoffen te verhelpen;
- H. overwegende dat er in de kunststoffensector in de EU ongeveer 1,6 miljoen mensen werkzaam zijn;
- I. overwegende dat de Europa 2020-strategie streeft naar slimme, duurzame en inclusieve groei;
1. is ingenomen met het Groenboek van de Commissie en is het ermee eens dat er in de EU-wetgeving specifieke maatregelen moeten worden opgenomen inzake kunststofafval en dat de bestaande afvalwetgeving uniformer, consistent en strikter ten uitvoer gelegd en gehandhaafd moet worden, in het bijzonder wat betreft de afvalhiërarchie (preventie, hergebruik, recycling en terugwinning) en met name in de lidstaten die de huidige doelstellingen en streefcijfers nog niet bereikt hebben;
  2. is van mening dat strategische planning het uitgangspunt kan zijn voor goed afvalbeheer;
  3. benadrukt dat het, ter verbetering van de samenhang tussen de aanpak van de EU op het gebied van afvalstromen en de circulaire economie en de lopende „fitness checks” van wetgeving, en gezien het feit dat ongeveer 40 % van het kunststofafval afkomstig is van verpakkingen (voornamelijk producten voor eenmalig gebruik) en de verpakkingrichtlijn de enige richtlijn is die doelstellingen kent ten aanzien van de inzameling van kunststofafval, dringend noodzakelijk is om die richtlijn te herzien en afvalnormen voor te stellen die verder gaan dan productregels en -normen; is van mening dat de Commissie daarbij, en bij het opstellen van toekomstige voorstellen, rekening moet houden met het gegeven dat kunststofafval niet homogeen is, maar dat afvalstromen bestaan uit verschillende materialen, toevoegingen en allerlei kunststofverbindingen die op verschillende wijze verwerkt moeten worden; stelt voorts vast dat kunststofverpakkingen bijdragen tot het kwaliteitsbehoud en een langere houdbaarheid van producten, maar niet altijd noodzakelijk zijn voor de bewaring van levensmiddelen;
  4. benadrukt dat de EU-wetgeving inzake kunststofafval in de eerste plaats gericht moet zijn op vermindering van de hoeveelheid kunststofafval, en dat deze wetgeving dus moet worden herzien en het volgende zou moeten omvatten:
    - specifieke bindende doelstellingen met betrekking tot het verzamelen, sorteren (waarbij gestreefd zou kunnen worden naar het ambitieuze niveau van 80 %) en recyclen van de verschillende kunststofafvalstromen (zoals AEEA, autowrakken, verpakkingen, agrarisch afval of bouwafval) en bindende criteria voor recycleerbaarheid (om duidelijk onderscheid te maken tussen mechanische en organische recycling en terugwinning en verbranding); er moet gestreefd worden naar een progressieve, ambitieuze en uiterlijk 2020 te verwezenlijken doelstelling voor gerecycleerde kunststof, zonder gevaarlijke toevoegingen die niet langer in nieuwe producten toegepast mogen worden; een aantal lidstaten zal een overgangsperiode nodig hebben om de op Europees niveau vastgestelde doelstellingen te verwezenlijken;
    - harmonisatie op EU-niveau van de criteria voor het verzamelen en sorteren van afval en voor afvalbeheer, om op het gebied van de afvalhiërarchie gelijke voorwaarden te scheppen, onder meer door middel van het wegnemen van technische, wettelijke, administratieve en financiële belemmeringen voor recycling;
    - etikettering van materialen om de consumenten te informeren over de mechanische of organische recycleerbaarheid van producten en tips om nog meer en beter te sorteren en recyclen; en
    - criteria voor de vervanging van kunststofproducten voor eenmalig gebruik of met een korte levensduur door duurzamer materialen die kunnen worden hergebruikt;
  5. is het ermee eens dat kunststofafval behandeld moet worden als waardevolle grondstof en dat hergebruik, recycling en terugwinning van kunststofafval bevorderd moet worden en er gezorgd moet worden voor een passende marktomgeving; dringt er bij de Commissie op aan uiterlijk 2014 voorstellen in te dienen om het storten van recycleerbaar of terug te winnen afval uiterlijk 2020 te verbieden, hetgeen er echter niet toe mag leiden dat afvalverbranding voorrang krijgt boven recycling, en verzoekt de Commissie te waarborgen dat bij alle verwijderingstrajecten milieuefficiëntiecriteria worden toegepast; is van oordeel dat er dus niet alleen doelstellingen voor recyclage moeten worden vastgesteld, zoals hierboven vermeld, maar tevens maatregelen om het verbranden van recycleerbare, composteerbare en afbreekbare kunststoffen te

Dinsdag 14 januari 2014

ontmoedigen om op die manier de levenscyclus van de verschillende soorten kunststof te optimaliseren en ervoor te zorgen dat de afvalhiërarchie gerespecteerd wordt; wijst erop dat er op die manier ook een einde kan komen aan de gangbare, maar niet duurzame praktijk waarbij nieuwe producten worden verkozen boven duurdere gerecycleerde producten; benadrukt dat het belangrijk is dat er reeds in de ontwerpfase van een product gekeken wordt in hoeverre het desbetreffende product te recyclen of te repareren zal zijn; verzoekt de Commissie in dit verband maatregelen voor te stellen inzake het ontwerp van producten, gericht op het verbeteren van de milieueffecten van die producten, het voorkomen van onnodig afval en het bevorderen van de ontwikkeling van recyclingmarkten; is van mening dat bij het ontwerp van kunststofproducten gestreefd moet worden naar een zo groot mogelijke duurzaamheid, rekening houdend met de hele levenscyclus van de producten; is van oordeel dat de Commissie in het kader van nieuwe wetgeving inzake kunststofafval zou moeten overwegen tot 2020 nauwer toezicht te houden op het storten van afval op stortplaatsen en de controles op afvalverbrandingsinstallaties te intensiveren;

6. vindt het essentieel dat pas wordt overgegaan tot terugwinning van energie uit kunststofafval als er geen andere mogelijkheden meer zijn en als daarbij gebruik wordt gemaakt van technologieën met adequate zuiveringsinstallaties, om schade aan het milieu en de menselijke gezondheid te voorkomen;

7. is van oordeel dat de gevaarlijkste kunststoffen, de kunststoffen waarvan wetenschappelijk is aangetoond dat ze zeer schadelijk zijn voor de gezondheid van de mens en het milieu (zoals micro- en oxo-biologisch afbreekbare kunststoffen) en kunststoffen die zware metalen bevatten of andere stoffen die het recyclingprocédé bemoeilijken, geleidelijk afgeschaft of volledig verboden moeten worden, zo snel mogelijk, maar in ieder geval uiterlijk 2020, zodat er een markt voor hergebruikte en gerecycleerde materialen kan worden verwezenlijkt, en is voorts van oordeel dat per direct begonnen moet worden met het gescheiden inzamelen van deze stoffen; is in dit kader van oordeel dat de vervanging van gevaarlijke kunststoffen en additieven gesteund moet worden, onder meer door uitbreiding van de lijst van aan beperkingen onderworpen stoffen in de BGS-richtlijn; vindt voorts, net als de meerderheid van de Europese burgers en consumenten⁽¹⁾, dat het gebruik van plastic tassen voor eenmalig gebruik drastisch moet worden beperkt of, indien mogelijk, geleidelijk verboden moet worden en dat het belangrijk is om te streven naar afvalpreventie en de strijd aan te gaan tegen overconsumptie en het onverantwoord gebruik van producten voor eenmalig gebruik;

8. herinnert eraan dat in een wereld waarin natuurlijke hulpbronnen, met inbegrip van landbouwgronden, steeds schaarser worden, duurzaamheid moet worden bereikt door het gebruik van hulpbronnen in absolute cijfers te verminderen en niet door louter de ene hulpbron door de andere te vervangen; benadrukt dat passende maatregelen moeten worden genomen om het gebruik van biologisch afbreekbare en composteerbare kunststoffen en biologische kunststoffen te bevorderen, mits de productie van dergelijke kunststoffen niet ten koste gaat van de productie van voedselgewassen voor mensen of dieren en geen negatieve gevolgen heeft voor het milieu; benadrukt voorts de noodzaak voort te bouwen op de reeds erkende normen op EU-niveau (d.w.z. CEN 13432) om een beter onderscheid te kunnen maken tussen afbreekbare, biologisch afbreekbare en composteerbare kunststofproducten en tegelijkertijd te zorgen voor duidelijker informatie over de eigenschappen, recycleerbaarheid en herbruikbaarheid van deze producten voor consumenten, recyclebedrijven en afvalbeheerders;

9. dringt aan op meer overheids- en particuliere investeringen in onderzoek en technologieën gericht op de ontwikkeling van duurzame kunststoffen (waarbij minder grondstoffen worden verbruikt, maar waarbij de kwaliteit, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid hetzelfde blijven) en een betere benutting van de verschillende soorten kunststof in productie- en verwerkingsprocessen, zonder dat aan de kwaliteit van producten afbreuk wordt gedaan; is van mening dat er ook behoefte bestaat aan nieuwe, geavanceerde technologieën op het gebied van de verwerking van kunststoffen tot compost, methoden voor afvalscheiding, verwerking en mechanische recycling, terugwinning van kunststoffen uit oceanen, ecodesign en slimme verpakkingen; is van oordeel dat aan deze belangrijke maatschappelijke behoeften tegemoetgekomen zou kunnen worden door middel van Horizon 2020, en dat de positieve effecten voor zowel het milieu als de burgers verstrekkend zouden kunnen zijn, variërend van de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten (zoals hoogwaardige afvalscheiding door middel van menselijke arbeid) tot het terugdringen van mariene vervuiling en het verminderen van gezondheidsrisico's; wijst erop dat dit met name jongeren een kans kan bieden om op een nieuw werkterrein actief te zijn en op de arbeidsmarkt te integreren; wijst erop dat de volledige uitvoering van de EU-afvalwetgeving jaarlijks een besparing van 72 miljard euro

⁽¹⁾ Raadpleging over mogelijkheden om het gebruik van plastic draagtassen terug te dringen, mogelijkheden om de eisen inzake biologische afbreekbaarheid van Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval te verbeteren en mogelijkheden om de zichtbaarheid van biologisch afbreekbare verpakkingsmaterialen voor consumenten te verbeteren — statistieken: http://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/pdf/statistics_consultation.xls

Dinsdag 14 januari 2014

zou kunnen opleveren, de jaarlijkse omzet van de afvalbeheer- en recyclingsector in de EU met 42 miljard euro zou kunnen verhogen en tegen 2020 ruim 400 000 banen zou kunnen creëren; benadrukt dat ook andere EU-fondsen een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van een inzamelings- en recyclinginfrastructuur kunnen leveren, als ze worden ingezet in overeenstemming met de afvalhiërarchie van de kaderrichtlijn afvalstoffen;

10. pleit voor maatregelen ter bevordering van recycling van kunststof als beste alternatief om milieudoelstellingen te bereiken; pleit ervoor om bij meer openbare aanbestedingen, waaronder die van de Europese instellingen, als duidelijk vereiste te stellen dat, waar mogelijk kunststofafval gerecycleerd moet worden en de voorkeur moet worden gegeven aan het gebruik van gerecycleerd kunststof;

11. vindt dat door de lidstaten en de Commissie krachtiger moet worden opgetreden tegen het illegaal uitvoeren en storten van kunststofafval, dat de Europese regelgeving inzake de overbrenging van afvalstoffen strenger gehandhaafd moet worden en dat er voor havens en voor alle afvalverwerkingsinstallaties strengere toezicht- en inspectieregelingen moeten worden ingevoerd die gericht zijn op vermoede illegale overbrenging van afval en die moeten voorkomen dat afval voor hergebruik wordt geëxporteerd (hoofdzakelijk autowrakken en AEEA), om te waarborgen dat uitgevoerd afval alleen naar installaties gaat die voldoen aan de vereisten voor milieuhygiënisch verantwoord beheer, als vastgelegd in artikel 49 van de verordening inzake overbrenging van afvalstoffen; is van oordeel dat toepassing van het beginsel van uitgebreide verantwoordelijkheid van de producent en bewustmaking van consumenten eraan kunnen bijdragen dat de illegale uitvoer van kunststoffen vermindert en de hoeveelheid kunststofafval in het milieu aanzienlijk afneemt; is verder van mening dat de EU zich op alle internationale fora en bij onderhandelingen over akkoorden en binnen de instellingen moet inzetten voor een samenhangende aanpak van afvalbeheer; benadrukt dat de EU de basis moet leggen voor een mondiaal initiatief om het zwerfvuil in de oceanen te controleren en aanzienlijk terug te dringen; acht het voorts van groot belang toegang te hebben tot betrouwbare en vergelijkbare gegevens over afvalstromen, het vervoer van afval van en naar Europa, de omvang van deze afvalstromen en afvalbeheerssystemen;

12. is van mening dat de financiering van recyclinginfrastructuur voorrang moet krijgen boven de financiering van faciliteiten voor het storten of verbranden van afval, maar dat hierbij uiteraard rekening moet worden gehouden met de behoeften van de verschillende gemeenschappen; spoort de Europese gemeenten en plaatselijke overheden, de kunststoffensector en de afvalbeheer- en recyclingsector aan om zich tot het uiterste in te spannen om de burgers en ondernemingen te motiveren en te stimuleren om met betrekking tot kunststofafval het concept „circulaire economie” te omarmen, allereerst door de discussie over geplande veroudering aan te zwengelen, en verder door eenvoudige en doeltreffende afvalscheidings-, inzamelings-, hergebruik- en recyclingsregelingen te bevorderen en te zorgen voor afdoende inzamelpunten voor kunststofafval, met name in kustgebieden en ecologisch kwetsbare gebieden, en daarbij voorrang te geven aan gebieden die de lidstaten hebben aangemerkt als beschermde gebieden en/of nationale parken; denkt dat de gemeenten en provinciale overheden ook een goede bijdrage kunnen leveren aan de harmonisatie van activiteiten op het gebied van het beheer van kunststofafval in Europa door gemeenschappelijke normen en beste praktijken te ontwikkelen; verzoekt de regionale autoriteiten daar waar dat financieel en in mileuopzicht haalbaar is samen te werken aan geïntegreerde planning op het gebied van afvalbeheer en met name de oprichting van inzamelpunten voor de landbouw (voor de inzameling van kunststoffen uit de landbouw, zoals kunststof van broeikassen) te bevorderen;

13. dringt, met het oog op de bewustmaking van de burgers, aan op concrete maatregelen en campagnes, bijvoorbeeld invoering van een Europese dag voor kunststofafval, waarop de burgers hun kunststofafval, in welke hoeveelheid dan ook, op van te voren bepaalde plaatsen kunnen inleveren, bijvoorbeeld in ruil voor een passende financiële vergoeding, enerzijds om op die manier de beschikking te krijgen over voldoende recycleerbare kunststoffen en anderzijds om de burgers te wijzen op het belang van recycling en een efficiënt gebruik van hulpbronnen; is van mening dat die dag ook aangegrepen zou kunnen worden voor het organiseren van schoonmaakacties (bijvoorbeeld op het strand), waarmee een symbolische bijdrage kan worden geleverd aan de bestrijding van vervuiling ten gevolge van kunststofafval; stelt voor synergieën te creëren tussen dit soort acties en de campagnes „Let’s do it”, de Europese week van de afvalvermindering en de „Clean up day”; is verheugd over het proefproject MARELITT van de Europese Commissie, dat zich richt op het verwijderen van zwerfvuil uit de vier regionale Europese zeeën en het terugdringen van de schadelijke gevolgen van kunststofzwerfvuil in zee voor het milieu, de volksgezondheid, de economie en de maatschappij; verzoekt de Commissie om haar dialoog met derde landen, bijvoorbeeld de landen rond de Zwarte Zee, te intensiveren om het probleem van kunststofzwerfvuil in zee doeltreffender aan te pakken;

14. benadrukt dat nieuwe initiatieven op EU-niveau inzake milieubeleid, eco-innovatie, afvalbeheer en de bio-economie moeten worden voorafgegaan door grondige effectbeoordelingen, waarbij onder meer gekeken wordt naar de sociale gevolgen en de gevolgen voor de arbeidsmarkt van dergelijke initiatieven, met name wat betreft het banenpotentieel en de noodzaak om basis- en beroepsopleidingen op te zetten om groene banen te creëren;

Dinsdag 14 januari 2014

15. herinnert eraan dat de lidstaten moeten streven naar een evenwicht tussen economie en milieu, en conform de Europa 2020-strategie initiatieven moeten ondersteunen die de ontwikkeling van de sectoren met het grootste werkgelegenheidspotentieel voor degelijke banen bevorderen en die met name bijdragen tot de overgang naar een duurzame economie en tot het scheppen van duurzame, kwaliteitsvolle banen in een economie die zuiniger omspringt met hulpbronnen; verzoekt de plaatselijke en regionale autoriteiten om de verstrekking van openbare diensten op een lijn te brengen met de streefdoelen en doelstellingen op het vlak van milieu, zodat er meerdere doelstellingen tegelijk worden bereikt, en hierbij groene banen te stimuleren;

16. beschouwt de vaststelling van de toekomstige behoeften van de arbeidsmarkt en de toekomstige behoefte aan vaardigheden als een prioriteit; wijst op het belang van strategieën waarmee de vaardigheden van werknemers worden afgestemd op de toekomstige behoeften van de arbeidsmarkt; onderstreept in dit verband dat er passende niveaus van opleiding en vaardigheden vereist zijn om het hoofd te kunnen bieden aan de uitdagingen die gepaard gaan met de overgang naar een grondstoffenzuiniger economie, zodat de weg gebaad wordt voor eco-innovaties en de EU-wetgeving inzake afval correct wordt uitgevoerd; beveelt de lidstaten aan het model van de circulaire economie op te nemen in hun beroepsopleidingprogramma's; merkt op dat opleiding het imago van banen in de recyclingsector kan verbeteren en kan bijdragen tot het behoud van personeel en tot betere praktijken op het vlak van gezondheid en veiligheid; herinnert er in deze context aan dat het Europees Sociaal Fonds door middel van de bevordering van beroepsopleiding en leren op de werkplek kan helpen voldoen aan de vraag naar duurzame en hoogwaardige banen in een grondstoffenzuiniger economie, in overeenstemming met het sociaal investeringspakket dat de Commissie in februari 2013 heeft voorgesteld;

17. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0017

Regionale kwaliteitsmerken

Resolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over een regionaal label: de invoering van goede praktijken in plattelandseconomieën (2013/2098(INI))

(2016/C 482/10)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 174 e.v. van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin de doelstelling van economische, sociale en territoriale samenhang is neergelegd en de structurele financieringsinstrumenten voor de verwezenlijking van die doelstelling worden gedefinieerd,
  - gezien artikel 39 van het VWEU, waarin de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zijn vastgesteld,
  - gezien Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005 ⁽¹⁾,
  - gezien Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij, en tot intrekking van Verordening van de Raad (EG) nr. 1083/2006 ⁽²⁾,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling en de adviezen van de Begrotingscommissie en de Commissie regionale ontwikkeling (A7-0456/2013),
- A. overwegende dat het concept van territoriale ontwikkeling de afgelopen jaren aan belang heeft gewonnen, zeker nu hier in het Verdrag van Lissabon expliciet naar wordt verwezen;
- B. overwegende dat het Europees beleid inzake plattelandsontwikkeling als tweede pijler van het GLB zijn definitieve beslag heeft gekregen met de hervorming van de Agenda 2000; overwegende dat het aldus als aanvulling op het landbouwmarktbeleid het zuiver sociaalstructurele beleid is ontstegen;
- C. overwegende dat de lidstaten in de toekomstige kaderverordening betreffende het regionale beleid worden uitgenodigd bij het maken van beleid en het programmeren van de uitvoering te kiezen voor een geïntegreerde aanpak, teneinde te komen tot een grotere samenhang tussen de meerjarige programma's van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (alsmede het Europees Visserijfonds), een en ander met behulp van een gemeenschappelijk strategisch kader dat dubbele financieringen en overlappende initiatieven vermijdt, is gericht op verwezenlijking van de doelstellingen van Europa 2020 en is vastgelegd in een partnerschapscontract dat door de lidstaten is opgesteld in samenwerking met de sociaaleconomische partners en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld; dientengevolge overwegende dat de maatregelen en initiatieven voor de ontwikkeling van gebieden, met name plattlandsgebieden, moeten worden geïntegreerd in een alomvattende en sectoroverschrijdende benadering;
- D. overwegende dat de grens tussen stedelijke en plattlandsgebieden steeds vager wordt en dat de peri-urbane landbouw in opkomst is; het is van belang dat het regionaal beleid zich in aanvulling op het beleid inzake plattlandsontwikkeling ook richt op plattlandsgebieden om daar innoverende en structurele projecten te begeleiden;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 487.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 320.

Dinsdag 14 januari 2014

- E. overwegende dat de instrumenten voor plattelandontwikkeling die zijn vervat in de verordening betreffende plattelandontwikkeling, de lidstaten en hun regio's verscheidene ontwikkelingsmogelijkheden bieden en dat deze mogelijkheden in de huidige programma's voor plattelandontwikkeling onvoldoende worden benut vanwege het gebrek aan begrotingsmiddelen;
- F. overwegende dat de verordening inzake plattelandontwikkeling voor de programmeringsperiode 2014-2020 de lidstaten meer maatregelen zal bieden op het gebied van productiesteun gericht op hoogwaardige levensmiddelen, alsmede nauwere samenwerking tussen de territoriale actoren met het oog op een betere benutting van de hulpbronnen door levering van hoogwaardige goederen en diensten, voorziet in een versterking van de producentenorganisaties en voorts maatregelen biedt ter ondersteuning van economische innovatie en diversifiëring in plattelandgebieden;
- G. overwegende dat een betere opname van de primaire producenten in de voedselketen aan de hand van kwaliteitsborgingssystemen, de bevordering van de afzet op plaatselijke markten en korte voorzieningsketens als prioriteit voor de plattelandontwikkeling in de periode 2014-2020 zijn aangewezen;
- H. overwegende dat de LEADER-aanpak in het kader van de plattelandontwikkeling de beste uiting is van samenwerking tussen verschillende spelers zonder dat de landbouwactiviteiten daarbij hun centrale plaats verliezen, en dat de betrokkenen gezamenlijk een ketenproject kunnen opzetten om de specifieke kenmerken en de goede praktijken van een bepaald homogeen gebied te onderstrepen;
- I. overwegende dat de keuze van de methode en de soort van de in het kader van plattelandontwikkelingsprogramma's te verlenen steun moet worden overgelaten aan de lidstaten of hun regio's als zij kiezen voor een regionale programmering; overwegende dat de lidstaten het best in staat zijn uit te maken waar het zwaartepunt van dergelijke programma's op nationaal of regionaal niveau moet liggen;
- J. overwegende dat er methoden bestaan om via gezamenlijke acties alle actoren uit de publieke en particuliere sector, ongeacht het niveau waarop zij actief zijn, te mobiliseren en in te schakelen en zo te komen tot meervoudige samenwerkingsvormen en een betere benutting van het potentieel van een bepaald gebied rond een gemeenschappelijk project, waarbij met name gewezen moet worden op het belang van de verenigingen voor plaatselijke ontwikkeling en producentenverenigingen en -coöperaties, aangezien zij geprivilegieerde partners kunnen zijn bij de toegang tot de plaatselijke, regionale, nationale en internationale markten;
- K. overwegende dat succesvolle en brede programma's voor plattelandontwikkeling een concrete positieve invloed kunnen hebben op de werkgelegenheid en het concurrentievermogen van bedrijven in plattelandgebieden, en bijgevolg de kans op werkloosheid of het risico van bittere armoede op het platteland als gevolg van lage inkomens, kunnen verkleinen;
- L. overwegende dat territoriale labels van uitmuntendheid kunnen bijdragen tot de weerbaarheid en ontwikkeling van territoriale economieën, met name in de meest kwetsbare gebieden, berggebieden en de ultraperifere regio's, door hoogwaardige goederen (voedingsmiddelen en non-foodproducten) en diensten op elkaar af te stemmen die onlosmakelijk zijn verbonden met de specifieke kenmerken en het (historische, culturele, geografische...) erfgoed van een bepaalde streek; overwegende dat deze goederen en diensten wanneer ze aan elkaar worden gekoppeld onvervangbaar zijn, voor regionale inkomsten en nieuwe economische kansen zorgen op zowel lokale als internationale markten, en eveneens als „koepel” kunnen fungeren voor het bevorderen van regio's als toeristische bestemming; overwegende dat deze territoriale labels bedoeld zijn om gebieden te identificeren die de handen elkaar hebben geslagen om solidariteit en samenwerking tussen hun actoren tot stand te brengen, met als doel hun hulpbronnen duurzaam te benutten, plaatselijke en regionale producenten een duwtje in de rug te geven en hun economie een boost te geven, wat noodzakelijk is voor de levenskwaliteit op het platteland en voor een evenwichtige ontwikkeling van stedelijke en plattelandgebieden; overwegende dat deze labels niet mogen worden verward met de kwaliteitsaanduidingen die aan levensmiddelen worden gegeven, zoals de beschermde oorsprongsbenaming, beschermde geografische aanduiding en gegarandeerde traditionele specialiteit, waarmee ze absoluut niet onverenigbaar maar integendeel volledig complementair zijn; overwegende dat de labels moeten bijdragen tot de promotie van deze regelingen zowel binnen als buiten de EU en tot het vergroten van het concurrentievermogen van plattelandseconomieën en tegelijk werkgelegenheidskansen moeten bieden;
- M. overwegende dat beschermde oorsprongsbenamingen en beschermde geografische aanduidingen een doeltreffend systeem vormen dat in grote mate bijdraagt tot de territoriale en plattelandontwikkeling door de verwezenlijking en levering van meerwaarde, door gezamenlijke inspanningen van producenten en alle betrokken actoren, en door de bevordering van het bewuste gebied die zij op de lokale, regionale en internationale markten mogelijk maken; overwegende dat regionale marges bijgevolg in geen geval in de plaats mogen komen van of op wat voor manier dan ook afbreuk mogen doen aan het systeem van beschermde oorsprongsbenamingen en beschermde geografische aanduidingen;

Dinsdag 14 januari 2014

- N. overwegende dat met de stimulering en ondersteuning van synergieën tussen de primaire en de tertiaire sector op regionaal en lokaal niveau de duurzame ontwikkeling van de landbouw en het toerisme in de EU kunnen worden gewaarborgd;
- O. overwegende dat er een doeltreffend marketinginstrument ontworpen en toegepast moet worden om het concurrentievermogen van regionale producten een impuls te geven, lokale producenten te stimuleren en bij te dragen tot de ontwikkeling van een regionale identiteit op het gebied van de landbouw, maar ook op andere gebieden;
1. betuigt zijn instemming met de geïntegreerde benadering van territoriale ontwikkeling die is vervat in de verordening inzake het gemeenschappelijk strategisch kader voor de Europese fondsen; merkt op dat coördinatie van en samenhang tussen de verschillende Europese fondsen onontbeerlijk is voor een harmonieuze, duurzame en evenwichtige territoriale ontwikkeling;
  2. stelt vast dat territoriale ontwikkeling expliciet is opgenomen als een van de doelstellingen van het GLB, naast de twee andere doelstellingen van voedselzekerheid en duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, en de bestrijding van de klimaatopwarming;
  3. benadrukt dat de landbouwregio's een multifunctionele rol spelen waarbij niet alleen landbouwontwikkeling van belang is, maar ook andere economische en sociale activiteiten die draaien om de lokale capaciteitsopbouw op het gebied van vaardigheden, knowhow en investeringen in het in kaart brengen en aanwenden van alle lokale middelen, waardevol en latent potentieel en hulpbronnen;
  4. betuigt zijn instemming met het concept van „lokale ontwikkeling vanuit de gemeenschap” en verzoekt de lidstaten dit concept ook inderdaad toe te passen en eventuele belemmeringen weg te nemen tussen de ministeries en andere bestuursorganen die betrokken zijn bij het in praktijk brengen van deze innovatieve benadering; benadrukt dat de administratieve procedures niet belastend mogen zijn en ook geen extra kosten mogen veroorzaken voor de bevoegde autoriteiten in de lidstaat;
  5. nodigt de lidstaten en hun regionale overheden uit zich in te zetten voor dynamischer en op participatieve leest geschoeide bestuursstructuren met het oog op de collectieve ontwikkeling van territoriale projecten die betrekking kunnen hebben op alle economische sectoren, inclusief de toeristische sector en — binnen de landbouwsector — de voedingsmiddelen- en non-foodbranches, zoals projecten voor geregionaliseerde bedrijfsketens (korte afzetkanalen, voedselketens, lokale slachthuizen, project voor de methanisering van agrarische biomassa, groene chemicaliën, agromaterialen enz.), en zich in het bijzonder op micro-ondernemingen en start-ups moeten richten, uitgaande van de geleidelijke erkenning van het specifieke karakter van iedere streek, dat onlosmakelijk samenhangt met zijn erfgoed; merkt op dat deze bestuurlijke concepten berusten op complexe partnerschappen tussen actoren en structuren, die een federatief karakter kunnen krijgen rond het concept territoriaal label van uitmuntendheid; verzoekt de lidstaten daarom een platform voor de uitwisseling van beste praktijken tot stand te brengen en daarbij met name gebruik te maken van de LEADER-instrumenten betreffende plattelandsontwikkelingsprogramma's;
  6. is van oordeel dat een betere coördinatie tussen de plaatselijke actoren de plattelandseconomieën kan helpen verbeteren, met name in de meest kwetsbare gebieden (inclusief berggebieden) en de meest afgelegen regio's zoals de ultraperifere regio's; benadrukt dat streken baat zouden kunnen hebben bij een betere organisatie met het oog op de identificatie van het volledige potentieel van hun hulpbronnen (met inbegrip van latente hulpbronnen), hetgeen in het belang is van alle partners, die immers met elkaar verbonden zijn in een solidaire, onderlinge afhankelijkheid (d.w.z. de partners die actief zijn in de landbouw, ambachten, toerisme en erfgoed en in producentenorganisaties, verenigingen en kamers van koophandel...); stelt vast dat deze strategische samenwerkingsverbanden bedoeld zijn om sectoriële of bedrijfstakgebonden hulpbronnen te benutten en verder te gaan dan dat, en, uitgaande van een territoriale logica, gericht zijn op het genereren van nieuwe inkomsten uit territoriale kwaliteit in de vorm van aanvullende goederen en diensten die onlosmakelijk zijn verbonden met de specifieke kenmerken van een bepaalde streek; verduidelijkt in dat opzicht dat dit territoriale bestuur de totstandkoming, de ontwikkeling en de versterking van de bevordering van landbouwproducten en levensmiddelen die onder de bestaande kwaliteitsregelingen zijn geplaatst en gebaseerd zijn op de bescherming van de intellectuele eigendom, sterk ondersteunt en dat tegelijkertijd de bevordering van hoogwaardige diensten (die niet officieel erkend wordt op Europees niveau), de bevordering van landbouwproducten en van diensten elkaar versterken, waarbij alle actoren door middel van solidair gedrag de bevordering van alle goederen en diensten van het gebied waar zij zijn gevestigd waarborgen;
  7. hoewel het territoriale kwaliteitslabel moet leiden tot een betere waardering van de verschillende streken, waarbij de identiteit en het maatschappelijk verantwoorde karakter van producten en diensten wordt benadrukt, gestreefd wordt naar integratie, en synergieën tussen de bestaande kwaliteitsmerken voor de oorsprong van landbouwproducten worden aangevuld en tot stand gebracht, reikt dit merk verder dan dat, aangezien het alle streekproducten, -goederen en -diensten omvat en eveneens betrekking heeft op het bestuursmodel van de ondernemingen, entiteiten en plaatselijke actoren in de streek;

Dinsdag 14 januari 2014

8. benadrukt dat vormen van samenwerking tussen de verschillende regio's en een sectoroverschrijdend partnerschap moeten worden bevorderd teneinde de concurrentie het hoofd te kunnen bieden; erkent dat vertegenwoordigende instanties, zoals verenigingen, op regionaal, nationaal en Europees niveau, die regionale merken onder de aandacht brengen en de groeiende zichtbaarheid van hun regio vergroten en versterken, een belangrijke rol vervullen; dringt erop aan te overwegen of initiatieven op het gebied van regionale merken een gemeenschappelijk thema van de Europese territoriale samenwerking en Europese financieringsinitiatieven zouden kunnen worden, en tevens een instrument dat een investering vormt in de langetermijnvitaliteit van het concurrentievermogen van de regio;

9. is van mening dat een regionaal kwaliteitsmerk het beeld van Europa als een kwaliteitsbestemming voor toeristen moet helpen behouden, dankzij diverse terreinen van het regionaal toerisme, zoals agrotourisme, plattelandstoerisme, ecotourisme en gastronomisch toerisme, evenals het industriële, historische, natuurlijke en culturele erfgoed, zo ook fietsroutes in combinatie met openbaar vervoer; benadrukt dat er geen Europees merk bestaat voor de sector van aan het grondgebied gekoppelde diensten dat de consument de mogelijkheid biedt op basis van kwaliteit een onderscheid te maken in toeristische producten; beveelt in dit verband aan om te helpen bij de invoering van een kwaliteitsdynamiek in de toeristische sector, met name voor het plattelandstoerisme en kleine ondernemingen; vindt dat mede daarmee een alternatief kan worden geboden voor de traditionele sectoren, zoals de landbouw en veeteelt; is van mening dat een kwaliteitsmerk dat gekoppeld is aan een bepaalde plaats vergezeld moet gaan van een aantal specificaties die kwaliteitsgarantie bieden, en bestaande merken moet eerbiedigen en daarop moet voortbouwen, zoals aanduidingen op levensmiddelen, waarbij elke verwarring met landbouwproducten die voorzien zijn van een EU-kwaliteitsaanduiding moet worden voorkomen;

10. is van mening dat initiatieven zoals het EDEN-netwerk (Europese topbestemmingen) het concurrentievermogen bevorderen, duurzaam kwaliteitstoerisme in een regio tot stand helpen brengen dankzij het potentieel van kleine en micro-ondernemingen, en bijdragen aan de betrokkenheid van plaatselijke instellingen, aan de oprichting van partnerschappen en aan de verscheidenheid van deelnemers bij het opzetten van een regionaal kwaliteitsmerk; verzoekt de Commissie om de diverse, met plattelandsactiviteiten verband houdende vormen van toerisme op te nemen in aanverwante maatregelen en programma's, zoals onder meer het EDEN-netwerk en het Calypso-programma; wijst erop dat activiteiten op het vlak van plattelandstoerisme moeten worden ondersteund door middel van gerichte initiatieven en programma's;

11. beveelt de Commissie en de lidstaten aan ervoor te zorgen dat in de volgende programma's voor plattelandsontwikkeling voldoende middelen worden uitgetrokken en gepaste maatregelen worden genomen om goed en duurzaam territoriaal bestuur te vergemakkelijken door in de nieuwe verordeningen inzake plattelandsontwikkeling maatregelen in te stellen of te versterken op basis van collectief functioneren, met name maatregelen op het gebied van samenwerking (inclusief voor wat systemen voor duurzame productie betreft), coördinatie, uitwisseling, netwerken, innovatie, opleiding, producentenorganisaties, bevordering, voorlichting en investeringen; verzoekt de plaatselijke actiegroepen om in het kader van het LEADER +-programma de oprichting te bevorderen van een samenwerkingsnetwerk tussen lokale en regionale producenten, dienstverleners en culturele instellingen, zoals universiteiten, musea en onderzoekscentra, opdat de culturele en historische aspecten van het gebied hun beslag kunnen vinden in een regionaal label waarmee een duurzaam verband kan worden gelegd tussen opleiding, onderzoek en productie en aldus duurzame banen kunnen worden gecreëerd;

12. merkt op dat deze projecten weliswaar een multisectoraal karakter moeten hebben maar de landbouwactiviteiten hun centrale plaats daarin niet mogen verliezen, en dat deze projecten beoordeeld moeten worden door de voor het beheer van de ontwikkelingsplannen bevoegde autoriteit;

13. verzoekt de Commissie om steun te verlenen aan de inspanningen van de lidstaten om nieuwe vormen van samenwerking voor de plattelandsgebieden te identificeren en te stimuleren, rond het territoriale label van uitmuntendheid en met behulp van de middelen die deel uitmaken van de hervorming van het GBL, zoals het EU-initiatief LEADER, de middelen voor technische ondersteuning en netwerken, Europese innovatiepartnerschappen en het Europees netwerk voor plattelandsontwikkeling, en van alle overige instrumenten en middelen die noodzakelijk blijken te zijn; deze nieuwe vormen van Europese territoriale samenwerking moeten gebaseerd zijn op een objectieve toetsing van regionale synergieën, rekening houdend met sociale, economische en milieufactoren, duurzaamheid, de diversiteit van de economische en sociale partners (inclusief die uit de toeristische sector) die betrokken zijn bij de promotie van territoriale identiteit, en de specifieke goederen en diensten die in elk gebied kunnen worden ontwikkeld, met als doel toegevoegde waarde te creëren en te handhaven;

14. is van mening dat de lidstaten in het kader van deze nieuwe vormen van territoriale samenwerking moeten kunnen gebruik maken van alle plattelandsontwikkelingsmaatregelen die verband houden met een kwaliteitsbeleid inzake levensmiddelen, met als doel in eerste instantie de verkoop op plaatselijke markten en korte toevoerketens te bevorderen en voor een grotere duurzaamheid van en kennis over de productiemethoden te zorgen, en wijst erop dat de EU-voorschriften hierbij volledig moeten worden nageleefd en dat de bestaande EU-kwaliteitsregelingen (zoals de beschermde oorsprongsbenaming, beschermde geografische aanduiding en gegarandeerde traditionele specialiteit) hier niet negatief

Dinsdag 14 januari 2014

mogen worden door beïnvloed, ondermijnd of verzwakt; is van mening dat territoriale labels van uitmuntendheid in de voedingsmiddelensector beperkt moeten blijven tot de bevordering van bestaande kwaliteitsregelingen van beschermde oorsprongsbenamingen, beschermde geografische aanduidingen en gegarandeerde traditionele specialiteiten, of indien deze regelingen nog niet bestaan, tot de ondersteuning van de invoering ervan; vraagt dat de Commissie, rekening houdend met de proliferatie van labels en regionale branding betreffende levensmiddelen in Europa, een inventaris opstelt van merken met specifieke regionale eigenschappen, met als doel eventuele negatieve effecten op de kwaliteitsregelingen te vermijden; merkt op dat het concept „regionaal label” duidelijk moet worden gedefinieerd, gelet op de positieve ervaringen die zijn opgedaan met de bestaande kwaliteitslabels (beschermde oorsprongsbenaming, beschermde geografische aanduiding en gegarandeerde traditionele specialiteit), en dat er moet worden gezorgd voor de vaststelling van gecoördineerde strategieën om doublures en overlappingsen te voorkomen en een gemeenschappelijke aanpak gebaseerd op een op Europees niveau vast te stellen kader;

15. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0022

Toekomst van de EU-ASEAN-betrekkingen

Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over de toekomst van de betrekkingen tussen de EU en de ASEAN (2013/2148(INI))

(2016/C 482/11)

Het Europees Parlement,

- gezien het voornaamste juridisch kader voor de betrekkingen met de ASEAN, namelijk de in maart 1980 ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen de EEG en de ASEAN ⁽¹⁾,
- gezien de voortdurende onderhandelingen over en/of de conclusie van zeven partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten tussen de Europese Unie en ASEAN-lidstaten, namelijk Brunei Darussalam, Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Singapore, Thailand en Vietnam,
- gezien de onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met Maleisië, Thailand en Vietnam en de conclusie van de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Singapore,
- gezien de EU-strategie „Een nieuw partnerschap met Zuidoost-Azië” van juli 2003 (COM(2003)0399), waarin de bevordering van regionale handel en investeringsbetrekkingen met de ASEAN alsook de dialoog over specifieke beleidsdomeinen als belangrijke prioriteiten worden geïdentificeerd,
- gezien het zevende parlementair samenwerkingsverband Azië-Europa (ASEP) en de 22e ASEAN-top,
- gezien de verklaring van Neurenberg over een versterkt partnerschap tussen de EU en de ASEAN en het bijbehorende actieplan van november 2007,
- gezien het op 27 april 2012 in Brunei Darussalam aangenomen actieplan van Bandar Seri Begawan ter intensivering van het versterkte partnerschap tussen de EU en de ASEAN (2013-2017),
- gezien de toetreding van de Europese Unie tot het Verdrag van vriendschap en samenwerking in Zuidoost-Azië in Phnom-Penh op 12 juli 2012 ⁽²⁾,
- gezien de 9e topconferentie Azië-Europa in november 2012 in Vientiane, Laos,
- gezien de stichting Azië-Europa, die in februari 1997 werd opgericht om een forum voor een niet-gouvernementele dialoog te verschaffen,
- gezien het ASEAN-EU Programme of Regional Integration Support programme (APRIS), het ASEAN Regional Integration Support programme (ARISE) en het Regional EU-ASEAN Dialogue Instrument (READI) ter ondersteuning van de harmonisering van beleid en maatregelen in niet-handelsgerelateerde sectoren,
- gezien de op 12 juli 2012 afgelegde gemeenschappelijke verklaring van de EU en de VS over de regio Azië-Stille Oceaan,
- gezien de oprichting van de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten (ASEAN) op 8 augustus 1967,
- gezien de in 2007 overeengekomen blauwdruk voor de economische gemeenschap van de ASEAN en het in 2008 aangenomen handvest van de ASEAN,
- gezien de eerste mensenrechtenverklaring van de ASEAN van 18 november 2012, de oprichting van de intergouvernementele commissie voor de mensenrechten van de ASEAN (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights, AICHR) en de eerste dialoog tussen de AICHR en de recent aangestelde speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, Stavros Lambrinidis, op 8 mei 2013,

⁽¹⁾ PB C 85 van 8.4.1980, blz. 83.

⁽²⁾ PB L 154 van 15.6.2012, blz. 1.

Woensdag 15 januari 2014

- gezien de 14e ASEAN-top in 2009 en de opstelling van een stappenplan voor een (economische) gemeenschap van de ASEAN-eenheidsmarkt, de politiek-veiligheidsgemeenschap van de ASEAN en de sociaal-culturele gemeenschap van de ASEAN,
  - gezien de 22e ASEAN-top in Brunei op 24-25 april 2013,
  - gezien de 7e Oost-Aziatische top in Phnom-Penh op 20 november 2012 van de leiders van de 17 landen van de ASEAN, China, Japan en Zuid-Korea (ASEAN+3), India, Australië en Nieuw-Zeeland (ASEAN+6) en de Verenigde Staten,
  - gezien de ASEAN-overeenkomst inzake rampenbeheer en optreden in noodsituaties (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response, AADMER),
  - gezien de gemeenschappelijke verklaring van de ministers van sociale zaken en ontwikkeling van de ASEAN, vastgesteld op hun 8e bijeenkomst die op 6 september 2013 in Phnom Penh werd gehouden als voorbereiding op de voor oktober 2013 geplande ASEAN-top, en het daarin geformuleerde standpunt dat de toegang tot socialezekerheidsvoorzieningen een fundamenteel mensenrecht is,
  - gezien zijn recente resoluties over ASEAN-lidstaten, in het bijzonder de resolutie van 11 september 2013 betreffende de onderhandelingen over een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Maleisië⁽¹⁾, van 13 juni 2013 over de situatie van de Rohingya-moslims⁽²⁾, van 11 juni 2013 over georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen⁽³⁾, van 18 april 2013 over Vietnam, met name de vrijheid van meningsuiting⁽⁴⁾ en van 7 februari 2013 over Laos: de zaak Sombath Somphone⁽⁵⁾,
  - gezien zijn recente resoluties over ASEAN-lidstaten, in het bijzonder de resolutie van 17 februari 2011 over de grensschermtusselingen tussen Thailand en Cambodja⁽⁶⁾, de resolutie van 7 juli 2011 over Indonesië, onder meer aanvallen op minderheden⁽⁷⁾, de resolutie van 25 november 2010 over Birma — organisatie van verkiezingen en de vrijlating van oppositieleider Aung San Suu Kyi⁽⁸⁾, de resolutie van 20 mei 2010 over de situatie in Birma/Myanmar⁽⁹⁾, de resolutie van 20 mei 2010 over Thailand⁽¹⁰⁾, de resolutie van 26 november 2009 over de situatie in Laos en Vietnam⁽¹¹⁾ en de resolutie van 5 februari 2009 over de situatie van Birmaanse vluchtelingen in Thailand⁽¹²⁾,
  - gezien het door de VN-Raad voor de rechten van de mens op 16 juni 2011 aangenomen „UN Guiding Principles on Business and Human Rights Implementing the United Nations ‘Protect, Respect and Remedy’ Framework”,
  - gezien artikel 48 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking (A7-0441/2013),
- A. overwegende dat de ASEAN momenteel een van de belangrijkste opkomende regionale organisaties ter wereld is, zowel qua economische ontwikkeling als qua geopolitieke dynamiek;
- B. overwegende dat in het in november 2007 ondertekende handvest van de ASEAN aan de ASEAN rechtspersoonlijkheid en een juridisch en institutioneel kader worden gegeven, met inbegrip van de oprichting van een comité van permanente vertegenwoordigers om het werk van de ASEAN te ondersteunen en te coördineren;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0367.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0286.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0245.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0189.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0058.

⁽⁶⁾ PB C 188 E van 28.6.2012, blz. 57.

⁽⁷⁾ PB C 33 E van 5.2.2013, blz. 201.

⁽⁸⁾ PB C 99 E van 3.4.2012, blz. 120.

⁽⁹⁾ PB C 161 E van 31.5.2011, blz. 154.

⁽¹⁰⁾ PB C 161 E van 31.5.2011, blz. 152.

⁽¹¹⁾ PB C 285 E van 21.10.2010, blz. 76.

⁽¹²⁾ PB C 67 E van 18.3.2010, blz. 144.

Woensdag 15 januari 2014

- C. overwegende dat de economische gemeenschap van de ASEAN beoogt tegen 2015 een eengemaakte markt te creëren voor 600 miljoen personen, waardoor de ASEAN met haar concurrentiële exploitanten en snel groeiende interne vraag kan worden vergeleken met andere grote markten in de wereld, zoals de EU, de Verenigde Staten, China, Japan en India en derhalve een sterke economische partner op de regionale en internationale markt vormt; overwegende dat sommige ASEAN-lidstaten tijdens dit proces met uitdagingen zullen worden geconfronteerd op het vlak van concurrentievermogen, sociale stabiliteit en de versterking en ontwikkeling van de sociale componenten van het integratieproces;
- D. overwegende dat de economische herstructureringsinspanningen van de ASEAN-lidstaten na de Aziatische financiële crisis van 1997 deze landen hebben geholpen om in het algemeen een goede weerstand te bieden aan de huidige mondiale economische crisis;
- E. overwegende dat het Regionaal Forum van de ASEAN in 1993 werd opgericht om de dialoog en raadpleging over politieke en veiligheidskwesties te bevorderen en om bij te dragen aan vertrouwenwekkende en preventieve diplomatie in de regio Azië-Stille Oceaan;
- F. overwegende dat tijdens de laatste ASEAN-top werd opgeroepen tot de denuclearisatie van het Koreaanse schiereiland en kernwapenlanden werden aangemoedigd toe te treden tot het protocol van het Verdrag inzake een kernwapenvrije zone in Zuidoost-Azië; overwegende dat tijdens de top eveneens de mogelijke toekomstige deelname van Oost-Timor aan de ASEAN werd besproken;
- G. overwegende dat China zijn economische banden met de ASEAN-landen heeft vergroot; overwegende dat sommige ASEAN-lidstaten hun samenwerking met de VS op het vlak van maritieme veiligheid hebben versterkt; overwegende dat Rusland Azië als een belangrijk deel van zijn internationale strategie beschouwt; overwegende dat de ASEAN-landen een belangrijke rol blijven spelen voor het behoud van vrede en stabiliteit in de regio; overwegende dat de EU en de ASEAN een gemeenschappelijke bezorgdheid delen over de onopgeloste territoriale geschillen in de Zuid-Chinese Zee en een aanzienlijk belang hebben in het behoud van vrede, stabiliteit en eerbiediging van internationaal recht en meer bepaald het VN-Handvest en het Verdrag van 1982 van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee; steunt de zes-punten-beginselen over de Zuid-Chinese Zee van juli 2012 en de richtsnoeren voor de tenuitvoerlegging van de verklaring over het gedrag van partijen in de Zuid-Chinese Zee van 2011, waarin een oplossing via vreedzame middelen wordt aangemoedigd;
- H. overwegende dat de Verklaring inzake de mensenrechten van de ASEAN de individuele staten vrij laat hun eigen rechtsinstrumenten voor de bescherming van de mensenrechten vast te stellen, maar wel een gemeenschappelijk regionaal kader voor de bescherming van deze rechten creëert;
- I. overwegende dat op 8 november 2013 de tyfoon Haiyan de Filippijnen heeft verwoest, waardoor hele steden werden vernietigd en een nog onbekend aantal personen — mogelijk duizenden — omkwam en miljoenen dakloos werden; overwegende dat deze storm, de sterkste aan land gekomen storm ooit gemeten, het ernstige gevaar van steeds frequentere extreme weersomstandigheden kan aantonen;
- J. overwegende dat de grote vervuiling door rook van de enorme bosbranden in de regio belangrijke milieugevolgen heeft en een niet-traditionele bedreiging van de veiligheid vormt;
- K. overwegende dat de EU en de ASEAN de politieke doelstelling delen om welzijn, samenwerking en vrede in hun respectieve regio's en wereldwijd te bevorderen;
- L. overwegende dat in het actieplan van Bandar Seri Begawan van 2012 tussen de EU en de ASEAN wordt beoogd meer strategische aandacht te geven aan samenwerking op het gebied van de drie pijlers van de ASEAN alsmede aan culturele en ontwikkelingssamenwerking en dat regelmatig vergaderingen worden gepland op het niveau van ministers of topambtenaren;
- M. overwegende dat de onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten tussen de EU en Maleisië, Thailand en Vietnam nog lopen, de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Singapore is gesloten en de doelstelling op lange termijn de totstandbrenging van een interregionale vrijhandelsovereenkomst is, is het nu dringender dan ooit om een meer alomvattend beleidskader met de ASEAN-partners te ontwikkelen;

Woensdag 15 januari 2014

1. is van mening dat de ASEAN als een belangrijke regionale en mondiale economische actor een belangrijke rol kan spelen om een vreedzame, multilaterale wereldorde te bevorderen; wenst dat de ASEAN haar institutionele, economische en politieke capaciteiten verder ontwikkelt;
2. moedigt de ASEAN met klem aan haar politieke en economische integratietraject voort te zetten, in het bijzonder het ambitieuze plan voor een economische gemeenschap tegen 2015, met inbegrip van de liberalisering van de interne arbeidsmarkt, hetgeen hoogst voordelig zou zijn voor alle betrokken landen;
3. feliciteert de ASEAN-leiders met de aanzienlijke vooruitgang in het regionale integratieproces, die vooral zichtbaar is in de nakende oprichting van de economische gemeenschap van de ASEAN; gelooft dat deze positieve ontwikkelingen moeten gepaard gaan met een versterking van de parlementaire dimensie en nodigt de ASEAN-leiders uit een formele verdragserkenning te overwegen van de rol van de interparlementaire assemblee van de ASEAN (ASEAN Interparliamentary Assembly, AIPA) als een integraal deel van de ASEAN zelf;
4. benadrukt het grote economisch potentieel van de ASEAN-regio en moedigt in de ASEAN-landen gevestigde binnen- en buitenlandse bedrijven ertoe aan de beginselen van maatschappelijk verantwoord ondernemerschap toe te passen, de fundamentele arbeidsnormen van de IAO en de VN-richtsnoeren inzake het bedrijfsleven en mensenrechten actief te eerbiedigen, gepaste arbeidsbescherming en toegang tot behoorlijke werkomstandigheden te bevorderen en een milieu op te bouwen dat gunstiger is voor de ontwikkeling van vakbonden en hun activiteiten; dringt er in dit verband bij de Commissie op aan maatregelen te helpen ontwikkelen om internationale en lokale wetshandhavingscapaciteiten te versterken;
5. is van oordeel dat de ASEAN-landen werk moeten maken van een nieuwe fase van inclusieve economische en sociale ontwikkeling, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan de bevordering van de mensen- en arbeidsrechten en de sociale en economische rechten van hun bevolking om een rechtvaardigere samenleving met meer gelijkheid te bewerkstelligen; meent dat zij daartoe hun toenemende economische rijkdom moeten aanwenden om hun welzijnzorg en sociale zekerheid te verbeteren; dringt er bij de EU eveneens op aan haar samenwerking inzake de mensenrechten te intensiveren om ertoe bij te dragen dat de intergouvernementele commissie voor de rechten van de mens van de ASEAN (AICHR) doeltreffend is bij de bevordering en bescherming van de mensenrechten;
6. benadrukt dat de EU en de ASEAN gemeenschappelijke waarden alsook gemeenschappelijke politieke en economische belangen hebben, die met hoge prioriteit verder moeten worden ontwikkeld en naar het niveau van een strategisch partnerschap moeten worden opgetild; is tevreden dat ter erkenning van het belang van deze relaties de EDEO de benoeming van een hoofd van de EU-delegatie bij de ASEAN actief overweegt; verwacht dat dit zal leiden tot een grotere coördinatie tussen de hoofden van een EU-delegatie in de ASEAN-lidstaten en de ambassades van de EU-lidstaten en een grotere politieke geloofwaardigheid en zichtbaarheid van de EU; vraagt de VV/HV en de Commissie een vernieuwde, meer alomvattende strategie voor Zuidoost-Azië voor te stellen;
7. is van mening dat de EU en de lidstaten moeten werken aan een gemeenschappelijke en coherente aanpak voor de ASEAN-regio en elkaar moeten ondersteunen en aanvullen en zo de EU een sterkere aanwezigheid op economisch en politiek vlak laten ontwikkelen; is ervan overtuigd dat de aanwezigheid op alle niveaus van vertegenwoordigers van de EU en de lidstaten in regionale en nationale ASEAN-fora moet worden verhoogd;
8. meent dat de Unie de publieke opinie in deze landen moet overtuigen dat zij in haar extern beleid een normbepalende rol wil spelen en streeft naar regionale integratie via politieke dialoog, preferentiële handelsakkoorden en samenwerkingsovereenkomsten;
9. is zeer verheugd over de onderhandelingen over zeven partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten tussen de EU en zeven afzonderlijke ASEAN-lidstaten, die hoekstenen zullen vormen voor de verdieping van de wederzijdse betrekkingen, en benadrukt dat de onderhandelingen met de overige ASEAN-leden moeten worden bespoedigd; roept op tot een spoedige ratificering van de bestaande partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten; meent echter dat deze overeenkomsten met individuele lidstaten geen hinderpaal mogen vormen voor de betrekkingen tussen de EU en de ASEAN als geheel;
10. steunt de versterking van de parlementaire dimensie van de betrekkingen; is van mening dat de oprichting van een formele Euro-ASEAN interparlementaire vergadering de EU-betrekkingen met de ASEAN-lidstaten verder zal intensiveren, zodra de tijd rijp is en bovendien zou dit een interparlementair forum voor multilaterale uitwisselingen creëren om globale kwesties op een meer alomvattende wijze aan te pakken; stelt eveneens voor banden te smeden tussen de Subcommissie mensenrechten van het Parlement en de intergouvernementele commissie voor de mensenrechten van de ASEAN (AIHRC); denkt dat het Bureau voor de bevordering van de parlementaire democratie aan de interparlementaire assemblee van de ASEAN bijstand voor capaciteitsopbouw kan verstrekken en zo de rol van nationale parlementen en van de AIPA binnen de ASEAN versterken;

Woensdag 15 januari 2014

11. benadrukt de voordelen van een toename van gemeenschappelijke vergaderingen op hoog niveau en wederzijdse samenwerking en begrip in multilaterale fora, zoals de Verenigde Naties en agentschappen ervan, het IMF en de WTO;
12. meent dat de ontmoetingen Azië-Europa (ASEM) en het parlementair samenwerkingsverband Azië-Europa (ASEP) als bestaande fora voor dialoog tussen de EU en de ASEAN zowel op intergouvernementeel als parlementair niveau moeten worden verdiept en verder uitgebouwd;
13. steunt de ASEAN bij de ontwikkeling van haar eigen ruimte ten opzichte van de tegenstrijdige economische en veiligheidsbelangen van China, Japan en de Verenigde Staten; wil dat de EU een actieve politieke partner voor de ASEAN is bij het zoeken naar niet-militaire oplossingen voor belangrijke veiligheids- en geostrategische uitdagingen door de ervaring van de EU op het vlak van de preventie en oplossing van conflicten en beslechtting van grens- en territoriale geschillen te delen, teneinde vrede en regionale stabiliteit te bevorderen;
14. is bezorgd over de recente ontwikkelingen in de Zuid-Chinese Zee en is tevreden over het werk van de werkgroep voor de tenuitvoerlegging van de verklaring over het gedrag van partijen in de Zuid-Chinese Zee om een vreedzame en wederzijds voordelige oplossing te vinden voor het zeegrensgeschil in de regio;
15. roept de Unie op te helpen om de regionale geopolitieke spanningen op te lossen door nauw samen te werken met de ASEAN; acht een versterking van de regelingen voor geschillenbeslechtting hiertoe noodzakelijk;
16. neemt kennis van de door de ASEAN-staten gedane inspanningen voor maatregelen ter bestrijding van piraterij en is verheugd over de positieve verslagen tot nog toe; benadrukt de kritieke en complexe aard van de zeescheepvaartroutes in de regio voor de wereldeconomie en hun kwetsbaarheid en is van mening dat dit een permanente zorg moet zijn voor de inspanningen van de EU in de regio;
17. roept de Commissie en de EDEO op bijstand te blijven verlenen voor de capaciteitsopbouwinspanningen van het secretariaat en de instellingen van de ASEAN en daarbij in de EU opgedane ervaringen te benutten; stelt voor dat het programma ASEAN Regional Integration Support door de EU (ARISE) deze bijstand moet blijven verlenen;
18. moedigt de ondersteuning van interregionale bezoeken van culturele artiesten aan en dringt er bij de lidstaten op aan meer aandacht voor de ASEAN-regio in de staatsmedia en het onderwijs aan te moedigen alsmede hun aanwezigheid in de regio te verhogen via culturele instellingen of andere middelen, waardoor de culturele banden met ASEAN-landen worden verbreed en verdiept en wederzijdse culturele kennis en dialoog worden verbeterd en bevorderd;
19. gelooft dat het de moeite loont de organisatie van een „cultureel” jaar met elk jaar een ander onderwerp te overwegen, waarbij een EU-lidstaat in de ASEAN-lidstaten in de aandacht kan worden gebracht en een ASEAN-land in Europa;
20. is verheugd dat de EU nu de grootste partner in wetenschappelijke samenwerking is met de meeste ASEAN-lidstaten, stelt voor het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 actiever te promoten bij wetenschappelijke instellingen in de regio;
21. benadrukt de belangrijke rol van uitwisselingsprogramma's om de mobiliteit van jongeren te vergemakkelijken, zoals Erasmus, voor interculturele studenten- en onderzoekssamenwerking tussen de instellingen voor hoger onderwijs in de EU en de ASEAN; stelt voor ASEAN-studiecentra op te richten in Europa en EU-studiecentra aan universiteiten in de ASEAN en de mogelijkheden voor gemeenschappelijke diploma's uit te breiden; is van mening dat de universiteitsprogramma's in het Engels in de EU moeten worden uitgebreid om de toegang tot Europese universiteiten voor Aziatische studenten te vergemakkelijken, terwijl EU-onderzoekers moeten worden geholpen om zich aan te sluiten bij onderzoeksprogramma's in Azië, met inbegrip van samenwerking met het ASEAN University Network (AUN);
22. stelt in het bijzonder voor dat via het nieuwe partnerschapsinstrument stappen worden genomen om regelmatige uitwisselingen en wederzijdse leerprocessen te intensiveren, bijvoorbeeld over multiculturele samenlevingen en democratische staatsstructuren in de 21e eeuw; benadrukt dat de rechten van minderheden moeten worden opgenomen, dat gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen moeten worden bevorderd en dat sociale en arbeidsnormen moeten worden bevorderd om de levens van meisjes en vrouwen te verbeteren, door dwang- en kinderarbeid af te schaffen, gepaste arbeidsbescherming en toegang tot behoorlijke werkomstandigheden te bevorderen en duurzame en alomvattende socialezekerheidssystemen, juridische en veiligheidssystemen, economische samenwerking en andere gepaste maatregelen te ontwikkelen;

Woensdag 15 januari 2014

23. benadrukt dat intermenselijke contacten moeten worden ontwikkeld en looft het werk van de stichting Azië-Europa (ASEP), waarvan de voornaamste functie is banden tussen het maatschappelijk middenveld in beide regio's te smeden; roept de EU op een meer actieve en prominente institutionele rol te spelen dan die van een eenvoudig lid;
24. roept op een initiatief voor de jumelage van steden op te starten om regio's in Europa en Azië die tot nog toe weinig uitwisselingen hebben gehad, met elkaar in contact te brengen;
25. stelt voor dat de EU haar interregionale samenwerking met de ASEAN verhoogt op het vlak van rampen- en crisispreventie en -beheer, grote uitdagingen zoals de duurzame ontwikkeling op het gebied van voedselveiligheid, hulpbronnenbeheer (met inbegrip van het gebruik van water en mariene hulpbronnen, ook in de Mekong-subregio), landbouwinvestering, steun voor kleine landbouwers, verstedelijking, connectiviteit en vervoer, klimaatverandering, hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en -transitie, toerisme, onderzoek en innovatie;
26. wijst er op dat armoede in de ASEAN-landen een probleem blijft en met name vrouwen, mensen met een laag opleidingsniveau, plattelandsgebieden en etnische of religieuze minderheidsgroepen treft; acht een betere verdeling van de welvaart en de bevordering van sociale rechtvaardigheid op alle niveaus dan ook noodzakelijk en is van mening dat er nog steeds nood is aan een nieuwe EU-strategie om in deze landen de ontwikkeling te bevorderen en ongelijkheid te bestrijden, onder meer door via microkredieten toegang te verschaffen tot financiering; is van mening dat die strategie in het bijzonder gebaseerd moet zijn op de volgende beginselen: samenhang van het ontwikkelingsbeleid, efficiëntie van de hulp op de lange termijn, prioriteit voor de sociale basisbehoeften en deelneming van de nationale actoren, met inbegrip van de nationale parlementen, de plaatselijke autoriteiten, de NGO's voor ontwikkeling en het maatschappelijk middenveld;
27. benadrukt dat de EU bijstand moet verlenen voor de capaciteitsopbouw van de intergouvernementele commissie voor de mensenrechten van de ASEAN en technische bijstand aan het comité voor vrouwen en kinderen van de ASEAN;
28. kijkt uit naar een versterkte samenwerking en wederzijdse toenadering op het vlak van mensenrechtenkwesties, zoals vrijheid van meningsuiting en van media, vrijheid van vergadering en vereniging, met inbegrip van vakbonden, en is van mening dat de EU en de ASEAN hun eigen domeinen hebben waar verbetering mogelijk is, bijvoorbeeld de behandeling van migranten en minderheden;
29. verwacht dat de herziening van het statuut van de intergouvernementele commissie voor de mensenrechten van de ASEAN de mogelijkheid biedt om de rol ervan te versterken; roept de ASEAN op normen en regels te ontwikkelen waardoor de uitvoering van zijn Verklaring inzake de mensenrechten wordt vergemakkelijkt; benadrukt dat de verplichtingen van de ASEAN-lidstaten krachtens internationaal recht elke strijdige bepaling in deze verklaring teniet doen; stelt eveneens voor dat regionale stelsels voor geschillenbeslechting en sancties in geval van schendingen van de mensenrechten in de toekomst moeten worden ontwikkeld, naar het voorbeeld van die die reeds bestaan in andere regio's, zoals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens; steunt de versterkte samenwerking op het vlak van gemeenschappelijke bezorgdheden over mensenrechten;
30. verzoekt de EU om haar bijstand en samenwerking te intensiveren ter bestrijding van corruptie, onder andere middels het bevorderen van de ratificatie en tenuitvoerlegging van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie;
31. dringt er bij de Commissie op aan de ASEAN-landen te blijven helpen om de verschillen tussen de landen te blijven verminderen en deze landen te begeleiden op hun weg naar politieke, economische en institutionele integratie op regionaal niveau, en hierbij met name aandacht te besteden aan de MOL's (Cambodja, Laos en Myanmar);
32. dringt aan op de inwerkingtreding van de richtsnoeren voor grondbeleid van 2004 om de landroof tegen te gaan; onderstreept met name dat donoren een grondbeleid moeten voeren dat is afgestemd op de verdediging en versterking van de kleinschalige familielandbouw;
33. drukt zijn waardering uit voor het besluit van de ASEAN-lidstaten om de ASEAN tot kernwapenvrije zone uit te roepen en gelooft dat dit voorbeeld moet worden gevolgd;
34. uit zijn bezorgdheid over het milieubeleid en in het bijzonder over de hoeveelheid illegale houtkap, verbranding en de daardoor ontstane smog die een aanzienlijke negatieve impact heeft over de grenzen van de ASEAN heen; betreurt het dat het EU-beleid inzake biobrandstoffen bijdraagt tot de snelle uitbreiding van de palmolieproductie, hetgeen leidt tot onteigening en/of de nadelige inlijving van de armen op het platteland in de palmolieproductie; acht het daarom van

Woensdag 15 januari 2014

essentieel belang om in het kader van de ontwikkelingshulp de landrechten van de armen in ontwikkelingslanden te steunen; moedigt grotere inspanningen voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit aan, looft het werk van het ASEAN-centrum voor biodiversiteit en kijkt uit naar een nauwere samenwerking tussen de EU en de ASEAN op het vlak van de beperking van en aanpassing aan de klimaatverandering;

35. roept de lidstaten van de ASEAN op tot een overeenkomst te komen die de preventie, bestrijding en coördinatie verbetert bij grote bosbranden die verwoestend zijn voor het milieu; dringt erop aan dat Indonesië de overeenkomst van 2002 inzake branden en verontreiniging in de regio ratificeert;

36. benadrukt dat de EU ook de beleidsdialogen en samenwerking moet intensiveren over kwesties zoals fundamentele rechten, ook die van etnische en religieuze minderheden, en tegelijkertijd de vrijheid van meningsuiting en de vrije stroom van informatie moet beschermen over kwesties van gemeenschappelijk belang op het vlak van veiligheid en rechtsstaat: de bestrijding van transnationale misdaad, corruptie, belastingontduiking, witwassen van geld, de handel in mensen en drugs, de strijd tegen terrorisme, non-proliferatie, ontwapening, maritieme en cyberveiligheid;

37. is bezorgd over de uit de economische ontwikkeling voortvloeiende stedenbouwkundige uitdagingen waarmee de ASEAN-landen worden geconfronteerd en die van invloed zijn op aspecten zoals de beheersing van migratiestromen van het platteland naar de stad, stadsplanning, infrastructuur en basisvoorzieningen, de bestrijding van krottenwijken en het wenselijke gebruik van schone en hernieuwbare energie om de vervuiling aan te pakken; verzoekt de Commissie met de ASEAN-landen samen te werken bij de op deze problemen gerichte strategieën;

38. stelt voor de regionale economische integratie te steunen, vooral op het vlak van vrij verkeer van goederen, diensten en investeringen, mobiliteit van geschoolde werknemers, en de samenwerking te verbeteren op het vlak van rampen- en crisisbeheer, veiligheid en armoedebestrijding en migratiekwesties;

39. herinnert eraan dat het eveneens belangrijk is de bloeiende privésector te ondersteunen door de dialoog tussen Europese en Aziatische ondernemingen en de publiek-private samenwerking te versterken op het vlak van financiële, investerings-, economische en handelskwesties, met inbegrip van de internationalisering van Europese kmo's en hun toegang tot de Aziatische markt, en de voortdurende mondiale financiële crisis; moedigt de uitwisseling aan van beste praktijken hieromtrent tussen de EU en de ASEAN;

40. merkt op dat voor verschillende ASEAN-leden de export van textiel naar de EU een belangrijke sector vormt en herinnert eraan dat de verlening van SAP en SAP plus verbonden is aan de eerbiediging van fundamentele arbeidsnormen en IAO- en andere internationale basisverdragen die essentieel zijn voor duurzame ontwikkeling;

41. roept de leiders van de ASEAN-lidstaten op om steun te verlenen aan het doel van de Europese Unie om deel te nemen aan de toekomstige Oost-Aziatische toppen na de toetreding van de EU tot het Verdrag van vriendschap en samenwerking in Zuidoost-Azië;

42. verheugt zich over het vredesproces en de democratische hervormingen in Birma/Myanmar, die een historische kans bieden voor enorm versterkte EU-ASEAN-betrekkingen; blijft echter bijzonder bezorgd over de situatie van etnische minderheden; dringt er, vooral met betrekking tot de Rohingya's, bij de Birmaanse regering en de ASEAN-buurlanden op aan alle mogelijke inspanningen te leveren om hun leefomstandigheden en burgerrechten te verbeteren;

43. is zeer tevreden dat Cambodja en de Filippijnen de statuten van het Internationaal Strafhof hebben geratificeerd en verzoekt alle ASEAN-lidstaten hetzelfde te doen; verzoekt alle ASEAN-lidstaten eveneens de wereldwijde trend te volgen van de afschaffing van de doodstraf; moedigt de ASEAN-leden eveneens aan het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie te ratificeren en ten uitvoer te leggen;

44. looft Indonesië en de Filippijnen voor hun betrokkenheid bij het „Open Government Partnership” (OGP) en de inspanningen die zij hebben geleverd om meer openheid bij de overheid en openbare integriteit te bevorderen; stelt voor dat de overige ASEAN-landen trachten lid te worden van het OGP en dat zij hun eigen actieplannen ontwikkelen in nauwe en betekenisvolle samenwerking met het maatschappelijk middenveld en basisorganisaties;

Woensdag 15 januari 2014

45. drukt echter zijn bezorgdheid uit over het feit dat in veel ASEAN-landen de gevallen van landroof, straffeloosheid voor personen die met de leidende elite zijn verbonden en corruptie de enorme economische en sociale vooruitgang in de ASEAN-regio in gevaar brengen;
  46. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de EDEO, de Raad en de Commissie, de interparlementaire assemblee van de ASEAN (AIPA), het secretariaat van de ASEAN en de regeringen en parlementen van de ASEAN-lidstaten.
-

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0031

Bestrijding van wildlifecriminaliteit**Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten (2013/2747(RSP))**

(2016/C 482/12)

Het Europees Parlement,

- gezien de resolutie van april 2013 van de VN-Commissie voor misdaadpreventie en strafrecht, in juli 2013 bekrachtigd door de Economische en Sociale Raad van de VN, waarin de VN-lidstaten worden aangemoedigd de illegale handel in in het wild levende dieren en planten tot een ernstige misdaad te maken wanneer er georganiseerde criminele groeperingen bij betrokken zijn en deze op hetzelfde niveau te plaatsen als mensenhandel en drugshandel,
- gezien het door Interpol en het IFAW (International Fund for Animal Welfare) uitgevoerde onderzoek naar de onlinehandel in ivoor in de EU, waarin wordt opgemerkt dat de bestrijding van onlinecriminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten nog in de kinderschoenen staat en waarin wordt gevraagd specifieke wetgeving over e-handel in in het wild levende dieren en planten in de EU in te voeren,
- gezien zijn resolutie van 6 februari 2013 over de strategische doelstellingen van de EU voor de 16e bijeenkomst van de Conferentie van de partijen bij de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dieren- en plantensoorten (CITES), die van 3 t/m 14 maart 2013 in Bangkok (Thailand) zal plaatsvinden ⁽¹⁾,
- gezien de resultaten van de voornoemde bijeenkomst van de Conferentie van de partijen (CoP 16), waar de partijen tot overeenstemming zijn gekomen over een aantal concrete maatregelen tegen stroperij en illegale handel, waaronder de besluiten 16.39-16.40 en de besluiten 16.78-16.83,
- gezien de CITES-overeenkomst, die in de EU wordt ten uitvoer gelegd door middel van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer ⁽²⁾ en door Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad ⁽³⁾,
- gezien de op 2 december 2011 goedgekeurde aanbeveling nr. 155 (2011) van de permanente commissie van het Verdrag van Bern inzake het illegaal doden, vangen en verhandelen van in het wild levende vogels, en het daaropvolgende stappenplan van de Commissie op weg naar de uitbanning van het illegaal doden, vangen en verhandelen van vogels (12/2012),
- gezien de recente initiatieven van de VS, de Filipijnen en Gabon om hun voorraden illegaal ivoor te vernietigen teneinde het publiek bewust te maken van de toegenomen vraag naar ivoor en de omvangrijkere illegale handel en stroperij, met als doel de illegale handel in in het wild levende dieren en planten steviger aan te pakken,
- gezien de gezamenlijke verklaring van 26 september 2013 van elf Afrikaanse leiders van staten waar de olifant voorkomt, als onderdeel van de bereidheid tot actie van het „Clinton Global Initiative” om met het partnerschap de olifanten in Afrika te redden, waarin er bij de andere landen op aangedrongen werd (opnieuw) een nationaal verbod op de commerciële invoer, uitvoer en binnenlandse verkoop en aankoop van slagtanden en ivoorproducten af te kondigen totdat de olifantenpopulaties niet meer worden bedreigd door stroperij,
- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2013 over georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen: aanbevelingen inzake de benodigde acties en initiatieven ⁽⁴⁾, en met name paragraaf 127 hiervan, en zijn resolutie van 11 juni 2013 over georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen: aanbevelingen inzake de benodigde acties en initiatieven (tussentijds verslag) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0047.

⁽²⁾ PB L 61 van 3.3.1997, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 166 van 19.6.2006, blz. 1.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0444.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0245.

Woensdag 15 januari 2014

- gezien het resultaat van de workshop over internationale criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten, die op 27 februari 2013 in Brussel georganiseerd werd door de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid,
  - gezien de vraag aan de Commissie van 29 oktober 2013 over de bestrijding van misdaden tegen wilde dieren (O-000123/2013 — B7-0529/2013),
  - gezien artikel 115, lid 5, en artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten, met inbegrip van stroperij en illegale kap, de illegale doorvoer van producten op basis van wilde fauna en flora en afgeleide producten en de illegale verkoop en het illegaal gebruik van deze producten in consumentenlanden, tegenwoordig een belangrijke transnationale tak van de georganiseerde misdaad is met een jaarlijkse omzet van ten minste 19 miljard USD en de op drie na grootste illegale activiteit ter wereld vormt, na drugshandel, de namaak van producten en mensenhandel;
- B. overwegende dat bij de illegale handel in in het wild levende dieren en planten vaak grensoverschrijdende georganiseerde criminele netwerken betrokken zijn en dat deze handel voor dergelijke netwerken en voor militante rebellen groepen als inkomstenbron wordt gebruikt;
- C. overwegende dat criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten een bedreiging vormt voor het welzijn van afzonderlijke dieren en het behoud van dieren- en plantensoorten en de lokale ecosystemen in hun geheel in gevaar brengt;
- D. overwegende dat criminaliteit in verband met wilde dieren en planten een ernstige bedreiging is geworden voor de veiligheid, politieke stabiliteit, economie, plaatselijke bestaansmiddelen, natuurlijke hulpbronnen en het cultureel erfgoed van veel landen; overwegende dat de reactie die nodig is om deze bedreigingen doeltreffend aan te pakken, vaak de mogelijkheden van milieu- en beheersagentschappen of van een land of een regio alleen te boven gaat;
- E. overwegende dat de illegale handel in in het wild levende dieren en planten niet alleen een enorme bedreiging vormt voor de veiligheid, de rechtsstaat en de ontwikkeling van de lokale gemeenschappen waar de in het wild levende dieren en planten worden uitgeput, maar ook voor de vrede en veiligheid van de landen en regio's waar deze gemeenschappen zich bevinden en tevens voor de globale ontwikkeling;
- F. overwegende dat om dit type criminaliteit aan te pakken een gecoördineerde, mondiale reactie op het hoogste politieke niveau en van de handhavingsinstanties op internationaal en nationaal niveau nodig is, alsook het doeltreffende gebruik van instrumenten ter versterking van de rechtshandhavings- en criminele justitiesystemen;
- G. overwegende dat zolang de vraag naar producten op basis van in het wild levende dieren en planten groot is en er weinig handhavingsinspanningen worden verricht, de legale handel een dekmantel blijft vormen voor de illegale handel en blijft aanzetten tot stroperij;
1. benadrukt dat de EU zowel een belangrijke markt als een doorvoerroute is voor de illegale handel in in het wild levende dieren en planten; vestigt de aandacht op het feit dat Europol schat dat de inkomsten uit de handel in bedreigde soorten 18 tot 26 miljard euro per jaar bedragen en dat de EU wereldwijd de belangrijkste markt van bestemming is voor deze handel;
  2. benadrukt het feit dat de doelstelling van CITES is ervoor te zorgen dat de internationale handel in wilde dieren en planten geen bedreiging vormt voor het overleven ervan in het wild;
  3. is zeer bezorgd over het feit dat de waarde van de illegale handel in producten op basis van wilde fauna en flora via het internet door het verslag van „Global Financial Integrity” met als titel „Transnational Crime in the Developing World” van februari 2011 wordt geschat op 10 miljard USD per jaar;
  4. uit zijn bezorgdheid over de groeiende banden tussen personen en geld verbonden met de handel in in het wild levende dieren en planten en andere vormen van georganiseerde misdaad, waaronder drugs- en wapenhandel, corruptie en fraude, alsook militante acties en terrorisme;
  5. vreest dat groeperingen van de georganiseerde misdaad, vooral deze met smokkelcapaciteiten, de handel in in het wild levende dieren en planten aantrekkelijk vinden wegens het gebrek aan wetshandhavingscapaciteit en wetsuitvoering en wegens de hoge opbrengsten en lichte straffen;
  6. benadrukt dat het, indien de EU en haar lidstaten daadwerkelijk een leidende rol willen spelen bij de bescherming van bedreigde soorten, nodig is dat niet enkel dringend wordt gezorgd voor de actieve en ambitieuze bevordering van internationale onderhandelingen, maar tevens dat het meest passende rechtskader wordt gecreëerd samen met de uitvoeringsvoorwaarden die ervoor zullen zorgen dat er binnen de Unie geen achterpoortjes zijn die deze illegale handel in de hand werken;

Woensdag 15 januari 2014

7. vestigt de aandacht op het feit dat criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten een enorme bedreiging kan vormen voor de rechtsstaat en duurzame ontwikkeling;
8. is zich ervan bewust dat er ook op het grondgebied van de EU sprake is van stroperij waarbij verschillende wilde diersoorten betrokken zijn en dat er nog steeds sprake is van het doden, verwijderen, vangen en verhandelen van zeldzame soorten, die vaak beschermd zijn of zelfs met uitsterven worden bedreigd en zijn opgenomen in bijlage IV van Richtlijn 92/43/EEG (Habitatrichtlijn) en bijlage I van Richtlijn 2009/147/EG (Vogelrichtlijn);

Maatregelen binnen de EU

9. dringt er bij de Commissie op aan onverwijld een Europees actieplan tegen criminaliteit in verband met illegale handel in in het wild levende dieren en planten op te stellen, inclusief duidelijke te leveren prestaties en tijdschema's;
10. benadrukt dat de EU een belangrijke transitbestemming is voor illegale producten op basis van wilde fauna en flora zoals ivoor en levende dieren, zoals wordt benadrukt in een recent verslag van TRAFFIC ⁽¹⁾, en dat zij zich daarom in een bevoorrechte positie bevindt om deze handel te controleren;
11. roept de lidstaten op een verbod op de commerciële invoer, uitvoer en binnenlandse verkoop en aankoop van slagstanden en ruwe en bewerkte ivoorproducten in te voeren totdat de populaties van wilde olifanten niet meer worden bedreigd door stroperij;
12. roept de lidstaten op zich aan te sluiten bij andere CITES-partijen en een duidelijk signaal tegen de handel in in het wild levende dieren en planten en de vraag naar illegale producten op basis van wilde fauna en flora af te geven door hun voorraden illegaal ivoor te vernietigen;
13. dringt er bij de lidstaten op aan Aanbeveling 2007/425/EG van de Commissie betreffende maatregelen tot handhaving van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer ten volle ten uitvoer te leggen; beveelt de lidstaten aan te voorzien in de onmiddellijke confiscatie van elke in beslag genomen soort teneinde CITES beter ten uitvoer te leggen en het welzijn van levende dieren beter te beschermen;
14. roept de Commissie op contact op te nemen met de permanente commissie van CITES aangaande besluit 16.47 van CoP 16 inzake bepalingen voor het stroomlijnen van de afvoer van illegaal verhandelde en geconfisqueerde soorten om te zorgen voor een gecoördineerde aanpak van de uitwisseling van informatie en om te waarborgen dat geconfisqueerde levende dieren snel een nieuwe verblijfplaats krijgen;
15. moedigt de lidstaten aan de justitiële sector in de EU te versterken door middel van meer bewustzijn, capaciteit en hulpmiddelen om ervoor te zorgen dat gerechtelijke vervolgingen wegens de illegale handel in in het wild levende dieren en planten doeltreffend en onder aanwending van alle rechtsmiddelen worden uitgevoerd, en dat criminelen op het gebied van wilde fauna en flora een straf krijgen die evenredig is met de ernst van de misdaad; dringt er derhalve bij de Commissie op aan de harmonisatie van Aanbeveling 2007/425/EG van de Commissie tussen de lidstaten te stroomlijnen om te voorkomen dat de lidstaten met de lichtste straffen als voorkeurspunt van binnenkomst worden gebruikt;
16. verzoekt de Commissie nauwgezet toezicht te houden op de toepassing van Richtlijn 2008/99/EG inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht, aangezien in sommige lidstaten nog steeds niet is voorzien in de doeltreffende strafsancities die volgens de richtlijn eveneens moeten worden opgelegd aan personen die beschermde dieren en planten doden, vernietigen, bezitten of verwijderen;
17. vraagt, op grond van overwegingen die vergelijkbaar zijn met de bezorgdheden die werden geuit in de VN-resolutie van mei 2013 over onder meer criminaliteit in verband met bossen, dat de huidige EU-instrumenten ter bestrijding van illegale houthandel en andere vormen van criminaliteit in verband met bossen worden geëvalueerd om te bepalen of ze toereikend en doelmatig zijn om de uitgebreide illegale handel, die momenteel op het grondgebied van de Unie wordt vastgesteld, aan te pakken;
18. vestigt de aandacht op het feit dat er nog steeds grote verschillen tussen de EU-lidstaten bestaan wat betreft de sanctieregeling voor personen die beschermde wilde dieren verhandelen, verwijderen, vangen of houden; wijst erop dat het feit dat de sanctieregelingen per lidstaat verschillen vaak negatieve gevolgen heeft voor de doelmatigheid van de controlesystemen en voor de doeltreffendheid van de controleurs in de lidstaten;

⁽¹⁾ <http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/Overview%20significant%20seizures.pdf>

Woensdag 15 januari 2014

19. vraagt gepaste straffen voor inbreuken op Verordening (EG) nr. 338/97 teneinde criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten te ontmoedigen en vraagt eveneens rekening te houden met de marktwaarde en de instandhoudingswaarde van de bij de overtreding betrokken soorten, alsook van de gedane kosten; verzoekt om de vaststelling van een systeem om de boetebedragen in de loop van de tijd te actualiseren en aan te passen;
20. benadrukt dat Richtlijn 2008/99/EG inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht de definities voor criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten in de gehele Unie harmoniseert; wijst er voorts op dat de richtlijn vereist dat de lidstaten doeltreffende, evenredige en ontmoedigende strafrechtelijke sancties vaststellen en dringt er derhalve bij de lidstaten op aan onverwijld passende strafmaten te bepalen voor criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten;
21. roept de Commissie en de Raad op specifieke opleidingen voor de volledige handhavingsketen te steunen krachtens de relevante bestaande financiële instrumenten;
22. roept de lidstaten op alle relevante Europese en nationale instrumenten ter bestrijding van georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen te gebruiken bij de bestrijding van criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten en te zorgen voor de verbeurdverklaring van vermogensbestanddelen;
23. roept alle EU-lidstaten op de resolutie van april 2013 van de VN-Commissie voor misdaadpreventie en strafrecht na te leven door de wetgeving bij te werken om ervoor te zorgen dat de illegale handel in in het wild levende dieren en planten waarbij georganiseerde criminele groeperingen betrokken zijn, een strafbaar feit is dat kan worden bestraft met gevangenisstraffen van vier jaar of langer, zodat het Verdrag van de VN tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad als basis voor internationale samenwerking en wederzijdse juridische bijstand kan worden gebruikt;
24. vraagt de EU en de lidstaten de aanbevelingen van „Project WEB”, een onderzoek van Interpol/IFAW naar de onlinehandel in ivoor in de EU, volledig uit te voeren;
25. is zich ervan bewust dat de niet-duurzame en onethische trofeejacht heeft geleid tot een grootschalige achteruitgang van in CITES-bijlage I en II opgenomen bedreigde soorten en dringt er bij de lidstaten op aan steun te verlenen aan een mogelijke herziening van de EU-wetsbepalingen met betrekking tot de invoer van jachttrofeeën in de EU-lidstaten en een vergunning te eisen voor de invoer van trofeeën van alle soorten die zijn opgenomen in bijlage B van de desbetreffende tekst;
26. wijst op de gedocumenteerde problemen van in het wild gevangen dieren die worden gelegaliseerd door de toepassing van minder beperkende bepalingen voor het fokken in gevangenschap; roept de Commissie op de besluiten 16.63-16.66 van CoP 16 inzake in gevangenschap gefokte soorten te steunen en financiële steun te verstrekken voor een onderzoek ter beoordeling van de zorgen over soorten waarvan wordt gesteld dat deze in gevangenschap zijn gefokt en de ontwikkeling van richtlijnen voor de inspectie van voorzieningen;
27. vraagt om de oprichting binnen Europol van een in criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten gespecialiseerde afdeling met volledige grensoverschrijdende bevoegdheden en verantwoordelijkheden alsook voldoende en gekwalificeerd personeel en voldoende financiering, teneinde informatie en analyse te centraliseren en onderzoeken te coördineren, hetgeen tot meer gezamenlijke onderzoeken en een meer gecoördineerde strategische aanpak moet leiden; verzoekt de verbanden tussen de met de lokale controles belaste organen van de lidstaten en de internationale controleorganen te optimaliseren en te stimuleren om de uitwisseling van informatie te verbeteren en het optreden van lokale controleurs op die manier doelmatiger te maken;
28. roept de lidstaten op daarom de National Environmental Security Task Force (NEST) op te richten, zoals door Interpol wordt aanbevolen, en deel te nemen aan gecoördineerde activiteiten via de voorgestelde in criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten gespecialiseerde afdeling binnen Europol;
29. roept de Commissie op ervoor te zorgen dat er binnen haar diensten voldoende hulpmiddelen voor CITES worden ingezet zodat de EU een leidinggevende rol kan vervullen, in het licht van de inwerkingtreding van de Gaborone-clausule bij de CITES-overeenkomst;
30. verzoekt de Commissie en de Raad gebruik te maken van hun handels- en ontwikkelingsinstrumenten voor het opzetten van specifieke programma's, om de tenuitvoerlegging van CITES te versterken en middelen te verschaffen voor het opbouwen van het vermogen om stropen en illegale handel te bestrijden, met name door handhavingsinitiatieven als ASEAN-WEN (ASEAN Wildlife Enforcement Network), HA-WEN (Horn of Africa Wildlife Enforcement Network), LATF

Woensdag 15 januari 2014

(Lusaka Agreement Task Force) en PAPECALF (Plan d'Action sous-régional des pays de l'espace COMIFAC pour le renforcement de l'application des législations nationales sur la faune sauvage 2012 — 2017) te ondersteunen, te versterken en uit te breiden, die ten doel hebben regionale expertisecentra te vestigen en modellen voor samenwerking in de strijd tegen criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten te bieden;

31. moedigt de EU en haar lidstaten aan proactief te werk te gaan om de Europese burgers bewust te maken van het feit dat criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten geen kwestie is die slechts andere continenten betreft, maar wel een dringend vraagstuk dat van belang is voor onze planeet en ons ecosysteem en dat politieke, economische en sociale gevolgen voor gemeenschappen over de hele wereld heeft;

Internationale maatregelen

32. dringt er bij de Commissie en de Raad op aan de strijd tegen criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten als prioriteit op te nemen in de programmering van de financiële instrumenten voor ontwikkelingshulp, zowel in de thematische als in de regionale programmering;

33. is verheugd over het feit dat na de resolutie van 26 april 2013 van de VN-Commissie voor misdaadpreventie en strafrecht de criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten werd „opgewaarderd” tot hetzelfde niveau van ernstige internationale georganiseerde misdaden, zoals mensenhandel en drugshandel, en verzoekt de Commissie en de Raad gebruik te maken van handels- en ontwikkelingsinstrumenten om ervoor te zorgen dat de internationale overeenkomst volledig wordt uitgevoerd; neemt kennis van het feit dat tot de in juni 2013 door de Raad goedgekeurde EU-prioriteiten voor de 68e zitting van de Algemene Vergadering van de VN nog steeds het idee behoort om de inspanningen tegen criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten en illegale kap te intensiveren en betere governance te bevorderen;

34. roept de Commissie en de lidstaten op hun uiterste best te doen bij CITES en in de bilaterale dialoog met verbruikslanden om de sluiting te garanderen van parallelle legale markten, internationaal en nationaal, die de vraag naar soorten die in groot gevaar zijn, zoals olifanten, neushoorns en tijgers, stimuleren;

35. wijst erop dat er krachtens de CITES-overeenkomst mechanismen beschikbaar zijn voor niet-conforme partijen; dringt er derhalve bij de Commissie en de lidstaten op aan deze ten volle te gebruiken, indien gerechtvaardigd;

36. roept de Commissie en de lidstaten op een trustfonds of een soortgelijke voorziening in te stellen volgens artikel 187 van de herziene financiële verordening die van toepassing is op de algemene begroting van de Unie, met als doelstelling de bescherming van beschermde gebieden en de bestrijding van de illegale handel in wilde dieren en planten en stroperij, als onderdeel van een actieplan tegen de illegale handel in wilde dieren en planten;

37. roept de EU en haar lidstaten op met klem het Internationaal consortium ter bestrijding van criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten (ICCWC) te steunen, bestaande uit CITES, Interpol, UNODC (het VN-Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding), de Wereldbank en de Werelddouaneorganisatie, onder andere door het verstrekken van financiële middelen en deskundige knowhow ter vergemakkelijking van de capaciteitsopbouw van regeringen, de uitwisseling van informatie en inlichtingen en de steun van handhaving en naleving door de leden van het ICCWC;

38. is verheugd over het feit dat tijdens de laatste G8-top (gehouden te Lough Erne, Noord-Ierland, in juni 2013) is besloten maatregelen te nemen om de illegale handel in beschermde of bedreigde in het wild levende soorten aan te pakken en om politieke en praktische steun aan te bieden aan de regionale en internationale organisaties die het voortouw nemen om het vermogen van landen om hun grenzen te bewaken en controleren te versterken en om bevorderende factoren zoals corruptie, grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en illegale handel, die de governance en de rechtsstaat ondermijnen en in sommige gevallen een belangrijke financieringsbron voor terroristen vormen, aan te pakken;

39. verzoekt de Commissie, middels haar werk met de staten uit het Afrikaanse en Aziatische verspreidingsgebied, deze landen bij te staan om het beleid en het juridische kader te versterken, de wetshandhaving capaciteit te verhogen, doeltreffende juridische systemen te ontwikkelen en mechanismen voor het aanpakken van corruptie te versterken teneinde de criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten op lokaal, nationaal en regionaal niveau beter te bestrijden, onder andere door de uitvoering van initiatieven als de ICCWC-instrumenten te steunen en te financieren;

Woensdag 15 januari 2014

40. roept de Commissie en de lidstaten op het beleid en het juridische kader te versterken, de wetshandhavingscapaciteit te verhogen, de behoeften inzake inlichtingentechnologie aan te pakken en doeltreffende juridische systemen te ontwikkelen teneinde de criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten op lokaal, nationaal en regionaal niveau beter te bestrijden, onder meer door de uitvoering van initiatieven als de ICCWC-instrumenten en de opleiding van gespecialiseerde aanklagers op het gebied van criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten te steunen;

41. roept de Commissie op een regionale strategie en een regionaal netwerk voor de handhaving van wilde fauna en flora te ontwikkelen en uit te voeren, die door een mondiaal coördinatiemechanisme onderling verbonden zijn, onder meer door de ondersteuning van het milieucriminaliteitsprogramma van INTERPOL, de oprichting van NEST's en de integratie daarvan met regionale handhavingsorganen als de taakgroep van de overeenkomst van Lusaka, HA-WEN, SAWEN (South Africa Wildlife Enforcement Network) en ASEAN-WEN;

42. neemt nota van de grote en toenemende vraag naar illegale producten op basis van wilde fauna en flora uit China en Zuidoost-Azië en benadrukt dat deze kwestie op het hoogste politieke niveau op de agenda van de EU-Azië-dialoog moet worden geplaatst; steunt in dit verband de in juli 2013 door commissaris Potočnik en de Chinese viceminister voor Staatsbosbeheer, Zhang Jianlong, ondertekende overeenkomst over gemeenschappelijke inspanningen om de handel in wilde dieren en planten te bestrijden, beschouwt dit als een grote stap en verlangt de volledige tenuitvoerlegging ervan;

43. dringt bij de Commissie en de lidstaten aan op het onderzoeken van de kwesties met de Afrikaanse Unie, NEPAD (Nieuw Partnerschap voor de ontwikkeling van Afrika), AMCEN (African Ministerial Conference on the Environment) en de Commissie van de Afrikaanse Unie in het kader van de aanstaande topconferentie Afrika-EU in 2014 teneinde voor de komende gemeenschappelijke strategie Afrika-EU 2014-2020 gebieden voor gezamenlijke actie inzake deze mondiale uitdaging vast te stellen;

44. moedigt de Commissie aan de handel in wilde fauna en flora op te nemen in de trans-Atlantische samenwerking, om een gemeenschappelijke aanpak te ontwikkelen, hetgeen doeltreffende wettelijke regelingen garandeert die voorkomen dat illegaal verhandelde producten op de Europese en Amerikaanse markten worden gebracht, en de communicatiekanalen te verbeteren voor de uitwisseling van informatie over het beheer van in het wild levende dieren en planten en handelsregelingen;

45. moedigt de Commissie en de lidstaten aan inspanningen te steunen in belangrijke landen om ministerieoverschrijdend te werk te gaan, teneinde goed onderzochte campagnes voor het terugdringen van de vraag te ontwikkelen en uit te voeren en te zorgen voor voldoende langetermijninvesteringen voor de uitvoering van deze strategieën;

46. roept de Commissie op de ontwikkeling van alternatieve bestaansmiddelen te steunen voor de lokale gemeenschappen die het dichtst bij de wilde fauna en flora in kwestie staan, die aantoonbaar bijdragen tot het herstel en behoud van populaties van in het wild levende soorten en de gemeenschappen betrekken bij activiteiten ter bestrijding van stroperij;

47. roept de Commissie en de lidstaten op duidelijke en doeltreffende wetten en beleidsmaatregelen goed te keuren en uit te voeren die de consumptie van producten op basis van kwetsbare in het wild levende soorten ontmoedigen, consumenten voor te lichten over de gevolgen van hun consumptie van in het wild levende soorten, en degelijke informatie te verstrekken over de mogelijke gevolgen en gevaren van een ongecontroleerde verspreiding van bepaalde uitheemse soorten in de inheemse ecosystemen;

o

o o

48. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, het secretariaat van CITES, Interpol, Europol, UNODC, de Wereldbank en de Werelddouaneorganisatie.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0032

Herindustrialisering van Europa ter bevordering van concurrentievermogen en duurzaamheid

Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over de herindustrialisering van Europa ter bevordering van concurrentievermogen en duurzaamheid (2013/2006(INI))

(2016/C 482/13)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 173 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (oud artikel 157 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen) betreffende het industriebeleid van de EU, waarin met name het concurrentievermogen van de Europese industriesector wordt genoemd,
- gezien de mededeling van de Commissie van 10 oktober 2012 getiteld „Een sterkere Europese industrie om bij te dragen tot groei en economisch herstel” (COM(2012)0582),
- gezien Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie ⁽¹⁾,
- gezien het voorstel van de Commissie van 29 november 2012 voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad inzake een nieuw algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2020, getiteld „Goed leven, binnen de grenzen van onze planeet” (COM(2012)0710),
- gezien het voorstel van de Commissie van 30 november 2011 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor kleine en middelgrote ondernemingen (2014-2020) (COM(2011)0834),
- gezien de mededeling van de Commissie van 31 juli 2012 getiteld „Strategie voor het duurzame concurrentievermogen van de bouwsector en de ondernemingen in die sector” (COM(2012)0433),
- gezien de mededeling van de Commissie van 25 juni 2008 met als titel „Denk eerst klein — een ‘Small Business Act’ voor Europa” (COM(2008)0394),
- gezien de mededeling van de Commissie van 4 november 2008 getiteld „Het grondstoffeninitiatief — voorzien in onze kritieke behoeften aan groei en werkgelegenheid in Europa” (COM(2008)0699),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010 getiteld „Europa 2020 — Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
- gezien de mededeling van de Commissie van 6 oktober 2010 getiteld „Europa 2020-kerninitiatief Innovatie-Unie” (COM(2010)0546),
- gezien de mededeling van de Commissie van 20 september 2011 getiteld „Stappenplan voor efficiënt hulpbronnengebruik in Europa” (COM(2011)0571),
- gezien de mededeling van de Commissie van 14 oktober 2011 getiteld „Het industriebeleid: het concurrentievermogen versterken” (COM(2011)0642),
- gezien de mededeling van de Commissie van 15 december 2011 getiteld „Stappenplan Energie 2050” (COM(2011)0885),
- gezien de mededeling van de Commissie van 13 februari 2012 getiteld „Innovatie voor duurzame groei: een bio-economie voor Europa” (COM(2012)0060),
- gezien de mededeling van de Commissie van 30 mei 2012 getiteld „Actie voor stabiliteit, groei en werkgelegenheid” (COM(2012)0299),
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 juni 2012 getiteld „Een Europese strategie voor sleuteltechnologieën — een brug naar groei en banen” (COM(2012)0341),

⁽¹⁾ PB L 315 van 14.11.2012, blz. 1.

Woensdag 15 januari 2014

- gezien het groenboek van de Commissie van 20 maart 2013 over de „Langetermijnfinanciering van de Europese economie” (COM(2013)0150),
- gezien het groenboek van de Commissie van 27 maart 2013 over „Een kader voor het klimaat- en energiebeleid voor 2030” (COM(2013)0169),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie bij de mededeling van de Commissie van 4 november 2008 getiteld „Het grondstoffeninitiatief — voorzien in onze kritieke behoeften aan groei en werkgelegenheid in Europa” (COM(2008)0699 — SEC(2008)2741),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 26 september 2012 over de concurrentiepositie van geavanceerde industrietakken in Europa („Competitiveness of the European high-end industries” — SWD(2012)0286),
- gezien het werkdocument van de Commissie van 10 oktober 2012 bij de mededeling getiteld „Een sterkere Europese industrie om bij te dragen tot groei en economisch herstel — actualisering van de mededeling over het industriebeleid” (SWD(2012)0297),
- gezien het werkdocument van de Commissie van 10 oktober 2012 getiteld „European Competitiveness report 2012. Reaping the benefits of Globalisation” („Verslag over het Europese concurrentievermogen 2012. De vruchten van de globalisering plukken”) (SWD(2012)0299),
- gezien het werkdocument van de Commissie van 11 april 2013 getiteld „Industrial relations in Europe 2012” („Arbeidsverhoudingen in Europa 2012”) (SWD(2013)0126),
- gezien de mededeling van de Commissie van 18 juni 2013 getiteld „Follow-up van de Commissie van de 'top 10'-raadpleging over EU-regels voor kleine en middelgrote ondernemingen” (COM(2013)0446),
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 17 april 2013 over de mededeling van de Commissie getiteld „Strategie voor het duurzame concurrentievermogen van de bouwsector en de ondernemingen in die sector” ⁽¹⁾,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 20 maart 2013 getiteld „Participatie en betrokkenheid van werknemers als sleutelfactoren voor goede bedrijfspraktijken en evenwichtige oplossingen om uit de crisis te geraken” ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 11 maart 2010 over investeren in de ontwikkeling van koolstofarme technologieën (SET-plan) ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 7 september 2010 over de ontwikkeling van het werkgelegenheidspotentieel van een nieuwe duurzame economie ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 25 november 2010 over mensenrechten, sociale normen en milieunormen in internationale handelsovereenkomsten ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 9 maart 2011 over een industriebeleid voor het tijdperk van de globalisering ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 13 september 2011 over een doeltreffende grondstoffenstrategie voor Europa ⁽⁷⁾,
- gezien zijn resolutie van 24 mei 2012 over het efficiënt gebruik van hulpbronnen in Europa ⁽⁸⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 juni 2012 over de „Toekomst van de Single Market Act” ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ PB C 198 van 10.7.2013, blz. 45.

⁽²⁾ PB C 161 van 6.6.2013, blz. 35.

⁽³⁾ PB C 349 E van 22.12.2010, blz. 84.

⁽⁴⁾ PB C 308 E van 20.10.2011, blz. 6.

⁽⁵⁾ PB C 99 E van 3.4.2012, blz. 31.

⁽⁶⁾ PB C 199 E van 7.7.2012, blz. 131.

⁽⁷⁾ PB C 51 E van 22.2.2013, blz. 21.

⁽⁸⁾ PB C 264 E van 13.9.2012, blz. 59.

⁽⁹⁾ PB C 332 E van 15.11.2013, blz. 72.

Woensdag 15 januari 2014

- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2012 over kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's): concurrentievermogen en zakelijke kansen ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 21 november 2012 over de gevolgen voor het milieu van de winning van schaliegas en schalieolie ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 21 november 2012 over industriële, energetische en andere aspecten van schaliegas en -olie ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 14 maart 2013 over het Stappenplan Energie 2050, een toekomst met energie ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 15 maart 2012 over een Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050 ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 21 mei 2013 over uitdagingen en kansen voor hernieuwbare energie in de Europese interne energiemarkt ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 21 mei 2013 over regionale strategieën voor industriegebieden in de Europese Unie ⁽⁷⁾,
- gezien zijn resolutie van 11 juni 2013 over sociale huisvesting in de Europese Unie ⁽⁸⁾,
- gezien zijn resolutie van 2 juli 2013 over de bijdrage van coöperaties aan de bestrijding van de crisis ⁽⁹⁾,
- gezien zijn debat van 4 februari 2013 naar aanleiding van de verklaring van de Commissie over het herstel van de Europese industrie tegen de achtergrond van de huidige moeilijkheden (2013/2538(RSP)),
- gezien de conclusies van de 3208e bijeenkomst van de Raad Concurrentievermogen van 10 en 11 december 2012 getiteld „Een sterkere Europese industrie om bij te dragen tot groei en economisch herstel”,
- gezien het in opdracht van de Commissie opgestelde verslag getiteld „EU industrial structure 2011 — Trends and Performance” („Industriële structuur van de EU 2011 — trends en prestaties”) van 2011,
- gezien het verslag over de in opdracht van het Comité van de Regio's in april 2013 uitgevoerde studie over het Europa 2020-initiatief getiteld „Industriebeleid in een tijd van mondialisering”,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 18 juni 2013 over „Een sterkere Europese industrie om bij te dragen tot groei en economisch herstel — Actualisering van de mededeling van de Commissie over het industriebeleid” ⁽¹⁰⁾,
- gezien het advies van het Comité van de Regio's van 11 april 2013 inzake „Een sterkere Europese industrie om bij te dragen tot groei en economisch herstel” ⁽¹¹⁾,
- gezien artikel 48 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de adviezen van de Commissie internationale handel, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, de Commissie interne markt en consumentenbescherming, de Commissie regionale ontwikkeling en de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A7-0464/2013),

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0387.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0443.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0444.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0088.

⁽⁵⁾ PB C 251 E van 31.8.2013, blz. 75.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0201.

⁽⁷⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0199.

⁽⁸⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0246.

⁽⁹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0301.

⁽¹⁰⁾ PB C 327 van 12.11.2013, blz. 82.

⁽¹¹⁾ PB C 139 van 17.5.2013, blz. 11.

Woensdag 15 januari 2014

- A. overwegende dat de Europese industrie een niet eerder geziene crisis doormaakt en zich met tal van belemmeringen geconfronteerd ziet die haar concurrentievermogen aantasten;
- B. overwegende dat de door de Europese Commissie voorgelegde cijfers ambitieus doch voorwaardelijk zijn, aangezien ze gekoppeld zijn aan tal van factoren die nog onvoldoende geïdentificeerd zijn;
- C. overwegende dat de Europese industrie een sleutelrol speelt en een belangrijk onderdeel van de oplossing voor de crisis vormt;
- D. overwegende dat de industriële concurrenten van Europa al jarenlang sterke industriële strategieën ontwikkelen;
- E. overwegende dat de EU een strategie nodig heeft om de economische en financiële crisis aan te pakken en een impuls te geven aan een nieuwe economische dynamiek;
- F. overwegende dat de Commissie moet worden geprezen vanwege het feit dat zij de aanzet geeft tot een industriebeleid met haar mededeling die ten doel heeft een industriële omslag tot stand te brengen;
- G. overwegende dat de gezamenlijke toekomst van Europa als vestigingsplaats voor bedrijven in een moderniserings-offensief ligt dat innovatiecentra versterkt en de ontwikkelingsachterstand van industrieel en structureel zwakke regio's wegwerkt;
- H. overwegende dat de verminderde beschikbaarheid van krediet een beperking vormt voor investeringen en zowel de innovatie als de invoering van nieuwe, efficiënte technologieën belemmert; overwegende dat een industriebeleid in Europa derhalve een robuuste financiële architectuur vereist die investeringen bevordert;
- I. overwegende dat de financieringsvoorwaarden in Zuid-Europa strenger zijn, waardoor gerichte financieringsoplossingen nodig zijn;
- J. overwegende dat de lidstaten zich zouden moeten baseren op methoden voor industriële herstructurering die in Europa en in andere landen tot successen hebben geleid;
- K. overwegende dat de Commissie erop heeft gewezen dat de Europese industrie haar aantrekkelijkheid mogelijk zal herwinnen als gevolg van een verwachte afname van de wereldwijde loonverschillen;
- L. overwegende dat het scheppen van betere algemene omstandigheden voor een Europees industriebeleid de verwezenlijking en effectieve werking van de interne markt van de EU in het kader van een sociale markteconomie inhoudt;
- M. overwegende dat Europa de hoogste prioriteit moet geven aan het veiligstellen van de productiesectoren en de knowhow en tegelijkertijd de industrie in staat moet stellen haar mondiale concurrentievermogen te herwinnen;
- N. overwegende dat de energiekosten voor de industrie en de toenemende verschillen in energieprijzen tussen Europa en andere industrielanden (met name de Verenigde Staten) een steeds belangrijker rol zullen spelen indien niet naar behoren op de huidige ontwikkelingen wordt gereageerd;
- O. overwegende dat, gezien de mondiale uitdagingen, energie- en hulpbronnefficiëntie de kern moeten vormen van de inspanningen gericht op vernieuwing van de Europese industriesector wil de Europese industrie in de toekomst concurrerend blijven;
- P. overwegende dat de EU behoefte heeft aan een aanpak van het industrieel beleid waarin concurrentievermogen, duurzaamheid en fatsoenlijk werk worden gecombineerd om de voornaamste maatschappelijke uitdagingen aan te pakken;
- Q. overwegende dat moet worden gegarandeerd dat het energie-, klimaat-, milieu-, industrie- en handelsbeleid van de EU op elkaar worden afgestemd om zo een goed evenwicht te vinden tussen de doelstellingen van het klimaat- en milieubeschermingsbeleid en de RISE-doelstellingen;
- R. overwegende dat de arbeidsproductiviteit de afgelopen decennia veel meer is toegenomen dan de hulpbronnenproductiviteit, terwijl uit ramingen blijkt dat arbeidskosten minder dan 20 % van de productiekosten vertegenwoordigen, terwijl hulpbronnen 40 % uitmaken;
- S. overwegende dat de EU tevens over een immense innovatiecapaciteit beschikt en dat zes lidstaten tot de top tien van de vijftig meest innovatieve landen ter wereld behoren;

Woensdag 15 januari 2014

- T. overwegende dat het industriebeleid een belangrijke sociale dimensie heeft die van invloed is op alle lagen van de maatschappij;
- U. overwegende dat voor een Europees industriebeleid een sterke beroepsbevolking noodzakelijk is, terwijl gemiddeld slechts 7 % van de laaggeschoolde beroepsbevolking een opleiding heeft gevolgd;

Een strategie voor de opleving van de industrie voor een duurzaam Europa (RISE-strategie): Beginselen, doelstellingen en governance

1. is verheugd over de speciale aandacht van de Commissie voor het industriebeleid, aangezien deze aandacht van wezenlijk belang is voor de economische ontwikkeling en het concurrentievermogen en om de welvaart op lange termijn te waarborgen en het probleem van de werkloosheid op te lossen, gezien het feit dat één op de vier banen door de industrie wordt gecreëerd, die werk biedt aan rond 34 miljoen mensen; onderstreept dat het industriebeleid de zwakke punten van de Europese economie moet aanpakken, zoals het gebrek aan investeringen in O&O, de ontwikkeling van de energieprijzen, bureaucratische rompslomp of de moeilijke toegang tot financiering; wijst erop dat de industrie goed is voor 80 % van de uitgaven op het gebied van O&O en dat industriële goederen bijna 75 % van de Europese uitvoer uitmaken; benadrukt dat de industrie verantwoordelijk is voor een groot deel van de waardecreatie in de economie en dat elke arbeidsplaats in de industrie bovendien circa twee extra arbeidsplaatsen in de toeleverings- en dienstensector oplevert;
2. benadrukt dat de toekomstige industriële kracht van Europa ligt in een strategie voor de opleving van de industrie voor een duurzaam Europa (Renaissance of Industry for a Sustainable Europe — RISE), die technologische, zakelijke, financiële, ecologische en sociale innovatie nastreeft met het oog op een derde industriële revolutie en tevens een efficiëntiestrategie omvat die gericht is op de herindustrialisering van Europa en de versterking van de Europese economie als geheel en als antwoord dient op de toenemende sociale uitdagingen; voert aan dat de RISE-strategie nieuwe markten, onder meer voor nieuwe en innovatieve producten en diensten, kan creëren en nieuwe bedrijfsmodellen en creatieve ondernemers en ondernemingen, nieuwe banen en fatsoenlijk werk kan voortbrengen, hetgeen leidt tot een industriële vernieuwing met economische dynamiek, vertrouwen in de economie en economisch concurrentievermogen; is ervan overtuigd dat het behoud van sterke productiesectoren en knowhow een van de belangrijkste prioriteiten vormt en dat open markten, de beschikbaarheid van energie en grondstoffen alsook innovatie, een efficiënt gebruik van energie en hulpbronnen hoofdpijlers van een dergelijke concurrentiestrategie zijn; wijst erop dat een betrouwbare toekomstgerichte infrastructuur op het gebied van vervoer, energieproductie en -distributie en telecommunicatie eveneens van groot belang is;
3. is van mening dat de RISE-strategie moet worden verankerd in een milieuverantwoorde en sociale markteconomie overeenkomstig de beginselen van ondernemerschap, eerlijke concurrentie, het langetermijndoel van een internalisering van externe kosten, een verantwoord financieel beleid en milieubewuste economische kaderregelingen; stelt dat het industriebeleid van de Europese Unie moet stroken met een visie die is gebaseerd op innovatie, duurzaamheid en concurrentievermogen die gericht is op een versterking van productiesectoren, knowhow en de kringlooeconomie; merkt op dat de industrie en ondernemingen een cruciale rol spelen doordat zij duurzaamheid bevorderen en wijst op het belang van transparantie in de toeleveringsketens;
4. benadrukt dat er voor de RISE-strategie een kortetermijnagenda voor het veiligstellen van het productieapparaat en de knowhow nodig is om een antwoord te bieden op de dringende uitdagingen (overcapaciteit in de productie, herstructureringen, oneerlijke concurrentie) in bepaalde sectoren, alsook een stappenplan en een tijdschema binnen een langetermijnkader dat is gebaseerd op een benadering met duidelijke en vaste doelstellingen, wetenschappelijk onderbouwde indicatoren en op een levenscyclus- en kringlooeconomiebenadering die ertoe bijdraagt dat investeringen in de richting van creativiteit, vaardigheden, innovatie en nieuwe technologieën worden geleid, prikkels voor dergelijke investeringen biedt en de modernisering, de duurzaamheid en het concurrentievermogen van de industriële basis van Europa bevordert door een op de waardeketen gericht beleid dat ondernemingen van elke mogelijke omvang omvat, voldoende aandacht besteedt aan de industriële basissectoren en bijdraagt tot het behoud van de productieketen in Europa; is van oordeel dat een dergelijke modernisering zowel op sleutelindustrieën als op nieuwe industrietakken gebaseerd moet zijn en gericht moet zijn op groei, in overeenstemming met de beginselen van duurzame ontwikkeling;
5. benadrukt dat het industriebeleid alle beleidsdomeinen integreert die een impact hebben op de industrie; erkent dat het industriebeleid de voornaamste maatschappelijke en milieu-uitdagingen van de Europa 2020-strategie en de bijbehorende doelstellingen en streefdoelen, waaronder toekomstige doelen op het gebied van energie, hulpbronnen, werkgelegenheid, de industrie en het klimaat, moet aanpakken en doeltreffend in het Europees semester en de nationale hervormingsprogramma's moet worden geïntegreerd om de nodige randvoorwaarden voor investeringen te creëren en banen van goede kwaliteit te scheppen, met name voor jongeren; verzoekt de Commissie haar communicatie over haar verbintenissen ten behoeve van het industriebeleid te verbeteren, teneinde het vertrouwen van de investeerders, werknemers en burgers in het Europees optreden te herstellen;

Woensdag 15 januari 2014

6. stelt vast dat het aandeel van de Europese industrie in het gemeenschappelijk Europees bruto binnenlands product (BBP) in 15 jaar tijd van 20 naar 15 % is gedaald;
7. is van mening dat de RISE-strategie ambitieuze en realistische industriële doelen moet nastreven; merkt op dat voor het kerndoel van 20 % jaarlijks 400 000 nieuwe industriële banen zouden moeten worden gecreëerd; is sterk voorstander van de doelstelling van 20 % en meent dat deze als richtinggevend doel moet worden beschouwd dat aansluit bij de 20-20-20-doelstellingen van de EU;
8. is van mening dat deze streefdoelen de nieuwe realiteiten in de industrie moeten weerspiegelen, zoals de integratie van verwerkende activiteiten en dienstverlening („manu-services”) en de omschakeling op een gegevensgestuurde economie en productie met toegevoegde waarde; verzoekt de Commissie in dit verband haar werkzaamheden met betrekking tot doelen te evalueren en te onderbouwen en de indeling van industriële sectoren te herzien;
9. onderstreept dat de activiteiten van de industriële sectoren het mogelijk maken om crises te doorstaan, ook vanwege de diensteneconomie die zij rond hun productie ontwikkelen;
10. verzoekt de Commissie haar engagement om indicatoren op te stellen om het herindustrialiseringsproces te controleren en te evalueren, na te komen; onderstreept het feit dat deze indicatoren niet alleen kwantitatief, maar ook kwalitatief van aard moeten zijn, om ervoor te zorgen dat het proces in kwestie duurzaam is en dat het verenigbaar is met de bescherming van het milieu;
11. verwacht dat de RISE-strategie, mits naar behoren ten uitvoer gelegd, voor een opleving van de industrie en een terugkeer van de industriële productie naar de EU kan zorgen, waarbij aandacht dient te worden besteed aan het beheer van toeleveringsketens en rekening moet worden gehouden met specifieke regionale en lokale industrieculturen;
12. benadrukt dat de RISE-strategie alleen succes zal hebben indien deze wordt ondersteund door een passend, duidelijk en voorspelbaar macro-economisch kader onder vermijding van tegenstrijdig beleid, en door de noodzakelijke begrotingsmiddelen om publieke en particuliere investeringen aan te trekken en het wereldwijde concurrentievermogen van de EU te bevorderen; betreurt dat momenteel in de EU een macro-economisch beleid wordt gevoerd dat niet voldoende toegang biedt tot kapitaal voor investeringen en innovatie, in het bijzonder voor kmo's, en zodoende niet strookt met het industriebeleid; verlangt in dit verband een Europese strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei en betreurt de bezuinigingen van de Raad op rubriek 1A van het meerjarig financieel kader (MFK), met name op Horizon 2020, COSME en de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen; verzoekt de lidstaten de financiële kracht van die programma's aanzienlijk te vergroten;
13. onderstreept dat de schepping van een eigen inkomstenbron voor de Europese begroting een positief effect zou kunnen hebben op de herindustrialisering van Europa;
14. benadrukt dat het industriebeleid van de EU duidelijk gedefinieerd moet worden, aangezien er in de EU en in de lidstaten op dit moment sprake is van diverse uiteenlopende praktijken en tendensen op het gebied van industriebeleid;
15. juicht de transversale aanpak van het industriebeleid van de Commissie toe en onderstreept het belang van een holistische aanpak die samenhangend is en wordt gecoördineerd op gebieden waar alle andere beleidsdomeinen (zoals concurrentie, handel, energie, milieu, innovatie, structuurfondsen, de interne markt enz.) rekening houden met de doelstellingen van de RISE-strategie; herinnert in dit verband aan de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) die bewijst dat een geïntegreerde en innovatieve aanpak op het gebied van het industriebeleid succesvol kan zijn en dat een dergelijke aanpak groei en werkgelegenheid creëert, zijn eigen integratie en het sociaal partnerschap bevordert; is van mening dat de RISE-strategie eerder op een horizontaal dan op een verticaal concept voor het industriebeleid moet worden gebaseerd; is van mening dat bij sectorspecifieke maatregelen de nodige aandacht moet worden besteed aan de industriële basissectoren, maar dat zij tegelijkertijd een stimulerend effect moeten hebben op waardeketens en activiteitenclusters met een groot groeipotentieel en verband moeten houden met sectorale specialisatie ter bevordering van hightechstrategieën en op een hoge toegevoegde waarde gerichte strategieën alsook van innovatie, vaardigheden, ondernemerschap, werkgelegenheid en, creativiteit; neemt in dit verband nota van de sectorale strategieën voor de automobiellindustrie (Cars 2020) en de staalindustrie (Actieplan voor staal) en verzoekt de Commissie deze strategieën met de nodige maatregelen te ondersteunen; roept de lidstaten en de Commissie op voldoende aandacht te besteden aan sectoren die over een gedegen knowhow beschikken, sterk in O&O investeren en veel toegevoegde waarde creëren, ook op het gebied van procesinnovatie;
16. raadt de Commissie om per sector de toegevoegde waarde van de Europese industriële productie in de mondiale productieketens diepgaand te onderzoeken, teneinde te bepalen in hoeverre de industriële sectoren in de afzonderlijke lidstaten zijn verankerd, en om op efficiëntere wijze een gemeenschappelijke strategie ter bescherming van de Europese industriële belangen te ontwikkelen;

Woensdag 15 januari 2014

17. is van mening dat in de EU een intelligente samenwerking tussen de particuliere sector en overheidsinstellingen nodig is teneinde de vorming van waardeketens in de EU te bevorderen;

18. benadrukt dat het toekomstige cohesiebeleid deel zal uitmaken van de voornaamste EU-instrumenten om industriële innovatie middels slimme specialisatie te bevorderen teneinde de uitdagingen in verband met duurzame energie, klimaatverandering en efficiënt gebruik van materiële en personele middelen het hoofd te bieden; is dan ook van mening dat steun uit hoofde van het toekomstige cohesiebeleid en de Europese structuur- en investeringsfondsen onontbeerlijk is voor de herindustrialisering van de EU en haar regio's door middel van een daadwerkelijk modern, inclusief, duurzaam, energiezuinig en uiterst concurrerend industriebeleid; verzoekt om een betere coördinatie en meer synergie tussen het cohesiebeleid en Horizon 2020-programma's teneinde regionale kweekvijvers voor innovatie te ontwikkelen en innovatie op regionaal niveau zoveel mogelijk te bevorderen;

19. is het met de Commissie eens dat het industriebeleid een doeltreffende, geïntegreerde governancestructuur moet hebben, met inbegrip van monitoring van de bedrijvigheid; herinnert aan de aanbeveling van het Europees Parlement in het verslag Lange over de industrie om een permanente taakgroep van de Commissie op het gebied van het industriebeleid in te stellen, bestaande uit relevante directoraten-generaal, die rekening houdt met de inbreng van de belanghebbenden en belast is met de coördinatie van en het toezicht op de tenuitvoerlegging van het beleid; benadrukt dat het Parlement regelmatig moet worden ingelicht over de ontwikkelingen op het gebied van het industriebeleid en verzoekt de Commissie jaarlijks verslag uit te brengen aan het Parlement over de vorderingen die met de RISE-strategie zijn gemaakt en over de mate waarin de doelstellingen met behulp van de beschikbare instrumenten worden verwezenlijkt; stelt voor dat de taskforces voor de prioritaire actiegebieden eveneens jaarverslagen publiceren; verzoekt de Commissie tevens de overcapaciteiten en herstructureringsuitdagingen van de Europese industrie te onderzoeken en in kaart te brengen om kortetermijnoplossingen voor te stellen, en vraagt de Commissie te waken over eventuele productie verplaatsingen van de productie naar landen buiten de Unie ('offshoring'); benadrukt dat de RISE-strategie vraagt om een alliantie van en partnerschap met belanghebbenden uit verschillende takken van de industrie (met inbegrip van kmo's), vakbonden, de academische wereld en het maatschappelijk middenveld, zoals consumentenorganisaties en niet-gouvernementele organisaties; verzoekt de Commissie artikel 173, lid 2, van het Verdrag ten volle te benutten ter bevordering van de RISE-strategie en haar eigen middelen doeltreffender in te zetten; benadrukt dat de communicatie van de Unie over haar industriebeleid bestemd voor de burgers, en met name jongeren, moet worden verbeterd, teneinde het belang van de Europese industrie, haar banen en haar knowhow beter tot zijn recht te doen komen;

20. stelt zich op het standpunt dat de RISE-strategie gericht moet zijn op het scheppen van een aantrekkelijke concurrerende omgeving in Europa die investeringsstromen in de hele EU en al haar regio's, met name in het zuiden van Europa, op gang brengt om nieuwe groei te stimuleren, met name door slimme specialisatie en de vorming van clusters, waaronder transnationale en regionale clusters, en soortgelijke bedrijvennetwerken;

21. prijst het werk van vicevoorzitter Tajani bij de nauwere coördinatie van het industriebeleid met de Raad Concurrentievermogen; erkent dat een industriebeleid voor RISE een gemeenschappelijke basis voor de EU dient te vormen, maar benadrukt dat een dergelijk beleid rekening moet houden met de verschillende nationale en regionale omstandigheden en dat moet worden gezorgd voor coördinatie tussen dit beleid en het industriebeleid van de lidstaten; is voorstander van een sterkere Raad Concurrentievermogen die in samenwerking met de Commissie bijdraagt tot de verticale coördinatie van het beleid op Europees niveau en op het niveau van de regio's en de lidstaten; wijst erop dat onder meer slimme regelgeving en vermindering van de bureaucratie essentiële voorwaarden zijn voor industriële groei;

22. is van mening dat de verschillende lokale en regionale overheden volledig moeten worden betrokken bij en op gecoördineerde wijze moeten bijdragen aan het herindustrialiseringsproces door prioriteiten vast te stellen, kansen voor en sterke punten van de industrie op hun grondgebied aan te wijzen en de ontwikkeling van het mkb te stimuleren; brengt in herinnering dat kmo's een troef in handen hebben aangezien zij over de juiste omvang en voldoende reactievermogen beschikken om op de veranderingen in te spelen, maar dat zij ook het zwaarst zijn getroffen door de crisis; verzoekt de Commissie en de lidstaten specifieke programma's ter ondersteuning en begeleiding van kmo's in te voeren en hen te helpen om op hun activiteitengebied een industriële voortrekkersrol te spelen; verwelkomt de werkzaamheden die het Comité van de Regio's heeft uitgevoerd en het werk van de Commissie met betrekking tot strategieën voor slimme specialisatie voor de stroomlijning van de EU-financiering met het oog op de Europa 2020-doelstellingen;

23. dringt er bij de lidstaten op aan om in geval van mogelijke wijzigingen van de Verdragen een gemeenschappelijk industrieel beleid op te stellen met vergelijkbare ambities en middelen als het gemeenschappelijk landbouwbeleid, wat heus transnationaal overleg inhoudt met het oog op de ontwikkeling van een gemeenschappelijke strategie met aanzienlijke financiële middelen en instrumenten voor marktregulering die overeenkomen met die waarover de overige grote mondiale handelsgebieden beschikken, bijvoorbeeld in de vorm van een monetair instrument of regels betreffende staatssteun die zijn afgestemd op de behoeften van onze industrie, met eerbiediging van het internationale recht;

Woensdag 15 januari 2014

24. is verheugd dat de Commissie aandacht heeft voor producenten, met name industriële, en niet alleen voor consumenten;
25. betreurt het feit dat maatregelen ter bestrijding van loon- en sociale dumping, ter bevordering van de participatie van werknemers en ter herstructurering in het Commissievoorstel ontbreken;

Een offensief op het gebied van innovatie, efficiëntie en duurzame technologie

26. benadrukt dat een strategie voor innovatie, efficiëntie en nieuwe technologie, met inbegrip van technologie, in combinatie met nieuwe bedrijfsmodellen, creativiteit en geavanceerde productieprocessen, de industriële basis van de EU kan doen herleven en moderniseren om zo haar regionale en wereldwijde concurrentievermogen te verhogen; is van mening dat innovatie over de hele linie, rekening houdend met alle belanghebbenden, moet worden bevorderd, van innovatie op de werkvloer en niet-technische innovatie tot hoogtechnologisch O&O in onderzoekslaboratoria; merkt in dit verband op dat werknemers proactief bij het innovatieproces moeten worden betrokken om zo de ontwikkeling van innoverende bedrijven te stimuleren die in economisch, sociaal en ecologisch opzicht een leidende positie innemen; onderstreept dat het nodig is de juiste randvoorwaarden te creëren en is van oordeel dat het van fundamenteel belang is voorwaarden te creëren die bevorderlijk zijn voor het functioneren en het concurrentievermogen van ondernemingen; is van mening dat de kennisbasis van Europa moet worden versterkt, dat de versnippering moet worden tegengegaan door in de wetenschap en in het onderwijs uitstekende prestaties te stimuleren, dat de voorwaarden moeten worden geschapen om goede ideeën om te zetten in verhandelbare producten en dat de toegankelijkheid van financiering voor innovatieve bedrijven moet worden verbeterd, zodat er een voor innovatie gunstige omgeving wordt gecreëerd en de sociale en geografische ongelijkheid wordt opgeheven door de verspreiding van de verworvenheden van innovatie over de gehele Europese ruimte; benadrukt dat in dit verband met name rekening moet worden gehouden met het jaarlijkse innovatieverslag van de Commissie ('Scorebord voor de Innovatie-Unie 2013'), dat laat zien op welke wijze innovaties van invloed zijn op de bevordering van het duurzame concurrentievermogen, een vergelijkende beoordeling van de prestaties inzake onderzoek en innovatie van de lidstaten biedt en de relatieve sterke en zwakke punten van hun onderzoeks- en innovatiesystemen aantoont;
27. is van mening dat de onderzoeks- en innovatiefondsen van de EU als katalysator moeten fungeren en in combinatie met verschillende Europese, nationale en regionale instrumenten en fondsen moeten worden gebruikt; ondersteunt de oprichting van publiek-private partnerschappen (PPP's) in het kader van Horizon 2020 en verzoekt de Commissie voor voldoende hefboomwerking te zorgen om investeringen vanuit de particuliere sector aan te trekken;
28. is verheugd over het feit dat 4 % van de middelen wordt geïmplementeerd middels een specifiek mkb-instrument in het kader van het Horizon 2020-programma;
29. is verheugd over de speciale aandacht van de Commissie voor ecodesign, herbruikbaarheid met 'cradle-to-cradle'-specificaties, de nieuwe duurzaamheidscriteria voor producten en productiemethoden en hulpbronnenefficiëntie in het kader van het concept van de kringlooeconomie; pleit ervoor dat bij wetsontwerpen en studies naar efficiënt hulpbronnengebruik rekening wordt gehouden met de duurzaamheid van hulpbronnen volgens de criteria efficiëntie, rentabiliteit en effecten op de lange termijn; verzoekt de Commissie het denken in termen van levenscycli verder te stimuleren door middel van een geïntegreerd productbeleid dat zich richt op de gehele levenscyclus van een product ('cradle-to-cradle'-benadering);
30. verwelkomt de actiegebieden van de Commissie en mogelijke PPP's; is echter bezorgd dat onvoldoende rekening is gehouden met grote ontwikkelingen op het gebied van gegevens en informatie- en communicatietechnologie (ICT); is van mening dat breedbanddiensten van essentieel belang zijn voor de ontwikkeling van de EU-industrie, en kunnen bijdragen aan de economische groei en de werkgelegenheid in de EU, en dat investeren in de breedbandinfrastructuur derhalve een prioriteit van de EU moet blijven, om breedbandnetwerken met hoge capaciteit en netwerken met optische vezelkabels te kunnen ontwikkelen; vraagt de Commissie de vorming van clusters in alle actielijnen te ondersteunen en synergieën en overloopeffecten hiertussen te bevorderen;
31. benadrukt dat ICT een centrale rol speelt bij de overschakeling op een duurzame economie op gebieden als dematerialisatie, eco-monitoring, efficiëntie van vervoer en logistiek, e-diensten en gezondheidszorg; is ingenomen met de nieuwe Europese industriestrategie voor elektronica, die erop gericht is de chipproductie in de EU te verdubbelen tot 20 % van de wereldwijde productie; dringt aan op de verdere bevordering van de invoering van ICT in traditionele industriële sectoren en de ontwikkeling van nieuwe digitale producten en diensten die bijdragen tot de doelstellingen van duurzame ontwikkeling;

Woensdag 15 januari 2014

32. is verheugd over het actiegebied met betrekking tot geavanceerde productieprocessen; is van mening dat PPP's zoals SPIRE hiervoor bevorderlijk zouden zijn; is van mening dat het tegen 2016 opzetten van een kennis- en innovatiegemeenschap op het gebied van productie met toegevoegde waarde een prioriteit vormt; verzoekt de Commissie de ervaringen van het EPEC (het Europees PPP-expertisecentrum van de EIB) mee te nemen bij toekomstige PPP's; moedigt de Commissie aan ook tussen lidstaten, industriële sectoren en onderzoeksinstituten synergieën tot stand te brengen op het gebied van geavanceerde productieprocessen; verzoekt de Commissie na te gaan in hoeverre het National Network for Manufacturing Innovation van de VS als model kan fungeren;

33. is ingenomen met het actiegebied „slimme netwerken” en is van mening dat het dienstig zou zijn om de reikwijdte van dit actiegebied te vergroten en het met verdere voorstellen uit te breiden; doet de aanbeveling dat de activiteiten daarbinnen zich ook moeten richten op de aspecten van een adequate energie-infrastructuur, energieopslag en reservecapaciteit die door de Commissie genoemd zijn, zoals een hoogrendabel elektriciteitsnetwerk met interconnectoren dat bijdraagt aan de voltooiing van de interne energiemarkt en waarmee gebruik kan worden gemaakt van duurzame energiebronnen zoals windmolens op zee, en een technologisch hoogwaardige digitale infrastructuur;

34. verzoekt de Commissie een voorstel te doen voor de ontwikkeling van een beleid voor clusters en clusternetwerken met het oog op de samenwerking, met name in de waardeketens, tussen onderling verbonden ondernemingen, toeleveranciers, dienstverleners, universiteiten en onderzoekscentra, dat tevens bevorderlijk is voor het ontstaan van clusters op organische wijze 'van onderop' passend bij de behoeften van ondernemingen of onderzoeksbehoeften; benadrukt het belang van de instelling van transnationale clusters, met name op structureel zwakkere regio's te integreren in de Europese industriële waardeketen, op basis van EU-brede concurrentie waarbinnen deelname van ondervertegenwoordigde landen/regio's wordt gestimuleerd en zorg wordt gedragen voor de overdracht van knowhow tussen de onderzoekscentra van alle lidstaten; is van mening dat het van cruciaal belang is dat dit aspect in het regionale industriebeleid wordt geïntegreerd; merkt op dat de Commissie ook voldoende aandacht moet besteden aan de ondersteuning van bestaande clusters; moedigt de Commissie aan om clusters op het gebied van hulpbronnefficiëntie door middel van het toekomstige groene actieplan voor het mkb in te stellen;

35. is verheugd over de strategie voor sleuteltechnologieën waarbij de EU een groot concurrentievoordeel heeft en dit mogelijk kan vergroten gezien haar sterke onderzoeksbasis, maar is van mening dat grotere inspanningen nodig zijn wat betreft het benutten van de resultaten, om dit verwachte concurrentievoordeel te concretiseren; ondersteunt de voorgestelde acties ter verbetering van de coördinatie en de synergieën tussen beleidsmaatregelen en instrumenten, waaronder Horizon 2020, de EIB, de structuurfondsen en andere publieke en private fondsen van de EU; is verheugd over initiatieven ter versterking van clusterspecifieke acties in verband met sleuteltechnologieën en grotere transregionale samenwerking; verzoekt de Commissie het creëren van gesloten verkoopcircuits voor individuele consortia of individuele ondernemingen te vermijden; merkt op dat de financiering van onderzoeksinfrastructuur ten goede moet komen aan en gebruikt moet kunnen worden door zo veel mogelijk actoren;

36. verzoekt de Commissie tot het ontwikkelen van communicatienetwerken naar het voorbeeld van de Smart Cities door samenwerking tussen regio's en steden te bevorderen waarbij gebieden ontstaan voor een gemeenschappelijk beheer van diensten en de efficiënte productie en consumptie van energie, en waarbij, om een voorbeeld te noemen, de energetische herwaardering de constructie bevordert van gebouwen met een groot technologisch potentieel en een laag energieverbruik;

37. constateert dat de onderzoeks- en innovatieprogramma's van de Commissie overwegend gericht zijn op 'technology push'; is van mening dat er een algemene behoefte is aan versterking van maatregelen en activiteiten op basis van door de markt gedreven innovatie ('market pull'), die zich lenen om oplossingen effectief op de markt te brengen;

38. verzoekt de Commissie beleidsinstrumenten voor de aanbodzijde te koppelen aan beleidsinstrumenten voor de vraagzijde, door het oprichten van innovatiepartnerschappen (zoals die met betrekking tot „intelligente steden”, „actief ouder worden” en „grondstoffen”) en het ontwikkelen van „leidende markten”, die erop gericht zijn de acceptatie op de markt van nieuwe producten en diensten te bevorderen die tegemoet komen aan de vragen uit de samenleving;

39. verzoekt de Commissie een strategie te ontwikkelen waarmee Europa talent uit het buitenland kan aantrekken en tegelijkertijd relaties kan onderhouden met Europees toptalent in het buitenland; benadrukt dat het belangrijk is om in verbinding te staan met gemeenschappen van EU-emigranten en hen aan te moedigen hun kennis en hun connecties te gebruiken voor zakelijke kansen in de EU;

40. is van mening dat de aansporing van duurzame vormen van toerisme en van de consumptie van lokale producten een stimulans kan geven aan het herstel van landbouw- en artisanale activiteiten en aan de lokale verspreiding van micro-ondernemingen en een belangrijke economische springplank kan vormen die het economisch herstel kan helpen en tegelijkertijd ervoor kan zorgen dat het milieu goed wordt beheerd, dat cultuur en menselijke nederzettingen worden beschermd en dat erosie en landverschuiving worden voorkomen;

Woensdag 15 januari 2014

41. is van mening dat de sector van de biowetenschappen van strategisch belang is voor de Europese Unie vanwege zijn innovatiepotentieel, zijn positie in de Europese industriële productie, zijn inbreng in termen van directe en indirecte banen en zijn exportpotentieel;

42. is van oordeel dat de EU met het oog op de ontwikkeling van haar industriebeleid politieke keuzes moet maken en haar inspanningen moet richten op strategische sectoren die op de maatschappelijke uitdagingen inspelen door op de Europese knowhow te steunen; moedigt zo de Europese Commissie aan om een strategische agenda op te stellen voor de Europese biowetenschappelijke industrie, zoals vermeld in haar mededeling getiteld „Een sterkere Europese industrie om bij te dragen tot groei en economisch herstel — Actualisering van de mededeling over het industriebeleid”;

Voltooiing van de interne markt en openstelling van de externe markten voor de RISE-strategie

43. benadrukt dat de Europese interne markt een centrale rol speelt als thuismarkt voor de Europese industrie en dat er een strategie voor de interne markt moet worden ontwikkeld die vraaggestuurde innovatie bevordert, om de acceptatie van nieuwe technologieën te bevorderen en daarmee het creëren van nieuwe markten, bedrijfsmodellen en bedrijfssectoren te ondersteunen; onderstreept dat dit met name van groot belang is als het gaat om de marktintroductie van de resultaten van O&O; benadrukt dat voorspelbare regels en normen op de interne markt — en de doeltreffende toepassing daarvan in de lidstaten — ertoe bijdragen bedrijven degelijke vooruitzichten te verschaffen; verzoekt de Commissie en de lidstaten om de eengemaakte markt voor goederen, energie, telecommunicatie, vervoer en groene producten (zoals door de Commissie in haar initiatief uiteengezet) en voor durfkapitaal zo snel mogelijk te voltooien en het vrije verkeer van onderzoekers, wetenschappelijke kennis en technologie te waarborgen; wijst erop dat het niet voltooien van de interne markt een obstakel vormt voor groei en verzoekt de Commissie om onderzoek naar de impact van de crisis op de interne markt te doen en de kostenverschillen in de EU aan te pakken die voor Europese bedrijven tot een concurrentienadeel ten opzichte van hun concurrenten uit derde landen kunnen leiden; waarschuwt voor het gevaar van concurrentievervalsing tussen de lidstaten als gevolg van de versnippering van de interne markt; vraagt dat de Europese Unie haar samenwerking op het gebied van arbeidsrecht en belastingvoordelen versterkt; dringt er bij de Commissie op aan het gebruik van het ‘Made in Europe’-merk te stimuleren, om de positie van de interne markt en van producten uit Europa te versterken;

44. is verheugd over het voornemen van de Commissie om een horizontaal actieplan te ontwikkelen om de vraag naar innovatieve goederen en diensten te stimuleren; verzoekt de Commissie te volharden in het onderzoek naar de levenscyclus van producten, van grondstoffen tot recycling, teneinde vorderingen te maken bij de invoering van efficiëntiebenchmarks voor producten, waarbij rekening wordt gehouden met de kosteneffectiviteit en het innovatiepotentieel;

45. benadrukt dat overheidsopdrachten een drijvende kracht achter innovatie moeten zijn; herinnert eraan dat overheidsopdrachten integrerend deel uitmaken van het industriebeleid van onze handelspartners; is van mening dat de richtsnoeren voor staatssteun het concurrentievermogen van onze industrie ook moeten versterken door goede praktijken en voorbeelden van onze handelspartners over te nemen, de Europese samenwerking te bevorderen en open te staan voor beleidsmaatregelen die innovatie stimuleren; is van mening dat normalisatie en het toekennen van een milieukeurmerk alsook maatschappelijk verantwoord ondernemen, ook met betrekking tot geïmporteerde goederen, een belangrijke rol spelen bij de bevordering van de acceptatie van nieuwe technologieën; roept de Commissie op prioriteit te geven aan activiteiten ter ondersteuning van normalisatie en interoperabiliteit voor nieuwe opkomende producten, diensten en technologieën, als pijler onder de Europese interne concurrentie en kansen op internationaal handelsgebied;

46. onderkent dat markttoezicht een cruciale pijler is voor het waarborgen van de veiligheid en kwaliteit van producten binnen de interne markt; is ingenomen met het door de Commissie voorgestelde wetgevingspakket betreffende productveiligheid en markttoezicht, waarbij wordt benadrukt welk belang de oorsprongsvermelding kan hebben, niet alleen voor consumenten, maar ook met het oog op een transparanter beleid voor binnenlandse en buitenlandse handel; verzoekt de Commissie de kracht en de efficiëntie van internet te gebruiken bij haar werk met betrekking tot het markttoezicht en mensen de mogelijkheid te geven deel te nemen door gegronde feedback over producten te verschaffen; benadrukt tevens het belang van goed functionerende consumentenbescherming in de Unie;

47. benadrukt dat de voltooiing van de interne digitale markt een belangrijk onderdeel van de industriestrategie van de EU is; benadrukt nogmaals het belang van het digitaliseren van de interne markt en het ontwikkelen van e-handel binnen de interne markt voor het mkb; is van mening dat de digitale markt voor nieuwe informatietechnologieën een mogelijkheid voor industriële ontwikkeling vormt die nog ten volle benut moet worden en waarvoor Europa de nodige kennis in huis heeft; onderstreept de dwingende noodzaak het normalisatiebeleid van de EU inzake ICT af te stemmen op de markt- en beleidsontwikkelingen, met als doel de Europese beleidsdoelstellingen te verwezenlijken waarbij interoperabiliteit essentieel is, zoals elektronisch zakendoen, e-handel, e-freight en intelligente vervoerssystemen (ITS), enz.;

Woensdag 15 januari 2014

48. benadrukt dat de voltooiing van de interne digitale markt een belangrijk onderdeel zou moeten zijn van de industriestrategie van de EU; benadrukt dat voor online- en offlinemarkten een vergelijkbaar regelgevend kader van toepassing moet zijn, teneinde eerlijke concurrentie te garanderen en de consument te beschermen;
49. staat achter de erkenning door de Europese Commissie van een sectorale economische definitie voor de geavanceerde culturele en creatieve sectoren, waarmee de bovenste segmenten van verschillende markten van producten en diensten horizontaal worden bestreken en waarbij wordt uitgegaan van specifieke kenmerken als de inbreng van culturele en creatieve aspecten, de uitstraling van het product, de intellectuele eigendom, de productiekwaliteit, ontwerp en innovatie, marketing en de communicatie naar de consument; verzoekt de Commissie de specifieke aard te erkennen van de meest hoogstaande vakgebieden binnen de Europese industrie, die een groot aantal banen scheppen in Europa en aan de volgende vier criteria voldoen: creativiteit, perfectie, knowhow en scholing gedurende de gehele carrière;
50. is verheugd over het voornemen van de Europese Commissie om het concurrentievermogen van de sector kwaliteitsproducten, die goed is voor 3 % van het bbp van de Europese Unie en meer dan 1,5 miljoen directe en indirecte banen genereert, te ondersteunen, en vraagt haar maatregelen uit te voeren om mogelijke tekorten aan vaardigheden in deze sector aan te pakken, teneinde specifiek Europese productiemethoden en kennis te beschermen;
51. stelt vast dat de Europese ijzer- en staalindustrie 50 % van haar capaciteit gebruikt en dat de Europese staalproductie sinds 2008 met 25 % is gedaald;
52. stelt vast dat de Europese automobielsector, die in 2007 nog zestien miljoen auto's produceerde, in 2013 een productie van nog geen twaalf miljoen auto's zal hebben gerealiseerd;
53. is van mening dat gezien de huidige economische en sociale crisis, publieke en particuliere investeringen een cruciaal element zijn van een brede strategie voor duurzame groei; steunt in dit verband de algehele hervorming van de regeling voor overheidssteun door de toepassing van een meer sociale en economische benadering en een grotere flexibiliteit van de mededingingsregels zoals opgenomen in de artikelen 101 en 102 VWEU; wijst nogmaals op het belang om meer aandacht aan de kwaliteit en de doeltreffendheid van overheidsuitgaven te besteden;
54. benadrukt dat binnen het industriebeleid de instrumenten van het concurrentiebeleid ten volle moeten worden benut om een eerlijk speelveld te creëren en concurrerende markten tot stand te brengen;
55. vraagt de Commissie te bepalen in hoeverre de weigering van een mondiaal opererend consortium om een onderdeel dat het besloten heeft te sluiten, over te dragen aan een andere potentiële opkopende groep, of aan een overheidsentiteit voor een tijdelijke publieke overname, in overeenstemming is met het Europese mededingingsrecht;
56. neemt kennis van het onderzoek van de Commissie naar de hervorming van de interne markt voor industriële producten; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat deze normen verenigbaar zijn met de markt;
57. erkent het streven van de Commissie naar slimme regelgeving die erop is gericht de lasten voor de industrie te verminderen zonder de doeltreffendheid van de wetgeving te ondermijnen, en waartoe onder meer effectbeoordelingen, concurrentievermogenstests, geschiktheidscontroles ('fitness checks') en de kmo-test behoren, met name wat micro-ondernemingen en kmo's betreft, en erkent de noodzaak van een bestendige regelgeving ter bevordering van investeringen; is ervan overtuigd dat administratieve lasten en tegenstrijdige beleidsmaatregelen vaak een belemmering vormen voor het concurrentievermogen van industrieondernemingen en meent dat de inspanningen om dergelijke lasten te verminderen hoog op de politieke agenda moeten staan, en kijkt uit naar desbetreffende voorstellen van de Commissie die vergezeld gaan van concrete doelstellingen; spreekt zich uit voor samenhang in de wetgeving, een transversale regelgevingsaanpak, de vaststelling van prioriteiten en betere concurrentievermogenstests die een verplicht en integraal onderdeel van de richtsnoeren voor effectbeoordelingen moeten vormen; verzoekt de lidstaten de kmo-test en de betere concurrentievermogenstests ook op nationaal niveau toe te passen; is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om de cumulatieve effecten van de wetgeving in de staalsector te beoordelen en verzoekt de Commissie de onderzoeksmethode verder uit te werken en de andere sectoren aan te wijzen die van een dergelijke aanpak zouden kunnen profiteren;
58. dringt erop aan de mogelijkheden van kennisgevingsprocedure 98/34/EG ruimer te benutten, en vraagt de lidstaten om bij de effectbeoordelingen die zij in het kader van de ontwikkeling van nationale wetgeving opmaken ook altijd specifiek naar het aspect concurrentievermogen te kijken, in het bredere kader van de „internemarkttest” waarop is aangedrongen in de resolutie van het Parlement van 7 februari 2013, die ook aanbevelingen aan de Commissie bevat met betrekking tot de governance van de interne markt;

Woensdag 15 januari 2014

59. roept op tot een snelle implementatie van de Small Business Act om het Europese mkb te ondersteunen; wijst op het belang van het Enterprise Europe Network voor de ondersteuning van het mkb bij grensoverschrijdende EU-handel; benadrukt dat kleine bedrijven moeten worden ondersteund en dat hulp moet worden geboden voor de ontwikkeling van kleine ondernemingen tot middelgrote en van kmo's tot grotere spelers, teneinde hun wereldwijde concurrentievermogen te verhogen; wijst erop dat het economisch van voordeel is wanneer ook samenwerkingsverbanden tussen bedrijven in sommige sectoren, zoals de defensie-industrie, worden opgezet om schaalvoordelen te bereiken en industriële projecten gezamenlijk uit te voeren;
60. beschouwt betere, goedkopere en snellere toegang van kmo's tot antidumpingprocedures als essentieel voor een doeltreffendere bescherming van kmo's tegen oneerlijke praktijken van handelspartners; verzoekt de EU hiermee rekening te houden bij de hervorming van haar handelsbeschermingsinstrumenten;
61. vraagt de EU haar industriële productie te valoriseren door precieuzere informatie te verstrekken aan de consumenten, door de vermelding van de herkomst van de producten van de Unie en de producten die zijn ingevoerd uit derde landen, verplicht te stellen en door de geografische aanduidingen van Europese levensmiddelen in derde land en te laten naleven;
62. herinnert eraan dat de technologische ontwikkeling een gevoelige en fragiele sector is; is van mening dat intellectuele-eigendomsrechten (IER's) een essentieel onderdeel van een kenniseconomie en een goed industriebeleid zijn en dat zij innovatie en onderzoek kunnen bevorderen en de Europese industrie kunnen versterken; is in dit verband ingenomen met de ontwikkeling van een Europees eenheidsoctrooi en dringt er bij de lidstaten aan het eenheidsoctrooi onverwijld in te voeren; is van mening dat het proces dat heeft geleid tot de ontwikkeling van het eenheidsoctrooi moet worden opgenomen in de goede praktijken inzake het versterken van de integratie van de industrie en de interne markt; is bezorgd over het feit dat de huidige IER-regelgeving vaak niet voldoet aan de eis van de bevordering van innovatie; is van mening dat meer transparantie en innovatieve beheers- en licentiepraktijken snellere marktoplossingen kunnen opleveren; is ingenomen met het werk dat de Commissie in dit kader geïnitieerd heeft; vraagt de Commissie en de lidstaten om ook de bescherming van de intellectuele-eigendomsrechten te vergroten, met name om namaak en industriële spionage tegen te gaan; benadrukt dat er nieuwe bestuursstructuren en fora voor de bescherming van IER op internationaal niveau nodig zijn; dringt er bij de Europese Commissie op aan om op Europees niveau een strategie voor de bescherming van het beroepsgeheim in te stellen;
63. benadrukt het belang van het toezicht op de naleving van IER in de fysieke en digitale omgevingen voor de groei en werkgelegenheid in de Europese industrieën; is in dit verband ingenomen met de lopende herziening van het merkenstelsel van de EU, dat in potentie de bescherming van merken online, offline en binnen de gehele interne markt kan versterken;
64. steunt de huidige hervorming van het systeem van het merkenrecht die merken beter beschermt, online, offline en in de gehele interne markt en in het kader van de internationale handel;
65. is ingenomen met de erkenning van het probleem van octrooiclusters en octrooihinderlagen; ondersteunt de wijziging van het regelgevingssysteem ter bevordering van concurrentiebevorderende onderlinge licentieverlening of octrooioplossingen;
66. verzoekt de Commissie voorstellen te doen voor wetgeving die het voor Europese bedrijven mogelijk maakt in de EU generieke en biosimilaire geneesmiddelen te produceren tijdens de periode volgend op het aflopen van de octrooibescherming, waarin het aanvullend beschermingscertificaat (SPC) van toepassing is, zodat men voorbereidingen kan treffen om het middel onmiddellijk na het aflopen van het SPC op de markt te brengen of naar landen te exporteren waar geen octrooi of SPC van toepassing is; is van mening dat dergelijke bepalingen ertoe kunnen bijdragen dat het verplaatsen van de productie wordt voorkomen en werkgelegenheid in de EU wordt geschapen en tevens dat een eerlijk speelveld wordt gecreëerd tussen Europese ondernemingen en hun concurrenten in derde landen;
67. onderstreept dat de externe betrekkingen verder gaan dan de in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) ondertekende overeenkomsten en dat de EU en de lidstaten bij de uitwerking van de externe dimensie van het industriebeleid gemeenschappelijke standpunten moeten vastleggen om op internationaal niveau gelijke voorwaarden te garanderen;
68. wijst erop dat de Vice-voorzitter van de Commissie/de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid zich er in hun gezamenlijke mededeling van 7 februari 2013 getiteld „Strategie inzake cyberbeveiliging van de Europese Unie: Een open, veilige en beveiligde cyberspace”⁽¹⁾ op toeleggen industriële en technologische voorzieningen voor cyberbeveiliging te ontwikkelen en te bevorderen;

⁽¹⁾ JOIN(2013)0001 van 7.2.2013.

Woensdag 15 januari 2014

69. benadrukt de noodzaak om het concurrentievermogen van Europese bedrijven op de wereldmarkt te verbeteren; wijst op het belang van een handelsstrategie van de EU; vraagt de Commissie om haar handelsbeleid in het licht van de toegenomen concurrentie van de handelspartners van de EU te herzien teneinde te waarborgen dat het handels- en mededingingsbeleid van de Unie op de doelstellingen van het Europees industriebeleid wordt afgestemd en het innovatie- en concurrentiepotentieel van het Europese bedrijfsleven niet ondermijnt; verzoekt de Commissie om, samen met de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger, een strategie te ontwikkelen voor het opnemen van adviescentra voor het mkb bij EU-missies; merkt op dat deze adviescentra zich rekenschap moeten geven van het werk van de Kamers van Koophandel en lering moeten trekken uit de ervaringen van de European Business Centers; vraagt de Commissie en de lidstaten om beter samen te werken in de begeleiding van Europese ondernemingen op buitenlandse markten; verzoekt hen bijzondere prioriteit te verlenen aan de voorzieningen ten behoeve van het mkb en de informatie voor het mkb te centraliseren door één loket in alle Europese gebieden op te richten; verzoekt de Commissie de verbeterde concurrentievermogenstest op te nemen in de effectbeoordeling van handelsovereenkomsten en de evaluatie van de cumulatieve effecten daarvan;

70. stelt vast dat de milieuverplichtingen die op de Europese industrie wegen, er in toenemende mate toe leiden dat Europese industriële buiten de Europese Unie investeren;

71. benadrukt het belang van sociale en milieunormen in bilaterale handelsovereenkomsten en multilaterale handelsbetrekkingen, om eerlijke en rechtvaardige handel en een wereldwijd gelijk speelveld te bewerkstelligen; verzoekt de Commissie bij de ondertekening van nieuwe of de herziening van bestaande handelsovereenkomsten te garanderen dat marktdeelnemers van binnen en buiten de EU aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen; wijst erop dat de EU concrete verstoringen die de belangen van de Europese industrie schaden, serieus moet aanpakken en dat zij het beginsel van wederkerige handelsbetrekkingen geleidelijk dient in te voeren, met name waar het gaat om de toegang tot de markten voor overheidsopdrachten, en haar reactievermogen dient te verbeteren om de openstelling van de markten te bevorderen;

72. herinnert de Commissie eraan dat het lage salarisniveau en de beperkte milieubescherming nog altijd zeer belangrijke factoren zijn in het kader van de internationale mededinging en dat dringend moet worden gestreefd naar een harmonisering van de desbetreffende normen op het niveau van de strengste toepasselijke normen, om ervoor te zorgen dat de Unie werkelijk kan worden geherindustrialiseerd; verzoekt de Commissie in dit verband er via onderhandelingen voor te zorgen dat bindende toezeggingen op het gebied van werknemersrechten en milieubescherming in de vrijhandelsakkoorden met derde landen worden opgenomen;

73. neemt kennis van het voorstel van de Commissie om de handelsbeschermingsinstrumenten, die belangrijke pijlers vormen van het industriële beleid, te moderniseren; spreekt de hoop uit dat deze modernisering de doeltreffendheid ervan verhoogt; verzoekt de Commissie daarom deze instrumenten niet af te zwakken, de jure noch de facto, maar deze in plaats daarvan te versterken opdat de Europese ondernemingen, ongeacht hun omvang, efficiënter en sneller beschermd kunnen worden tegen onrechtmatige of oneerlijke handelspraktijken;

74. benadrukt dat, telkens wanneer de omstandigheden zulks rechtvaardigen, gebruik moet worden gemaakt van handelsbeschermende instrumenten jegens landen die zich niet houden aan de internationale handelsregels of de met de EU gesloten vrijhandelsovereenkomsten; en vraagt dat de toegang van het mkb tot antidumpingprocedures vereenvoudigd wordt en sneller en goedkoper wordt gemaakt opdat deze bedrijven zich beter tegen oneerlijke praktijken kunnen beschermen;

75. wijst op het centrale belang van onderzoek en innovatie voor het concurrentievermogen van Europese bedrijven op de wereldmarkten en onderstreept dat Europese ondernemingen beter moeten leren anticiperen op de behoeften van derde markten teneinde te voldoen aan de internationale vraag;

76. is van mening dat de Unie zich met het oog op de opleving van haar industrie de instrumenten moet verschaffen om:

- een actiever antidumpingbeleid te voeren en onder meer met passende maatregelen te reageren op onrechtmatige exportsubsidies van sommige derde landen,
- een waarachtig wisselkoersbeleid in te voeren ter verdediging van de Europese handelsbelangen,
- te zorgen voor de toepassing van het beginsel van „eerlijke handel”, dat berust op wederzijdse naleving van sociale, ecologische en culturele normen en normen die betrekking hebben op de eerbiediging van de mensenrechten in het internationale handelsverkeer;

Woensdag 15 januari 2014

77. verzoekt de Commissie haar beoordeling van handelsovereenkomsten aanzienlijk te verbeteren, met name de door haar verrichte effectbeoordelingen, en wel door daarbij rekening te houden met het concurrentievermogen van de industriële sector, door evaluaties achteraf uit te voeren en door analyses te maken van het gecumuleerde effect van alle overeenkomsten die reeds zijn gesloten of waarover wordt onderhandeld; erkent het belang van de start van het trans-Atlantische handels- en investeringspartnerschap (TTIP) voor het behalen van de Europese doelstellingen op het gebied van herindustrialisering, groei en werkgelegenheid en meent dat dit partnerschap ertoe kan bijdragen de uitvoer van Europese industrieproducten te vereenvoudigen en op te voeren, het concurrentievermogen van de Europese industrie door een verhoging van de internationale productienormen te verbeteren, alsook de invoerkosten van grondstoffen en bewerkte materialen voor de verwerkende bedrijven te verlagen; pleit ervoor om in het TTIP net als in andere handelsovereenkomsten een hoofdstuk op te nemen over energiekwesties die mogelijk gevolgen hebben voor de interne markt; verzoekt de Commissie om, door middel van de afschaffing van douanerechten, de markttoegang met betrekking tot diensten en investeringen te verbeteren, de samenwerking op het gebied van regelgeving te versterken, voor betere regelgeving op het gebied van overheidsopdrachten te zorgen en de bescherming van de intellectuele eigendom te waarborgen en deze doelstellingen actief na te streven in het kader van het mededingingsbeleid en ten aanzien van energie en grondstoffen; onderstreept dat de regelgeving moet worden gestroomlijnd en de regeldruk en de administratieve lasten moeten worden teruggedrongen, zoals beoogd met het TTIP, dat ten uitvoer moet worden gelegd met strikte inachtneming en bescherming van strenge sociale en milieunormen en de rechten van werknemers; onderstreept dat de uiteindelijke totstandkoming van het TTIP de mogelijkheid zal creëren van een brede economische ruimte, die vervolgens de betrekkingen van de EU kan versterken en een impuls kan geven aan de groei van directe buitenlandse investeringen in de EU;

78. verzoekt de Commissie het voorbeeld van de VS te bestuderen, waar vakbonden handelsklachten kunnen indienen, aangezien handelsverstoringen negatieve gevolgen voor de industrie en dus ook voor werknemers kunnen hebben, en verzoekt haar soortgelijke maatregelen voor de EU voor te stellen;

79. benadrukt het feit dat de keten van de industriële waardeschepping in Europa door toekomstige handelsverdragen, investeringsakkoorden en akkoorden over de intellectuele eigendom moet worden versterkt en dat daarom al in het mandaat een strategische oriëntatie in die zin moet worden opgenomen;

80. verzoekt de Commissie een Europese exportstrategie te ontwikkelen voor technologieën die efficiënt gebruikmaken van hulpbronnen en energie en voor daarmee samenhangende diensten, hetgeen onder andere diplomatie op het gebied van normalisatie inhoudt, om te zorgen dat Europese normen wereldwijd bevorderd worden;

81. wijst erop dat normen en technische regelgeving van cruciaal belang zijn om te waarborgen dat de EU voorop loopt in innovatieve sectoren, waaronder groene technologie; verzoekt de Commissie derhalve het vermogen van de EU te versterken om normen en internationale technische regels vast te stellen in innovatieve sectoren; dringt er verder op aan dat de Commissie de samenwerking met belangrijke derde landen verbetert — waaronder de opkomende landen — teneinde gezamenlijke normen en technische regels te kunnen vaststellen;

Financiering van de wederopleving van de industrie

82. erkent de beperkingen bij het verstrekken van leningen door banken en de negatieve gevolgen daarvan, met name voor het mkb; betreurt het dat deze blokkering ook van invloed is op de financieringsinstrumenten die de EU beschikbaar stelt en is van mening dat de Commissie de voor het beheer van die instrumenten verantwoordelijke financiële intermediairs dient te verzoeken om jaarverslagen in te dienen; is ingenomen met het Groenboek van de Commissie over financiering op lange termijn; benadrukt dat de robuustheid en de geloofwaardigheid van het Europese bankwezen moeten worden versterkt via Bazel III, een bankenunie en het ESM; benadrukt echter dat het van belang is dat de internationale partners van de EU de regels van Bazel III eveneens ten uitvoer leggen; wijst erop dat industriële investeringen traag verlopen; vraagt de Commissie en de lidstaten om het wetgevings- en het financieel kader te verbeteren om dit duidelijker en voorspelbaarder te maken, teneinde industriële investeringen aan te moedigen;

83. is van mening dat er naar nieuwe alternatieve en creatieve financieringsmogelijkheden moet worden gezocht, in het bijzonder wat betreft particuliere en aandelenfinanciering; merkt op dat het bevorderen van financiële kennis in dit verband ook een belangrijke rol speelt en dat deze kennis op school moet worden onderricht;

84. benadrukt het belang van financieringsmiddelen voor start-ups en kmo's zodat ondernemers over de middelen beschikken om innovatieve ideeën naar de markt te brengen;

Woensdag 15 januari 2014

85. is ingenomen met het initiatief van de Commissie om samen met de EIB gezamenlijke financiële instrumenten uit te werken en neemt nota van de door de Europese Raad tijdens zijn bijeenkomst van juni 2013 uitgesproken steun voor dit initiatief; is eveneens ingenomen met het feit dat de Commissie en de EIB voornemens waren de Europese Raad nog voor zijn bijeenkomst in oktober 2013 een uitvoerig verslag over de toepassing ervan voor te leggen met daarin kwantitatieve doelstellingen, instrumenten en een tijdschema;

86. verzoekt de Raad om onverwijld en in overleg met de Commissie en de EIB de parameters voor het ontwerp van zulke instrumenten vast te leggen om zo een aanzienlijk hefboomeffect te verwezenlijken; benadrukt dat die instrumenten vóór eind 2013 in werking dienen te treden;

87. is verheugd over de kapitaalverhoging van de EIB en de onlangs gepubliceerde richtsnoeren voor leningen, die gekoppeld zullen zijn aan een nieuwe emissieprestatienorm van 550 gram CO₂ per kilowattuur (g/kWh); is van mening dat de EIB kan meewerken aan een oplossing voor de door de versnippering van de financiële markten in de EU veroorzaakte problemen; verzoekt de EIB de ontwikkeling van nieuwe, op de behoeften van de industrie afgestemde kredietmodellen te blijven onderzoeken; roept de EIB op uitvoering te geven aan zijn plan om de kredietverstrekking in de EU tussen 2013 en 2015 met meer dan 50 % op te voeren;

88. wijst erop dat het subsidiariteitsbeginsel ertoe heeft geleid dat het fiscaal beleid in Europa zeer uiteenlopend is en dat er verschillende stelsels voor leningen en subsidies bestaan;

89. verzoekt de Commissie te onderzoeken op welke wijze de markt voor effecten op onderpand van activa, alsook alternatieve financieringsvormen met toereikend prudentieel toezicht kunnen worden ingezet om de financiering van het mkb te vergemakkelijken; wijst op de rol die zakenbanken en infrastructuurbanken kunnen spelen bij het investeren in door banken uitgegeven gestructureerde gedekte obligaties, waarbij deze investeringen worden gecombineerd met hogere doelstellingen inzake kredietverlening aan het mkb; is ingenomen met het voorstel voor privaat-private kredietpartnerschappen, waarin een verzekeraar en een bank samenwerken om korte- en langetermijnleningen te verstrekken;

90. is van mening dat het belangrijk is nieuwe innovatieve financieringsmodellen voor het mkb te bevorderen, met name voor kmo's met een groot groeipotentieel; wijst op de sterke opkomst van initiatieven op het gebied van crowdfunding in Europa en op de financiële en niet-financiële voordelen van deze wijze van financiering voor kmo's en ondernemers, zoals het verwerven van middelen voor startende ondernemingen, productvalidatie, klantenfeedback, en een stabiele en stevige aandeelhoudersstructuur; verzoekt de Commissie om met een mededeling over crowdfunding te komen; verzoekt de Commissie een doeltreffend regelgevingskader voor crowdfunding te ontwikkelen op basis van een bovengrens van één miljoen EUR per project, waarbinnen ook oog is voor vraagstukken inzake de bescherming van investeerders die zich hierbij voordoen; roept de Commissie op te overwegen om op beperkte schaal middelen vrij te maken voor diensten op het gebied van crowdfunding, zoals dit reeds door sommige lidstaten is gedaan;

91. verzoekt de Commissie de totstandbrenging van lokale obligatiemarkten voor het mkb te ondersteunen teneinde adequate langetermijnfinanciering te verstrekken, in het bijzonder in regio's met kredietschaarste; is van mening dat lokale obligatiemarkten zoals de Beurs van Stuttgart als potentieel model kunnen dienen;

92. verzoekt de Commissie de ontwikkeling van nationale investeringsbanken voor het mkb te ondersteunen en bestaande investeringsbanken in staat te stellen hun activiteiten uit te breiden in andere lidstaten en bij te dragen tot de financiering van projecten buiten hun grondgebied, door desbetreffende richtsnoeren uit te werken, teneinde het hoofd te kunnen bieden aan het wijdverspreide fenomeen van kredietschaarste;

93. is van mening dat betalingsachterstanden een bron van instabiliteit en verlies van concurrentievermogen zijn voor ondernemingen en met name het mkb; prijst de lidstaten die de richtlijn betalingsachterstand volledig ten uitvoer hebben gelegd en roept op tot de volledige tenuitvoerlegging van deze richtlijn in de gehele EU; is van mening dat de Europese financiële steun en instrumenten te lijden hebben van een gebrek aan naamsbekendheid bij economische actoren, en met name bij het mkb; pleit ervoor dat in alle Europese gebieden één loket wordt opgericht om de informatie over de mogelijkheden van Europese financieringen voor het mkb te centraliseren; onderstreept de noodzaak om intermediaire netwerken van ondernemersverenigingen zonder winst oogmerk uit te rollen voor de oprichting, ondersteuning en begeleiding van en leningen aan mkb-bedrijven, teneinde het ondernemerschap te ontwikkelen;

94. is van mening dat oneerlijke belastingconcurrentie tussen de lidstaten niet bijdraagt aan de ontwikkeling van een sterk Europees industriebeleid;

Woensdag 15 januari 2014

95. spreekt zijn steun uit voor een intensievere coördinatie van de vennootschapsbelastingstelsels in de EU door vaststelling van uniforme belastinggrondslagen;

96. vraagt de Commissie om een alomvattende studie naar de essentiële factoren van het niet-prijsgelaten concurrentievermogen van de industriële activiteiten die op het grondgebied van de Europese Unie worden verricht (leveringstermijn, octrooi, kwaliteit van de producten, klantenservice, kwaliteit van de vervoers-, energie- en digitale netwerken enz.) door ze regelmatig te vergelijken met die van andere regio's in de wereld; vraagt dat de Commissie een permanente analyse uitvoert van het onderzoek naar het macro-economische concurrentievermogen van de Europese Unie, met name wat betreft de vervoers-, energie- en digitale netwerken, met de onderzoeken naar de langetermijnfinanciering van nieuwe of te vernieuwen infrastructuur, die nodig zijn om ervoor te zorgen dat de Europese Unie continu concurrerend blijft;

97. benadrukt het belang van durfkapitaal en netwerken van business angels, met name voor vrouwen; dringt aan op een snelle invoering van het online portaal voor vrouwelijke ondernemers; is ingenomen met de EU-steun voor het ontwikkelen van netwerken van business angels en kweekvijvers; is in het bijzonder ingenomen met de inrichting van een eigenvermogensfaciliteit in het kader van Horizon 2020 en COSME om de groei, in kwantiteit en kwaliteit, van de verstrekking van durfkapitaal te ondersteunen; is van mening dat het Europees Investeringsfonds een cruciale rol moet spelen bij de ontwikkeling van markten voor durfkapitaal, in het bijzonder voor de invoering van nieuwe technologieën; is van mening dat het fiscaal onderscheid tussen aandelenvermogen en schuld moet worden opgeheven;

98. dringt er bij de Commissie op aan onderzoek te doen naar de multipliereffecten van toonaangevende ondernemingen (leading competence units) met betrekking tot hun macro-economische productie-, waarde- en werkgelegenheidsnetwerken; is van mening dat toonaangevende ondernemingen niet per definitie vanwege hun omvang als zodanig worden gedefinieerd, maar dat zij aan een aantal criteria voldoen, zoals het feit dat ze internationaal georiënteerd zijn, een bepaald minimumaandeel op de binnenlandse en mondiale markt hebben, intensieve O&O-activiteiten ontplooiën en binnen een groot netwerk samenwerken met andere ondernemingen; is van mening dat een dergelijk onderzoek met name de nauwe samenhang tussen industriële ondernemingen en kmo's kan aantonen en zodoende een aantal stereotiepe denkbelden met betrekking tot de verwerkende industriële basis kan ontkrachten;

Vaardigheden verwerven en arbeidskrachten aantrekken voor een wederopleving van de industrie

99. merkt op dat sinds het begin van de crisis ruw geschat 5 500 Europese industriële ondernemingen zijn geherstructureerd, waarbij ongeveer 2,7 miljoen banen zijn geschrapt;

100. benadrukt dat de RISE-strategie kansen biedt voor stabiele werkgelegenheid met goede banen en fatsoenlijke lonen; benadrukt dat een partnerschap met belanghebbenden, met name sociale partners, Kamers van Koophandel en jongerenorganisaties, essentieel is in de context van de integratie van jongeren in de beroepsbevolking; roept de Commissie en de lidstaten op de sociale dialoog ook in de branches en de bedrijven te versterken; is van mening dat het van groot belang zou zijn als de sociale partners steeds in een zo vroeg mogelijk stadium bij wetgevingsprocedures betrokken zouden worden; verzoekt de Commissie tevens de rol van de sociale partners op haar niveau te bevorderen, en daarbij rekening te houden met de verschillen tussen de nationale stelsels; verzoekt de sociale partners de dialoog op het niveau van de Unie waar mogelijk op gang te brengen;

101. merkt op dat de RISE-strategie vraagt om meer en betere toegang tot scholing, een leven lang leren, op de toekomst afgestemde beroepsopleidingen en universitair onderwijs, een sterke nadruk op de terreinen exacte wetenschappen, technologie, ingenieurswetenschappen en wiskunde, met name voor vrouwen, alsook steun voor ondernemerschap; pleit ervoor dergelijke vakken op te nemen in leerplannen in het onderwijs; spreekt zich uit voor de ontwikkeling van duale opleidingen en leerlingplaatsen en een passend sociaal vangnet in combinatie met beleid voor tweedekansonderwijs; meent in dit verband dat EU-programma's en -instrumenten, zoals Horizon 2020 en het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), een belangrijke rol moeten spelen;

102. Is van mening dat de steun aan gekwalificeerd personeel een groot voordeel is voor Europa en een belangrijke motor voor de ontwikkeling van investeringen in O&O; vraagt om speciale aandacht voor steun aan onderwijs met als doel de oprichting van academische onderzoekscentra die tot de beste ter wereld behoren;

103. is van mening dat innovatie op de werkvloer, de ontwikkeling van vaardigheden, creatieve en zelfstandige werknemers en teamwork belangrijke troeven zijn op het gebied van zowel de sociale als de economische prestaties van bedrijven; beklemtoont dat de democratisering op de werkvloer, met inbegrip van de actieve participatie van werknemersvertegenwoordigers en vakbonden, moet worden uitgebreid; roept de betrokken lidstaten en regionale organen op een kader voor permanente opleiding tot stand te brengen, in de vorm van een individueel recht op opleiding of

Woensdag 15 januari 2014

andere regelingen, teneinde ervoor te zorgen dat de beschikbare pool van geschoolde arbeidskrachten blijft meegroeien met de vraag in de sector en blijft aansluiten op een nieuwe markt of, in het geval van ontslagen, inzetbaar is in een andere tak van industrie; merkt op dat werkgevers en werknemers een gedeelde verantwoordelijkheid hebben wat betreft een leven lang leren; merkt bovendien op dat informatie en raadpleging van werknemers een grondrecht is dat is vastgelegd in het Verdrag;

104. verzoekt de Commissie om in nauwe samenwerking met de lidstaten en de betrokken sectorale sociale partners middellange- en langetermijnprognoses op te stellen voor de vaardigheden die de arbeidsmarkt vereist, met name door het instellen van Europese raden voor vaardigheden voor de industriële sector;

105. verzoekt de lidstaten lacunes in e-vaardigheden aan te pakken op alle onderwijsniveaus en door middel van een leven lang leren, aangezien ontwikkelingen op ICT-vlak op de lange termijn een grote invloed kunnen hebben op opkomende industrieën op het gebied van bijvoorbeeld energie-efficiëntie, milieuplanning, veiligheidsdoelstellingen en andere communicatiemogelijkheden, zoals efficiënte en intelligente vervoerssystemen en communicatiesystemen voor de communicatie tussen personen, tussen personen en machines en van machine tot machine;

106. benadrukt dat goede vaardigheden op het gebied van ingenieurswetenschappen en informatietechnologie de veerkracht op de arbeidsmarkt verhogen; verzoekt de lidstaten met steun van de Commissie te overwegen nationale doelstellingen vast te stellen om het aantal studenten dat een bètastudie volgt, te verhogen; is van mening dat de instelling van nationale, regionale en Europese platforms voor bèta-opleidingen ten behoeve van de uitwisseling van beste praktijken tussen regio's, universiteiten en de industrie bevorderlijk kan zijn voor de vaststelling van doelstellingen met betrekking tot bèta-opleidingen; is voorts van mening dat Europese platforms, indien deze worden opgericht, een belangrijke rol kunnen vervullen door te zorgen voor coördinatie en samenwerking tussen de nationale platforms op Europees niveau; benadrukt dat in dit verband basisvaardigheden op het gebied van ICT ook moeten worden bevorderd op scholen en in het beroepsonderwijs;

107. verzoekt de Commissie en de lidstaten het Amerikaanse model voor de instelling van „College-to-Career“-fondsen (C2C-fondsen) in overweging te nemen om partnerschappen tussen de industrie en universiteiten te vormen teneinde jongeren op te leiden voor banen in opkomende industrieën; wijst op de plannen voor de instelling van „University Technical Colleges“ met de partners van de industrie, zoals ook in het Verenigd Koninkrijk wordt besproken;

108. benadrukt het belang van de versterking van vrijwillige mobiliteit onder jongeren, door de bevordering van Erasmus voor iedereen en het wegnemen van de bestaande belemmeringen voor grensoverschrijdende leerlingplaatsen en stages, en door de versterking van de mogelijkheid om in de hele EU pensioenrechten en werknemers- en socialebeschermingsrechten te behouden; benadrukt dat met name het programma „Erasmus voor jonge ondernemers“ aanzienlijk moet worden uitgebreid;

109. pleit voor de aanwending van alle beschikbare financiële en normatieve middelen ter bevordering van de verplaatsing van economische activiteiten, en vraagt om de oprichting van informatiecentra om de ondernemers bewust te maken van de voordelen van het in stand houden of het verplaatsen van hun activiteiten in Europa, gezien het feit dat korte toeleveringsketens ertoe kunnen leiden dat producten lokaal betrokken worden en dat de productiesector efficiënter wordt, waarbij plaatselijke werkgelegenheid wordt gecreëerd; stelt voor om EURES zo efficiënt mogelijk in te zetten om de deskundigheid van de jonge werkzoekende Europeanen te benutten; roept de lidstaten op de dienstenrichtlijn doeltreffender ten uitvoer te leggen en de sociale dumping te beëindigen;

110. benadrukt dat onderwijs een basisvereiste is en voor iedereen, van de laagste kwalificaties tot het hoger onderwijs, toegankelijk moet zijn;

111. benadrukt dat het aantal vroegtijdige schoolverlaters moet worden teruggedrongen en dat schoolverlaters mogelijkheden voor opleidingsplaatsen nodig hebben, zoals bij de Oostenrijkse „opleidingsgarantie“ het geval is;

112. is ingenomen met de besluiten om de jongerengarantie in te voeren, alsook met de daaraan verbonden ambities en de bereidheid van de lidstaten om financiële middelen uit te trekken om de jeugdwerkloosheid aan te pakken; is ingenomen met de bevordering van de alliantie voor leerlingplaatsen; benadrukt dat in een aantal lidstaten de leerlingplaatsen nog onvoldoende geïntegreerd zijn in het werkgelegenheidsbeleid; verzoekt de Commissie gemeenschappelijke sociale investeringsindicatoren te ontwikkelen, met name betreffende jeugdwerkloosheid; roept de industrie op een actieve rol te spelen in het ten uitvoer leggen van de jongerengarantie op nationaal niveau en jongeren zoveel mogelijk hoogwaardige werkgelegenheid of stages aan te bieden en hoogwaardige stages met fatsoenlijke lonen te creëren; roept de lidstaten op leerlingstelsels met behulp van een verscheidenheid van maatregelen aantrekkelijker te maken;

Woensdag 15 januari 2014

113. benadrukt dat de arbeidsmarkt van lidstaten met een sterk beroepsopleidingsstelsel tijdens de crisis relatief gezond is gebleven; nodigt alle lidstaten uit om samen met de sociale partners en andere betrokken belanghebbenden, zoals kamers, dergelijke stelsels te onderzoeken en in te voeren; wijst op de uitdaging om het Europees systeem voor overdracht van leerresultaten voor beroepsopleiding (ECVET) en het Europees systeem voor de overdracht van studiepunten (ECTS) beter op elkaar te doen aansluiten; benadrukt verder dat de verschillende nationale beroepsopleidingsstelsels met elkaar vergeleken moeten kunnen worden en beter op elkaar moeten aansluiten om de arbeidsmobiliteit van deze beroepsgroepen te verbeteren;

114. wijst erop dat de scholen voor secundair technisch onderwijs en de stelsels voor beroepsopleidingen een essentiële rol vervullen en steunt de initiatieven van de Commissie voor de bevordering van grensoverschrijdende uitwisselingen tussen lidstaten;

115. is van mening dat het imago van beroepsopleiding zou moeten worden verbeterd door hun intrinsieke waarde te benadrukken, maar ook door de overgang van een dergelijke opleiding naar de universiteit of ander hoger onderwijs mogelijk te maken; merkt op dat het in dit verband ook noodzakelijk is dat lidstaten binnen het nationale kwaliteitskader een hoge classificatie toekennen aan hoogwaardige kwalificaties in beroepsopleiding; wijst er evenwel op dat het van belang is om de educatieve vaardigheden uit te breiden teneinde de kwaliteit van nieuw ontwikkelde fabrieken op te trekken, onder andere aan de hand van een Europese standaardisatie van het beleid inzake menselijk potentieel vanaf het basisonderwijs;

116. roept de lidstaten op in samenwerking met de sociale partners beroepsoriëntatieprogramma's voor jongeren op wetenschappelijk en technologisch gebied op te stellen en uit te voeren teneinde de totstandkoming van een levensvatbare en duurzame economie te bevorderen, en maatregelen te treffen voor de voorlichting over en bewustmaking van de vraagstukken met betrekking tot ecologie en milieu, zowel via de structuren van het formeel onderwijsstelsel als in het kader van de activiteiten van het lokaal en regionaal zelfbestuur;

117. is van oordeel dat het verder uitbouwen van het beginsel van vrij verkeer van werknemers, door middel van instrumenten als de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties en permanente opleidingen, met name voor kwetsbare werknemers, in belangrijke mate kan bijdragen aan het verkleinen van het tekort aan gekwalificeerd personeel en het op gang brengen van inclusieve groei;

118. verzoekt de lidstaten faciliteiten voor microkredieten voor jongeren op te zetten om het ondernemerschap te bevorderen;

119. verwacht dat de op Europees of nationaal niveau maatregelen en acties ter bevordering van ondernemerschap gericht zullen zijn op alle types ondernemingen, coöperaties, ambachtsbedrijven, vrije beroepen en ondernemingen in de sociale economie;

120. onderstreept dat „gelijke beloning voor gelijk werk” bij de RISE-strategie het leidende beginsel moet zijn, teneinde te komen tot zowel gelijkheid van mannen en vrouwen op de werkplek, als gelijke voorwaarden voor werknemers met verschillende soorten arbeidsovereenkomsten;

121. wijst erop dat meer dan de helft van de studenten die elk jaar afstuderen in het hoger onderwijs in Europa vrouw is; benadrukt de voordelen die de vaardigheden van gekwalificeerde vrouwen kunnen opleveren voor ondernemingen, met name voor de groei, de productiviteit en het concurrentievermogen van de Europese industrie; roept de verschillende spelers in het bedrijfsleven, het onderwijs en het maatschappelijk middenveld en de Europese Commissie er daarom toe op de rol van vrouwen in de verschillende sectoren van de industrie in Europa te bevorderen en te versterken;

122. onderstreept het belang van het vermijden van de traditioneel scheve verhouding tussen mannen en vrouwen in de industriële sector; is van mening dat deze onevenwichtigheid moet worden doorbroken, zodat zowel vrouwen als mannen volledig aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen, met name met het oog op de demografische uitdagingen van de Unie;

123. wijst op de belangrijke rol die vrouwen in het kader van de RISE-strategie toekomt; benadrukt dat het ontbreken van genderperspectieven in het industriebeleid de genderongelijkheid doet toenemen; acht het belangrijk om de bestaande genderongelijkheid te doorbreken opdat vrouwen en mannen volledig aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen op basis van het beginsel „gelijk loon voor gelijk werk”; verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat vrouwelijke werknemers niet ondervertegenwoordigd zijn in of uitgesloten zijn van opleidingen, projecten en programma's op het gebied van ecologische transformatie, en onderstreept de noodzaak om gendermainstreaming in te voeren; verzoekt de lidstaten maatregelen te treffen om de combinatie van gezin en werk te bevorderen om zo te garanderen dat vrouwen alle mogelijke kansen krijgen een ononderbroken, bestendige carrière op te bouwen;

Woensdag 15 januari 2014

124. merkt op dat de overgang naar een koolstofarme economie niet alleen nieuwe banen zal scheppen in nieuwe economische sectoren, maar ook kan leiden tot het verlies van banen op minder duurzame terreinen; beveelt in dit verband aan instrumenten in te stellen en te versterken om tijdig in te spelen op de veranderingen teneinde te zorgen voor een soepele overgang van de ene naar de andere baan;

125. verzoekt de Commissie het instrumentarium op het gebied van duurzaam ondernemingsbeleid (waaronder maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzaamheidsverslaggeving, acties om koolstofarme of weinig afval genererende productiemodellen te stimuleren) te ontwikkelen en bevorderen;

126. benadrukt het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemen, dat een essentieel instrument is in een beleid voor ondernemingen dat bedacht is op een efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen, op de sociale aspecten van betrekkingen met de gemeenschap, met de werknemers en hun vertegenwoordigers, en op de economische aspecten van een correct bedrijfsbeheer;

127. verzoekt de lidstaten om, in samenspraak met de sociale partners en betrokken belanghebbenden, aandacht te besteden aan beleidsmaatregelen voor flexibelere werktijden in tijden van economische achteruitgang;

128. stelt voor dat voor de volgende tripartiete sociale top voor groei en werkgelegenheid, zoals voorzien in artikel 152 VWEU, de opname in de kostprijsketen van de Europese industriesector van de convergentie van minimale sociale normen, als onderwerp op de agenda moet worden gezet;

Hulpbronnen- en energiebeleid voor een wederopleving van de industrie

129. benadrukt het feit dat hulpbronnen en energie centraal staan in de RISE-strategie, aangezien zij van essentieel belang zijn voor het internationale concurrentievermogen; wijst erop dat de beschikbaarheid van grondstoffen van primordiaal belang is voor de Europese industrie en dat zonder bepaalde essentiële grondstoffen geen toekomstige ontwikkeling mogelijk is in de meeste strategische en technologische hoogwaardige industrietakken in Europa; verzoekt de Commissie en de lidstaten actief maatregelen te nemen tegen buitensporige kosten voor hulpbronnen en energie; pleit in beide gevallen voor een op de driehoek betaalbaarheid, duurzaamheid en toegankelijkheid gestoelde aanpak die de nadruk op al deze drie dimensies legt en is gericht op het loskoppelen van groei van een toegenomen gebruik van hulpbronnen; benadrukt het belang van het waarborgen van een concurrerende en transparante energiemarkt waarmee onevenwichtigheden tussen lidstaten worden vermeden en de toegang tot veilige, duurzame, bereikbare en betrouwbare energie wordt vergemakkelijkt; constateert dat er een strategie nodig is om de integratie van de Europese energiemarkt en de ontwikkeling van energie-infrastructuur te bevorderen;

130. is verheugd over het Europees grondstoffeninitiatief, het Europees innovatiepartnerschap inzake grondstoffen en het bijbehorende strategische uitvoeringsplan, alsook het stappenplan voor efficiënt hulpbronnengebruik; wijst op de noodzaak om de schaarste van essentiële hulpbronnen zoals water aan te pakken en verzoekt de Commissie haar grondstoffenstrategie, die op de drie pijlers internationale partnerschappen en handel, grondstoffenvoorraden in de EU en efficiënt gebruik van hulpbronnen, recycling en hergebruik berust, verder uit te werken; verzoekt de Commissie de beleidsdoelstellingen op het gebied van afval op te nemen in het Europees semester en in de aanbevelingen per land en de nationale hervormingsprogramma's; verzoekt de Commissie de sectorale benchmarks voor grondstoffenefficiëntie verder te ontwikkelen, met name ten behoeve van overheidsopdrachten; verzoekt de Commissie om een strategie voor vermindering, hergebruik en recycling te mainstreamen en voorstellen ter beperking van het verbruik van belangrijke grondstoffen zorgvuldig te onderzoeken; benadrukt het belang van een mondiaal certificeringssysteem voor de recycling van gevaarlijk afval als eerste behandeling en voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA); wijst erop dat er in sommige lidstaten relevante regelingen voor de inzameling van bouwafval en recycling bestaan; merkt op dat de Europese winningsindustrie normen hanteert die tot de strengste ter wereld behoren, en verzoekt de Commissie het voorstel tot oprichting van een Europees geologisch instituut binnen twee jaar te beoordelen; dringt er bij de Commissie op aan maatregelen voor te stellen om de harmonisatie van voorschriften en vergunningsprocedures voor de winning van grondstoffen binnen de EU te bevorderen; roept de lidstaten, de industrie, geologische instellingen en de Commissie op samen te werken om de vindplaatsen van grondstoffen in kaart te brengen;

131. benadrukt het potentieel van de overgang naar een meer biogebaseerde economie, aangezien grondstoffen uit bijvoorbeeld bossen een belangrijke rol kunnen spelen bij het ontwikkelen van hernieuwbare energie en duurzame industriële productie;

132. roept op de richtlijn energie-efficiëntie en de nationale actieplannen snel ten uitvoer te leggen met behulp van passende financiële prikkels; pleit voor de instelling van een groepsvrijstelling voor alle regelingen voor energie-efficiëntie die bij de Commissie zijn aangemeld als onderdeel van de actieplannen voor energie-efficiëntie van de lidstaten; is van mening dat de lidstaten ambitieuze strategieën moeten vaststellen, met name om het bestaande gebouwenbestand overeenkomstig de vastgestelde gemeenschappelijke normen te renoveren; benadrukt dat financiële instrumenten een agenda voor efficiëntie verder kunnen bevorderen; verzoekt de Commissie kostenefficiënte steuncriteria voor hernieuwbare

Woensdag 15 januari 2014

energie uit te werken; benadrukt dat een betrouwbare, veilige en betaalbare energievoorziening van essentieel belang is voor het concurrentievermogen van de Europese industrie; benadrukt het belang van duidelijke klimaatdoelstellingen voor de lange termijn zodat ondernemingen in staat worden gesteld te investeren, met name in de groene sector, en dringt er bij de Commissie op aan om voor het Europese energie- en klimaatbeleid tot 2030 een bestendig kader van wettelijke maatregelen voor de middellang en lange termijn te ontwerpen dat erop is gericht investeringen ten behoeve van de vermindering van de koolstofuitstoot, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie te bevorderen;

133. stelt vast dat de Unie alleen staat met haar systeem van emissiequota en dat het aantal landen die het protocol van Kyoto nog steeds naleven, de EU-lidstaten niet meegerekend, is afgenomen tot minder dan een half dozijn landen, die nog geen 15 % van de wereldwijde CO₂-uitstoot, inclusief die van de EU, voor hun rekening nemen;

134. roept de Commissie op om in het kader van het industriebeleid een strategie voor hernieuwbare energie voor te leggen die alles, van onderzoek tot financiering, overspant om het technologische leiderschap van de EU op het gebied van hernieuwbare energie veilig te stellen;

135. is van mening dat zowel de Europese industrie als de individuele consumenten baat hebben bij een gemoderniseerde energie-infrastructuur, zoals intelligente netwerken die kunnen bijdragen tot maximalisatie van het eigen energiepotentieel en tot volledige integratie van hernieuwbare energiebronnen in de stroomvoorziening;

136. verzoekt de Commissie te zorgen voor een stabiel kader voor de energievoorziening voor de komende decennia, zodat de investeringszekerheid en daarmee de maatregelen ter verbetering van het duurzame concurrentievermogen worden gewaarborgd;

137. wijst op de recente ontwikkelingen van de energieprijzen in de wereld, die in verband staan met onconventionele olie- en gasvoorraden in de Verenigde Staten en ontwikkelingen in het Midden-Oosten, en merkt op dat hoge energieprijzen in belangrijke mate afbreuk doen aan het concurrentievermogen van de Europese industrie; benadrukt dat een analyse moet worden gemaakt van de factoren die van invloed zijn op de energieprijzen; verzoekt de Commissie hiermee net als bij haar effectbeoordelingen rekening te houden bij de uitwerking van toekomstige voorstellen; beklemtoont dat de RISE-strategie samenhang van het industrie-, energie- en klimaatbeleid vereist; constateert dat de daling van de energieprijzen in de Verenigde Staten meer investeringen in de industrie mogelijk hebben gemaakt; verwijst naar zijn resoluties over dergelijke investeringen; wijst op de zeer belangrijke rol van energie-intensieve sectoren, die essentiële basismaterialen produceren; benadrukt dat deze sectoren worden blootgesteld aan het CO₂-weglekrisico, zodat speciale maatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat zij concurrerend blijven; verzoekt de Commissie aanbevelingen te doen ter voorkoming van het risico van koolstoflekkage;

138. betreurt het dat de Commissie haar verknochtheid aan het voorzorgsbeginsel niet heeft bekrachtigd wat betreft de sectoren waarin technologieën worden gebruikt waarvan niet is bewezen dat ze zonder risico zijn;

139. wijst erop dat de landen in het zuiden van Europa de hoogste aardgasprijzen in Europa betalen, wat leidt tot een concurrentienadeel voor industrieën, met name energie-intensieve industrieën, terwijl tegelijkertijd ook het risico op koolstoflekkage toeneemt;

140. verzoekt de Commissie de voorwaarden voor langetermijnergiecontracten te herzien en alle gascontracten met op olie-indexatie gebaseerde prijsmechanismen opnieuw te beoordelen en te komen tot op hubs gebaseerde prijzen met meer concurrentie op de interne markt; verzoekt de Commissie om ondersteuning bij het verkennen van de mogelijkheden met betrekking tot het voeren van nieuwe onderhandelingen over deze contracten en de overgang naar flexibelere alternatieven te vergemakkelijken, om zo het doel van een betere toegang tot aardgas voor alle lidstaten dichterbij te brengen;

Een regionale RISE-strategie met bijzondere aandacht voor het zuiden van Europa

141. pleit voor een multiregionale aanpak van het industriebeleid die nieuwe impulsen voor duurzame groei geeft in krimpende economieën en economieën met een industriële basis die aan grote risico's is blootgesteld; wijst op de urgentie van het in gang zetten van steunmaatregelen voor de industriële sectoren die het meest door de crisis en de mondiale concurrentie worden getroffen; spreekt zich ervoor uit om bij de integratie van regionale, met name de zuidelijke, economieën in de mondiale waardeketens een op een hoge toegevoegde waarde gerichte strategie te volgen; is van mening dat vooral strategieën voor slimme specialisatie in dit verband van belang zijn en dat bestaande industriële krachten door middel van meer innovatie en specialisatie moeten worden bevorderd; is ervan overtuigd dat naast strategieën voor slimme specialisatie wat betreft de toegang tot financiering een investeringsstrategie voor het Zuiden nodig is;

Woensdag 15 januari 2014

142. benadrukt dat de kredietverlening in de crisislidstaten moet worden verbeterd en is van mening dat een microkredietprogramma, gefinancierd door de EIB of nationale ontwikkelingsbanken, zou kunnen worden ingevoerd om kmo's in staat te stellen orders uit te voeren;

143. merkt op dat een aantal regio's nadeel ondervinden van hun perifere ligging en dat het gebrek aan voldoende en goed verbonden infrastructures van invloed is op hun concurrentievermogen binnen de interne markt en buiten de Unie; benadrukt dat dit vooral van belang is voor bepaalde gebieden in Zuid-Europa, maar dat ook andere regio's, zoals het oosten en het noorden van Europa, waar een groot deel van de natuurlijke hulpbronnen van de Unie te vinden is, beter met de rest van de Unie moeten worden verbonden; verzoekt de Commissie de volledige integratie van de Europese infrastructuur, met name voor de zuidelijke economieën, te bevorderen, in het bijzonder op het gebied van spoorvervoer, energie en ICT, en benadrukt dat hiervoor ruimte moet worden gemaakt in de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen; verzoekt de Europese instellingen en lidstaten te zorgen voor passende financieringsniveaus en vereenvoudigde administratieve procedures om het aantal PPP's, projectfinancieringen en projectobligaties te doen toenemen; betreurt het feit dat het Iberisch schiereiland niet volledig is geïntegreerd in de Europese spoorvervoermarkt en, evenals delen van Zuid- en Oost-Europa, niet is geïntegreerd in de Europese energiemarkt;

144. merkt op dat de zuidelijke regio's grote mogelijkheden bieden voor de ontwikkeling van de strategische sector hernieuwbare energiebronnen; dringt aan op maatregelen om de markten in deze regio's te stimuleren, met inbegrip van maatregelen ter bevordering van micro-opwekking door ondernemingen die hun eigen elektriciteit willen opwekken en overtollige energie aan het net willen leveren;

145. benadrukt dat de verhoogde diversiteit van de energievoorziening en het gebruik van eigen bronnen, met inbegrip van hernieuwbare energie, een belangrijke rol kunnen spelen bij het herstel van de zuidelijke economieën; merkt op dat de zuidelijke landen sterk afhankelijk zijn van de invoer van energie, die in sommige gevallen afkomstig is van één enkele leverancier;

146. benadrukt dat ICT-infrastructuur, met name flexibele en mobiele oplossingen, er in belangrijke mate toe bijdraagt dat de industrie zich ook in perifere en dunbevolkte regio's kan ontwikkelen;

147. benadrukt het belang van het delen van beste praktijken en mechanismen voor marktreplicatie; verwelkomt voorstellen voor meer samenwerking, industriële symbiose en de ontwikkeling van netwerken van adviesdiensten op het gebied van hulpbronnefficiëntie; is van mening dat inspanningen op het gebied van industriële symbiose kunnen helpen meer waarde en efficiëntie te creëren; merkt op dat het model voor industriële symbiose van het Verenigd Koninkrijk kan dienen als een model voor andere lidstaten;

148. onderstreept dat de omzetting van kapitaalvenootschappen in coöperaties in een aantal regio's succesvol is verlopen, wat heeft gezorgd voor een aanpak op langere termijn en het verankeren van deze ondernemingen in de lokale economie, waardoor zij een belang hebben gekregen bij lokale duurzame ontwikkeling; merkt op dat coöperaties een belangrijke economische realiteit zijn in de EU, waar meer dan 160 000 coöperatieve ondernemingen in handen zijn van 123 miljoen leden, waaronder meer dan 50 000 coöperatieve ondernemingen in de industrie en de dienstensector, die werk verschaffen aan 1,4 miljoen personen en gemiddeld ongeveer 5 % bijdragen aan het bbp van de lidstaten; is daarom van mening dat in het relevante EU-beleid ook rekening moet worden gehouden met de bedrijfsmodellen van coöperaties en met hun specifieke kenmerken;

149. is van mening dat de economieën van de lidstaten in Zuid-Europa kunnen profiteren van nieuwe exportmarkten en met name strategisch gelegen zijn met betrekking tot markten in het zuidelijke Middellandse Zeegebied, terwijl de lidstaten in Oost-Europa op soortgelijke wijze kunnen profiteren van nieuwe exportmarkten in de landen van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (GOS);roept ertoe op ondernemersgeest te tonen en spoort migranten uit het zuiden en oosten van Europa aan om bedrijven op te zetten die zich op die exportmarkten richten; roept de Commissie en de lidstaten op de handelsbetrekkingen tussen de noordelijke en de zuidelijke mediterrane landen te bevorderen; verwelkomt tevens de missies voor groei van vicevoorzitter Tajani; is van mening dat een sterkere nadruk op de regionale industriële sterke punten en clusters zou kunnen leiden tot een toename van het concurrentievermogen voor de structurele ontwikkeling van Europa; verlangt dat hiermee terdege rekening wordt gehouden bij de verdere Europese institutionele en structurele ontwikkeling;

150. is van mening dat een sterkere nadruk op de regionale industriële sterke punten en clusters zou kunnen leiden tot een toename van het concurrentievermogen voor de structurele ontwikkeling van Europa; verlangt dat hiermee terdege rekening wordt gehouden bij de verdere Europese institutionele en structurele ontwikkeling;

o

o o

151. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0036

Het in de handel brengen voor de teelt van een genetisch gemodificeerd maïsproduct

Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het in de handel brengen voor de teelt, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een maïsproduct (*Zea mays* L., lijn 1507), genetisch gemodificeerd met het oog op resistentie tegen bepaalde schadelijke schubvleugelige insecten (2013/2974(RSP))

(2016/C 482/14)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het in de handel brengen voor de teelt, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een maïsproduct (*Zea mays* L., lijn 1507), genetisch gemodificeerd met het oog op resistentie tegen bepaalde schadelijke schubvleugelige insecten (COM(2013)0758),
- gezien het ontwerpbesluit van de Commissie betreffende het in de handel brengen voor de teelt, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een maïsproduct (*Zea mays* L., lijn 1507), genetisch gemodificeerd met het oog op resistentie tegen bepaalde schadelijke schubvleugelige insecten (D003697/01), dat in stemming werd gebracht in het comité, als bedoeld in artikel 30 van Richtlijn 2001/18/EG op 25 februari 2009,
- gezien Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad ⁽¹⁾, en met name op artikel 18, lid 1, eerste alinea daarvan,
- gezien de stemming in het comité, als bedoeld in artikel 30 van Richtlijn 2001/18/EG, op 25 februari 2009 over maïs 1507, in het kader waarvan geen advies werd uitgebracht,
- gezien de zes wetenschappelijke adviezen over maïs 1507 die tussen 2005 en november 2012 werden uitgebracht door het Panel voor genetisch gemodificeerde organismen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA),
- gezien Uitvoeringsverordening (EU) nr. 365/2013 van de Commissie van 22 april 2013 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wat betreft de voorwaarden voor de goedkeuring van de werkzame stof glufosinaat ⁽²⁾,
- gezien de op 4 december 2008 goedgekeurde conclusies van de Raad van ministers van Milieubeheer over genetisch gemodificeerde organismen (ggo's),
- gezien zijn standpunt, in eerste lezing vastgesteld op 5 juli 2011, met het oog op de aanneming van Verordening (EU) nr. .../2011 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2001/18/EG wat betreft de mogelijkheid voor de lidstaten om de teelt van ggo's op hun grondgebied te beperken of te verbieden ⁽³⁾,
- gezien *Bijzondere Eurobarometer 354* over aan voeding gerelateerde risico's ⁽⁴⁾,
- gezien het arrest van het Gerecht van de Europese Unie (zevende kamer) van 26 september 2013 inzake de aanvraag voor de doelbewuste introductie van maïs 1507 in het milieu (zaak T-164/10) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ PB L 106 van 17.4.2001, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 111 van 23.4.2013, blz. 27.

⁽³⁾ PB C 33 E van 5.2.2013, blz. 350.

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/2429.htm>

⁽⁵⁾ http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=EN&text=&pageIndex=0&part=1&mode=lst&docid=142241&occ=first&dir=&cid=127901

Donderdag 16 januari 2014

- gezien artikel 5, lid 5, en artikel 8 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽¹⁾,
- gezien artikel 88, leden 2 en 3, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat in artikel 18, lid 1, van Richtlijn 2001/18/EG is bepaald dat een besluit over de doelbewuste introductie van een genetisch gemodificeerd organisme (ggo) dezelfde informatie moet bevatten als bedoeld in artikel 19, lid 3;
- B. overwegende dat in artikel 19, lid 3, van Richtlijn 2001/18/EG wordt bepaald dat in de schriftelijke toestemming, als bedoeld in artikel 18, in alle gevallen uitdrukkelijk onder andere de voorwaarden voor de bescherming van specifieke ecosystemen en/of geografische gebieden moeten worden vermeld;
- C. overwegende dat een dergelijke vermelding in het Commissievoorstel ontbreekt;
- D. overwegende dat de stemming in het permanent comité op 25 februari 2009 over een voorstel van de Commissie voor het verlenen van een vergunning niet tot een advies leidde; overwegende dat slechts 6 lidstaten voor het voorstel stemden, terwijl 12 lidstaten tegen stemden en 7 lidstaten zich van stemming onthielden;
- E. overwegende dat de Commissie, op grond van de aanbevelingen van de EFSA en om aan de voorwaarden voor het verlenen van een vergunning te voldoen, haar voorstel ingrijpend heeft gewijzigd, onder meer ten aanzien van de etiketteringsregels, de monitoringvoorschriften en de maatregelen van het plan ter beheersing van resistentie bij insecten;
- F. overwegende dat de wijzigingen van de versie waarover het permanent comité op 25 februari 2009 heeft gestemd, onder meer de schrapping van de verwijzingen naar de glufosinaattolerante eigenschap van maïs 1507 inhielden, alsook de inlassing van een vereiste dat exploitanten moeten worden geïnformeerd dat zij het product met het herbicide glufosinaat niet mogen gebruiken op enige wijze die afwijkt van de conventionele gebruikswijze met niet-glufosinaattolerante maïs;
- G. overwegende dat het gewijzigde voorstel niet met deskundigen uit de lidstaten is besproken en dat er niet over is gestemd in het permanent comité, maar dat het rechtstreeks naar de Raad van ministers is gegaan;
- H. overwegende dat het arrest van het Gerecht van de Europese Unie (zevende kamer) van 26 september 2013 inzake de aanvraag door Pioneer Hi-Bred International met het oog op de doelbewuste introductie van maïs 1507 in het milieu niet betekent dat de Commissie haar standpunt niet mag herzien en geen nieuw voorstel mag voorleggen aan het permanent comité, wanneer het Europees Parlement overeenkomstig artikel 8, lid 1, van Besluit 1999/468/EG van de Raad een resolutie aanneemt waarin het aanbeveelt geen vergunning te verlenen voor maïs 1507;

Risicobeoordeling van de EFSA

- I. overwegende dat de EFSA, na de stemming in het permanent comité, op verzoek van de Commissie drie wetenschappelijke adviezen heeft opgesteld waarin zij haar eerdere risicobeoordelingen en aanbevelingen voor het risicobeheer heeft geactualiseerd;
- J. overwegende dat de EFSA het in haar advies van februari 2012 expliciet oneens is met de conclusie van de aanvrager dat de door laatstgenoemde aangehaalde studie afdoende bewijs bevatte dat maïs 1507 een verwaarloosbaar risico inhield voor niet tot de doelsoorten behorende schubvleugeligen in de EU, maar er daarentegen op wees dat blootstelling aan pollen van maïs 1507 gevaarlijk kan zijn voor zeer gevoelige, niet tot de doelsoorten behorende vlinders en motten ⁽²⁾;
- K. overwegende dat Cry1F, het door maïs 1507 geproduceerde Bt-toxine, verschilt van de gebruikelijke soorten Bt-toxines en aantoonbaar andere gevolgen heeft voor niet tot de doelsoorten behorende schubvleugeligen; overwegende dat weinig studies werden verricht naar het Cry1F-eiwit en dat geen enkele studie werd verricht naar de uitwerking ervan op aquatische soorten en bodemorganismen; overwegende dat volgens de EFSA de hoeveelheid Cry1F-eiwitten in pollen van maïs 1507 circa 350 maal groter is dan het Cry1Ab-eiwitgehalte in pollen van MON810-maïs ⁽³⁾;

⁽¹⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽²⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/2429.htm>

⁽³⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/2429.htm>

Donderdag 16 januari 2014

L. overwegende dat Pioneer, toen de Commissie daarom verzocht, weigerde zijn aanvraag van een vergunning te wijzigen en aanvullende documenten te verstrekken inzake monitoring- en risicoverminderingmaatregelen voor niet tot de doelsoorten behorende organismen;

M. overwegende dat de EFSA erkent dat zij in haar risicobeoordeling niet is ingegaan op de potentiële risico's van de andere eigenschap van maïs 1507, namelijk tolerantie voor het herbicide glufosinaatammonium ⁽¹⁾, hoewel deze eigenschap zou kunnen leiden tot een verhoogd gebruik van glufosinaat;

Glufosinaat

N. overwegende dat de EFSA in het kader van de milieueffectbeoordeling de indirecte effecten, zoals het gebruik van bestrijdingsmiddelen, moet evalueren en moet beoordelen welke de mogelijke effecten voor de biodiversiteit en voor niet tot de doelsoorten behorende organismen zijn die elk afzonderlijk herbicidetolerant genetisch gemodificeerd gewas kan veroorzaken als gevolg van de veranderingen in landbouwpraktijken (inclusief die als gevolg van een ander gebruik van herbiciden) ⁽²⁾;

O. overwegende dat glufosinaat als voor de voortplanting giftige stof is ingedeeld en derhalve onder de uitsluitingscriteria van Verordening (EG) nr. 1107/2009 valt; overwegende dat de uitsluitingscriteria van toepassing zijn op reeds goedgekeurde stoffen op het moment waarop de goedkeuring moet worden verlengd; overwegende dat de goedkeuring van glufosinaat in 2017 afloopt ⁽³⁾; overwegende dat er dus in principe in 2017 een einde moet komen aan het gebruik van glufosinaat;

P. overwegende dat maïs 1507 in andere landen dan de EU-lidstaten, bijvoorbeeld in de Verenigde Staten en Canada, door de producent ervan als glufosinaattolerant gewas op de markt wordt gebracht, terwijl de aanvrager in zijn aanvraag voor toelating in de EU beweert dat het gen voor glufosinaattolerantie uitsluitend als markergen zal worden gebruikt;

Q. overwegende dat het onduidelijk is hoe de Commissie het naderende verbod op glufosinaat ten uitvoer wil gaan leggen zolang de stof nog op de markt verkrijgbaar is;

Algemene situatie ten aanzien van ggo's in de EU

R. overwegende dat er sinds 2010, toen de Amflora-aardappel werd toegelaten, geen vergunning meer is verleend voor de teelt van ggo's in de EU; overwegende dat deze vergunning op 13 december 2013 door het Gerecht van de Europese Unie nietig is verklaard en dat het enige andere, voor de teelt toegelaten gewas MON 810-maïs van Monsanto is, waarvoor de verlenging van de vergunning reeds enkele jaren aansleept;

S. overwegende dat alom wordt erkend dat de langetermijneffecten van de teelt van ggo's en de uitwerking op niet tot de doelsoorten behorende organismen tot dusverre onvoldoende in aanmerking zijn genomen in het risicobeoordelingskader, hetgeen in de bovengenoemde conclusies van de Raad van ministers van Milieubeheer van 4 december 2008 wordt bevestigd;

T. overwegende dat zowel de Raad ⁽⁴⁾ als het Europees Parlement ⁽⁵⁾ erkennen dat er een striktere beoordeling van de langetermijneffecten van ggo's nodig is en dat er onafhankelijk onderzoek moet worden verricht naar de potentiële risico's die verbonden zijn aan het doelbewust introduceren in het milieu of het in de handel brengen van ggo's, waarbij onafhankelijke onderzoekers toegang moeten krijgen tot alle relevante gegevens;

U. overwegende dat de overgrote meerderheid van de consumenten bezorgd is over genetisch gemodificeerde voeding, zoals onder andere blijkt uit *Speciale Eurobarometer* 354 van 2010; overwegende dat genetisch gemodificeerde maïs 1507 geen voordelen aan de consument biedt;

1. is gekant tegen het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het in de handel brengen voor de teelt, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een maïsproduct (*Zea mays* L., lijn 1507), genetisch gemodificeerd met het oog op resistentie tegen bepaalde schadelijke schubvleugeligen insecten;

⁽¹⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/2429.htm>

⁽²⁾ Brief d.d. 8 september 2008 van de Commissie aan de EFSA over de milieueffectbeoordeling van herbicidetolerante planten.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:111:0027:0029:NL:PDF>

⁽⁴⁾ Conclusies van de Raad van ministers van Milieubeheer van 4 december 2008.

⁽⁵⁾ Zie zijn bovengenoemd standpunt van 5 juli 2011.

Donderdag 16 januari 2014

2. is van mening dat het voorstel voor een besluit van de Raad de uitvoeringsbevoegdheden die krachtens Richtlijn 2001/18/EG aan de Commissie zijn verleend, overschrijdt;
  3. doet een beroep op de Raad om het voorstel van de Commissie te verwerpen;
  4. verzoekt de Commissie geen voorstellen meer in te dienen voor het verlenen van vergunningen voor om het eender welk nieuw ggo-ras zolang de risicobeoordelingsmethoden niet aanzienlijk zijn verbeterd;
  5. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0037

Eerbiediging van de grondrechten van vrij verkeer in de EU

Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de eerbiediging van het fundamentele recht van vrij verkeer in de Europese Unie (2013/2960(RSP))

(2016/C 482/15)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 21, 45, 47 en 151 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de artikelen 15, 21, 29, 34 en 45 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
  - gezien Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden⁽¹⁾, met name artikel 7,
  - gezien Verordening (EU) nr. 492/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie⁽²⁾,
  - gezien Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels⁽³⁾, en Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels⁽⁴⁾,
  - gezien de mededeling van de Commissie van 13 juli 2010 getiteld „Het vrije verkeer van werknemers opnieuw garanderen: rechten en belangrijkste ontwikkelingen” (COM(2010)0373),
  - gezien de op 14 oktober 2013 gepubliceerde studie naar de impact op de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten van het recht van niet-actieve intra-EU-migranten op bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende uitkeringen en gezondheidszorg die op basis van woonplaats worden toegekend,
  - gezien de mededeling van de Commissie van 25 november 2013 getiteld „Het recht van vrij verkeer van EU-burgers en hun gezinsleden: vijf stappen die een verschil maken” (COM(2013)0837),
  - gezien de verklaring van vicevoorzitter van de Commissie Reding in de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 5 december 2013 over het vrije verkeer,
  - gezien de verklaringen van de Raad en de Commissie van 1 januari 2014 over het opheffen van de beperkingen van het vrije verkeer voor werknemers uit Bulgarije en Roemenië,
  - gezien zijn resolutie van 2 april 2009 over de toepassing van Richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden⁽⁵⁾,
  - gezien zijn resolutie van 29 maart 2012 betreffende het Verslag over het EU-burgerschap 2010: het wegnemen van de belemmeringen voor de rechten van EU-burgers⁽⁶⁾,
  - gezien artikel 110, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het recht op vrij verkeer tot de vier fundamentele vrijheden van de EU behoort die zijn vastgelegd in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie als een hoeksteen van het Europese integratieproces en die rechtstreeks verband houden met het EU-burgerschap;
- B. overwegende dat de het vrije verkeer een centrale plaats inneemt onder de waarden van de EU, aangezien het burgers in staat stelt te kiezen waar zij willen wonen en werken en mobiliteit en ontwikkeling brengt op de arbeidsmarkt, in het onderwijsstelsel en op andere terreinen;

⁽¹⁾ PB L 158 van 30.4.2004, blz. 77.

⁽²⁾ PB L 141 van 27.5.2011, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 284 van 30.10.2009, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB C 137 E van 27.5.2010, blz. 6.

⁽⁶⁾ PB C 257 E van 6.9.2013, blz. 74.

Donderdag 16 januari 2014

- C. overwegende dat het vrije verkeer een recht is dat alle Europese burgers is gegarandeerd, ongeacht het feit dat sommige lidstaten hebben voorzien in de mogelijkheid van grenscontroles voor de binnenkomst van EU-burgers op hun grondgebied; overwegende dat het feit dat niet alle lidstaten deel uitmaken van het Schengengebied geen gevolgen heeft voor het recht van alle EU-burgers op vrij verkeer binnen de Unie;
- D. overwegende dat het recht op vrij verkeer door EU-burgers beschouwd wordt als het recht dat het nauwst samenhangt met het EU-burgerschap en als de meest positieve verwezenlijking van de EU, die economische voordelen oplevert voor hun land;
- E. overwegende dat de bijdrage van werknemers uit de EU aan het sociale stelsel van het gastland gelijk is aan die van de nationale werknemers;
- F. overwegende dat de voordelen die het vrije verkeer van mobiele werknemers uit de EU oplevert voor de ontwikkeling van het gastland, in heel Europa zichtbaar zijn, vooral in de gezondheidszorg, de landbouw en de bouw;
- G. overwegende dat de vrijheid van verblijf op het hele grondgebied van de EU zonder uitzondering voor alle EU-burgers geldt, maar wel aan voorwaarden is verbonden, overeenkomstig Richtlijn 2004/38/EG, op grond waarvan de EU-burger in kwestie na drie maanden aan de wettelijke voorschriften moet voldoen, om de economie van het gastland niet te belasten; overwegende dat het succes van de interne markt van de EU grotendeels te danken is aan het vrije verkeer van werknemers; overwegende dat ondanks het feit dat slechts 2,8 % van de EU-burgers in een andere lidstaat dan hun lidstaat van herkomst woont, zij toch een bepalende bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van de interne markt en een motor vormen voor de Europese economie;
- H. overwegende dat het beginsel van gelijke behandeling en non-discriminatie betekent dat alle EU-burgers dezelfde rechten en verplichtingen hebben als de onderdanen van het gastland (op dit beginsel zijn de Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 gestoeld); overwegende dat alle lidstaten met inachtneming van deze beginselen vrij kunnen bepalen welke sociale uitkeringen zij willen verstrekken en onder welke voorwaarden; overwegende dat op grond van de voorschriften over de coördinatie op het gebied van de socialezekerheidsstelsels geen discriminatie bij uitkeringen is toegestaan in het geval van EU-onderdanen die werknemers of rechtstreekse familieleden van werknemers zijn of hun gewoonlijke woonplaats in de lidstaat in kwestie hebben;
- I. overwegende dat de moderne Europese samenleving, in het bijzonder vanwege industriële veranderingen, globalisering, nieuwe arbeidspatronen, demografische veranderingen en ontwikkelingen op vervoersgebied, een grotere mate van mobiliteit van werknemers vergt;
- J. overwegende dat het vrije verkeer van werknemers een positief sociaal-economisch voorbeeld voor de EU en de lidstaten vormt en een mijlpaal betekent voor de integratie, economische ontwikkeling, sociale cohesie en individuele verbetering in het arbeidsleven in de EU, en tevens een tegenwicht biedt voor de ongunstige effecten van de economische crisis en de positie van de EU als een sterkere economische macht verstevigt, die de uitdaging van de mondiale veranderingen aankan;
- K. overwegende dat de overgangsregelingen betreffende het vrije verkeer van werknemers uit Bulgarije en Roemenië op 1 januari 2014 zijn verlopen;
- L. overwegende dat de Raad meermaals heeft bevestigd het vrij verkeer te steunen en de wederzijdse voordelen ervan te erkennen, onder meer nog tijdens recente besprekingen door de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken van 8 oktober 2013 en 5 en 6 december 2013;
- M. overwegende dat met het oog op de aanstaande Europese verkiezingen, het vrij verkeer van EU-burgers voor sommige politieke partijen een onderwerp van de campagne geworden is; overwegende dat het risico bestaat dat deze discussie, als die niet met rationele argumenten gevoerd wordt, tot stigmatisering van burgers uit sommige lidstaten of mobiele EU-burgers kan leiden en tot een toename van racisme en vreemdelingenhaat; overwegende dat hooggeplaatste Europese politici onlangs verschillende populistische uitspraken hebben gedaan waarmee het recht van vrij verkeer wordt ondergraven;
- N. overwegende dat recente studies van de Commissie laten zien dat mobiele werknemers een nettobijdrage leveren aan de economie en begroting van hun gastland; overwegende dat mobiele werknemers als groep meer bijdragen aan de begroting van hun gastland via belastingen en socialezekerheidspremies dan zij aan uitkeringen ontvangen, terwijl de uitgaven voor gezondheidszorg voor niet-actieve mobiele EU-burgers zeer laag zijn in verhouding tot de totale uitgaven voor gezondheidszorg (0,2 %) of tot de economieën van de gastlanden (0,01 % van het BBP), en EU-burgers een zeer klein gedeelte vertegenwoordigen van de ontvangers van bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende uitkeringen;

Donderdag 16 januari 2014

1. verzoekt de lidstaten de bepalingen van de Verdragen met betrekking tot de EU-regels inzake het vrij verkeer na te leven, en ervoor te zorgen dat het gelijkheidsbeginsel en het fundamentele recht van vrij verkeer voor alle EU-burgers worden geëerbiedigd;
  2. protesteert krachtig tegen het standpunt van sommige Europese leiders die aandringen op verandering en beperking van het recht van vrij verkeer van burgers; verzoekt de lidstaten af te zien van handelingen die het recht van vrij verkeer, dat op centrale EU-wetgeving stoelt, zouden kunnen aantasten;
  3. verwerpt resoluut elk voorstel om een grens aan het aantal EU-migranten te stellen aangezien dit in strijd is met het in het EU-Verdrag opgenomen beginsel van vrij verkeer van personen; wijst erop dat arbeidsmobiliteit bijdraagt aan de concurrentiekracht van de Europese economie;
  4. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat het recht van de Unie strikt wordt toegepast om te kunnen waarborgen dat alle EU-burgers gelijk worden behandeld en niet worden gediscrimineerd wat betreft de toegang tot werk, banen en arbeidsomstandigheden, beloning, ontslag, en sociale en fiscale voordelen, en zo te zorgen voor eerlijke mededinging tussen ondernemingen; en dringt er bij de nationale autoriteiten op aan elke ongerechtvaardigde beperking of belemmering van het vrij verkeer van werknemers en elke uitbuiting van werknemers tegen te gaan;
  5. herinnert eraan dat het recht op vrij verkeer van werknemers alle burgers van de Unie, ongeacht hun woonplaats, het recht geeft om zich ongehinderd naar een andere lidstaat te begeven om daar te werken en/of met die bedoeling daar te verblijven;
  6. is ingenomen met de mededeling van de Commissie COM(2013)0837 die vijf acties bevat om de lidstaten en hun lokale overheden te helpen de wetgeving en instrumenten van de EU doeltreffend toe te passen, en geeft in dit verband zijn volledige steun aan de volgende samen met de lidstaten uit te voeren acties: de lidstaten helpen schijnhuwelijken tegen te gaan (handleiding); autoriteiten helpen bij het toepassen van de EU-regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid (praktische gids); autoriteiten helpen bij de aanpak van uitdagingen op het gebied van de sociale integratie (financiering); uitwisseling van goede praktijken tussen lokale overheden; en lokale overheden scholen en steunen bij het toepassen van de EU-regels voor het vrije verkeer;
  7. verzoekt de lidstaten mobiele werknemers uit de EU niet te discrimineren door het recht van vrij verkeer voor werkdoeleinden ten onrechte in verband te brengen met verondersteld misbruik van socialezekerheidsstelsels; benadrukt dat van de lidstaten die over zulke overbelasting klagen, niet één het door de Commissie gevraagde bewijs hiervan heeft kunnen leveren;
  8. verzoekt de Commissie stelselmatig en grondig te controleren of het fundamentele recht van vrij verkeer voor werknemers uit de EU wordt geëerbiedigd; moedigt de Commissie aan door te gaan met haar inspanningen en erop toe te zien dat de lidstaten Richtlijn 2004/38/EG volledig en correct omzetten en uitvoeren, door volledige benutting van haar bevoegdheid tot instelling van inbreukprocedures;
  9. verzoekt de lidstaten om de op grond van de Europese fondsen, zoals het Europees Sociaal Fonds en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, beschikbare middelen volledig en transparant te gebruiken om integratie, sociale insluiting en de bestrijding van armoede te bevorderen en de inspanningen te ondersteunen van plaatselijke gemeenschappen om een eventuele toename van het aantal gemarginaliseerde burgers op te vangen;
  10. herinnert de lidstaten aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om misbruik van hun uitkeringsstelsels tegen te gaan, ongeacht of het daarbij om eigen burgers of burgers van andere lidstaten gaat; verzoekt de lidstaten zich aan de bepalingen van Richtlijn 2004/38/EG te houden en eventueel misbruik aan te pakken;
  11. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0038

EU-burgerschap te koop**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het te koop aanbieden van het EU-burgerschap (2013/2995(RSP))**

(2016/C 482/16)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 4, 5, 9 en 10 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
  - gezien artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 110, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat elke lidstaat geacht wordt zich verantwoordelijk te gedragen en de gemeenschappelijke waarden en verworvenheden van de Unie te beschermen, en dat deze waarden en verworvenheden van onschatbare waarde en niet in geld uit te drukken zijn;
- B. overwegende dat bepaalde lidstaten regelingen hebben ingevoerd die direct of indirect neerkomen op de verkoop van het EU-burgerschap aan onderdanen van derde landen;
- C. overwegende dat steeds meer lidstaten tijdelijke of permanente verblijfsvergunningen afgeven aan burgers van derde landen die in de betrokken lidstaat investeren;
- D. overwegende dat in sommige lidstaten een permanente verblijfsstatus met toegang tot het gehele Schengen gebied kan worden verkregen; overwegende dat in bepaalde lidstaten voorbereidingen gaande zijn voor de feitelijke verkoop van het staatsburgerschap;
- E. overwegende dat deze investeringsprogramma's in bepaalde gevallen negatieve neveneffecten kunnen hebben, zoals verstoring van de lokale woningmarkt;
- F. overwegende dat in het bijzonder de Maltese regering bezig is met een regeling voor rechtstreekse verkoop van het Maltese staatsburgerschap, waarmee ook het EU-burgerschap zonder enige voorwaarde wat betreft verblijfsstatus gewoonweg te koop wordt aangeboden;
- G. overwegende dat een dergelijke rechtstreekse verkoop van het EU-burgerschap een ondermijning betekent van het wederzijds vertrouwen waarop de Unie berust;
- H. overwegende dat EU-burgers in het bijzonder binnen de EU vrij kunnen reizen en zich vrij kunnen vestigen, dat zij actief en passief kiesrecht hebben bij gemeenteraadsverkiezingen en Europese verkiezingen, ongeacht het EU-land waar zij wonen, en zulks onder dezelfde voorwaarden als de burgers van dat land, en dat zij buiten de EU recht hebben op bijstand van de ambassade of het consulaat van een ander EU-land, en dit onder dezelfde voorwaarden als de burgers van die lidstaat, indien hun eigen land geen vertegenwoordiging heeft;
- I. overwegende dat de EU gestoeld is op wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten, dat door de jaren heen stap voor stap is opgebouwd door de inzet en bereidwilligheid van de lidstaten en van de Unie als geheel;
- J. overwegende dat er ook bezorgdheid naar voren is gebracht over misbruik van dit soort investeringsprogramma's door criminelen, bijvoorbeeld witwaspraktijken;
- K. overwegende dat er sprake is van bezorgdheid over mogelijke discriminatie, aangezien door deze praktijken van de lidstaten alleen de rijkste onderdanen van derde landen het EU-burgerschap kunnen verkrijgen, zonder dat andere criteria in overweging worden genomen;
- L. overwegende dat het niet duidelijk is of de Maltezers werkelijk van dit nieuwe beleid zullen profiteren, bijvoorbeeld via het heffen van belasting, aangezien de betrokken investeerders uit het buitenland geen belasting hoeven te betalen; overwegende dat het staatsburgerschap niet alleen rechten, maar ook verantwoordelijkheden inhoudt;
- M. overwegende dat het EU-burgerschap een van de voornaamste verworvenheden van de EU vormt en dat verblijfsrecht en burgerschap onderwerpen zijn die volgens de EU-Verdragen onder de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten vallen;

Donderdag 16 januari 2014

1. vreest dat deze manier om het burgerschap op Malta te verwerven, en elke andere nationale regeling die op het zonder meer direct of indirect verkopen van het EU-burgerschap kan neerkomen, het wezen van het Europese burgerschap ondermijnen;
  2. dringt er bij de lidstaten op aan dat ze hun verantwoordelijkheid voor de bescherming van de waarden en doelstellingen van de Unie erkennen en nakomen;
  3. verzoekt de Commissie als hoedster van de Verdragen een duidelijke uitspraak te doen over de vraag of deze regelingen verenigbaar zijn met de letter en de geest van de Verdragen en de Schengengrenscode, alsook met de antidiscriminatiewetgeving van de EU;
  4. wijst er andermaal op dat in artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie het „beginsel van loyale samenwerking” tussen de Unie en de lidstaten verankerd is, op grond waarvan ze elkaar ten volle respecteren en elkaar steunen bij de vervulling van de taken die uit de Verdragen voortvloeien;
  5. geeft uiting aan zijn bezorgdheid over de gevolgen van sommige regelingen inzake investeerders en burgerschap die onlangs door diverse lidstaten van de EU zijn ingesteld;
  6. erkent dat verblijfsrecht en burgerschap onderwerpen zijn die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen; verzoekt de lidstaten niettemin voorzichtigheid te betrachten bij de uitoefening van hun bevoegdheden op dit vlak en rekening te houden met mogelijke neveneffecten;
  7. merkt op dat het EU-burgerschap inhoudt dat betrokkene een belang heeft in de Unie, en dat het afhankelijk is van iemands banden met Europa en de lidstaten of van persoonlijke banden met EU-burgers; benadrukt dat het EU-burgerschap nooit handelswaar mag worden;
  8. onderstreept dat de door het EU-burgerschap verleende rechten gebaseerd zijn op de menselijke waardigheid en tegen geen enkele prijs mogen worden gekocht of verkocht;
  9. benadrukt dat de toegang tot fondsen niet het belangrijkste criterium mag zijn voor het verlenen van het EU-burgerschap aan onderdanen van derde landen; verzoekt de lidstaten rekening te houden met de bezorgdheid inzake fraudemisdrijven, zoals het witwassen van geld;
  10. merkt op dat aanhoudende concurrentie om aantrekkelijker investeringsvoorwaarden of financiële middelen kan leiden tot een verlaging van de normen en vereisten voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning in het Schengengebied en het EU-burgerschap;
  11. verzoekt de Commissie de verschillende burgerschapsregelingen te beoordelen in het licht van de Europese waarden en te toetsen aan de letter en de geest van de wetgeving en de praktijk van de EU, aanbevelingen te doen om te voorkomen dat dergelijke regelingen het vertrouwen ondergraven waarop de EU berust, en richtsnoeren te publiceren inzake de toegang tot het EU-burgerschap via nationale regelingen;
  12. verzoekt Malta zijn huidige regeling voor het staatsburgerschap in overeenstemming te brengen met de waarden van de EU;
  13. verzoekt de lidstaten die nationale regelingen hebben goedgekeurd waarmee het EU-burgerschap rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden verkocht aan onderdanen van derde landen, deze regelingen in overeenstemming te brengen met de waarden van de EU;
  14. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0039

Voortgangsverslag 2013 over Servië**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voortgangsverslag 2013 betreffende Servië (2013/2880(RSP))**

(2016/C 482/17)

Het Europees Parlement,

- gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van 19 en 20 juni 2003 in Thessaloniki over het vooruitzicht van de toetreding van de landen op de Westelijke Balkan tot de Europese Unie,
- gezien Besluit 2008/213/EG van de Raad van 18 februari 2008 inzake de beginselen, prioriteiten en voorwaarden die zijn opgenomen in het Europees partnerschap met Servië, met inbegrip van Kosovo als gedefinieerd bij Resolutie 1244 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties van 10 juni 1999, en tot intrekking van Besluit 2006/56/EG ⁽¹⁾,
- gezien het advies van de Commissie van 12 oktober 2011 over het verzoek van Servië om toetreding tot de Europese Unie (SEC(2011)1208) en de mededeling van de Commissie van 12 oktober 2011 over de „Uitbreidingsstrategie en voornaamste uitdagingen 2011-2012” (COM(2011)0666),
- gezien de conclusies van de Raad Algemene Zaken van 11 december 2012 over de uitbreiding en het stabilisatie- en associatieproces,
- gezien de stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Servië, anderzijds, die op 1 september 2013 in werking is getreden; gezien de eerste vergadering van het Parlementaire Comité stabilisatie en associatie in november 2013, die een continue dialoog tussen het Europees Parlement en de Nationale Vergadering van Servië moet inluiden,
- gezien resolutie 1244 (1999) van de VN-Veilighedsraad, het advies van het Internationaal Gerechtshof van 22 juli 2010 over de vraag of de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo in overeenstemming is met het internationaal recht, en de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 9 september 2010 waarin zij de inhoud van dat advies onderschreef en zich verheugd toonde over de bereidheid van de EU om de dialoog tussen Belgrado en Pristina te faciliteren ⁽²⁾,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de 7e interparlementaire vergadering EU-Servië van 18 en 19 maart 2013,
- gezien het Verdrag tot oprichting van de energiegemeenschap dat op 1 juli 2006 van kracht werd en waarbij Servië ondertekenende partij is, en besluit D/2012/04/MC/EnC van de energiegemeenschap van 18 oktober 2012 over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2009/28/EG betreffende energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging van artikel 20 van het Verdrag tot oprichting van de energiegemeenschap, waarin bindende streefdoelen zijn vastgesteld,
- gezien de overnameovereenkomst tussen de EU en Servië van 8 november 2007 ⁽³⁾ en Verordening (EG) nr. 1244/2009 van de Raad van 30 november 2009 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 539/2001 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum, en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 22 oktober 2013 over het begrotingsbeheer van de pretoetredingsmiddelen van de Europese Unie op het gebied van de rechtsstelsels en de strijd tegen corruptie in de kandidaat-landen en potentiële kandidaat-landen ⁽⁵⁾ en zijn daarin opgenomen opmerkingen over Servië,

⁽¹⁾ PB L 80 van 19.3.2008, blz. 46.

⁽²⁾ A/RES/64/298.

⁽³⁾ PB L 334 van 19.12.2007, blz. 46.

⁽⁴⁾ PB L 336 van 18.12.2009, blz. 1.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0434.

Donderdag 16 januari 2014

- gezien de conclusies van de Europese Raad van 28 juni 2013,
  - gezien de samenstelling van het Servische team voor de toetredingsonderhandelingen,
  - gezien het voortgangsverslag over Servië voor 2013 dat de Commissie op 16 oktober 2013 heeft gepubliceerd (SWD (2013)0412),
  - gezien zijn eerdere resoluties,
  - gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de Europese Raad op 28 juni 2013 heeft besloten toetredingsonderhandelingen met Servië aan te gaan en uiterlijk in januari 2014 de eerste intergouvernementele conferentie te houden, waarmee het Europese perspectief van Servië is bevestigd overeenkomstig de verplichtingen die de EU ten aanzien van de gehele regio van de Westelijke Balkan is aangegaan;
- B. overwegende dat Servië belangrijke stappen heeft ondernomen ter normalisering van de betrekkingen met Kosovo, hetgeen heeft geleid tot het eerste akkoord over de beginselen van de normalisering van 19 april 2013, en dat het zich inspanningen heeft getroost om in voldoende mate te voldoen aan de politieke criteria en voorwaarden van het stabilisatie- en associatieproces; overwegende dat de toetredingsonderhandelingen een sterk instrument vormen voor de controle op de uitvoering van hervormingen;
- C. overwegende dat de Commissie en Servië op 25 september 2013 zijn begonnen met de doorlichting van het acquis, te beginnen met hoofdstuk 23 — justitie en de grondrechten;
- D. overwegende dat Servië, net als alle landen die het EU-lidmaatschap nastreven, op zijn eigen merites beoordeeld moet worden wat betreft de uitvoering en naleving van dezelfde criteria;
- E. overwegende dat de rechtsstaat door de EU tot speerpunt van haar uitbreidingsbeleid is gemaakt;
- F. overwegende dat de tenuitvoerlegging van het rechtskader voor de bescherming van minderheden volledig moet worden verzekerd, met name op het gebied van onderwijs, taalgebruik en toegang tot media en religieuze diensten in minderheidstalen;
- G. overwegende dat de Commissie heeft benadrukt dat de economische governance in alle landen op de Westelijke Balkan moet worden versterkt;
1. verheugt zich op de formele start van de toetredingsbesprekingen met Servië tijdens de eerste intergouvernementele conferentie (IGC) EU-Servië op 21 januari 2014; beschouwt de IGC als een historische stap voor het Europees integratieproces van Servië en als een blijk van de verknochtheid van de EU aan het uitbreidingsproces; dringt er bij de Servische autoriteiten op aan dat zij aansluitend op de conferentie meer werk maken van EU-gerelateerde hervormingen in het land om te voldoen aan de hoop van de Serviërs op een soepel verlopend toetredingsproces en om het economisch herstel te bevorderen door het vooruitzicht van EU-lidmaatschap tastbaar te maken;
  2. is verheugd over het feit dat de Servische regering zich inzet voor het Europese integratieproces en moedigt Servië aan om door te gaan met de systemische en sociaaleconomische hervormingen die het land in staat zullen stellen de verplichtingen van een toekomstig lidmaatschap op zich te nemen en doeltreffend na te komen; onderstreept dat de doorvoering van hervormingen de centrale indicator blijft van een succesvol integratieproces, en dringt er daarom bij de autoriteiten op aan de hervormingsinspanningen op te voeren op het gebied van justitie, corruptiebestrijding, de overheidssector, civiele controle op defensie en veiligheid, het energiebeleid met bijzonder aandacht voor energiebesparing en hernieuwbare energie, mediavrijheid, bescherming van alle minderheden en kwetsbare groepen alsmede hun grondrechten, structurele veranderingen in de economie, de sociale dialoog, verbetering van het bedrijfsklimaat en duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen;
  3. is verheugd over de inwerkingtreding van de stabilisatie- en associatieovereenkomst (SAO) op 1 september 2013 en de eerste bijeenkomst van de stabilisatie- en associatieraad op 21 oktober 2013; benadrukt dat de inwerkingtreding van de SAO een belangrijke stap vormt in het Europese integratieproces van Servië, en de EU en Servië een algemeen kader biedt om hun samenwerking met betrekking tot politieke criteria en de geleidelijke overname van het acquis te versterken en de toekomstige deelname van Servië aan de interne markt voor te bereiden; spoort alle betrokken partijen ertoe aan om op een verantwoordelijke manier samen te werken;

Donderdag 16 januari 2014

4. is verheugd over het eerste akkoord over de beginselen van de normalisering dat op 19 april 2013 is bereikt in een dialoog op hoog niveau tussen de premiers van Servië en Kosovo en dat het pad heeft geëffend voor verdere stappen in het Europese integratieproces van Servië en Kosovo; is verheugd over de stappen die beide zijden tot dusverre hebben ondernomen met het oog op de uitvoering van het akkoord, en moedigt de autoriteiten aan om alle tot nu toe bereikte akkoorden te goeder trouw en tijdig te blijven uitvoeren; juicht de akkoorden toe die op 8 september 2013 via overleg zijn bereikt over telecommunicatie en energie; verzoekt in het bijzonder zowel Servië als Kosovo om actief en constructief samen te werken met EULEX met het oog op de tenuitvoerlegging van de overeenkomst over wederzijdse juridische bijstand om het toenemende aantal verzoeken met betrekking tot eigendommen in Kosovo te verwerken; verzoekt beide zijden om deze constructieve aanpak te handhaven wanneer zij het eens moeten worden over de controversiële en gevoelige punten die nog moeten worden uitgewerkt en overeengekomen; dringt er bij beide zijden op aan om te blijven werken aan het probleem van de vermisten, en is in dat opzicht ingenomen met de eerste resultaten die zijn bereikt in het kader van de door het Rode Kruis voorgezeten werkgroep rond vermiste personen; erkent de inspanningen die zijn gedaan om de clandestiene handel tussen Servië en Kosovo terug te dringen; merkt op dat er verdere, voortgezette inspanningen moeten worden geleverd door de Servische en de Kosovaarse leiders om de Servische minderheid in de Kosovaarse samenleving te integreren en de etnische Albanese en Servische gemeenschappen dichter bij elkaar te brengen;

5. is verheugd over de eerste gemeenteraadsverkiezingen in heel Kosovo op 3 november 2013 en met name de zichtbare opkomst in de door Serviërs gedomineerde gemeenten ten zuiden van de Ibar, alsmede over het globaal gezien ordelijke verloop van deze verkiezingen in Kosovo, die in de voorlopige verklaring van de EU-waarnemersmissie werden omschreven als een cruciale stap in de richting van de vorming van de gemeenschap van Servische gemeenten, die deel uitmaakt van het normaliseringsproces; is ingenomen met de inspanningen van Belgrado en Pristina om ervoor te zorgen dat de verkiezingen op een vreedzame manier en in overeenstemming met de democratische normen zouden verlopen; veroordeelt scherp het geweld en de aanhoudende intimidatie in gemeenten in Noord-Mitrovica and Zvečan en dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om met alle middelen pogingen te ondersteunen om de daders van geweld voor het gerecht te brengen; wijst in dit verband op de toezegging van de Servische leiders dat de verantwoordelijken voor de geweldsuitbarsting ter verantwoording zullen worden geroepen voor hun optreden; merkt op dat er nog steeds oplettend moet worden opgetreden om een einde te maken aan de georganiseerde misdaad en zijn banden met de lokale toppolitici en om de rechtsstaat in Noord-Kosovo te herstellen; is ingenomen met de opstelling van de Servische politieke leiders die etnische Serviërs in Kosovo actief hebben aangespoord om deel te nemen aan de verkiezingen, maar merkt tegelijkertijd op dat Belgrado het politieke pluralisme in de Servische gemeenschap in Kosovo niet mag verstikken door campagne te voeren namens een specifieke partij of kieslijst;

6. beklemtoont dat er transparanter moet worden gecommuniceerd over de resultaten van de dialoog tussen Belgrado en Pristina en dat de betreffende parlementen en maatschappelijke organisaties bij het uitvoeringsproces moeten worden betrokken; benadrukt in dit verband dat de Servische en Kosovaarse onderhandelaars vertrouwen bij het publiek moeten kweken en de burgers — zowel vrouwen als mannen — moeten raadplegen; verzoekt de Servische autoriteiten in Belgrado, Mitrovica en ten zuiden van de Ibar om meer inspanningen te leveren om de interactie tussen Kosovaarse Serviërs en Albanese te bevorderen, met name door scholen en gemeenschapscentra aan te moedigen om de Albanese taal te onderwijzen; benadrukt dat Kosovaarse Albanese ook sterk moeten worden aangemoedigd om meer in contact te treden met de Servische gemeenschappen om hen heen en om de Servische taal te leren, aangezien dit van essentieel belang is voor de integratie van de Servische gemeenschap in de Kosovaarse samenleving, de toekomstige dialoog en het bestuur van beide gemeenschappen;

7. betreurt de aanhoudende problemen waarmee EU-burgers die Servië vanuit Kosovo willen inreizen en Servië vervolgens willen verlaten om naar een derde land te reizen, worden geconfronteerd vanwege de niet-erkenning van de Kosovaarse buitengrenzen door Servië en de bewering van Servië dat een eerste inreis in Kosovo gelijkstaat aan een illegale inreis in Servië; betreurt voorts dat de Servische grenspolitie de Kosovaarse stempels in buitenlandse paspoorten nietig verklaart door er een nieuwe stempel overheen te zetten; spoort Servië aan om zulk beleid te heroverwegen als duidelijke maatregel om vertrouwen te scheppen, wat noodzakelijk is om de betrekkingen met Kosovo te normaliseren, en als concrete manier om de verdere EU-integratie te bevorderen in de geest van het vrije verkeer;

8. verzoekt de autoriteiten van Servië en zijn buurlanden om blijf te blijven geven van goede wil en hun volledige medewerking en steun te verlenen aan de speciale onderzoekstaskforce die werd opgericht naar aanleiding van het verslag van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van december 2010, en pleit ervoor om de werkzaamheden van de taskforce te bespoedigen;

9. waardeert de constructieve benadering van de Servische regering ten aanzien van de betrekkingen met de buurlanden, omdat daardoor aanzienlijke vooruitgang in de regionale samenwerking en in de toenadering van Servië tot de EU kon worden geboekt; wijst nogmaals op het cruciale belang van regionale samenwerking op het gebied van energievraagstukken, de aanpak van de georganiseerde misdaad en de ontwikkeling van vervoersnetten, alsook van verzoening en de geleidelijke bijlegging van bilaterale conflicten met buurlanden, allereerst om vooruit te komen bij de verwerking van de erfenis van recente conflicten en vervolgens met het oog op het welslagen van de integratie van Servië in de EU; spoort de autoriteiten aan nauw samen te werken met de landen van ex-Joegoslavië om alle nog onopgeloste problemen met betrekking tot rechtsopvolging op te lossen en om alle bilaterale overeenkomsten met buurlanden te zijner tijd volledig toe te passen; verzoekt Servië harder te werken aan een oplossing van alle nog onopgeloste problemen met Kroatië, met name

Donderdag 16 januari 2014

de vermisten, de grenstrekking en de behandeling van oorlogsmisdaden, zodat de obstakels kunnen worden weggenomen die intrekking van wederzijdse aanklachten inzake genocide bij het Internationale Hof van Justitie in de weg staan; verzoekt de autoriteiten in Belgrado om grondwetswijzigingen in Bosnië en Herzegovina actief te ondersteunen en te bevorderen om de kieswet in overeenstemming te brengen met het arrest van het EHRM in de zaak Sejdić-Finci en om de overheidsinstellingen in Bosnië en Herzegovina te versterken en te stroomlijnen, zodat het land zijn weg kan voortzetten naar een toetreding tot de EU;

10. erkent de recente vooruitgang bij het lokaliseren van massagraven en het identificeren van personen die tijdens de oorlogen in Kroatië en Bosnië en Herzegovina vermist zijn geraakt, en dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om een grondiger onderzoek uit te voeren naar de archieven en de functionarissen van het voormalige Joegoslavische Volksleger;

11. verzoekt Servië zorg te dragen voor een sterk parlementair toezicht op het verloop van de toetredingsonderhandelingen; wijst er nogmaals op dat het van belang is het Servische parlement in een vroeg stadium te betrekken bij het wettelijk vastleggen van de gedane toezeggingen en gedurende het gehele toetredingsproces via een constructief overlegmechanisme contact te houden met het maatschappelijk middenveld, omdat dat een belangrijke rol heeft als kritische waarnemer van de voortgang van de Europese hervormingen, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de dialoog en de betrekkingen van goed nabuurschap met de buurlanden van Servië stevig in de samenleving verankerd raken; is ingenomen met de samenwerking met Kroatië en Montenegro, via de uitwisseling van goede praktijken uit de recente ervaring, om Servië te helpen om snel en vlot vorderingen te boeken bij het toetredingsproces;

12. is verheugd over de goedkeuring van de strategie en het actieplan inzake de hervorming van de rechtssprekende macht in de periode 2013-2018, waarin onafhankelijkheid, onpartijdigheid, bekwaamheid, kwaliteit van justitie en vrijheid van politieke inmenging de centrale beginselen vormen; dringt bij de autoriteiten aan op intensivering van deze hervorming overeenkomstig de aanbevelingen van de Venetiëcommissie, met name met betrekking tot de rol van het parlement bij gerechtelijke aanstellingen en de onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, en met het oog op het in hoofdstuk 23 bedoelde controleproces, dat op 25 september 2013 van start is gegaan; onderstreept het belang van versterking van de onafhankelijkheid van de Hoge Justitiële Raad en de Raad van officieren van justitie en van vermindering van de achterstand bij de behandeling van zaken, omdat dit noodzakelijke voorwaarden zijn voor een succesvol verloop van het hele hervormingsproces; verzoekt de autoriteiten om de gerechtelijke academie, die aanwerving op basis van verdiensten zou moeten garanderen, van alle nodige middelen te voorzien; wijst op de noodzaak van voortgezette opleiding voor rechters en openbare aanklagers met het oog op de afhandeling van ingewikkelde financiële zaken en economische misdrijven; dringt er bij de bevoegde autoriteiten op aan om een op verdiensten gebaseerd en transparant proces voor de aanstelling van rechters en openbare aanklagers te waarborgen, evenals degelijke resultaten op het gebied van tuchtzaken tegen het gerechtelijk personeel; wijst voorts op de noodzaak van tijdige rechtspraak, die gepaard moet gaan met de eenmaking van de jurisprudentie, de publicatie van en toegang tot alle rechterlijke uitspraken onmiddellijk nadat zij zijn gedaan en de willekeurige toewijzing van zaken in alle rechtbanken; is bezorgd over de rechtsonzekerheid die een gevolg is van het aantal rechters die hun taken in een waarnemende hoedanigheid uitvoeren; herhaalt dat een sterk en onafhankelijk gerechtelijk apparaat van essentieel belang is opdat Servië kan voldoen aan de criteria voor EU-lidmaatschap;

13. stelt voor de wet inzake restitutie zodanig te wijzigen dat alle procedurele obstakels en juridische belemmeringen voor restitutie in natura worden weggenomen; en roept de Servische regering op de wet op de rehabilitatie volledig en op een niet-discriminerende manier uit te voeren; merkt op dat de tenuitvoerlegging ervan moet plaatsvinden in overeenstemming met de grondbeginselen van het strafrecht, zoals de eerbiediging van het vermoeden van onschuld;

14. is verheugd over de goedkeuring van de nationale strategie voor corruptiebestrijding en het actieplan 2013-2018 en onderstreept dat er permanent moet worden gewerkt aan een betekenisvolle uitvoering daarvan in het kader van de door de EU gestelde en voor het welslagen van de toetreding essentiële voorwaarden; wijst op het belang van passende financiering voor de correcte tenuitvoerlegging van de strategie; beklemtoont dat de politieke wil van cruciaal belang is om een goede staat van dienst op te bouwen op het gebied van onderzoek en veroordeling in prominente corruptiezaken, waaronder de 24 privatiseringszaken waarover de Raad voor corruptiebestrijding zich buigt; is in dat verband ingenomen met de eerste resultaten en de uiteindelijke veroordelingen in de strijd tegen corruptie; wijst er tegelijk op dat het nodig is institutionele capaciteit op te bouwen, de rechtsstaat te versterken en de samenwerking tussen instanties te intensiveren, met name bij de gerechtelijke en met de rechtsvervolging belaste organen, om complexe gevallen van systemische corruptie te kunnen behandelen en financieel onderzoek te kunnen uitvoeren; is van mening dat de rechtsbevoegdheid en de middelen van het Bureau voor corruptiebestrijding moeten worden versterkt; onderstreept dat de financiering van alle politieke partijen transparant moet zijn en moet stroken met de EU-normen; verzoekt de autoriteiten om de wet betreffende klokkenluiders aan te nemen en ervoor te zorgen dat deze wet onmiddellijk en vlot wordt uitgevoerd als noodzakelijk onderdeel van de strategie voor corruptiebestrijding;

Donderdag 16 januari 2014

15. merkt op dat corruptie en georganiseerde misdaad wijdverspreid zijn in de regio en een obstakel vormen voor de democratische, sociale en economische ontwikkeling van Servië; is van mening dat een regionale strategie en een nauwere samenwerking tussen alle landen in de regio van essentieel belang zijn om deze kwesties effectiever aan te pakken;

16. onderkent dat vrouwen belangrijke actoren voor verandering in de Servische samenleving zijn; wijst op de betere vertegenwoordiging van vrouwen in het parlement na de verkiezingen van 2012; moedigt de Servische autoriteiten aan zich te blijven inspannen om een gelijke vertegenwoordiging te garanderen; onderstreept dat vrouwen nog steeds gediscrimineerd worden op de arbeidsmarkt en in andere maatschappelijke sectoren en dat zij nog niet volledig vertegenwoordigd zijn in het politieke leven van het land, ook niet in regeringsfuncties; onderstreept dat de effectieve tenuitvoerlegging van de bestaande wetgeving inzake non-discriminatie en gendergelijkheid en de verdere versterking van de administratieve capaciteit grote uitdagingen blijven, en dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om meer inspanningen te leveren om die uitdagingen het hoofd te bieden;

17. verzoekt de autoriteiten de geloofwaardigheid en het professionalisme van het programma ter bescherming van getuigen te waarborgen en het van voldoende middelen te voorzien, zodat de rechterlijke macht haar procedures met betrekking tot oorlogsmisdaden en georganiseerde misdaad effectief kan voortzetten; wijst erop dat een aantal voormalige politieambtenaren het beschermingsprogramma vrijwillig de rug hebben toegekeerd wegens de aanzienlijke tekortkomingen daarvan;

18. spreekt opnieuw met klem zijn bezorgdheid uit over de beslissing van het Grondwettelijk Hof om de 22 gewaarborgde bevoegdheden van de autonome provincie Vojvodina in te trekken, waardoor er een verontrustend aantal onopgeloste kwesties ligt die moeten worden aangepakt; roept in dit verband op om de rechtsstatelijke principes en het subsidiariteitsbeginsel te eerbiedigen herinnert de partijen er opnieuw aan dat de wet op de financiering van de autonome provincie volgens de grondwet eind 2008 aangenomen had moeten worden; spoort de regering daarom aan deze kwestie onverwijld aan het parlement voor te leggen, aangezien dit essentieel is voor de werking van de democratie en de rechtsstaat in Servië;

19. onderstreept het belang van een constructieve sociale dialoog voor de economische ontwikkeling in Servië; dringt er bij de regering op aan om capaciteitsopbouw voor werkelijk onafhankelijke vakbonden en werkgeversorganisaties te stimuleren en een kader en een politieke ruimte te creëren voor sociale dialoog en collectieve overeenkomsten;

20. benadrukt dat het van belang is de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en het beginsel dat discriminatie, ongeacht de reden, verboden is, op alle niveaus te bevorderen en te beschermen; is verheugd over de goedkeuring van de strategie tegen discriminatie en onderstreept dat het op de uitvoering aankomt; is verheugd over de tot dusverre gemaakte vorderingen, maar blijft bezorgd over de omvang van de discriminatie in het land en roept op tot respect voor alle minderheden op het vlak van nationaliteit, etniciteit, geslacht of seksuele geaardheid, en tot het waarborgen van hun sociaaleconomische en culturele rechten; wijst erop dat er bijzondere aandacht moet worden geschonken aan bevolkingsgroepen die het meest te lijden hebben onder discriminatie en discriminerende praktijken, zoals Roma, vrouwen, personen met een handicap en kinderen; verzoekt om een correcte tenuitvoerlegging van de Roma-strategie van Servië; vraagt om een betere bescherming van de rechten van vrouwen en een gendergelijkheidsbeleid, en wijst erop dat resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad volledig moet worden uitgevoerd en dat in al het relevante regeringsbeleid een genderperspectief moet worden opgenomen; veroordeelt scherp het besluit van de autoriteiten om de Pride Parade die voor september 2013 in Belgrado gepland was, te verbieden, zoals in de twee jaar daarvoor gebeurd is, en verzoekt om politieke steun voor de mensenrechten van lesbiennes, homo-, bi-, trans- en interseksuelen (LGBTI) op het hoogste politieke niveau; stelt dat het recht op openbare vergadering voor alle burgers en minderheden, ook de LGBTI-minderheid, verzekerd moet zijn; verzoekt de Servische autoriteiten om een proactieve aanpak te hanteren om de integratie van lesbiennes, homo-, bi-, trans- en interseksuelen te verbeteren; dringt er bij de regering op aan om het hele jaar door meer inspanningen te leveren bij het op alle fronten bestrijden van de gewelddadige groeperingen die vreedzame betogingen van de LGBTI-gemeenschap hebben trachten te verstoren en aan te vallen, om te voorkomen dat zij de rechtsstaat en de uitoefening van de mensenrechten in Servië in het gedrang brengen; verzoekt de Servische autoriteiten voorts om het probleem van de traumatische nasleep van het geweld van de jaren 1990 aan te pakken in het kader van een langetermijnstrategie om te voorkomen dat hooliganisme en wetteloosheid opnieuw de kop opsteken;

21. beklemtoont de centrale rol van actieve en onafhankelijke maatschappelijke organisaties voor het versterken en bestendigen van democratische politieke processen in het land; erkent het belangrijke werk van maatschappelijke organisaties en vrouwenorganisaties om de rechten van de LGBT-gemeenschap te bevorderen, een einde te maken aan geweld tegen vrouwen, de participatie van vrouwen in de politiek te verhogen, de vredesinspanningen te intensiveren en de rol van het maatschappelijk middenveld als waakhond te versterken; onderstreept het belang van een dialoog met de maatschappelijke organisaties en beklemtoont de cruciale rol van die organisaties voor het verbeteren van de regionale samenwerking op sociaal en politiek gebied; verwelkomt de verbeterde samenwerking van de regering met ngo's, maar dringt erop aan dat zij meer worden geraadpleegd bij de beleidsvorming, inclusief de vaststelling van beleidsmaatregelen en wetgeving, en bij het toezicht op de activiteiten van de overheid;

Donderdag 16 januari 2014

22. verzoekt om een duidelijkere politieke verbintenis in het kader van de hervorming van het openbaar bestuur en de inspanningen om een op verdiensten gebaseerd systeem tot stand te brengen, met name waar het erom gaat het rechtskader te voltooien en volledig af te stemmen op de internationale normen; vindt het betreuenswaardig dat de wet inzake overheidsambtenaren niet van toepassing is op plaatselijke overheden;

23. benadrukt dat Servië de grote verdragen over de arbeidsrechten van de IAO en het herziene Europees Sociaal Handvest heeft geratificeerd; vestigt de aandacht op het feit dat de arbeids- en vakbondsrechten ondanks de constitutionele waarborgen nog steeds beperkt zijn, en dringt er bij Servië op aan deze rechten verder te versterken; is bezorgd over het feit dat de sociale dialoog nog steeds zwak is en dat er geen regelmatig overleg plaatsvindt met de sociale partners; dringt aan op het nemen van verdere stappen ter versterking van de Economische en Sociale Raad om ervoor te zorgen dat hij een actieve functie kan vervullen bij de bevordering van de sociale dialoog en een actievere adviserende rol kan spelen in het wetgevingsproces;

24. onderstreept dat de vrijheid van de media gewaarborgd moet worden en is in dit verband verheugd over de decriminalisering van laster; wijst erop dat er een sterke, onafhankelijke openbare omroep moet blijven bestaan en dat de stabiele en duurzame financiering daarvan moet worden gegarandeerd, terwijl ook voor volledige transparantie omtrent mediaeigendom moet worden gezorgd; moedigt aan tot snelle uitvoering van de mediastrategie en de daarmee verband houdende wetsontwerpen, waaronder het snel verzekeren van wijdverbreide internettoegang; is bijzonder bezorgd over de aanhoudende bedreiging van journalisten en herhaalt zijn oproep aan het adres van de autoriteiten om lopende onderzoeken naar de moord op journalisten af te ronden; is van mening dat er verdere stappen dienen te worden ondernomen om journalisten een veilige omgeving te bieden waarin zij hun werk effectief en zonder zelfcensuur kunnen uitvoeren; vestigt met name de aandacht op het gevaar dat overheidsmiddelen misbruikt worden voor advertenties om politieke invloed uit te oefenen op media;

25. verzoekt de Servische regering meer samen te werken met Europese instellingen om een betere toegang tot de Europese middelen voor organisaties uit het maatschappelijk middenveld te verzekeren, teneinde daarmee hun werk als essentiële actoren in het Europese integratieproces van Servië te ondersteunen;

26. wijst erop dat er meer inspanningen moeten worden geleverd om mensenhandel te bestrijden, en spoort ertoe aan om de rollen en taken van ambtenaren en dienstverleners bij de identificatie van slachtoffers en het doorverwijzen van slachtoffers naar de juiste diensten te formaliseren;

27. herhaalt zijn oproep aan de autoriteiten om als stap in het Servische democratiseringsproces hun inspanningen voort te zetten met het oog op het ongedaan maken van de erfenis van de voormalige communistische geheime diensten; verzoekt Servië intensiever aan de rechtsopvolging te werken en de verplichtingen inzake de boedelscheiding na te komen, alsook werk te maken van het akkoord over de verdeling van het gemeenschappelijke archief van het voormalige Joegoslavië; benadrukt in dit verband dat volledige toegang tot al het archiefmateriaal, en met name dat van de voormalige Joegoslavische geheime dienst (UDBA), van vitaal belang is; verzoekt de autoriteiten daarom nogmaals om de toegang tot de archieven met betrekking tot de voormalige republieken van Joegoslavië te vergemakkelijken en deze aan de respectieve regeringen te restitueren, als zij daarom verzoeken;

28. verzoekt de Servische regering om onderzoek naar de voormalige dictatoriale regimes mogelijk te maken en voormalige slachtoffers en hun gezinnen die daaronder geleden hebben, zowel politiek als gerechtelijk te rehabiliteren en schadeloos te stellen, om zo de sociale samenhang te vergroten en voor duurzame vrede en rechtvaardigheid te zorgen in de context van het Europese integratieproces van Servië;

29. wenst dat de wetgeving en de bilaterale en multilaterale overeenkomsten inzake nationale en etnische minderheden ⁽¹⁾ in het hele land doeltreffend en op gelijke, niet-discriminerende en evenredige wijze worden uitgevoerd; verzoekt de autoriteiten een klimaat van tolerantie en gelijke behandeling te bevorderen, zonder enige discriminatie van nationale en etnische minderheden en met de mogelijkheid onderwijs in de moedertaal te volgen en bij lokale en regionale overheidsdiensten de eigen taal te gebruiken; dringt ook aan op verbeteringen om een einde te maken aan discriminatie in bestaande wetten en praktijken waar het gaat om de restitutie van eigendom aan leden van nationale en etnische minderheden; onderstreept het belang van nationale minderheidsraden en hun rol bij de integratie van nationale minderheden, bijv. bij de verwezenlijking van de individuele en collectieve rechten van nationale minderheden, en verzoekt de autoriteiten het werk van deze raden continu en adequaat financieel te ondersteunen; verzoekt de autoriteiten om een vlot verkiezingsproces te waarborgen bij de verkiezingen voor de nationale minderheidsraden in 2014, in overeenstemming met de aanbevelingen van de onafhankelijke organen; spreekt zijn bezorgdheid uit over een mogelijke onderbreking van uitzendingen in de minderheidstalen als gevolg van de aangekondigde privatisering van de media;

⁽¹⁾ Servië erkent de volgende nationale en etnische minderheden: Albanen, Bosniërs, Bulgaren, Bunjevci, Kroaten, Tsjechen, Duitsers, Gorani, Hongaren, Macedoniërs, Roma, Roemenen, Roesini, Slowaken, Oekraïners, Vlachen e.a..

Donderdag 16 januari 2014

30. wijst op de noodzaak van een krachtiger aanpak van de situatie van Romavrouwen en –mannen, die nog steeds te kampen hebben met moeilijke leefomstandigheden, gedwongen uitzettingen en discriminatie op de arbeidsmarkt; verzoekt de Servische autoriteiten om te voorzien in toegang tot huisvesting en gezondheidsdiensten; wijst erop dat de antidiscriminatiewetgeving volledig moet worden geharmoniseerd met het EU-beleid en dat ten aanzien van de integratie van de Roma een holistische benadering moet worden gehanteerd; wijst voorts op de noodzaak van een effectieve monitoring van de integratiemaatregelen om de kloof tussen wetgeving en tenuitvoerlegging te dichten;
31. neemt kennis van de werkzaamheden gericht op wijziging van het wetboek van strafrecht; merkt evenwel op dat er na goedkeuring van de wijzigingen nog steeds rechtsonzekerheid in de privésector bestaat; spreekt opnieuw zijn bezorgdheid uit over de bepalingen van het nieuwe artikel 234 over misbruik van verantwoordelijke posities, dat nog steeds ruimte biedt voor willekeurige interpretatie, en wenst dat lopende vervolgingen die ten onrechte op basis van artikel 359 in de privésector zijn ingesteld, onmiddellijk worden gestaakt om de rechtsstaat te herstellen en rechtszekerheid te creëren voor de Servische zakenwereld;
32. benadrukt dat overheidsinstellingen op een transparante, verantwoordingsplichtige manier moeten handelen; prijst de werkzaamheden van onafhankelijke regelgevingsorganen, zoals de ombudsman, de commissaris voor informatie van openbaar belang e.a., en erkent hun bijdrage aan de verbetering van het rechtskader en de verantwoordingsplicht van de overheidsinstellingen; dringt er bij de autoriteiten op aan om systematisch gevolg te geven aan hun aanbevelingen en bevindingen;
33. wijst op de voordelen van het decentraliseringsproces en moedigt aan tot versterking van de bevoegdheden van de lokale overheden; betreurt het dat de nationale raad voor decentralisatie nog steeds niet actief is; blijft met name verontrust over de rechtsonzekerheid omtrent de status van Vojvodina en de vertraging bij de goedkeuring van de wet betreffende de eigen middelen van Vojvodina;
34. is ingenomen met de stappen die door de autoriteiten worden ondernomen om de sociaaleconomische situatie in de Preševo-vallei en Sandžak te verbeteren, maar onderstreept dat er meer inspanningen nodig zijn, aangezien deze regio's nog steeds erg onderontwikkeld zijn en de werkloosheid er nog hoog is; wijst op het feit dat etnische Albanese en Bosnische minderheden nog steeds ondervertegenwoordigd zijn in het plaatselijke bestuur; vraagt de Raad en de Commissie om zulke ontwikkelingsstrategieën krachtig te ondersteunen;
35. spreekt nogmaals zijn steun uit voor het REKOM-initiatief en spoort de landen van het voormalige Joegoslavië er met klem toe aan om een intergouvernementele commissie op te richten die de feiten moet achterhalen over de slachtoffers en vermiste personen van de oorlogen in de periode 1991-2001;
36. is verheugd over de samenwerking van Servië met het Internationale Joegoslavië-Tribunaal, waardoor alle verdachten van oorlogsmisdaden zijn overgedragen aan het tribunaal in Den Haag om te worden berecht, een belangrijke stap in de richting van Europese integratie; spoort aan tot verdere samenwerking met het tribunaal en met andere voormalige Joegoslavische republieken om de slachtoffers en hun families gerechtigheid te schenken;
37. verzoekt de regering gevolg te geven aan de aanbevelingen in het eindverslag van de OVSE/ODIHR over de parlements-, gemeenteraads- en vervroegde presidentsverkiezingen in mei 2012, met name ten aanzien van de bijlegging van electorale geschillen, de transparantie van de kiezersregistratie en de politieke financiering, alsmede het rechtskader voor verkiezingen in Servië te consolideren en te harmoniseren, aangezien eventuele wijzigingen in de kieswet volgens internationale normen ruim vóór de verkiezingen moeten plaatsvinden;
38. bevestigt zijn onwankelbare steun voor de visumliberalisering ten aanzien van de landen op de Westelijke Balkan, een belangrijk onderdeel van het Europese integratieproces voor de gehele regio, maar is tegelijkertijd zeer bezorgd over de toename van het aantal onechte asielzoekers; verzoekt de lidstaten in verband daarmee geen oneigenlijk gebruik te maken van de in september 2013 goedgekeurde visumopschortingsregeling, maar dit vraagstuk aan te pakken door hun wetgevingskader aan te passen en Servië tot de „veilige landen van oorsprong” te rekenen, hetgeen een cruciale maatregel is om het aantal onechte asielzoekers terug te dringen; vraagt tegelijkertijd om maatregelen op nationaal niveau, met name sociaaleconomische maatregelen ten behoeve van kwetsbaardere groepen, alsmede op actieve maatregelen om de georganiseerde misdaadnetwerken die zich met mensensmokkel bezighouden aan te pakken;
39. moedigt de Servische autoriteiten aan de belastinginning te verbeteren en een verantwoord begrotingsbeleid te voeren; onderstreept dat brede structurele hervormingen de begrotingsconsolidering moeten ondersteunen, en moedigt de regering daarom aan om hoognodige economische structuurhervormingen door te voeren, zoals de wet inzake planning en bouw, om het investerings- en bedrijfsklimaat te verbeteren, de groei van het aantal kleine en middelgrote ondernemingen verder te bevorderen, de hoge werkloosheid en de grote armoede te bestrijden, met name in regio's waar voornamelijk nationale minderheden wonen, en een pensioenhervorming uit te voeren om tot een duurzaam pensioenstelsel te komen; wijst op de dringende noodzaak van het wegnemen van administratieve obstakels voor het bedrijfsleven, en op het belang van een snelle herstructurering van overheidsbedrijven om de verliezen te beperken en de aanwezigheid van de overheid in

Donderdag 16 januari 2014

de economie terug te dringen; verzoekt met het oog daarop de Servische autoriteiten een volledig functionerende markteconomie te bevorderen, een krachtige belastinggrondslag tot stand te brengen en een armoedestrategie uit te werken, aangezien dit van essentieel belang is om de toetreding van Servië tot de EU haalbaar te maken; dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om het maatschappelijk middenveld en de bedrijfswereld te raadplegen en hen te betrekken bij werkgroepen voor het opstellen van nieuwe wetgeving; dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om het vertrouwen van het bedrijfsleven te herstellen door een hervorming van de wet- en regelgeving; merkt voorts op dat de geslaagde invoering en tenuitvoerlegging van structurele economische hervormingen de omvangrijke migratie kan helpen inperken;

40. spreekt zijn voldoening uit over het werk dat tot dusver is verricht door het Bureau voor restitutie; moedigt restitutie in natura aan wanneer dat mogelijk wordt geacht; is ingenomen met het besluit van het Ministerie van Economische Zaken om een volledige lijst op te stellen van alle openbare en staats eigendommen om zo een einde te maken aan de onrechtmatige verwerving van zulke eigendommen door particuliere belangen; onderstreept dat een grondig opgestelde lijst van openbare en staats eigendommen van essentieel belang blijft voor het welslagen van de strijd tegen de systeem inherente corruptie, aangezien er een grote kloof zit tussen de werkelijke en de officieel geregistreerde openbare en staats eigendommen;

41. verzoekt de autoriteiten alles in het werk te stellen om de nadelige gevolgen van het economische beleid, zoals armoede, werkloosheid en sociale uitsluiting, tot een minimum te beperken, maar ook de onderliggende oorzaken ervan aan te pakken en te bestrijden en ontwikkeling te bevorderen;

42. betreurt het uitblijven van vorderingen en de aanhoudende vertragingen bij de praktische tenuitvoerlegging van het kader voor hernieuwbare energie; merkt op dat Servië achterloopt op andere kandidaat-landen wat het gebruik van hernieuwbare energiebronnen betreft, en uit zijn bezorgdheid over het feit dat Servië zijn doelstellingen op het gebied van hernieuwbare energie voor 2020 niet zal halen; wijst op de noodzaak van transparantie in de raadplegingsprocessen van de regering en betreurt het dat de Servische autoriteiten geen rekening hebben gehouden met de standpunten van de internationale financiële instellingen bij de aanneming van de stroomleveringsovereenkomst;

43. vindt het betreurenswaardig dat er te weinig vorderingen zijn geboekt op het gebied van milieu en klimaatverandering en verzoekt de Servische autoriteiten om zo snel mogelijk een omvattende klimaatstrategie aan te nemen die aansluit bij de EU-streefdoelen;

44. benadrukt dat zowel Servië als de overige landen in de regio de komende jaren de EU-milieunormen zullen moeten toepassen en streefdoelen zullen moeten vaststellen om de broeikasgasemissies te beperken, zoals zij ook streefdoelen voor hernieuwbare energie voor 2020 hebben vastgesteld; merkt op dat Servië in de energiestrategie van de Energiegemeenschap die in 2012 is goedgekeurd aangeeft voornemens te zijn de productie van elektriciteit met steenkool in grote stookinstallaties te verhogen en wijst erop dat dit strijdig is met de geplande terugdringing van broeikasgasemissies; verzoekt de Servische autoriteiten in dat verband om een energiebeleid te voeren dat strookt met de streefdoelen van de EU en met name om te profiteren van het recente besluit van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) om een project van 75 miljoen euro te financieren om aan plaatselijke banken in de Westelijke Balkanlanden kredietlijnen te verstrekken voor doorlening aan private en gemeentelijke kredietnemers met het oog op investeringen in energie-efficiëntie en hernieuwbare energie;

45. dringt er bij de Servische autoriteiten op aan om het beleid inzake consumentenbescherming te verbeteren, met name wat betreft de algemene voedselveiligheidsbeginselen en de oprichting van een nationaal referentielaboratorium; vindt het betreurenswaardig dat de wet inzake genetisch gemodificeerde organismen nog niet is afgestemd op de EU-wetgeving;

46. steunt de campagne van het stadsbestuur van Belgrado voor „Belgrado — Culturele Hoofdstad van Europa 2020”, en stimuleert daarmee samenhangende projecten die erop gericht zijn Belgrado en Servië cultureel dichterbij de EU te brengen, in het bijzonder met betrekking tot het interetnisch samenleven, multicultureel begrip en de dialoog tussen de religies;

47. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie alsmede aan de regering en het parlement van Servië.

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0040

Europees integratieproces van Kosovo**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het Europees integratieproces van Kosovo (2013/2881(RSP))**

(2016/C 482/18)

Het Europees Parlement,

- gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van 19 en 20 juni 2003 in Thessaloniki over het vooruitzicht van de toetreding van de landen op de westelijke Balkan tot de Europese Unie,
- gezien het eerste akkoord over de beginselen met het oog op de normalisering van de betrekkingen tussen de premiers Ivica Dacic en Hasim Thaci van 19 april 2013 en het actieplan ter uitvoering daarvan van 22 mei 2013, dat het resultaat was van tien onderhandelingsrondes in het kader van de dialoog op hoog niveau tussen Belgrado en Pristina,
- gezien het gezamenlijk verslag van 22 april 2013 van de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger en de Europese Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de vorderingen van Kosovo in de kwesties die uiteen zijn gezet in de conclusies van de Raad van december 2012 met het oog op het starten van de onderhandelingen over een stabilisatie- en associatieovereenkomst,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van 28 juni 2013 tot vaststelling van het besluit waarbij machtiging wordt verleend tot het openen van onderhandelingen over een stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de EU en Kosovo,
- gezien de mededeling van de Commissie van 10 oktober 2012 over een haalbaarheidsstudie voor een stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Kosovo (COM(2012)0602),
- gezien het besluit van de Raad van 22 oktober 2012 tot machtiging van de Commissie om onderhandelingen te openen over een kaderovereenkomst met Kosovo inzake de deelname aan programma's van de Unie,
- gezien de rapporten van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties over de lopende activiteiten van de VN-missie voor interim-bestuur in Kosovo en daarmee verband houdende ontwikkelingen, waaronder het verslag van 29 augustus 2013, dat betrekking heeft op de periode van 23 april tot 15 juli, en het meest recente verslag, dat op 28 oktober 2013 gepubliceerd is,
- gezien het Gemeenschappelijk Optreden 2008/124/GBVB van de Raad van 4 februari 2008 betreffende de rechtsstaatmissie van de Europese Unie in Kosovo (EULEX Kosovo), zoals gewijzigd door Gemeenschappelijk Optreden 2009/445/GBVB van de Raad van 9 juni 2009, door Besluit 2010/322/GBVB van de Raad van 8 juni 2010 en door Besluit 2012/291/GBVB van de Raad van 5 juni 2012,
- gezien de conclusies van de bijeenkomsten van de Raad Algemene Zaken van 7 december 2009, 14 december 2010 en 5 december 2011, waarin respectievelijk werd benadrukt en bevestigd dat ook Kosovo, onverminderd het standpunt van de lidstaten over de status van het land, in aanmerking komt voor visumliberalisering zodra aan alle voorwaarden is voldaan, gezien de start van een visumdialoog in januari 2012, de presentatie van het stappenplan voor visumliberalisering in juni 2012 en het eerste verslag van de Commissie van 8 februari 2013 over de vorderingen van Kosovo bij het voldoen aan de vereisten van het stappenplan voor visumliberalisering (COM(2013)0066),
- gezien de gestructureerde dialoog over de rechtsstaat die op 30 mei 2012 van start is gegaan,

Donderdag 16 januari 2014

- gezien de in maart 2012 geïnstalleerde Nationale Raad van Kosovo voor Europese integratie die onder het kabinet van de president ressorteert en die een coördinerende rol op hoog niveau vervult met het doel overeenstemming te bereiken over de Europese agenda met een op integratie gerichte en partijoverschrijdende aanpak,
  - gezien resolutie 1244 (1999) van de VN-Veiligheidsraad, het advies van het Internationaal Gerechtshof van 22 juli 2010 over de vraag of de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo in overeenstemming is met het internationaal recht, en de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 9 september 2010 ⁽¹⁾ waarin zij de inhoud van het advies van het Internationaal Gerechtshof onderschreef en zich verheugd toonde over de bereidheid van de EU om de dialoog tussen Belgrado en Pristina te faciliteren,
  - gezien de gezamenlijke verklaringen van de interparlementaire bijeenkomsten EP-Kosovo van 28 en 29 mei 2008, 6 en 7 april 2009, 22 en 23 juni 2010, 20 mei 2011, 14 en 15 maart 2012 en 30 en 31 oktober 2013,
  - gezien de mededeling van de Commissie van 16 oktober 2013 over de uitbreidingsstrategie en de voornaamste uitdagingen 2013-2014 (COM(2013)0700),
  - gezien zijn resolutie van 22 oktober 2013 over het begrotingsbeheer van de pretoetredingsmiddelen van de Europese Unie op het gebied van de rechtsstelsels en de strijd tegen corruptie in de kandidaat-landen en potentiële kandidaat-landen ⁽²⁾ en de opmerkingen daarin over Kosovo,
  - gezien zijn eerdere resoluties,
  - gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het akkoord dat in april 2013 is bereikt tussen de premiers Thaci en Dacic een belangrijke stap voorwaarts is en dat beide partijen nu de verantwoordelijkheid hebben om het akkoord te goeder trouw ten uitvoer te leggen, de normalisering van de betrekkingen voort te zetten en de noodzakelijke hervormingen op weg naar de Europese integratie door te voeren;
- B. overwegende dat 104 van de 193 leden van de Verenigde Naties, waaronder 23 van de 28 EU-lidstaten, de onafhankelijkheid van Kosovo erkennen;
- C. overwegende dat alle EU-lidstaten het Europese perspectief van Kosovo steunen, overeenkomstig de EU-toezeggingen aan de westelijke Balkan en onverminderd het standpunt van de lidstaten over de status van Kosovo;
- D. overwegende dat de autoriteiten en het volk van de Republiek Kosovo belangrijke politieke, administratieve en economische hervormingen hebben verwezenlijkt; overwegende dat er nog veel werk moet worden verzet voor de versterking van de rechtsstaat, die de hoeksteen van ontwikkeling, democratie en een sociale markteconomie op de lange termijn vormt;
- E. overwegende dat Kosovo zijn capaciteit heeft verhoogd om de prioriteiten van het Europese integratieproces uit te voeren door de kortetermijnprioriteiten die in de haalbaarheidsstudie waren vastgesteld op te volgen en de onderhandelingen over de stabilisatie- en associatieovereenkomst (SAO) voor te bereiden;
- F. overwegende dat in de context van de visumliberaliseringsdialoog Kosovo belangrijke wetgeving heeft gewijzigd en aangenomen, met inbegrip van wetten inzake asiel, partijfinanciering en mensenhandel;
- G. overwegende dat er meer inspanningen moeten worden geleverd om tegemoet te komen aan de uitdagingen van de Europese hervormingsagenda en met het oog op de SAO, met name op prioriteitsgebieden als de rechtsstaat, het gerechtelijk apparaat, overheidsdiensten, electorale hervormingen, mensenrechten en grondrechten;

⁽¹⁾ A/RES/64/298.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0434.

Donderdag 16 januari 2014

1. is verheugd over het eerste akkoord over de beginselen met het oog op de normalisering van de betrekkingen tussen beide premiers van 19 april 2013, alsook het actieplan ter uitvoering daarvan, en onderstreept dat het belangrijk is dit volledig, te goeder trouw en op het juiste moment uit te voeren; is daarnaast ingenomen met de toekenning van aanvullende EU-middelen onder het instrument voor pretoetredingssteun (IPA) ter ondersteuning van de tenuitvoerlegging van het akkoord;
2. feliciteert de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger voor haar inzet bij het faciliteren van de dialoog tussen Belgrado en Pristina;
3. is ingenomen met het begin van de onderhandelingen tussen de EU en Kosovo over de SOA op 28 oktober 2013; betreurt echter dat door interne onenigheid in de Raad het onderhandelingsmandaat afwijkt van dat van de vorige SAO's; benadrukt dat deze SAO een krachtige stimulans zal zijn voor hervormingen en nieuwe mogelijkheden zal bieden voor nauwere betrekkingen tussen Kosovo en zijn buurlanden en voor een grotere stabilisatie van de regio;
4. onderstreept het feit dat de gemeenteraadsverkiezingen van 3 november 2013 een cruciale test waren voor het normaliseringsproces van de betrekkingen tussen Belgrado en Pristina;
5. is verheugd over de eerste gemeenteraadsverkiezingen in Kosovo die krachtens de Kosovaarse wet op 3 en 17 november en 1 december 2013 in het hele land gehouden zijn, als een geweldige stap vooruit voor de democratie in Kosovo en voor het vertrouwen van de burgers in de democratische processen die ten grondslag liggen aan het normaliseringsproces, en is ingenomen met het door de bank genomen ordelijke verloop van de verkiezingen, zoals de beoordeling luidde in de voorlopige verklaringen van de EU-verkiezingswaarnemingsmissie; ziet tot zijn tevredenheid dat er voor het eerst een vrouwelijke burgemeester is gekozen in Kosovo; blijft erop hameren dat vrouwelijke kandidaten moeten worden aangespoord om deel te nemen aan volgende verkiezingen; is ingenomen met de maatregelen die de Kosovaarse autoriteiten hebben genomen om het vertrouwen in 's lands instellingen te vergroten, bijvoorbeeld de sterke stand-byregeling waar burgers gebruik van kunnen maken om hun klachten te ventileren over intimidatie en onregelmatigheden op de dag van de verkiezingen; is ingenomen met de opvallende opkomst van kiezers in gemeenten met Servische meerderheden ten zuiden van de rivier Ibar als een cruciale stap naar de vorming van de vereniging van Servische gemeenten; benadrukt in dit verband dat de mislukte aanstelling van een nieuwe burgemeester in Noord Mitrovica en de daaropvolgende oproep om nieuwe verkiezingen in deze gemeente te houden niet de voortzetting van het proces and de volledige tenuitvoerlegging van de overeenkomst van 19 april 2013 mag belemmeren; veroordeelt ten stelligste de moord op Dimitrije Janicijevic, gemeenteraadslid van Noord Mitrovica, en roept de betrokken autoriteiten op onmiddellijk een onderzoek te starten en de daders te berechten;
6. veroordeelt het geweld en de voortdurende intimidatie in het noorden van Mitrovica en gemeenten in Zvečan ten stelligste; onderstreept dat zulke incidenten de stabiliteit en de veiligheid in de bredere omgeving in het gedrang brengen, en dringt er bij de bevoegde instanties op aan alles in het werk te stellen om de geweldplegers te berechten; merkt op dat er meer oplettendheid geboden is om het netwerk voor georganiseerde misdaad en de banden van dat netwerk met de plaatselijke politieke elite te doorbreken en de rechtsstaat in het noorden van Kosovo te herstellen; is zeer te spreken over de houding van Servische politieke leiders die etnische Serviërs in Kosovo actief hebben aangespoord tot deelname aan de verkiezingen; betreurt het echter dat de leiders in Belgrado het noorden van Kosovo niet actief bezocht hebben voor 3 november 2013;
7. dringt er bij de Kosovaarse autoriteiten op aan zo spoedig mogelijk en in overleg met de Commissie van Venetië een nieuwe kieswet aan te nemen, teneinde de verkiezingsprocedures transparanter te maken, het stemproces te vereenvoudigen, het vertrouwen van de Kosovaarse burgers in het democratische proces te herstellen, en erop toe te zien dat het maatschappelijk middenveld betrokken is bij de hervorming van het kiesstelsel;
8. merkt tegelijkertijd op dat men zich moet blijven inspannen om de etnische Albanese en Servische gemeenschappen dichter bij elkaar te brengen;
9. is verheugd over de akkoorden inzake telecommunicatie en energie, en wijst erop dat Kosovo zo spoedig mogelijk een eigen internationaal toegangsnummer moet krijgen, wat zal helpen om de Kosovaarse identiteit en zijn internationale zichtbaarheid vorm te geven;
10. beklemtoont dat er volledige transparantie moet worden betracht bij de bekendmaking van de resultaten van de dialoog tussen Belgrado en Pristina, en dat de parlementen en maatschappelijke organisaties bij het proces van tenuitvoerlegging betrokken moeten worden; is ingenomen met de aanstelling van een contactpersoon aan beide kanten, en dringt aan op aanhoudende steun voor deze functionarissen;

Donderdag 16 januari 2014

11. onderstreept het belang van de visumliberalisering voor de burgers van Kosovo en verzoekt de Kosovaarse autoriteiten meer inspanningen te leveren om de in het visumactieplan vastgelegde prioriteiten te verwezenlijken; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan meer open te staan voor de inspanningen van de Kosovaarse regering, en verzoekt de Commissie in dit verband vaart te zetten achter de technische aspecten van het visumliberaliseringsproces;
12. verzoekt de Raad om zo snel mogelijk de nodige besluiten te nemen zodat Kosovo kan deelnemen aan EU-programma's;
13. spoort de vijf resterende lidstaten van de EU aan om over te gaan tot de erkenning van Kosovo; verzoekt alle EU-lidstaten zich in te spannen om economische contacten tot stand te brengen tussen de mensen, en sociale en politieke betrekkingen tussen hun burgers en die van Kosovo; wijst op de noodzaak om stappen te ondernemen met het oog op de volledige tenuitvoerlegging van het IPA en om de samenwerking tussen EULEX, Europol en Interpol te verbeteren, inclusief praktische maatregelen om Kosovo — in afwachting van volledige erkenning — bij het werk van beide agentschappen te betrekken, en verzoekt de Commissie te werken aan akkoorden op basis waarvan Kosovo kan samenwerken met de EU-agentschappen;
14. toont zich verheugd over de oprichting van een regionaal commandoteam voor de Kosovaarse politie in het noorden, in het kader van de opbouw van een gezamenlijke politiemacht voor Kosovo;
15. benadrukt het belang van het werk van EULEX bij de consolidering van de rechtsstaat in de Kosovaarse instellingen, maar wijst op het algemeen gedeelde ongenoegen bij zowel de Kosovaarse Serviërs als de Kosovaarse Albanezen over de prestaties van EULEX; roept EULEX dan ook op de efficiëntie, transparantie en verantwoording van hun werkzaamheden te vergroten, het Europees Parlement en het parlement van Kosovo regelmatig te informeren over zijn activiteiten en besluiten, en vooral tastbaardere resultaten op hoog niveau te laten zien aan de Kosovaarse en de Servische autoriteiten en de bevolking; vestigt de aandacht op de terreinen waarop verbeteringen te verwachten zijn, zoals een betere omschrijving van de doelstellingen inzake capaciteitsopbouw en de koppeling van die doelstellingen aan specifieke ijkpunten; benadrukt dat externe en interne doelstellingen beter moeten worden gecoördineerd en dat er een betere coördinatie tot stand moet komen tussen de EU-instellingen onderling en tussen de EU-instellingen, de Kosovaarse autoriteiten en de internationale gemeenschap; dringt er in dit verband bij EULEX op aan waar mogelijk prioriteiten aan te brengen in zijn doelstellingen, het gebruik van zijn financiële middelen en staf te optimaliseren en versneld werk te maken van de tenuitvoerlegging van het operationele document van de Raad over de tenuitvoerlegging van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad in het kader van het EVDB (daterend van november 2005);
16. verzoekt de Kosovaarse autoriteiten om het mandaat van EULEX te blijven respecteren en achter de uitoefening van diens uitvoerende bevoegdheden te staan; merkt op dat de regering van Kosovo belangstelling toont om de taken van EULEX over te nemen; meent dat de aanwezigheid van EULEX vereist is om de tenuitvoerlegging van het akkoord van 19 april 2013 inzake de rechtsstaat te ondersteunen; onderstreept dat de openbare veiligheid cruciaal is voor de succesvolle tenuitvoerlegging van de akkoorden; benadrukt dat er dringend maatregelen moeten worden genomen om dit aan te pakken; benadrukt dat er momenteel meer dan 250 zaken door EULEX worden onderzocht, waaronder gevallen van georganiseerde misdaad, corruptie, oorlogsmisdaden en andere ernstige misdrijven waarbij onder andere tientallen medewerkers van politieke partijen betrokken zijn; onderstreept dat elke bevoegdheidsoverdracht geleidelijk moet verlopen, afhankelijk van de vooruitgang die ter plaatse geboekt is, en dat het maatschappelijk middenveld en de democratische instellingen van de Republiek Kosovo bij dit proces moeten worden betrokken; verzoekt de Kosovaarse regering dan ook om het Kosovomandaat van EULEX te verlengen tot na juni 2014;
17. verzoekt zowel Kosovo als Servië om actief en constructief samen te werken met EULEX voor de tenuitvoerlegging van het akkoord betreffende wederzijdse rechtshulp om het toenemende aantal verzoeken betreffende eigendommen in Kosovo te kunnen behandelen;
18. veroordeelt de aanval die op 19 september 2013 heeft geleid tot de dood van een EULEX-ambtenaar in de buurt van de gemeente Zvečan/Zvečan met klem, en wil dat deze zaak zo spoedig mogelijk wordt onderzocht; roept alle partijen op zich te onthouden van acties die tot nieuwe spanningen kunnen leiden;
19. onderstreept opnieuw de noodzaak van plaatselijke verantwoordelijkheid voor en zeggenschap over het verzoeningsproces, en veroordeelt tegelijkertijd de nationalistische retoriek aan beide zijden; is van mening dat de Kosovaarse autoriteiten verdere kordate maatregelen moeten nemen om vertrouwen te kweken tussen de Kosovaarse Serviërs en Albanezen, vooral in het noorden, en de helpende hand te bieden aan de Servische en andere minderheden om te zorgen voor hun algehele integratie in de samenleving; pleit er tevens voor om het grondwettelijk beginsel dat Kosovaarse Serviërs het recht geeft op toegang tot alle officiële diensten in hun eigen taal volledig ten uitvoer te leggen; onderstreept tegelijkertijd het belang van volledig tweetalig onderwijs; spoort alle Kosovaarse Serviërs en hun politieke vertegen-

Donderdag 16 januari 2014

woordigers aan alle mogelijkheden die hun geboden worden in de Kosovaarse grondwet te benutten om een constructieve rol op zich te nemen in de politiek en de samenleving en op die manier, door zich samen met de Kosovaarse Albanezen actief in te zetten binnen de Kosovaarse instellingen, de gezamenlijke verantwoordelijkheid te dragen voor sociale ontwikkeling en de opbouw van instellingen en er vooral op gebrand te zijn om vrouwen te betrekken bij dit proces; is ingenomen met de vooruitgang die is geboekt bij de organisatie van het gemeentelijk bestuur;

20. juicht de inspanningen van de EU toe om de dialoog en verzoening binnen de gemeenschap aan te wakkeren; dringt erop aan dat alle actoren bijzondere aandacht blijven besteden aan de technische aspecten van de EU-integratie en aan symbolische verzoeningsgebaren;

21. benadrukt dat de tenuitvoerlegging van wetgeving inzake de bescherming van minderheden en culturele rechten een grote uitdaging blijft in Kosovo; wijst erop dat de wetgeving inzake cultureel erfgoed en de Servische orthodoxe kerk moet worden uitgevoerd, alsook de strategie en het actieplan voor Roma-, Ashkali- en Egyptische gemeenschappen, die zich nog steeds in een zeer zorgwekkende situatie bevinden; blijft zich, ondanks het heugelijke feit dat er enige vooruitgang is geboekt in de verbetering van de leefomstandigheden van de Roma-, Ashkali- en Egyptische gemeenschappen, zorgen maken over hun situatie omdat vooral kinderen zeer kwetsbaar en achtergesteld blijven; benadrukt dat de situatie van de Roma moet worden aangepakt als een belangrijke grondrechtenkwesitie; roept de autoriteiten en de Commissie op om voldoende aandacht te besteden aan de verbetering van de leefomstandigheden van deze gemeenschappen, met inbegrip van de toegang tot onderwijs; benadrukt de positie van Kroatische, Bosnische, Ashkali-, Turkse, Gorani- en Balkan-Egyptische minderheden met betrekking tot het belang van meertalig onderwijs, zodat deze etnische minderheden zich niet politiek geïsoleerd voelen;

22. is ingenomen met de aanvullende financiering die beschikbaar is gesteld door de Commissie in het kader van het instrument voor pretoetredingssteun van de EU om de gemeenten met een Servische meerderheid in heel Kosovo te steunen;

23. verzoekt de Kosovaarse autoriteiten om de doeltreffendheid, transparantie, verantwoordingsplicht en onpartijdigheid van het rechtssysteem te verbeteren en de onafhankelijkheid ervan te eerbiedigen zodat het grote publiek en het zakenleven vrouwen hebben in het gerechtelijk apparaat, en om alle vormen van geweld tegen vrouwen doeltreffend te bestrijden; verzoekt de autoriteiten met klem om een proactieve rol te spelen bij de versterking van de rechtsstaat, met name door de politieke inmenging in het gerechtelijk apparaat te beperken, door ervoor te zorgen dat tuchtrechtelijke sancties tegen rechters en officieren van justitie daadwerkelijk worden uitgevoerd, te werken aan de onafhankelijkheid en efficiëntie van de Raad voor officieren van justitie en het openbaar ministerie, en het nieuwe strafwetboek en het wetboek van strafvordering ten uitvoer te leggen;

24. verzoekt de autoriteiten zich meer in te zetten voor de hervorming van het gerechtelijk apparaat, capaciteit op te bouwen met de nadruk op de aanwerving van gerechtelijk personeel op basis van verdienste om de achterstand in het behandelen van dossiers weg te werken, en toe te zien op een veilige omgeving, vrij van politieke inmenging, voor rechters en officieren van justitie;

25. vindt het vooral zorgelijk dat er geen tastbare vooruitgang wordt geboekt bij de inspanningen om de corruptie in Kosovo aan te pakken; is van mening dat corruptie een grote uitdaging blijft en een ernstig obstakel vormt voor het functioneren van de overheidsinstellingen; vindt het in dit opzicht betreurenswaardig dat het in 2006 opgerichte agentschap voor de bestrijding van corruptie geen onderzoeksbevoegdheden heeft; merkt op dat de Assemblee van Kosovo een nieuwe strategie en een nieuw actieplan voor corruptiebestrijding heeft aangenomen; roept de autoriteiten op de tenuitvoerlegging ervan te verzekeren door de rollen en verantwoordelijkheden van de instellingen voor de bestrijding van corruptie duidelijk vast te leggen zodat ze concrete, duurzame resultaten kunnen boeken;

26. blijft verontrust over de beperkte reikwijdte van het kader voor getuigenbescherming in Kosovo, die vooral belangrijk is in geruchtmakende zaken, en verzoekt de EU-lidstaten nauwer samen te werken op het vlak van de mogelijke herhuisvesting van getuigen;

27. is bezorgd over het gebrek aan wezenlijke vooruitgang bij de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad, en met name over de grote omvang van de georganiseerde misdaad in het noorden van Kosovo; merkt op dat corruptie en georganiseerde misdaad wijdverspreid zijn in de regio en een obstakel vormen voor de democratische, sociale en economische ontwikkeling van Kosovo; benadrukt dat Kosovo het als prioriteit moet zien om concreet bewijs te leveren voor de resultaten die zijn geboekt bij de bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie; is van mening dat een regionale strategie en intensievere samenwerking tussen alle landen in de regio essentieel zijn om deze problemen doeltreffender aan te pakken, vooral wat betreft een beter grensoezicht en de inspanningen om de handel en uitbuiting van vrouwen en minderjarigen aan te pakken, vooral degenen die het slachtoffer zijn seksuele uitbuiting of gedwongen bedelpraktijken; dringt er bij de instellingen op centraal en lokaal niveau op aan concrete resultaten te boeken op het vlak van de bestrijding van georganiseerde misdaad, mensenhandel en drugs- en wapenhandel; benadrukt het belang van een

Donderdag 16 januari 2014

alomvattende, multidisciplinaire en op het slachtoffer gerichte benadering met een ongehinderde toegang tot bijstand, ondersteuning en bescherming voor slachtoffers; betreurt het dat corruptie en georganiseerde misdaad op hoog niveau grotendeels onaangeroerd zijn gebleven door EULEX;

28. onderstreept dat de noodzakelijke hervorming van de overheidsdiensten moet worden uitgevoerd en dat het aantal vrouwen en personen die tot minderheden behoren op alle bestuursniveaus wordt verhoogd; blijft verontrust over het feit dat veel ambtenaren tweede banen hebben die in principe kunnen leiden tot belangenconflicten of corruptiepraktijken in de hand kunnen werken;

29. steunt de voortdurende vervolging van oorlogsmisdaden op nationaal niveau, met inbegrip van het belang van de vervolging van oorlogsverkrachtingen; betreurt het dat als gevolg van de oorlog in Kosovo in 1999 nog steeds 1 869 personen vermist worden; merkt op dat dit een spoedige reactie van de autoriteiten in Servië en Kosovo vereist, als essentiële voorwaarde voor een verzoening tussen de gemeenschappen en voor een vreedzame toekomst in de regio, en benadrukt dat, met het oog op de voortzetting van de dialoog tussen Kosovo en Servië, de samenwerking bij het opsporen van vermiste personen en andere aspecten van overgangsjustitie voorrang moeten krijgen;

30. verzoekt de Servische autoriteiten in dit verband alle bijstand te verlenen bij de repatriëring van de stoffelijke resten van Kosovaarse vermisten die onlangs in Servië gevonden zijn, en voert te gaan met het doorzoeken van het bewuste gebied waarvan wordt aangenomen dat er vermisten begraven liggen;

31. dringt er bij de Kosovaarse en Servische autoriteiten op aan samen te werken en volledige verantwoordelijkheid te nemen voor het vinden van duurzame oplossingen voor ontheemden in Servië en Kosovo; benadrukt dat de Kosovaarse autoriteiten meer inspanningen moeten leveren om een oplossing te vinden voor het probleem van ontheemden in het kader van het EU-toetredingsproces, met name het efficiënt oplossen van geschillen over eigendom;

32. verzoekt de autoriteiten van Kosovo en de buurlanden om goede wil te blijven tonen jegens, volledig samen te werken met en steun te verlenen aan de speciale onderzoekstaskforce, die is opgericht naar aanleiding van het verslag van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van december 2010, en aan de vervolgingen die voortvloeien uit de werkzaamheden van de speciale onderzoekstaskforce, en pleit voor een verdere versnelling van zijn werkzaamheden;

33. doet een beroep op de instellingen op centraal en lokaal niveau om wetgeving inzake mensenrechten doeltreffend ten uitvoer te leggen en bij te dragen tot de verdere ontwikkeling van een multi-etnische samenleving, met de nadruk op het onderwijs en de tewerkstelling van vertegenwoordigers van alle minderheidsgroeperingen;

34. ondersteunt de professionalisering van het overheidsapparaat en pleit voor de tenuitvoerlegging van de nodige wetgeving ter zake; tekent bezwaar aan tegen gevallen van politieke inmenging in de aanwerving en benoeming van ambtenaren;

35. vindt het zorgwekkend dat discriminatie nog altijd een groot probleem vormt en verzoekt de autoriteiten om uitvoering te geven aan het grondwettelijke beginsel van non-discriminatie; onderstreept de noodzaak van een alomvattende strategie voor de bestrijding van discriminatie en de volledige uitvoering van de antidiscriminatiewet, om in overeenstemming met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie de gelijke behandeling van alle burgers, ongeacht hun etnische afkomst, godsdienst, geslacht, seksuele gerichtheid, leeftijd of handicap, te waarborgen;

36. wijst op de klacht die was ingediend tegen drie Kosovaarse burgers voor hun betrokkenheid bij de aanval op Kosovo 2.0 op 14 december 2012 in de Rode Hal van het Jeugd- en Sportcentrum en verwacht dat de daders te zijner tijd worden vervolgd;

37. benadrukt dat, hoewel de vrijheid om zich bij vakbonden aan te sluiten door de wet is gegarandeerd, er nog steeds verbeteringen nodig zijn op het gebied van fundamentele arbeids- en vakbondsrechten; spoort Kosovo aan om de sociale dialoog in het besluitvormingsproces, bij het opstellen van beleid en bij de capaciteitsopbouw van de sociale partners te versterken;

38. verzoekt de Kosovaarse autoriteiten om het Verdrag inzake de rechten van het kind volledig uit te voeren, en beveelt aan het beleid inzake armoede onder kinderen te herzien, onder andere door de socialebijstandsregeling te wijzigen en een universele en vermogensafhankelijke kinderbijslagregeling in te voeren;

Donderdag 16 januari 2014

39. is verontrust over de omvangrijke armoede onder kinderen en de hoge kindersterfte, de lage dekking van het socialezekerheidsstelsel van Kosovo en de hoge bedragen die burgers zelf moeten betalen voor gezondheidszorg, waardoor kwetsbare gezinnen het risico lopen in chronische armoede te vervallen;

40. pleit voor nauwere betrekkingen van Kosovo met en een betere vertegenwoordiging van Kosovo in internationale culturele en erfgoedinstellingen teneinde de bescherming van religieuze en culturele plaatsen en monumenten te verbeteren, en voor een betere vertegenwoordiging van Kosovo in Europese en internationale media- en sportorganisaties om Kosovaarse sterren en sporters in staat te stellen deel te nemen aan alle internationale culturele en sportevenementen, waaronder het Eurovisiesongfestival, Europese en wereldkampioenschappen en de Olympische Spelen;

41. benadrukt het belang van vrije en onafhankelijke media en verzoekt de Commissie om meer werk te maken van de programma's voor het verbeteren van de kwaliteit en het professionalisme van journalisten; benadrukt hierbij de rol van een duurzame publieke omroep; is bezorgd over het gebrek aan bescherming van onafhankelijke journalisten en de druk die op hen wordt uitgeoefend; verzoekt de Kosovaarse autoriteiten om te voorzien in een duurzaam financieringsmechanisme voor de publieke omroep en om de benoeming van de leden van hun leidinggevende organen te voltooien; benadrukt dat het duidelijk moet zijn wie de media in handen heeft en dat er moet worden gezorgd voor vrije en kwalitatief hoogstaande omroepdiensten; steunt de inspanningen van de instellingen om Kosovo een eigen landcode voor internet te geven;

42. benadrukt de centrale rol van actieve en onafhankelijke maatschappelijke organisaties bij het versterken en consolideren van democratische politieke processen in het land en de opbouw van een geïntegreerde samenleving; onderstreept het belang van een dialoog met de maatschappelijke organisaties en beklemtoont de cruciale rol van die organisaties voor het verbeteren van de regionale samenwerking op sociaal en politiek gebied; is ingenomen met de verbeterde samenwerking van de regering met ngo's en verzoekt de Kosovaarse autoriteiten een gestructureerde dialoog aan te gaan met en een raadplegingsmechanisme vast te stellen voor het maatschappelijk middenveld op het gebied van beleidsvorming, met inbegrip van overleg over beleid en wetgeving, en de controle van het Europees integratieproces;

43. wijst op het privatiseringsproces van staats eigendommen dat aan de gang is, met name het Kosovaarse Post- en Telecombedrijf (PTK); dringt er bij de Kosovaarse autoriteiten op aan praktische maatregelen te nemen om de transparantie, de verantwoordingsplicht en de legitimiteit van het proces als geheel te versterken, bijvoorbeeld door tijdig informatie beschikbaar te stellen aan alle belanghebbenden;

44. doet een beroep op Kosovo om het ondernemingsklimaat voor kleine en middelgrote bedrijven te verbeteren door de administratieve lasten en de daarmee gepaard gaande kosten te verminderen, hun toegang tot financiering te verbeteren en specifieke steun aan startende bedrijven te verlenen; is zeer verheugd over de ondertekening van een memorandum van overeenstemming tussen de Kamers van Koophandel van Kosovo en van Servië;

45. vindt het verheugend dat Kosovo op 17 december 2012 het 66e lid werd van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO); is daarnaast ingenomen met de aanneming van de eerste volledige EBWO-strategie voor het land op 8 mei 2013, met behulp waarvan het hervormingsproces en de steun aan de economie van Kosovo worden versneld, mensen een beter leven zullen krijgen, de overgang gemakkelijker zal worden en regionale stabiliteit in de hand wordt gewerkt;

46. is verheugd over de voorlopige toezegging van de EU voor aanvullende financiering voor de ontmanteling van de oude energiecentrale Kosovo A uiterlijk in 2017; verzoekt Kosovo meer inspanningen te leveren en onmiddellijk concrete stappen te nemen voor de ontmanteling van de energiecentrale Kosovo A, en pleit voor een volledige milieueffectbeoordeling overeenkomstig de geldende EU-normen voor de energiecentrale Nieuw Kosovo; roept Kosovo tevens op te werken aan de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen en de diversificatie van energiebronnen in overeenstemming met zijn toezegging om uiterlijk in 2020 25 % van zijn energiebehoeften te halen uit hernieuwbare energiebronnen, en onderstreept in dit verband de noodzaak om meer financiële steun van de EU en de EBWO te besteden aan energiebesparing, energie-efficiëntie, integratie in de regionale energiemarkten en projecten voor hernieuwbare energie;

47. betreurt de vertragingen van de Kosovaarse autoriteiten bij de voorbereiding en aanneming van een geloofwaardige, doeltreffende milieustrategie voor, met name, de regels inzake de milieueffectbeoordeling en EU-klimaatdoelstellingen;

48. vindt de hoge werkloosheidspercentages, vooral onder jongeren, alarmerend, en dringt er bij de regering op aan dit probleem op te lossen door jongeren de juiste kansen te geven en het onderwijs af te stemmen op de behoeften van de arbeidsmarkt;

Donderdag 16 januari 2014

49. benadrukt dat het lidmaatschap van Kosovo in regionale samenwerkingsorganisaties moet worden bevorderd en aangemoedigd door alle landen in de regio; is er in dat verband voorstander van dat Kosovo bij regionale organisaties wordt betrokken en dringt erop aan dat alle belemmeringen worden opgeheven zodat Kosovo in deze organisaties, waaronder de Raad van Europa, een inbreng kan hebben;
50. benadrukt het belang van de ontwikkeling van het openbaar vervoer, met name door de verbetering of aanleg van nieuwe spoorverbindingen binnen het kader van een duurzaam vervoerssysteem; stelt voor om een grensoverschrijdend spoorwegsysteem van hogesnelheidslijnen tussen alle landen van de westelijke Balkan aan te leggen dat moet worden gekoppeld aan het trans-Europese netwerk in de Europese Unie;
51. vindt de huidige economische situatie in Kosovo zorgwekkend; benadrukt dat de economische statistieken moeten worden verbeterd voor een goede beoordeling van de economische situatie, alvorens te bedenken hoe de problemen moeten worden aangepakt;
52. verzoekt de Kosovaarse autoriteiten om de betrouwbaarheid van statistische informatie te verbeteren in overeenstemming met Europese normen en internationale methoden;
53. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese dienst voor extern optreden en de regering en de Nationale Assemblée van Kosovo.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0041

Voortgangsverslag 2012 over IJsland en de perspectieven na de verkiezingen**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voortgangsverslag 2012 over IJsland en de perspectieven na de verkiezingen (2013/2932(RSP))**

(2016/C 482/19)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie,
  - gezien het besluit van de Europese Raad van 17 juni 2010 om toetredingsonderhandelingen met IJsland te starten,
  - gezien de resultaten van de toetredingsconferenties met IJsland,
  - gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad met de titel „Uitbreidingsstrategie en voornaamste uitdagingen 2012-2013” (COM(2012)0600) en het op 10 oktober 2012 aangenomen voortgangsverslag 2012 over IJsland,
  - gezien zijn voorgaande resoluties over IJsland, en met name de resolutie van 7 juli 2010 over de IJslandse aanvraag tot lidmaatschap van de Europese Unie ⁽¹⁾, de resolutie van 7 april 2011 over het voortgangsverslag 2010 over IJsland ⁽²⁾ en de resolutie van 14 maart 2012 over het voortgangsverslag 2011 over IJsland ⁽³⁾,
  - gezien de op 14 januari 2013 aangenomen overeenkomst over het voeren van toetredingsonderhandelingen in de aanloop naar de parlementsverkiezingen en gezien het door de Progressieve Partij en de Onafhankelijkheidspartij op 22 mei 2013 ingestelde regeringsplatform,
  - gezien de verklaring van 13 juni 2013 van de IJslandse minister van Buitenlandse Zaken, Gunnar Bragi Sveinsson, en de commissaris voor uitbreiding en Europees nabuurschapsbeleid, Štefan Füle,
  - gezien artikel 110, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat IJsland aan de criteria van Kopenhagen voldoet en dat er op 27 juli 2010 toetredingsonderhandelingen met IJsland zijn gestart, nadat de Raad hiervoor toestemming had verleend;
- B. overwegende dat de onderhandelingen zijn geopend over 27 hoofdstukken, waarvan er 11 voorlopig zijn afgesloten;
- C. overwegende dat de onlangs verkozen IJslandse regering het toetredingsproces heeft opgeschort en naar aanleiding van een debat in het Althing over dit onderwerp momenteel de toetredingsonderhandelingen en de ontwikkelingen in de Europese Unie tegen het licht houdt;
- D. overwegende dat de IJslandse regering heeft verklaard dat de toetredingsonderhandelingen niet zullen worden voortgezet zonder voorafgaand nationaal referendum;
1. merkt op dat de IJslandse regering overeenkomstig artikel 49 en na instemming van het Althing op 17 juli 2009 om toetreding tot de Europese Unie heeft verzocht;
  2. is verheugd over het vooruitzicht een land met een goed functionerende democratische traditie, krachtige instellingen en maatschappelijke organisaties als nieuwe lidstaat op te nemen;
  3. merkt op dat IJsland over het algemeen goed in staat is de verplichtingen van het lidmaatschap na te komen, met name vanwege zijn deelname aan de Europese Economische Ruimte;
  4. onderstreept dat de toetredingsonderhandelingen op transparante en integratiegerichte wijze verlopen en is ingenomen met de opening van 27 onderhandelingshoofdstukken en de voorlopige afsluiting van 11 hoofdstukken, hetgeen aangeeft dat het toetredingsproces aanzienlijk vordert;

⁽¹⁾ PB C 351 E van 2.12.2011, blz. 73.

⁽²⁾ PB C 296 E van 2.10.2012, blz. 89.

⁽³⁾ PB C 251 E van 31.8.2013, blz. 61.

Donderdag 16 januari 2014

5. benadrukt dat de Europese Unie zich ten volle blijft inzetten voor de voortzetting en afronding van de toetredingsonderhandelingen;
  6. merkt op dat recente opiniepeilingen aangeven dat een meerderheid van de IJslanders de toetredingsonderhandelingen wil afronden;
  7. merkt op dat IJsland verder als kandidaat-land wordt beschouwd;
  8. neemt kennis van het besluit van de IJslandse regering om niet te wachten op afronding van de toetredingsonderhandelingen voordat zij een referendum uitschrijft; kijkt uit naar het parlementaire debat waarbij de toetredingsonderhandelingen en de ontwikkelingen binnen de Europese Unie tegen het licht worden gehouden; biedt zijn steun aan bij de voorbereiding van deze evaluatie; hoopt dat deze evaluatie tijdig kan worden afgerond en wacht toekomstige beslissingen, onder meer over het al dan niet organiseren van een referendum over de voortzetting van de toetredingsonderhandelingen, af;
  9. hoopt dat het referendum binnen afzienbare tijd zal worden gehouden;
  10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de voorzitter van het Althing en de regering van IJsland.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0042

Situatie in Zuid-Soedan**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de situatie in Zuid-Sudan (2014/2512(RSP))**

(2016/C 482/20)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Sudan en Zuid-Sudan, met name die van 10 december 2013 over de inspanningen van de internationale gemeenschap ten behoeve van de ontwikkeling en de staatsopbouw in Zuid-Sudan ⁽¹⁾,
- gezien de verklaringen van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid Catherine Ashton over de situatie in Zuid-Sudan van 2 januari 2014 en 24 december 2013,
- gezien de verklaringen van de woordvoerder van de hoge vertegenwoordiger over de situatie in Zuid-Sudan van 16 en 28 december 2013,
- gezien de conclusies van de Raad over Sudan en Zuid-Sudan van 22 juli 2013,
- gezien de lokale EU-verklaring van de delegatie van de Europese Unie van 20 december 2013,
- gezien de resoluties 2132(2013) van 24 december 2013 en 2126(2013) van 25 november 2013 van de VN-Veiligheidsraad,
- gezien de verklaring van de Hoge VN-Commissaris voor de mensenrechten van 24 december 2013, waarin er bij de Zuid-Sudanese leiding op aangedrongen wordt het alarmerende geweld tegen burgers in te dammen,
- gezien het door het VN-Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, OCHA) verslag over de situatie — Verslag nr. 8 over de crisis in Zuid-Sudan dat is uitgebracht op 7 januari 2014,
- gezien de besprekingen over de situatie in Zuid-Sudan, die werden aangevraagd door de Raad voor vrede en veiligheid van de Afrikaanse Unie, met name tijdens zijn vergadering van 30 december 2013 in Banjul, en door de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit (IGAD) tijdens haar topbijeenkomst van 27 december 2013 in Nairobi,
- gezien de verklaring die de speciale gezanten van IGAD hebben afgegeven op 8 januari 2014, na hun bezoek aan Juba om de besprekingen tussen de regering en de rebellen te deblokken,
- gezien de algemene vredesovereenkomst voor Sudan van 2005,
- gezien de routekaart voor Sudan en Zuid-Sudan zoals vervat in het door de Raad voor vrede en veiligheid van de Afrikaanse Unie op 24 april 2012 uitgebrachte communiqué, waar de EU volledig achter staat,
- gezien de persverklaring die de voorzitter van de commissie van de Afrikaanse Unie, dr. Nkosazana Dlamini-Zuma, op 4 januari 2014 namens de Afrikaanse Unie heeft afgegeven,
- gezien de verklaring die het uitvoerend secretariaat van de (IGAD) heeft afgegeven op 19 december 2013,
- gezien de herziene Overeenkomst van Cotonou,
- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,

---

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0546.

Donderdag 16 januari 2014

- gezien het Afrikaanse Handvest van de rechten van de mens en de volkeren,
  - gezien artikel 110, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het politieke conflict is begonnen nadat Salva Kiir, president van het land en een etnische Dinka, zijn ontslagen vicepresident Riek Machar, een etnische Nuer, ervan beschuldigde een staatsgreep tegen hem voor te bereiden; overwegende dat Riek Machar deze beschuldiging heeft ontkend;
- B. overwegende dat de regering van Zuid-Sudan elf vooraanstaande politici heeft gearresteerd, waaronder de voormalig minister van Financiën en de voormalig secretaris-generaal van de SPLM-partij, wegens vermeende betrokkenheid bij de staatsgreep tegen president Kiir; overwegende dat president Kiir op 23 juli 2013 het hele kabinet heeft ontbonden en vicepresident Riek Machar heeft ontslagen;
- C. overwegende dat voor het huidige conflict een democratische politieke oplossing moet worden gevonden en dat democratisch tot stand gekomen instellingen de kans moeten krijgen om de nieuwe staat op te bouwen die na het referendum over de onafhankelijkheid is ontstaan; overwegende dat het maatschappelijk middenveld aandringt op een vreedzame politieke oplossing voor het probleem;
- D. overwegende dat de partijen die bij het conflict in Zuid-Sudan zijn betrokken, op 7 januari 2014 in Addis Abeba onderhandelingen zijn gestart onder de auspiciën van de IGAD; overwegende dat het staken van de vijandelijkheden, de opening van humanitaire corridors, de kwestie van politieke gevangenen en de bescherming van de burgerbevolking de belangrijkste agendapunten van deze besprekingen zullen zijn;
- E. overwegende dat de instabiliteit, de gevechten en de mobilisering van de strijdkrachten ondanks de lopende vredesbesprekingen aanhouden; overwegende dat aan de regering behorende strijdkrachten momenteel proberen de stad Bor — de laatste plaatselijke hoofdstad die nog door rebellen wordt bezet — te heroveren;
- F. overwegende dat de gezant van de VS, Donald Booth, en de gezanten van de buurlanden van Zuid-Sudan, op 11 januari 2014 met Riek Machar bijeen zijn gekomen om te trachten de voorstellen van beide zijden te verwerken tot een staakt-het-vurendocument;
- G. overwegende dat tientallen mensen op 8 januari 2014 in Juba een vredesmars hebben gehouden om te protesteren tegen de gevechten tussen het kamp van de president en dat van de afgezette vicepresident;
- H. overwegende dat het huidige conflict, dat inmiddels ook een etnische dimensie heeft gekregen, zijn oorsprong vindt in 1991, toen de SPLM/A uiteenviel in enerzijds de factie van Garang, de voormalig leider van de SPLM/A, bij wie Salva Kiir zich aansloot, en anderzijds de factie van Riek Machar, die het leiderschap van Garang aanvocht;
- I. overwegende dat de VN-Veiligheidsraad een resolutie heeft goedgekeurd waardoor 5 500 militairen en 440 politieagenten extra zullen worden gestuurd en de totale capaciteit van de VN-missie in Zuid-Sudan zo zal worden vergroot;
- J. overwegende dat op 15 december 2013 militaire confrontaties hebben plaatsgehad tussen presidentiële gardes in legerkazernes in Juba; overwegende dat de gevechten zijn begonnen zich te verspreiden naar het gebied rond Jonglei;
- K. overwegende dat er bewijzen zijn van buitengerechtigde executies, aanvallen op personen op grond van hun etniciteit en arbitraire gevangenneming, en dat er op 6 januari 2014 ten minste drie massagraven zijn ontdekt;
- L. overwegende dat volgens de VN door de huidige crisis in Zuid-Sudan duizenden mensen zijn gedood en honderdduizenden burgers zijn ontheemd, met tienduizenden personen in VN-kampen in het hele land die dringend behoefte hebben aan basisgezondheidszorg, zuiver water en betere sanitaire omstandigheden; overwegende dat het aantal Zuid-Sudanezen dat een onderkomen zoekt in Uganda en Ethiopië, dramatisch is toegenomen; overwegende dat op 14 januari 2014 op zijn minst 200 burgers zijn verdronken bij een ferryongeluk op de Witte Nijl, toen zij vluchtten voor de gevechten in de stad Malakal;
- M. overwegende dat de actieve vijandelijkheden de grootste uitdaging vormen voor de toegang van humanitaire hulpoperaties; overwegende dat de toegang tot voedsel overal in het land beperkt blijft en dat de verdeling van basisvoedsel en -levensmiddelen met name in Bor en Bentiu noodzakelijk is; overwegende dat geweld en de noodzaak om te vluchten ertoe hebben geleid dat veel mensen hun middelen van bestaan, met name hun voedselvoorziening, zijn kwijtgeraakt, en dat dit uiteindelijk tot een voedselcrisis kan leiden;

Donderdag 16 januari 2014

- N. overwegende dat er onlangs aanvallen tegen Nuba, illegale executies, massaverkrachtingen en willekeurige arrestaties van in het Nuba-gebergte wonende burgers zijn geweest; overwegende dat Sudanese regeringssmilities en de Sudanese strijdkrachten gedurende de laatste twee weken van december 2013 met de hulp van veiligheidselementen aanvallen hebben uitgevoerd tegen een groot aantal gebieden rond Kadugli en Dillanji, dat duizenden burgers hun woonplaats zijn ontvlucht en dat melding is gemaakt van illegale executies en massaverkrachtingen van vrouwen; overwegende dat deze crisis gevolgen dreigt te hebben voor een veel ruimer gebied dat al vatbaar is voor instabiliteit en dat hierbij op elk moment rekening moet worden gehouden bij de internationale respons op het terrein;
- O. overwegende dat Oost-Afrikaanse buurlanden, waaronder Kenia en Ethiopië, bij beide zijden op verzoening hebben aangedrongen; overwegende dat Uganda, op verzoek van president Kiir, 1 200 troepen en militaire goederen heeft gestuurd om voorzieningen zoals de luchthaven en overheidsgebouwen te beveiligen;
- P. overwegende dat het EU-Mechanisme voor civiele bescherming naar aanleiding van een verzoek om hulp van de VN op 4 januari 2014 is geactiveerd om Zuid-Sudan te ondersteunen met bijdragen in natura, zoals onderkomens, medisch materiaal, geneesmiddelen, welzijnsgoederen en voedsel;
- Q. overwegende dat Zuid-Sudan een van de armste en minst ontwikkelde landen ter wereld is, met 50 % van de bevolking die onder de armoedegrens leeft, de hoogste kraamsterfte ter wereld, een van de hoogste kindersterftecijfers, ongeveer 75 % analfabeten en amper een derde van de bevolking die toegang heeft tot zuiver water; overwegende dat voedselonzeekerheid elk jaar een gevaar is voor meer dan een miljoen mensen; overwegende dat in Zuid-Sudan ongeveer 80 % van alle gezondheidszorg en basiszorg wordt verstrekt door niet-gouvernementele organisaties en dat de toegang tot humanitaire hulp nog steeds belemmerd wordt door actief vijandelijk gedrag jegens en aanvallen tegen hulpverleners en hulpmateriaal;
- R. overwegende dat de EU heeft aangekondigd 50 miljoen EUR te zullen verstrekken voor humanitaire hulp in Zuid-Sudan; overwegende dat de humanitaire hulp van de EU hiermee voorlopig komt op 170 miljoen EUR voor de begrotingsjaren 2013 en 2014;
- S. overwegende dat de hulporganisaties op 31 december 2013 het crisisbestrijdingsplan voor Zuid-Sudan hebben gestart; overwegende dat het OCHA een geconsolideerde oproep van in totaal 166 miljoen USD heeft gedaan om de crisis aan te pakken en van januari t/m maart 2014 naar schatting 628 000 mensen te helpen;
- T. overwegende dat staatsopbouw en het overwinnen van fragiliteit een langetermijnperspectief en een solide, voorspelbare en stabiele betrokkenheid van de internationale gemeenschap vereisen;
1. veroordeelt krachtig de recentste uitbarstingen van gevechten in Zuid-Sudan en verzoekt alle partijen hun wapens neer te leggen en onmiddellijk een einde te maken aan het geweld dat heeft gezorgd voor doden, gewonden en schade onder de burgerbevolking en voor de ontheemding van honderdduizenden mensen sinds de crisis in december 2013 is begonnen;
  2. spreekt zijn grote bezorgdheid uit over de recente geweldspiraal in Zuid-Sudan, die ernstige gevolgen heeft op humanitair gebied, op het gebied van veiligheid en op politiek, economisch en sociaal gebied in een land dat al fragiel en onbestendig is en die de hele Oost-Afrikaanse regio kan destabiliseren; maakt zich met name zorgen over de etnische dimensie van het conflict; benadrukt het feit dat het nastreven van macht door middel van geweld of een verdeling langs etnische scheidingslijnen strijdig is met de democratische rechtsstaat en een schending is van het internationale recht;
  3. veroordeelt de gemelde schendingen van de mensenrechten en misdaden, verzoekt alle partijen om alle mensenrechtenschendingen, inclusief degene die worden begaan ten aanzien van vluchtelingen en ontheemden, vrouwen en personen die behoren tot kwetsbare groepen, alsmede journalisten, onmiddellijk te beëindigen en vraagt dat degenen die aan mensenrechtenschendingen schuld zijn, aansprakelijk worden gesteld; is van mening dat president Kiir en Riek Machar alles in het werk moeten stellen om de wandaden door hun troepen tegen de bevolking een halt toe te roepen;
  4. dringt er bij alle betrokken partijen op aan het internationale humanitaire recht en het internationale recht op het gebied van de mensenrechten te eerbiedigen, alsmede toegang en bescherming te verlenen aan de humanitaire organisaties die de lijdende burgerbevolking te hulp komen en humanitaire corridors open te stellen voor de levering van hulpmiddelen en apparatuur; stelt vast dat een aantal buitenlandse hulporganisaties zich al uit Zuid-Sudan hebben teruggetrokken en dat degenen die in het land blijven grote moeite hebben om in de behoeften van gevluchte burgers te voorzien; stelt ook vast dat deze hulporganisaties er nog steeds niet in slagen om verschillende gebieden te bereiken waar tienduizenden mensen mogelijk nog steeds op hulp wachten of onderweg zijn, op zoek naar dergelijke hulp;

Donderdag 16 januari 2014

5. dringt er bij beide partijen op aan om een overeenkomst te sluiten en steunt ten volle het aan de gang zijnde onderhandelingsproces in Addis Abeba, en roept op tot een onmiddellijk staakt-het-vuren en tot inspanningen om een manier te vinden om te komen tot duurzame vrede en stabiliteit; dringt er aan regerings- en aan rebellenzijde op aan om te goeder trouw onvoorwaardelijke, inclusieve en holistische politieke gesprekken te voeren, met het oog op een succesvolle afsluiting van de onderhandelingen; is tevreden met de inspanningen van de Afrikaanse Unie en de IGAD ter bevordering van een inclusieve dialoog en bemiddeling;
  6. dringt aan op vrijlating van alle politieke gevangenen en van de elf politieke leiders die momenteel worden vastgehouden, wier gevangenschap momenteel in de onderhandelingen een struikelblok vormt;
  7. verzoekt alle buurlanden van Zuid-Sudan en de regionale machten om nauw samen te werken teneinde de veiligheidssituatie in het land en de regio te verbeteren en een pad te vinden in de richting van een vreedzame en duurzame politieke oplossing van de huidige crisis; benadrukt het feit dat met name samenwerking met Sudan een verbetering zou vormen van de betrekkingen, nadat de vijanden uit de burgeroorlog in het begin van 2012 opnieuw dicht bij een conflict stonden als gevolg van een geschil over olievergoedingen en over de grens;
  8. is tevreden met het besluit van de Raad voor vrede en veiligheid van de Afrikaanse Unie om een commissie op te richten om de mensenrechtenschendingen en andere misdaden te onderzoeken en werkwijzen en instrumenten aan te bevelen om te zorgen voor het afleggen van verantwoording, voor verzoening en voor het helen van de wonden tussen alle gemeenschappen; is tevreden met de versterking van de capaciteit voor onderzoek op het gebied van de mensenrechten van de VN-missie in Zuid-Sudan (UNMISS), met de ondersteuning van het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten;
  9. betreurt het besluit van de hoge vertegenwoordiger van de EU om het mandaat van de speciale vertegenwoordiger van de EU voor Sudan/Zuid-Sudan te beëindigen, gezien de ernstige politieke onrust in Sudan en de gewapende conflicten; is van mening dat de EU zonder speciale vertegenwoordiger voor Sudan/Zuid-Sudan bij internationale onderhandelingen en inspanningen aan de zijlijn zal staan; verzoekt de hoge vertegenwoordiger daarom dit besluit in te trekken en het mandaat van de speciale vertegenwoordiger voor Sudan/Zuid-Sudan te verlengen;
  10. verzoekt de internationale gemeenschap haar financieringstoezeggingen voor Zuid-Sudan en de regio na te komen en middelen ter beschikking te stellen om onmiddellijk op de erger wordende humanitaire situatie in Zuid-Sudan te reageren;
  11. spreekt zijn verontrusting uit over de wijdverbreide corruptie; is ook bezorgd dat deze corruptie de vooruitzichten op de totstandbrenging van een vrije en eerlijke democratie, stabiliteit, duurzame ontwikkeling en economische groei belemmert;
  12. is ingenomen met het besluit UNMISS te versterken met extra militair, logistiek, politie- en burgerpersoneel; onderstreept echter dat de bescherming van burgers de voornaamste verantwoordelijkheid van de staat is; is tevreden met het werk van speciale vertegenwoordiger van de VN en UNMISS-hoofd Hilde Johnson;
  13. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de regering van Zuid-Sudan, de mensenrechtencommissaris van Zuid-Sudan, de Nationale Wetgevende Vergadering van Zuid-Sudan, de instellingen van de Afrikaanse Unie, de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit, de covoorzitters van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU en de secretaris-generaal van de VN.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0043

EU-strategie tegen dakloosheid**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over EU-strategie tegen dakloosheid (2013/2994(RSP))**

(2016/C 482/21)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name de artikelen 2 en 3,
  - gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 9, 14, 151 en 153,
  - gezien het herziene Europees Sociaal Handvest van de Raad van Europa, en met name artikel 31,
  - gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 34 en 36,
  - gezien de mededeling van de Commissie van 16 december 2010 getiteld „Het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting: een Europees kader voor sociale en territoriale cohesie” (COM(2010)0758),
  - gezien Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming ⁽¹⁾,
  - gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Europa 2020: een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
  - gezien zijn verklaring van 22 april 2008 over het uit de wereld helpen van dakloosheid ⁽²⁾,
  - gezien de Europese consensusconferentie over dakloosheid, die plaatsvond in december 2010,
  - gezien zijn resolutie van 14 september 2011 over een EU-strategie inzake dakloosheid ⁽³⁾,
  - gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Naar sociale investering voor groei en cohesie — inclusief de uitvoering van het Europees Sociaal Fonds 2014-2020” (COM(2013)0083) van 20 februari 2013,
  - gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „Confronting Homelessness in the European Union” (SWD(2013)0042) van 20 februari 2013,
  - gezien zijn resolutie van 11 juni 2013 over sociale huisvesting in de Europese Unie ⁽⁴⁾,
  - gezien de zes beginselen waarover tijdens de op 1 maart 2013 op initiatief van het Ierse voorzitterschap in Leuven gehouden ministeriële rondetafelconferentie over dakloosheid overeenstemming is bereikt,
  - gezien artikel 110, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en rechten worden geboren, en dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor het bevorderen en waarborgen van deze rechten;

⁽¹⁾ PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22.

⁽²⁾ PB C 259 E van 29.10.2009, blz. 19.

⁽³⁾ PB C 51 E van 22.02.2013, blz. 101.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0246.

Donderdag 16 januari 2014

- B. overwegende dat dakloosheid een schending van de menselijke waardigheid en van de mensenrechten vormt; overwegende dat huisvesting een basisbehoefte van de mens en een voorwaarde voor behoorlijke levensomstandigheden en sociale insluiting is;
- C. overwegende dat dakloosheid een prioriteit is geworden binnen het armoedebeleid van de EU in het kader van de Europa 2020-strategie en het vlaggenschipinitiatief Europees Platform tegen armoede en sociale uitsluiting dat daar deel van uitmaakt, alsmede binnen het EU-pakket sociale-investeringsmaatregelen; overwegende dat de huidige graad van armoede en sociale uitsluiting evenwel een gevaar vormt voor het streefdoel van de Europa 2020-strategie om het aantal mensen dat door armoede en sociale uitsluiting getroffen is of bedreigd wordt, met ten minste 20 miljoen te verminderen;
- D. overwegende dat dakloosheid de meest extreme vorm van armoede en behoefte is en de afgelopen jaren in praktisch alle lidstaten is toegenomen;
- E. overwegende dat de lidstaten die het zwaarst zijn getroffen door de economische en financiële crisis te maken hebben met een ongekeerde toename van dakloosheid;
- F. overwegende dat het sociale en gezinsprofiel van personen die een beroep doen op sociale huisvesting is veranderd en dat de vraag naar dit soort huisvesting is toegenomen;
- G. overwegende dat in een aantal lidstaten sprake is van een tekort aan sociale huisvesting en een toenemende vraag naar betaalbare woonruimte;
- H. overwegende dat verschillende EU-organen, zoals de Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (EPSCO), het Comité van de Regio's, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Parlement, de Commissie hebben verzocht een EU-strategie tegen dakloosheid te ontwikkelen of andere maatregelen tegen dakloosheid te treffen;
- I. overwegende dat dakloosheid per definitie een veelzijdig probleem is dat om een veelzijdige beleidsrespons vraagt;
- J. overwegende dat uit steeds meer gegevens blijkt dat op huisvesting gerichte benaderingen van dakloosheid het meest doeltreffend zijn;
- K. overwegende dat in het kader van het Europees semester steeds meer aandacht aan dakloosheid wordt besteed en dat enkele lidstaten dakloosheid als een prioriteit in de strijd tegen armoede hebben opgenomen in hun nationale hervormingsprogramma's van 2012 en 2013;
- L. overwegende dat het huidige EU-beleidskader en de maatschappelijke werkelijkheid nopen tot betere en ambitieuzere maatregelen tegen dakloosheid op EU-niveau;
- M. overwegende dat de EU-lidstaten kunnen bogen op 's werelds meest ontwikkelde stelsel voor sociale zekerheid, met de hoogste bijdragen voor sociale voorzieningen voor de bevolking;
- N. overwegende dat de directe verantwoordelijkheid voor de bestrijding van dakloosheid bij de lidstaten ligt en met name bij de regionale en lokale autoriteiten, en overwegende dat een EU-strategie een aanvullende rol moet spelen;
- O. overwegende dat de Commissie een belangrijker rol kan spelen op de terreinen die tot haar bevoegdheid behoren, maar daarbij het subsidiariteitsbeginsel moet eerbiedigen;
- P. overwegende dat een toenemend aantal lidstaten een alomvattende strategie tegen dakloosheid kennen en voor de verdere ontwikkeling van hun beleid baat kunnen hebben bij Europese samenwerking;
- Q. overwegende dat armoede geen misdrijf is en dat dakloosheid noch een misdrijf noch een keuze van levensstijl is;
- 1. wijst erop dat voor veel daklozen het leven moeilijk is en dat zij vaak gedwongen zijn te leven onder onmenselijke omstandigheden;

Donderdag 16 januari 2014

2. dringt er bij de Commissie op aan zo spoedig mogelijk een EU-strategie tegen dakloosheid te ontwikkelen, overeenkomstig de resolutie van het Parlement van 14 september 2011 over een EU-strategie inzake dakloosheid en de voorstellen van andere EU-instellingen en organen;
3. is van mening dat een EU-strategie tegen dakloosheid volledig in overeenstemming moet zijn met het Verdrag, waarin „de essentiële rol en de ruime discretionaire bevoegdheid van de nationale, regionale en lokale autoriteiten om diensten van algemeen economisch belang te verrichten, te doen verrichten en te organiseren op een manier die zoveel mogelijk in overeenstemming is met de behoeften van de gebruikers”, zijn neergelegd; is van mening dat de verantwoordelijkheid voor de bestrijding van dakloosheid bij de lidstaten ligt en dat een EU-strategie tegen dakloosheid de lidstaten dan ook zo doeltreffend mogelijk moet ondersteunen bij het nemen van deze verantwoordelijkheid, waarbij het subsidiariteitsbeginsel volledig in acht wordt genomen;
4. verzoekt de Commissie een deskundigenwerkgroep op hoog niveau op te richten om haar te ondersteunen bij de voorbereiding en verdere ontwikkeling van een EU-strategie tegen dakloosheid;
5. verzoekt de Commissie de nodige aandacht te besteden aan dakloosheid in de landenspecifieke aanbevelingen voor lidstaten waar op het gebied van dakloosheid dringend verbetering nodig is; roept de lidstaten op in hun nationale hervormingsprogramma's meer aandacht te besteden aan de dakloosheidsproblematiek;
6. benadrukt dat het belangrijk is uitgebreide en vergelijkbare gegevens inzake dakloosheid te verzamelen, zonder dat daarbij daklozen worden gestigmatiseerd; benadrukt dat het verzamelen van gegevens een eerste vereiste is voor de ontwikkeling van doeltreffend beleid dat uiteindelijk leidt tot de uitbanning van dakloosheid;
7. is verheugd dat de nieuwe verordening betreffende het Europees Sociaal Fonds voorziet in bepalingen inzake de vaststelling van indicatoren voor het beoordelen van de doeltreffendheid van investeringen ten behoeve van daklozen of personen die van de woningmarkt uitgesloten zijn; dringt er bij de Commissie op aan de mogelijkheden die deze nieuwe instrumenten bieden ten volle te benutten;
8. vraagt de Commissie om het EaSI-programma (werkgelegenheids- en sociale innovatie) te gebruiken als voornaamste financieringsbron voor een EU-strategie om onderzoek en grensoverschrijdende uitwisselingen te financieren, en haar samenwerking met belangrijke Europese partners verder uit te bouwen;
9. verzoekt de Commissie op alle relevante EU-beleidssterreinen aandacht te besteden aan dakloosheid;
10. verzoekt de Commissie in een EU-strategie tegen dakloosheid de nadruk op de volgende prioritaire thema's te leggen;
  - op huisvesting gerichte benaderingen van dakloosheid;
  - grensoverschrijdende dakloosheid;
  - kwaliteit van diensten gericht op daklozen;
  - preventie van dakloosheid;
  - dakloosheid onder jongeren;
11. verwijst in verband met de onderdelen waaruit een EU-strategie tegen dakloosheid zou moeten bestaan naar zijn resolutie van 14 september 2011, en wijst met name op het belang van:
  - periodieke Europese inventarisatie van dakloosheid;
  - onderzoek naar en kennisopbouw over beleid en diensten op het gebied van dakloosheid;
  - sociale innovatie met betrekking tot beleid en diensten op het gebied van dakloosheid;
12. dringt er bij de lidstaten op aan sociale en betaalbare huisvesting te ontwikkelen voor de meest kwetsbaren om sociale uitsluiting en dakloosheid te voorkomen;
13. verzoekt de lidstaten de internationale mensenrechtenverdragen niet te schenden en alle door hen ondertekende overeenkomsten volledig te eerbiedigen, waaronder het Handvest van de grondrechten, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van de VN en het herzien Sociaal Handvest van de Raad van Europa;

Donderdag 16 januari 2014

14. dringt er bij de lidstaten op aan per direct een einde te maken aan de criminalisering van daklozen en aan de discriminerende praktijken die worden toegepast om daklozen de toegang tot sociale dienstverlening en opvanghuizen te ontzeggen;
  15. verzoekt de lidstaten de middelen van het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) en andere programma's zoals het Europees Sociaal Fonds (ESF) in te zetten om de situatie van daklozen te verbeteren en het pad te effenen voor sociale insluiting en arbeidsintegratie;
  16. verzoekt de lidstaten en het EU-voorzitterschap periodiek een Europese rondetafelconferentie te organiseren van de EU-ministers die de dakloosheidsproblematiek in hun portefeuille hebben, in vervolg op het initiatief van het Ierse voorzitterschap van maart 2013; vraagt de Commissie voor deze bijeenkomsten de praktische en financiële ondersteuning te verlenen;
  17. verzoekt de lidstaten hun samenwerking te intensiveren om meer van elkaar te leren en de uitwisseling van beste praktijken te verbeteren en een gemeenschappelijke beleidsaanpak te ontwikkelen;
  18. verzoekt de lidstaten bij de ontwikkeling van omvattende strategieën tegen dakloosheid een brede aanpak te hanteren, waarbij huisvesting voorop staat en tevens sterk de nadruk wordt gelegd op preventie;
  19. is van oordeel dat de lidstaten en hun lokale overheden in samenwerking met huurdersorganisaties doeltreffende preventieve maatregelen moeten treffen om het aantal huisuitzettingen te verminderen;
  20. verzoekt de Raad te overwegen om een aanbeveling op te stellen inhoudende dat de lidstaten moeten garanderen dat niemand in de EU gedwongen buiten hoeft te slapen vanwege een gebrek aan (noodhulp)diensten;
  21. dringt er bij de lidstaten op aan overeenkomstig de nationale praktijk met de betrokken hulporganisaties samen te werken op het gebied van de begeleiding van en het bieden van onderdak aan daklozen;
  22. wijst op de dringende noodzaak om alle vormen van discriminatie van daklozen en marginalisering van hele gemeenschappen aan te pakken;
  23. benadrukt dat de uitoefening van het recht op huisvesting van essentieel belang is voor de uitoefening van een aanzienlijk aantal andere rechten, waaronder verschillende politieke en sociale rechten;
  24. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, het Comité van de Regio's, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Europees Comité voor sociale bescherming en de Raad van Europa.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0044

De situatie van de verdedigers van rechten en oppositie-activisten in Cambodja en Laos**Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de situatie van de verdedigers van rechten en oppositie-activisten in Cambodja en Laos (2014/2515(RSP))**

(2016/C 482/22)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Cambodja en Laos,
- gezien de lokale verklaringen van de EU van 4 januari 2014 over het geweld rond arbeidsconflicten en van 23 september 2013 over de nieuwe zittingsperiode in Cambodja,
- gezien de verklaring van de woordvoerder van de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger Catherine Ashton van 29 juli 2013, daags na de verkiezingen in Cambodja,
- gezien het verslag van 5 augustus 2013 van de speciale rapporteur van de VN over de mensenrechtensituatie in Cambodja,
- gezien het verslag van Equitable Cambodia en Inclusive Development International uit 2013 met als titel „Bittersweet harvest — A human rights impact assessment of the European Union's Everything But Arms initiative in Cambodia”,
- gezien de samenwerkingsovereenkomst van 1997 tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Cambodja,
- gezien de verklaring van de woordvoerder van de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger Catherine Ashton van 21 december 2012 over de verdwijning van Sombath Somphone in Laos,
- gezien de verklaring van de Europese ontwikkelingspartners van 19 november 2013 tijdens de door de Democratische Volksrepubliek Laos georganiseerde rondetafelbijeenkomst,
- gezien de samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en de Democratische Volksrepubliek Laos van 1 december 1997,
- gezien de EU-richtsnoeren inzake mensenrechten uit 2008,
- gezien het Internationaal Verdrag ter bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning alsmede de VN-verklaring van 18 december 1992 over de bescherming van eenieder tegen gedwongen verdwijning,
- gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens van 1948,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 1966,
- gezien artikel 122, lid 5, en artikel 110, lid 4, van zijn Reglement,

Cambodja

- A. overwegende dat de veiligheidsdiensten op 3 januari 2014, bij vreedzame maar in geweld ontaarde betogingen van textielarbeiders voor hogere lonen, met scherp op demonstranten hebben geschoten, waarbij vijf doden en meer dan 30 gewonden zijn gevallen; overwegende dat de veiligheidsdiensten op 4 januari 2014 met geweld het Vrijheidspark hebben ontruimd, waar oppositie-activisten samen waren;
- B. overwegende dat 23 mensen, onder wie mensenrechtenactivisten, tijdens de recente gebeurtenissen gearresteerd en naar verluidd geslagen en gefolterd zijn;
- C. overwegende dat de spanning, die door de aanwezigheid van de politie escaleerde, tot een betogingsverbod heeft geleid;

Donderdag 16 januari 2014

- D. overwegende dat het recht tot vreedzaam vergaderen is neergelegd in de Cambodjaanse grondwet, in artikel 20 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens en in artikel 21 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten;
- E. overwegende dat de leiders van de Nationale Reddingspartij van Cambodja (CNRP), Sam Rainsy en Kem Sokha, zijn gedagvaard om op 14 januari 2014 voor verhoor voor de arrondissementsrechtbank van Phnom Penh te verschijnen; overwegende dat Sam Rainsy en Kem Sokha kunnen worden veroordeeld voor het aanzetten tot onlusten;
- F. overwegende dat de autoriteiten niet alle nodige maatregelen hebben getroffen om enkele van de belangrijkste tekortkomingen van het verkiezingsproces aan te pakken, zoals het verbeteren van de betrouwbaarheid van de kiezerslijst, het zorgen voor billijke toegang tot de media en het voorkomen van het gebruik van overheidsmiddelen, met inbegrip van het campagne voeren door ambtenaren en militairen;
- G. overwegende dat de koning Sam Rainsy op 14 juli 2013 amnestie heeft verleend, waardoor hij naar Cambodja kon terugkeren; overwegende echter dat zijn stemrecht en zijn recht om op te komen bij de verkiezingen, niet werd hersteld;
- H. overwegende dat de CNRP in september 2013, na de bekendmaking van de verkiezingsresultaten, drie dagen van geweldloze massademonstraties tegen de officiële resultaten van de parlementsverkiezingen heeft uitgeroepen; overwegende dat de regering, in reactie op die vreedzame protesten, grote aantallen gewapende politieagenten en gendarmes heeft ingezet;
- I. overwegende dat mensenrechtenactivisten voortdurend worden lastigvallen, in de vorm van willekeurige arrestaties of veroordelingen op grond van valse of overdreven beschuldigingen betreffende de vreedzame uitoefening van mensenrechten, en dat er daarvoor een klimaat van straffeloosheid heerst;
- J. overwegende dat Cambodja met ernstige uitdagingen betreffende de mensenrechtensituatie te maken kreeg, met name vanwege de stelselmatige landonteigening en corruptie van regeringszijde, de regerende partij en particuliere actoren die officiële steun en bescherming genieten;
- K. overwegende dat de speciaal rapporteur van de VN voor de mensenrechtensituatie in Cambodja van 12 tot en met 17 januari 2014 een officieel bezoek aan het land brengt;
- L. overwegende dat de EU de belangrijkste afzonderlijke donor van Cambodja is;
- M. overwegende dat veel internationale ondernemingen, waaronder ook Europese, naar verluidt betrokken zijn geweest bij schendingen van landrechten, met name in de suikersector, en dat Coca-Cola in november 2013 ervoor heeft gepleit om hoegenaamd niet te dulden dat mensen zonder compensatie van hun land worden verdreven;

Laos

- N. overwegende dat Sombath Somphone, een mensenrechten- en milieuactivist, voorman van het maatschappelijk middenveld en medevoorzitter van het negende burgerforum Azië-Europa, dat in oktober 2012 in Vientiane plaatsvond in de aanloop naar de ASEM 9, naar verluidt het slachtoffer was van een gedwongen verdwijning op 15 december 2012 in Vientiane; overwegende dat de familie van Sombath Somphone niet in staat is gebleken hem sedertdien op te sporen, ondanks herhaaldelijke verzoeken aan de plaatselijke autoriteiten en zoektochten in de omgeving;
- O. overwegende dat de verdwijning van Sombath Somphone bij de Laotiaanse autoriteiten werd aangekaart tijdens het bezoek van de Delegatie voor de betrekkingen met de Zuidoost-Aziatische landen en de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten (ASEAN) aan Laos op 28 oktober 2013;
- P. overwegende dat cruciale vragen in verband met deze zaak, waaronder die of er al dan niet een onderzoek is gevoerd, meer dan een jaar na zijn verdwijning onopgehelderd blijven en dat de Laotiaanse autoriteiten buitenlandse bijstand voor het onderzoek naar de verdwijning hebben afgewezen;
- Q. overwegende dat de Europese partners van Laos de onopgehelderde verdwijning van Sombath Somphone als een heel ernstige zaak beschouwen en de verklaringen van de regering hierover toereikend noch overtuigend achten;
- R. overwegende dat 62 ngo's op 15 december 2013 om een nieuw onderzoek naar zijn verdwijning hebben verzocht; overwegende dat de VN-werkgroep voor gedwongen of onvrijwillige verdwijningen de regering van Laos op 16 december 2013 heeft verzocht haar uiterste best te doen om Sombath Somphone op te sporen, zijn lot en zijn verblijfplaats te achterhalen en de daders aansprakelijk te stellen;

Donderdag 16 januari 2014

- S. overwegende dat er zich verscheidene andere gevallen van gedwongen verdwijningen hebben voorgedaan; overwegende dat tot dusver nog steeds onbekend is waar zich negen andere mensen bevinden — twee vrouwen, Kingkeo en Somchit, en zeven mannen, Soubinh, Souane, Sinpasong, Khamstone, Nou, Somkhit en Sourigna — die in november 2009 op verschillende plaatsen in het land door de Laotiaanse veiligheidsdiensten willekeurig werden gearresteerd;
- T. overwegende dat Laos de afgelopen jaren de snelste economische groei in Zuidoost-Azië te zien heeft gegeven, en dat de activiteiten van het maatschappelijk middenveld broodnodig zijn om te garanderen dat de mensenrechten bij de snelle ontwikkeling van Laos niet aan de kant worden geschoven;

Cambodja

1. betuigt zijn deelneming aan de families van de slachtoffers; veroordeelt het onevenredige en buitensporige gebruik van geweld door de veiligheidsdiensten in Cambodja, waarbij doden en gewonden zijn gevallen;
2. roept de Cambodjaanse autoriteiten op zich terughoudend op te stellen tegenover betogers en wijst erop dat het gebruik van geweld door ambtenaren aan de beginselen van wettigheid, noodzakelijkheid en evenredigheid dient te voldoen;
3. roept de Cambodjaanse autoriteiten op de 23 onterecht gearresteerde mensen onmiddellijk vrij te laten;
4. dringt er bij de Cambodjaanse autoriteiten op aan een grondig onderzoek in te stellen en degenen die verantwoordelijk zijn voor die doden en gewonden onder vreedzame betogers, ter verantwoording te roepen;
5. maakt zich zorgen over de situatie van de verdedigers van rechten en oppositie-activisten in Cambodja; veroordeelt alle politiek gemotiveerde aanklachten en uitspraken tegen alsmede veroordelingen van politieke dissidenten, politici van de oppositie, mensenrechtenactivisten en landactivisten in Cambodja; benadrukt dat de autoriteiten de bescherming moeten garanderen van de rechten van burgers en organisaties om de mensenrechten te beschermen en te bevorderen, met inbegrip van het recht om middels openbare protestbijeenkomsten en stakingen vreedzaam kritiek uit te oefenen op en bezwaar aan te tekenen tegen het overheidsbeleid;
6. roept de Cambodjaanse regering op de democratie, de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te versterken en het verbod op openbare vergaderingen onmiddellijk in te trekken;
7. dringt er bij de Cambodjaanse regering op aan te erkennen dat de politieke oppositie een legitieme rol speelt om bij te dragen tot de algemene economische en politieke ontwikkeling van Cambodja; roept de Cambodjaanse autoriteiten op de dagvaardingen van de CNRP-leiders Sam Rainsy en Kem Sokha en vakbondsleider Rong Chhun van de Onafhankelijke lerarenvereniging van Cambodja (CITA) en het Cambodjaanse Verbond van vakverenigingen (CCFU) onmiddellijk in te trekken;
8. stelt met bezorgdheid vast dat er nog steeds een geschil loopt over vermeende onregelmatigheden bij het verkiezingsproces; roept de politieke partijen op samen te werken om eventuele tekortkomingen in kaart te brengen en overeenstemming te bereiken over maatregelen om het verkiezingsproces te verbeteren, met name wat betreft de hervorming van de kiezerslijst, de toegang tot de media, een evenwichtige verslaggeving en de nationale kiescommissie, en over structurele hervormingen op gebieden die zullen bijdragen tot de ontwikkeling van Cambodja op langere termijn, met inbegrip van een justitiële hervorming, de hervorming van het parlement en andere inspanningen om goed bestuur en democratie in de hand te werken;
9. roept de Cambodjaanse regering op een onafhankelijk onderzoek met internationale bijstand naar beschuldigingen van verkiezingsfraude en andere onregelmatigheden bij de verkiezingen van juli 2013 te aanvaarden;
10. roept de Cambodjaanse regering en het parlement op wetten vast te stellen en ten uitvoer te leggen om ervoor te zorgen dat het gerechtelijk apparaat onafhankelijk van politieke controle en zonder corruptie werkt;
11. roept de Cambodjaanse regering op een nationale mensenrechteninstantie in het leven te roepen, volledig mee te werken met de speciale procedures van de VN en met name een bezoek van de speciale rapporteur over de onafhankelijkheid van rechters en advocaten en van de speciale rapporteur over het recht van vreedzame vergadering en vereniging toe te staan;
12. dringt er bij de Cambodjaanse regering op aan alle gedwongen uitzettingen te staken en een moratorium op uitzettingen in Cambodja in te voeren en te handhaven tot er een transparant en verantwoordelijk juridisch kader en relevant beleid bestaan om ervoor te zorgen dat toekomstige economische landconcessies worden toegekend in overeenstemming met het internationaal recht inzake de mensenrechten en om te waarborgen dat uitzettingen uitsluitend volgens internationale normen gebeuren; roept internationale ondernemingen op niet rechtstreeks van die gedwongen uitzettingen te profiteren zonder een billijke vergoeding;

Donderdag 16 januari 2014

13. is verheugd over het bezoek van de speciaal rapporteur van de VN voor de mensenrechtensituatie in Cambodja van 12 tot en met 17 januari 2014 en verzoekt de Cambodjaanse regering aan de aanbevelingen in de verslagen van de rapporteur te voldoen;
14. is ingenomen met initiatieven zoals het onlangs gestarte initiatief voor transparantie in de kledingindustrie (Garment Industries Transparency Initiative, GITI), dat als een gezamenlijke aanpak vanwege regeringen, de bedrijfstak en het maatschappelijk middenveld in zowel de producerende als de afnemende landen is opgevat en tot doel heeft overeenstemming te bereiken over allesomvattende arbeidsnormen waarop gezamenlijk wordt toegezien;
15. roept de instellingen en lidstaten van de EU en Europese en multinationale ondernemingen op dit en soortgelijke initiatieven actief te ondersteunen en er ethische, maatschappelijk verantwoorde ondernemingspraktijken op na te houden, waarbij eerlijke arbeidsvoorwaarden en leefbare lonen worden gewaarborgd, het recht wordt erkend om vakbonden op te richten en collectief te onderhandelen, en veilige en menswaardige arbeidsomstandigheden voor alle werknemers worden gegarandeerd;
16. verzoekt de Commissie dringend conclusies te trekken uit de bevindingen van de recente effectbeoordeling van het „alles behalve wapens“-initiatief (EBA) van de EU op het gebied van de mensenrechten in Cambodja en te overwegen om in de criteria voor exporteurs uit de minst ontwikkelde landen die van de EBA-voorrechten trachten te profiteren, een verplichting op te nemen om te verklaren dat zij geen mensen van hun land en uit hun woning hebben verdreven zonder een passende compensatie;
17. verzoekt de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger de situatie in Cambodja op de voet te volgen;

Laos

18. roept de Laotiaanse regering op toe te lichten hoe ver het onderzoek naar de verblijfplaats van Sombath Somphone staat, antwoord te geven op de vele onopgehelderde vragen omtrent de verdwijning van Sombath, en bijstand van buitenlandse forensische en rechtshandhavingsdeskundigen te vragen en te aanvaarden;
19. is van mening dat het feit dat de Laotiaanse regering niet heeft gereageerd, doet vermoeden dat de autoriteiten bij zijn ontvoering betrokken zouden kunnen zijn;
20. herhaalt zijn verzoek aan de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger om het onderzoek van de Laotiaanse regering naar de verdwijning van Sombath Somphone op de voet te volgen;
21. verzoekt de lidstaten de zaak van Sombath Somphone bij de Laotiaanse regering te blijven aankaarten; benadrukt dat gedwongen verdwijningen een grote hindernis blijven voor de opname van Laos in de VN-mensenrechtenraad;
22. roept de Laotiaanse regering op alle berichten over gedwongen verdwijningen grondig, onpartijdig en doeltreffend te onderzoeken, de voortdurende onderdrukking van de burgerrechten en politieke rechten, met inbegrip van de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering, in Laos aan te pakken, teneinde de eerbiediging en bescherming van de rechten van alle mensenrechtenverdedigers, activisten, minderheden en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld te waarborgen en het recht op vrijheid van godsdienst of overtuiging te beschermen;
23. roept de Laotiaanse regering op het in 2008 ondertekende Internationaal Verdrag ter bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning onverwijld te ratificeren;
24. verzoekt de Laotiaanse autoriteiten hervormingen te bevorderen die de eerbiediging van de fundamentele mensenrechten waarborgen, en wijst Laos op zijn internationale verplichtingen uit hoofde van de mensenrechtenverdragen die het land heeft geratificeerd;
25. spreekt zijn bezorgdheid uit over de gedwongen onteigeningen en uitzettingen zonder vergoeding en de corruptie in Laos;

o

o o

26. verzoekt zijn voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de lidstaten, het secretariaat van de ASEAN, de secretaris-generaal van de VN, de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten, de regering en de Nationale Assemblée van het Koninkrijk Cambodja en de regering en het parlement van Laos.

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0045

Recente verkiezingen in Bangladesh

Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de recente verkiezingen in Bangladesh (2014/2516(RSP))

(2016/C 482/23)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn resoluties over Bangladesh, met name die van 21 november 2013 over Bangladesh: mensenrechten en komende verkiezingen ⁽¹⁾, van 23 mei 2013 over arbeidsomstandigheden en gezondheids- en veiligheidsnormen naar aanleiding van de recente fabrieksbranden en de instorting van een fabrieksgebouw in Bangladesh ⁽²⁾, van 14 maart 2013 over de situatie in Bangladesh ⁽³⁾ en van 17 januari 2013 over de recente slachtoffers door branden in textiel fabrieken, met name in Bangladesh ⁽⁴⁾,
  - gezien de verklaring van Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton namens de Europese Unie van 9 januari 2014 over de parlementsverkiezingen in Bangladesh en de verklaring van Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton van 30 november 2013 over de voorbereiding op de algemene verkiezingen in Bangladesh,
  - gezien de verklaring van de woordvoerder van Hoge Vertegenwoordiger Catherine Ashton van 20 december 2013 over een EU-verkiezingswaarnemingsmissie in Bangladesh,
  - gezien het perscommuniqué van 1 december 2013 van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten, Navi Pillay, getiteld „Political brinkmanship driving Bangladesh to the edge”,
  - gezien artikel 122, lid 5, en artikel 110, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat er op 5 januari 2014 algemene verkiezingen hebben plaatsgevonden in Bangladesh onder de auspiciën van een overgangsregering onder leiding van ex-premier Sheikh Hasina, die in 2011 door middel van het 15e amendement op de grondwet het gebruik dat tijdens de verkiezingen in Bangladesh een neutrale overgangsregering regeert, overboord had gezet;
- B. overwegende dat 2013 volgens de berichten het meest gewelddadige jaar in de geschiedenis van Bangladesh sinds de onafhankelijkheid was en dat met name de voorbereidingen op de verkiezingen en de verkiezingen zelf gekenmerkt werden door wijdverspreid geweld met hoofdzakelijk door de oppositie gedirigeerde blokkades, stakingen en intimidatie van de kiezers; dat daarbij sinds begin 2013 meer dan 300 mensen gedood werden, waarvan ten minste 18 op de dag van de verkiezingen, en dat de fragiele economie van Bangladesh als gevolg van die situatie verlamd is;
- C. overwegende dat de verkiezingen geboycot werden door de alliantie van oppositiepartijen onder leiding van de BNP (Nationalistische Partij Bangladesh), die had aangedrongen op een overgangsregering zonder partijen, waardoor de regerende Awami League zonder tegenstand van betekenis de verkiezingen won, omdat de oppositie in meer dan de helft van de kiesdistricten niet meedeed en de opkomst laag was; dat de verkiezingscommissie volgens meldingen meer 300 stembureaus heeft moeten sluiten vanwege de gewelddadigheden;
- D. overwegende dat de twee grootste partijen van Bangladesh een lange traditie van compromisloze confrontaties en wantrouwen kennen, die de indrukwekkende sociale en economische vooruitgang die Bangladesh de afgelopen tien jaar geboekt heeft, in het gedrang dreigt te brengen;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0516.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0230.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0100.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0027.

Donderdag 16 januari 2014

- E. overwegende dat een VN-missie onder leiding van Óscar Fernández-Taranco, die had willen bemiddelen voor een compromis, haar vijfdaagse bezoek op 5 oktober 2013 heeft beëindigd zonder een doorbraak te bereiken;
- F. overwegende dat de secretaris-generaal van de VN, Ban Ki-Moon, verklaard heeft te betreuren dat de partijen vóór de verkiezingen geen overeenstemming hadden bereikt en alle partijen heeft opgeroepen te zorgen voor een vreedzame sfeer waarin mensen hun recht van vergadering en meningsuiting kunnen blijven uitoefenen;
- G. overwegende dat de EU en Bangladesh al lang goede betrekkingen onderhouden, onder andere in de vorm van de samenwerkingsovereenkomst inzake partnerschap en ontwikkeling; dat de EU echter geen verkiezingswaarnemingsmissie naar het land heeft gestuurd omdat de voorwaarden voor representatieve verkiezingen niet waren vervuld vanwege het ontbreken van oppositiekandidaten;
- H. overwegende dat de verkiezingscommissie van Bangladesh verklaard heeft dat de verkiezingen vrij, eerlijk en geloofwaardig waren, en dat de nieuwe regering onder leiding van de herkozen premier Sheikh Hasina beëdigd is; dat de opkomst bij de verkiezingen uiterst laag was: 40 % volgens cijfers van de regering, 20 % volgens diplomaten in Dhaka, en zelfs nog lager volgens vertegenwoordigers van de oppositie;
- I. overwegende dat de bewegingsvrijheid van oppositieleidster Khaleda Zia beperkt is, dat andere vooraanstaande BNP-leden onlangs zijn opgepakt en dat talrijke BNP-aanhangers volgens berichten ondergedoken zijn uit angst voor represailles;
- J. overwegende dat de oppositie nog steeds samenwerkt met Jamaat-e-Islami en de splintergroepering Hafezat-e-Islam, die als de voornaamste aanstichters van de gewelddadigheden worden gezien;
- K. overwegende dat Abdul Quader Molla, een vooraanstaand leider van Jamaat-e-Islami, op 12 december 2013 als eerste terechtgesteld werd wegens oorlogsmisdaden tijdens de Bengalese onafhankelijkheidsoorlog, en dat de processen van het International Crimes Tribunal (ICT) een uiterst controversieel verkiezingsthema waren, aangezien zes van de zeven personen die schuldig waren bevonden aan oorlogsmisdaden ter dood werden veroordeeld;
- L. overwegende dat tijdens en na de verkiezingen duizenden burgers die tot kwetsbare minderheden behoren, met name Hindoes, het slachtoffer zijn geworden van gewelddadige aanvallen en uit hun huizen werden verdreven, naar verluidt voornamelijk door Jammāt-e-Islami-militanten, om redenen die ten dele verband hielden met de vonnissen van het ICT, aangezien vele getuigen à charge Hindoes zijn;
- M. overwegende dat ten minste één ICT-getuige, Mustafa Howlader, op 10 december 2013 in zijn huis werd vermoord;
1. veroordeelt met klem de moordpartijen en de wijdverspreide gewelddadigheden die in de aanloop naar en tijdens de verkiezingen van januari 2014 in het hele land hebben plaatsgevonden, en met name de aanvallen op religieuze en culturele minderheden en andere kwetsbare groeperingen; geeft uiting aan zijn bezorgdheid over de verlamming van het alledaagse leven in Bangladesh als gevolg van de stakingen en blokkades en de krachtmeting tussen de twee politieke kampen;
  2. verzoekt de regering van Bangladesh onmiddellijk een einde te maken aan alle repressieve methodes waarvan de veiligheidstroepen zich bedienen, zoals het zonder aanzien des persoons met scherp schieten en het martelen van gevangenen, en de politici van de oppositie die op willekeurige gronden gearresteerd zijn vrij te laten; dringt erop aan dat er onmiddellijk een onafhankelijk en transparant onderzoek wordt ingesteld naar de recente gevallen van dood door geweld voor en na de verkiezingen en dat de schuldigen, ook als die deel uitmaken van de veiligheidstroepen, voor het gerecht worden gebracht;
  3. wijst erop dat Bangladesh de reputatie heeft een verdraagzame samenleving binnen een seculiere staat te zijn en verzoekt de autoriteiten van het land te zorgen voor meer bescherming voor bedreigde etnische en religieuze minderheden en te waarborgen dat al degenen die aanzetten tot geweld tegen andere gemeenschappen daadwerkelijk worden vervolgd;

Donderdag 16 januari 2014

4. betreurt oprecht dat het parlement en de politieke partijen van Bangladesh er niet in zijn geslaagd overeenstemming te bereiken over een inclusief mechanisme voor de verkiezingen en verzoekt de regering en het belang van Bangladesh voorop te stellen en een compromis te vinden dat het volk van Bangladesh een kans geeft om zijn democratische keuze op representatieve wijze tot uiting te brengen; is van mening dat alle opties moeten worden overwogen, zoals vervroegde verkiezingen als alle wettige politieke partijen bereid zijn mee te doen en de kiezers een keuzemogelijkheid te bieden;
  5. verzoekt de EU alle beschikbare middelen aan te wenden om een dergelijk proces desgevraagd te steunen en volledig gebruik te maken van de instrumenten waarover zij beschikt, met name het Europees instrument voor democratie en mensenrechten en het stabiliteitsinstrument; verzoekt tevens zijn Directoraat democratieondersteuning Bangladesh een centrale plaats te geven in de werkzaamheden van het Bureau voor de bevordering van de parlementaire democratie (OPPD);
  6. is van mening dat partijen met een democratische reputatie in het belang van Bangladesh een cultuur van wederzijds respect moeten ontwikkelen; verzoekt de BNP ondubbelzinnig afstand te nemen van Jamaat-e-Islami en Hafezat-e-Islam;
  7. benadrukt dat partijen die hun toevlucht nemen tot terroristische handelingen moeten worden verboden;
  8. onderkent dat het Internationaal Strafhof ondanks aanzienlijke tekortkomingen een belangrijke rol heeft gespeeld voor de slachtoffers en andere personen die te lijden hadden onder de Bengalese onafhankelijkheidsoorlog om de gang naar de rechter te kunnen maken en dit trauma te kunnen verwerken;
  9. is echter bezorgd over het feit dat er in Bangladesh steeds meer mensen in de dodencel zitten, afgezien van de zes personen die door het ICT zijn veroordeeld, en vooral over de doodvonnissen tegen 152 soldaten vanwege een bloedige opstand in 2009 en de recente terechtstelling van Abdul Quader Molla; verzoekt de regering en het parlement de doodstraf af te schaffen en alle doodvonnissen om te zetten; verzoekt de autoriteiten tevens om met spoed een doeltreffend mechanisme in te voeren om getuigen in zaken die voor het ICT dienen te beschermen;
  10. verzoekt de regering ook om herziening van de wet inzake informatie- en communicatietechnologie en de antiterrorismewet, die onder de laatste regering strenger zijn geworden en tot willekeurige criminalisering van burgers kunnen leiden;
  11. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Dienst voor extern optreden, de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid/vicevoorzitter van de Commissie, de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de VN-Mensenrechtenraad en de regering en het parlement van Bangladesh.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0046

Recente stappen gericht op het criminaliseren van LGBTI-mensen

Resolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over recente stappen gericht op het criminaliseren van lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele mensen (LGBTI) (2014/2517(RSP))

(2016/C 482/24)

Het Europees Parlement,

- gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens (UVRM), het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR), het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (IVDV), het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren (AHRMV) en de grondwet van India,
- gezien de resolutie van de VN-Mensenrechtenraad A/HRC/17/19 van 17 juni 2011 over mensenrechten, seksuele gerichtheid en genderidentiteit,
- gezien de tweede herziening van de partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, (de Overeenkomst van Cotonou), en de mensenrechtenclausules in deze overeenkomst, in het bijzonder artikel 8, lid 4, en artikel 9,
- gezien artikel 2, artikel 3, lid 5, en artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 10 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan de Europese Unie en haar lidstaten verplicht zijn de mensenrechten en de bescherming van het individu in hun betrekkingen met derde landen te eerbiedigen en bevorderen,
- gezien de richtsnoeren ter bevordering en bescherming van de uitoefening van alle mensenrechten door lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele mensen (LGBTI), door de Raad aangenomen in zijn vergadering van 24 juni 2013,
- gezien de verklaring van 20 december 2013 van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid/vice-voorzitter van de Commissie over de aanneming van het wetsontwerp tegen homoseksualiteit in Uganda,
- gezien de verklaring van Catherine Ashton van 15 januari 2014 waarin zij haar verontrusting te kennen geeft over de wet die in Nigeria is ondertekend en bekrachtigd, houdende een verbod van huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht,
- gezien zijn eerdere resoluties van 5 juli 2012 over geweld tegen lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele mensen (LGBTI) in Afrika ⁽¹⁾, zijn resolutie van 13 juni 2013 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de overeenkomst tot tweede wijziging van de Partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000 en voor de eerste maal gewijzigd te Luxemburg op 25 juni 2005 ⁽²⁾, en zijn resolutie van 11 december 2013 over het jaarverslag inzake mensenrechten en democratie in de wereld in 2012 en het beleid van de Europese Unie ter zake ⁽³⁾,
- gezien zijn eerdere resolutie van 17 december 2009 over Uganda: ontwerpwetgeving tegen homoseksualiteit ⁽⁴⁾, van 16 december 2010 over Uganda: het zogeheten „wetsontwerp-Bahati” en discriminatie van de LGBT-bevolking ⁽⁵⁾, van 17 februari 2011 over Uganda: de moord op David Kato ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ PB C 349 E van 29.11.2013, blz. 88.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0273.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0575.

⁽⁴⁾ PB C 286 E van 22.10.2010, blz. 25.

⁽⁵⁾ PB C 169 E van 15.6.2012, blz. 134.

⁽⁶⁾ PB C 188 E van 28.6.2012, blz. 62.

Donderdag 16 januari 2014

- gezien zijn resoluties van 15 maart 2012 ⁽¹⁾ en 4 juli 2013 ⁽²⁾ over de situatie in Nigeria,
  - gezien zijn resolutie van 11 mei 2011 over de stand van zaken bij de onderhandelingen over een vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en India ⁽³⁾,
  - gezien de artikelen 122, lid 5, en 110, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en rechten worden geboren; overwegende dat alle staten verplicht zijn geweld en aanzetting tot haat en stigmatisering op grond van seksuele gerichtheid, genderidentiteit en genderexpressie te voorkomen;
- B. overwegende dat wederzijds gewenst seksueel gedrag tussen personen van hetzelfde geslacht in niet minder dan 78 landen nog steeds als misdrijf geldt, waarop in 7 landen zelfs de doodstraf staat (Iran, Mauritanië, delen van Nigeria, Saoedi-Arabië, delen van Somalië, Soedan en Jemen); overwegende dat dergelijke repressieve wetgeving achterhaald is in het licht van de algemene mainstreaming van de rechten van lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgendere en interseksuele mensen in de laatste decennia, en overwegende dat de positieve ontwikkelingen in veel landen als voorbeeld moeten dienen voor de wereldwijde verbetering op het punt van LGBTI-aangelegenheden;
- C. overwegende dat in Uganda al mensen zijn veroordeeld tot 14 jaar gevangenisstraf wegens wederzijds gewenste seksuele gedragingen tussen mensen van hetzelfde geslacht; en in Nigeria tot zeven jaar gevangenisstraf (of, in de 12 deelstaten met Sharia-wetgeving, tot de doodstraf) terwijl homoseksualiteit in India bij een uitspraak van het Hoogerechtshof van Delhi in 2009 uit de strafrechtelijke sfeer werd gehaald;
- D. overwegende dat het Ugandese Parlement op 20 december 2013 de antihomoseksualiteitswet heeft goedgekeurd, waarmee ondersteuning van de rechten van LGBTI kan leiden tot 7 jaar gevangenisstraf, het niet aangeven van LGBTI tot 3 jaar gevangenisstraf, en „recidivisten” of HIV-positieve wetsovertreders levenslang kunnen krijgen, terwijl vrijwillig homoseksueel gedrag al strafbaar was gesteld bij artikel 145 van het Ugandese wetboek van strafrecht;
- E. overwegende dat de Nigeriaanse Senaat op 17 december 2013 een wetsontwerp houdende verbod van huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht heeft goedgekeurd, waarmee personen die een relatie hebben met iemand van hetzelfde geslacht veroordeeld kunnen worden tot maximaal 14 jaar gevangenisstraf, en personen die getuige zijn van dergelijke relaties of die een LGBTI-bar exploiteren of organisaties of bijeenkomsten voor LGBTI opzetten veroordeeld kunnen worden tot maximaal 10 jaar gevangenisstraf; overwegende dat dit ontwerp in januari 2014 door de handtekening van President Goodluck Jonathan rechtskracht kreeg;
- F. overwegende dat het Indiase Hoogerechtshof op 11 december 2013 een uitspraak van het Hof van Justitie van Delhi uit 2009 vernietigde die inhield dat artikel 377 van het Indiase wetboek van strafrecht, een wet uit de koloniale tijd die homosexualiteit verbood, tegen het gelijkheidsbeginsel van de Indiase grondwet indruist, zodat homoseksualiteit in India weer onder het strafrecht is teruggebracht, met straffen tot wel levenslang;
- G. overwegende dat de Russische Doema in juni 2013 een wet aannam waarbij zogenaamde ‘homoseksuele propaganda’ wordt verboden, waardoor LGBTI-organisaties zich drastisch in hun vrijheid van meningsuiting en vergadering beknotten, en dat President Vladimir Putin deze wet met zijn handtekening heeft bekrachtigd;
- H. overwegende dat de media, het publiek en de politieke en religieuze leiders in deze landen de LGBTI steeds meer willen intimideren, in hun rechten beperken en de gewelddadigheid jegens hen proberen te wettigen;
- I. overwegende dat veel staatshoofden en regeringsleiders, VN-leiders, regerings- en parlementsvertegenwoordigers, de EU (de Raad, het Parlement, de Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger) en tal van wereldpersoonlijkheden al hun sterke afkeuring hebben uitgesproken over wetgeving waarbij LGBTI worden gecriminaliseerd;
1. spreekt zijn krachtige veroordeling uit over deze ernstige bedreigingen van het universele recht op leven, op vrijgewaard blijven van marteling, wrede, onmenselijke en ontorende behandeling, op privacy en op vrijheid van meningsuiting en vergadering, met alle daarmee gepaard gaande discriminatie en wettelijke beperkingen jegens LGBTI en mensen die te hunnen behoeve voor de mensenrechten opkomen; onderstreept dat LGBTI-gelijkheid een onloochenbaar onderdeel uitmaakt van de fundamentele mensenrechten;

⁽¹⁾ PB C 251 E van 31.8.2013, blz. 97.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0335.

⁽³⁾ PB C 377 E van 7.12.2012, blz. 13.

Donderdag 16 januari 2014

2. veroordeelt ten stelligste dat er steeds meer repressieve wetgeving tegen LGBTI-mensen wordt uitgevaardigd; herhaalt dat seksuele gerichtheid en genderidentiteit zaken zijn die onder het recht op de persoonlijke levenssfeer vallen, zoals in het internationale recht en door nationale grondwetten gewaarborgd; roept de hierboven genoemde 78 landen op de criminalisering van wederzijds gewenste seksuele contacten tussen volwassenen van hetzelfde geslacht op te heffen;
  3. roept de president van Uganda op om de antihomoseksualiteitswet niet te ondertekenen en sectie 145 van het Ugandese wetboek van strafrecht in te trekken; herinnert de Ugandese regering aan haar verplichtingen volgens het internationaal recht en de overeenkomst van Cotonou, waarin de eerbiediging van de universele rechten van de mens wordt gestipuleerd;
  4. spreekt zijn krachtige veroordeling uit over de aanvaarding en ondertekening in Nigeria van de wet houdende verbod van huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht; roept de president van Nigeria op om deze wet evenals de artikelen 214 en 217 van het Nigeriaanse wetboek van strafrecht in te trekken;
  5. wijst erop dat wederzijds gewenste seksuele contacten tussen volwassenen van hetzelfde geslacht wel legaal zijn in Burkina Faso, Benin, Tsjad, de Centraal-Afrikaanse Republiek, Congo, de Democratische Republiek Congo, Equatoriaal Guinea, Gabon, Guinee-Bissau, Ivoorkust, Madagascari, Mali, Niger, Rwanda en Zuid-Afrika, en dat discriminatie op grond van seksuele gerichtheid in de Zuid-Afrikaanse grondwet wordt verboden, waaruit blijkt dat de opvattingen in Afrika over dit onderwerp uiteenlopen;
  6. vraagt de Commissie, de Europese dienst voor extern optreden (EDEO) en de lidstaten uitdrukking te geven aan hun sterke afkeuring van de drie genoemde wetten, en duidelijk te maken dat deze beduidende consequenties zullen hebben voor de respectieve bilaterale betrekkingen van deze landen met de EU en haar lidstaten;
  7. is ingenomen met het initiatief van de Indiase overheid om het Hooggerechtshof te verzoeken zijn uitspraak te herzien, omdat het indruist tegen het grondwettelijk beginsel van gelijkheid; verzoekt het Indiase parlement om artikel 377 te schrappen indien het Hooggerechtshof nalaat om zijn uitspraak te herzien;
  8. is ernstig verontrust over de negatieve gevolgen van de wet in Rusland die propaganda voor „niet-traditionele seksuele betrekkingen” verbiedt, waardoor de discriminatie van en het geweld tegen LGBTI toeneemt; doet een beroep op de Russische autoriteiten om die wet in te trekken, en dringt aan op voortdurende internationale waakzaamheid in deze kwestie;
  9. herinnert eraan dat wetten waarbij wederzijds gewenste seksuele contacten tussen volwassenen van hetzelfde geslacht en het opkomen voor mensenrechten ten behoeve van LGBTI worden gecriminaliseerd, een belangrijke belemmering opleveren voor de bestrijding van HIV/AIDS, en de verspreiding van HIV en seksueel overdraagbare ziekten in de hand werken, omdat de risico-groepen daardoor worden afgeschrikt van medische begeleiding en behandeling, en dat zulke wetten bijdragen aan een klimaat van extreme homofobie en discriminatie; constateert dus dat zulke wetten de HIV/AIDS-preventie in landen met hoge prevalentiecijfers nog meer zullen bemoeilijken;
  10. onderstreept dat bij verdere criminalisering van wederzijds gewenste seksuele betrekkingen tussen volwassenen van hetzelfde geslacht, de Millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling, met name waar het gaat om gendergelijkheid en ziektebestrijding, en mogelijk succes met het ontwikkelingskader na 2015, nog verder uit het zicht zullen raken;
  11. dringt er bij de Commissie, de EDEO en de lidstaten op aan via alle bestaande kanalen, zoals bilaterale en multilaterale fora en ook de lopende onderhandelingen voor een handelsverdrag met India, en in de meest krachtige bewoordingen hun afkeuring kenbaar te maken van de criminalisering van LGBTI;
  12. dringt er bij de Commissie, de EDEO en de lidstaten op aan alle mogelijke bijstand te verlenen aan NGO's en mensenrechtenactivisten, met gebruikmaking van de LGBTI-richtsnoeren van de Raad, het Europees Instrument voor democratie en mensenrechten en andere programma's;
  13. dringt er bij de Commissie en de Raad op aan, bij de eerstvolgende herziening van de Overeenkomst van Cotonou een uitdrukkelijk verbod op te nemen van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid, zoals het Parlement al meermaals heeft gevraagd;
  14. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de Raad, de Europese dienst voor extern optreden, de lidstaten, de nationale regeringen en parlementen van Uganda, Nigeria, India, en Rusland, en de presidenten van Uganda, Nigeria en Rusland.
-

Dinsdag 14 januari 2014

II

(Mededelingen)

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE
EUROPESE UNIE

EUROPEES PARLEMENT

P7_TA(2014)0001

Verzoek om verdediging van de parlementaire immuniteit van Lara Comi**Besluit van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het verzoek om verdediging van de immuniteit en de voorrechten van Lara Comi (2013/2190(IMM))**

(2016/C 482/25)

Het Europees Parlement,

- gezien het verzoek van Lara Comi om verdediging van haar immuniteit in het kader van een bij de rechtbank van Ferrara lopende strafrechtelijke procedure, dat op 30 juli 2013 werd ingediend, en van de ontvangst waarvan op 9 september 2013 ter plenaire vergadering kennis werd gegeven,
  - na Lara Comi te hebben gehoord op 5 november 2013, overeenkomstig artikel 7, lid 3, van zijn Reglement,
  - gezien de artikelen 8 en 9 van protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, en artikel 6, lid 2, van de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen,
  - gezien de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 12 mei 1964, 10 juli 1986, 15 en 21 oktober 2008, 19 maart 2010 en 6 september 2011 ⁽¹⁾,
  - gezien artikel 6, lid 3, en artikel 7 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A7-0469/2013),
- A. overwegende dat Lara Comi als lid van het Europees Parlement een verzoek heeft ingediend tot verdediging van haar immuniteit in verband met een gerechtelijke procedure die is ingeleid door het openbaar ministerie bij de rechtbank van Ferrara naar aanleiding van een aangifte van smaad met verzwarende omstandigheden als bedoeld in artikel 595, leden 2 en 3, van het Italiaanse wetboek van strafrecht en artikel 30 van Wet nr. 223 van 6 augustus 1990, wegens door haar gedane uitlatingen in een politiek debat in een televisieprogramma;
- B. overwegende dat artikel 8 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, waarop Lara Comi zich in haar verzoek om verdediging van haar immuniteit uitdrukkelijk beroept, bepaalt dat tegen de leden van het Europees Parlement geen opsporing kan plaatsvinden, en dat zij niet kunnen worden aangehouden of vervolgd op grond van de mening of de stem die zij in de uitoefening van hun ambt hebben uitgebracht;

⁽¹⁾ Arrest van 12 mei 1964 in zaak 101/63, Wagner/Fohrmann en Krier (Jurispr. 1964, blz. 407); arrest van 10 juli 1986 in zaak 149/85, Wybot/Faure e.a. (Jurispr. 1986, blz. 2391); arrest van 15 oktober 2008 in zaak T-345/05, Mote/Parlement (Jurispr. 2008, blz. II-2849); arrest van 21 oktober 2008 in gevoegde zaken C-200/07 en C-201/07, Marra/De Gregorio en Clemente (Jurispr. 2008, blz. I-7929); arrest van 19 maart 2010 in zaak T-42/06, Gollnisch/Parlement (Jurispr. 2010, blz. II-1135); arrest van 6 september 2011 in zaak C-163/10, Patriciello (Jurispr. 2011, blz. I-7565).

Dinsdag 14 januari 2014

- C. overwegende dat artikel 6 van zijn Reglement als volgt luidt: Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten streeft het Parlement in de eerste plaats naar handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en naar waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken;
- D. overwegende dat het Parlement beschikt over een ruime discretionaire bevoegdheid met betrekking tot de richting die het wil geven aan een besluit naar aanleiding van een verzoek van een van zijn leden tot verdediging van diens immuniteit ⁽¹⁾;
- E. overwegende dat het Hof heeft geoordeeld dat een verklaring die een Europees afgevaardigde buiten het gebouw van het Europees Parlement heeft afgelegd een mening kan vormen die is uitgebracht in de uitoefening van zijn ambt als parlementariër in de zin van artikel 8 van het Protocol, waarbij niet de plaats waar een dergelijke verklaring is afgelegd van belang is, maar de aard en de inhoud ervan ⁽²⁾;
- F. overwegende dat Lara Comi voor de televisie-uitzending in kwestie was uitgenodigd als lid van het Europees Parlement en niet als nationaal vertegenwoordiger van een partij, die overigens al vertegenwoordigd was door een andere gast, teneinde het in Italië wettelijk vereiste evenwicht tussen de verschillende politieke stromingen te waarborgen bij televisiedebatten die in verkiezingstijd plaatsvinden, zoals ook in deze zaak het geval was;
- G. overwegende dat het politieke debat tegenwoordig in de democratische staten niet louter in het parlement plaatsvindt maar ook via de diverse communicatiemedia, variërend van de pers tot internet;
- H. overwegende dat Lara Comi in de bewuste televisie-uitzending als lid van het Europese Parlement heeft deelgenomen aan een discussie over politieke aangelegenheden zoals openbare aanbestedingen en georganiseerde misdaad, een thema waarmee zij zich sinds jaar en dag in Europees verband bezighoudt;
- I. overwegende dat Lara Comi een dag later excuses heeft aangeboden aan degene die aangifte heeft gedaan en dat zij dat heeft herhaald tijdens een andere Italiaanse televisie-uitzending;
1. besluit de immuniteit en de voorrechten van Lara Comi te verdedigen;
  2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit en het verslag van zijn bevoegde commissie onmiddellijk te doen toekomen aan de Italiaanse Republiek en aan Lara Comi.

⁽¹⁾ Zaak T-42/06, *Gollnisch/Parlement*, punt 101.

⁽²⁾ *Patriciello*, reeds geciteerd arrest, punt 30.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0003

Regels omtrent stemmingen en de inhoud van verslagen in de goedkeuringsprocedure**Besluit van het Europees Parlement van 14 januari 2014 tot wijziging van artikel 81 van het Reglement van het Europees Parlement over de goedkeuringsprocedure (2012/2124(REG))**

(2016/C 482/26)

Het Europees Parlement,

- gezien de brief van de voorzitter van de Conferentie van commissievoorzitters d.d. 9 december 2011,
  - gezien de artikelen 211 en 212 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken (A7-0412/2013),
1. besluit onderstaande wijziging in zijn Reglement op te nemen;
  2. besluit dat deze wijziging op de eerste dag van de eerstvolgende vergaderperiode in werking treedt en van toepassing is op de goedkeuringsprocedures waarvoor de bevoegde commissie nog geen aanbeveling heeft aangenomen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit ter informatie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie

Amendement 1**Reglement van het Europees Parlement****Artikel 50 — interpretatie — alinea 2**

Bestaande tekst

Bij toetsing van een internationale overeenkomst in de zin van artikel 90 van het Reglement geldt de procedure met medeverantwoordelijke commissies overeenkomstig dit artikel niet voor de **goedkeuringsprocedure** in de zin van artikel 81.

Amendement

De procedure met medeverantwoordelijke commissies overeenkomstig dit artikel **kan** niet worden toegepast voor **een aanbeveling die door de bevoegde commissie moet worden vastgesteld uit hoofde van** artikel 81.

Amendement 2**Reglement van het Europees Parlement****Artikel 81 — lid 1 — alinea 1**

Bestaande tekst

Wanneer het Parlement wordt verzocht een voorgesteld besluit goed te keuren, neemt het **een** besluit **op basis** van een aanbeveling van de bevoegde commissie strekkende tot goedkeuring of verwerping ervan.

Amendement

Wanneer het Parlement wordt verzocht een voorgesteld besluit goed te keuren, neemt het **zijn** besluit **met inachtneming** van een aanbeveling van de bevoegde commissie strekkende tot goedkeuring of verwerping ervan. **De aanbeveling bevat visa maar geen overwegingen. De aanbeveling kan vergezeld gaan van een korte toelichting die onder de verantwoordelijkheid van de rapporteur valt en die niet in stemming wordt gebracht. Het bepaalde in artikel 52, lid 1, is mutatis mutandis van toepassing. In de commissie ingediende amendementen zijn alleen ontvankelijk wanneer ermee wordt beoogd de aanbeveling zoals voorgesteld door de rapporteur een tegenovergestelde strekking te geven.**

Dinsdag 14 januari 2014

Amendement 3

Reglement van het Europees Parlement

Artikel 81 — lid 1 — alinea 1 bis (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

De bevoegde commissie kan een voorstel voor een niet-wetgevingsresolutie indienen. Andere commissies kunnen bij de formulering van de resolutie worden betrokken, overeenkomstig artikel 188, lid 3, in combinatie met de artikelen 49, 50 of 51.

Amendement 4

Reglement van het Europees Parlement

Artikel 81 — lid 1 — alinea 2

Bestaande tekst

Amendement

Het Parlement spreekt zich bij een enkele stemming uit over het besluit, waarvoor uit hoofde van het Verdrag betreffende de Europese Unie of het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de goedkeuring van het Parlement vereist is. Er kunnen geen amendementen worden ingediend. Voor het verlenen van goedkeuring is de meerderheid vereist die vermeld wordt in het artikel van het Verdrag betreffende de Europese Unie of het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dat de rechtsgrond van het voorgestelde besluit vormt.

Het Parlement spreekt zich *middels* een enkele stemming **ter verlening van de goedkeuring** uit over de handeling, waarvoor uit hoofde van het Verdrag betreffende de Europese Unie of het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de goedkeuring van het Parlement vereist is, **ongeacht of de aanbeveling van de bevoegde commissie tot goedkeuring dan wel verwerping strekt**. Er kunnen geen amendementen worden ingediend. Voor het verlenen van goedkeuring is de meerderheid vereist die vermeld wordt in het artikel van het Verdrag betreffende de Europese Unie of het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dat de rechtsgrond van de voorgestelde handeling vormt **of, wanneer in dat artikel geen meerderheid wordt vermeld, de meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Indien de vereiste meerderheid niet wordt gehaald, wordt de voorgestelde handeling geacht te zijn verworpen.**

Amendement 5

Reglement van het Europees Parlement

Artikel 81 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

2. Voor toetredingsverdragen, **internationale overeenkomsten en** constatering van ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de beginselen **welke** de lidstaten **gemeen hebben**, zijn respectievelijk de artikelen 74 quater, 74 sexies en 90 van het Reglement van toepassing. **Op nauwere samenwerking op een terrein dat onder de gewone wetgevingsprocedure valt, is artikel 74 octies van toepassing.**

2. Voor **internationale overeenkomsten**, toetredingsverdragen, constatering van ernstige en voortdurende schending door een lidstaat van de **fundamentele** beginselen, de **vaststelling van de samenstelling van het Parlement, het aangaan van nauwere samenwerking tussen de** lidstaten **of de vaststelling van het meerjarig financieel kader** zijn **daarnaast** respectievelijk de artikelen 90, 74 quater, 74 sexies, **74 septies, 74 octies** en 75 van het Reglement van toepassing.

Dinsdag 14 januari 2014

Amendement 6**Reglement van het Europees Parlement****Artikel 81 — lid 3**

Bestaande tekst

3. Wanneer voor een ontwerp van wetgevingshandeling of een beoogde internationale overeenkomst de goedkeuring van het Parlement vereist is, kan de bevoegde commissie **in** het **belang van een positief resultaat van de procedure besluiten het** Parlement een interimverslag over het betrokken ontwerp **voor te leggen** met een ontwerpresolutie met aanbevelingen tot wijziging of tenuitvoerlegging van dit ontwerp.

Amendement

3. Wanneer voor een **voorstel** van **een** wetgevingshandeling of een beoogde internationale overeenkomst de goedkeuring van het Parlement vereist is, kan de bevoegde commissie het Parlement een interimverslag over het betrokken ontwerp **voorleggen** met een ontwerpresolutie met aanbevelingen tot wijziging of tenuitvoerlegging van de wetgevingshandeling **of de beoogde internationale overeenkomst**.

Amendement 7**Reglement van het Europees Parlement****Artikel 81 — lid 3 bis — alinea 1 (nieuw)**

Bestaande tekst

Amendement

3 bis. *De bevoegde commissie behandelt het verzoek om goedkeuring onverwijld. Wanneer de bevoegde commissie besluit geen aanbeveling te formuleren of uiterlijk zes maanden na ontvangst van het verzoek om goedkeuring nog geen aanbeveling heeft geformuleerd, kan de Conferentie van voorzitters dit onderwerp voor behandeling op de agenda van een volgende vergaderperiode plaatsen dan wel in naar behoren gemotiveerde gevallen besluiten de termijn van zes maanden te verlengen.*

Amendement 8**Reglement van het Europees Parlement****Artikel 81 — lid 3 bis — alinea 2 (nieuw)**

Bestaande tekst

Amendement

Indien voor de sluiting van een internationale overeenkomst de goedkeuring van het Parlement vereist is, kan het Parlement op basis van een aanbeveling van de bevoegde commissie besluiten de goedkeuringsprocedure voor hoogstens een jaar op te schorten.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0018

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van parlementaire commissies

Besluit van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over de bevoegdheden van de vaste commissies (2013/2996(RSO))

(2016/C 482/27)

Het Europees Parlement,

— gezien het voorstel van de Conferentie van voorzitters,

— gezien artikel 183 van zijn Reglement,

1. besluit bijlage VII van zijn Reglement te vervangen door de volgende tekst:

„Bijlage VII — Bevoegdheden van de parlementaire commissies

I. Commissie buitenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor de bevordering, tenuitvoerlegging en controle van het buitenlands beleid van de Unie ten aanzien van:

1. het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB). Hierbij wordt de commissie bijgestaan door een Subcommissie veiligheid en defensie;
2. de betrekkingen met andere Unie-instellingen en -organen, de VN en andere internationale organisaties en interparlementaire vergaderingen voor aangelegenheden die onder haar bevoegdheid vallen;
3. het toezicht op de Europese Dienst voor extern optreden;
4. de intensivering van de politieke betrekkingen met derde landen door middel van veelomvattende samenwerkings- en hulpverleningsprogramma's of internationale overeenkomsten, zoals associatie- en partnerschapsovereenkomsten;
5. de opening, follow-up en sluiting van onderhandelingen over toetreding van Europese staten tot de Unie;
6. volledige wetgeving, planning en nauwkeurig onderzoek van de maatregelen in het kader van het Europees instrument voor democratie en de mensenrechten, het Europees nabuurschapsinstrument, het instrument voor pretoetredingssteun, het instrument voor bijdrage aan vrede en stabiliteit en het partnerschapsinstrument voor samenwerking met derde landen, en al het beleid dat daaraan ten grondslag ligt;
7. het toezicht op en de follow-up van, onder andere, het Europees nabuurschapsbeleid (ENB), met name met betrekking tot de jaarlijkse ENB-voortgangsverslagen;
8. kwesties betreffende de democratie, de rechtsstaat, de rechten van de mens, met inbegrip van de rechten van minderheden, in derde landen en de beginselen van het internationale recht; Hierbij wordt de commissie bijgestaan door een Subcommissie mensenrechten, die moet zorgen voor de samenhang tussen alle externe beleidsmaatregelen van de Unie en haar beleid inzake de mensenrechten. Onverminderd de relevante bepalingen, kunnen de vergaderingen van de subcommissie worden bijgewoond door leden van andere commissies en organen met bevoegdheden op dit terrein;
9. de betrokkenheid van het Parlement bij missies voor verkiezingswaarneming, zo nodig in samenwerking met andere relevante commissies en delegaties.

De commissie draagt zorg voor het beleidstoezicht en de coördinatie van de werkzaamheden van de gemengde parlementaire commissies en parlementaire samenwerkingscommissies, alsmede van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc die onder haar bevoegdheid vallen.

Woensdag 15 januari 2014

II. Commissie ontwikkelingssamenwerking

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de bevordering en tenuitvoerlegging van en het toezicht op het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Unie, met name
  - a) de politieke dialoog met de ontwikkelingslanden, zowel bilateraal als in relevante internationale organisaties en interparlementaire fora,
  - b) hulpverlening aan en samenwerkingsovereenkomsten met de ontwikkelingslanden, met name het toezicht op doeltreffende steunverlening en de evaluatie van de resultaten, mede ten aanzien van de uitroeiing van de armoede,
  - c) toezicht op het verband tussen de beleidsmaatregelen van de lidstaten en die welke op het niveau van de Unie ten uitvoer worden gelegd,
  - d) bevordering van democratische waarden, goed bestuur en mensenrechten in de ontwikkelingslanden,
  - e) tenuitvoerlegging van, toezicht op en bevordering van de samenhang van de maatregelen van het ontwikkelingsbeleid;
2. volledige wetgeving, planning en nauwkeurig onderzoek van de maatregelen in het kader van het Instrument voor ontwikkelingssamenwerking (DCI), het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) — in nauwe samenwerking met de nationale parlementen — en het Instrument voor humanitaire hulp, alsmede alle kwesties in verband met humanitaire hulp in ontwikkelingslanden en het beleid dat daaraan ten gronde ligt;
3. kwesties betreffende de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst en de betrekkingen met relevante organen;
4. kwesties die verband houden met landen en gebieden overzee;
5. de betrokkenheid van het Parlement bij missies voor verkiezingswaarneming, zo nodig in samenwerking met andere relevante commissies en delegaties.

Deze commissie draagt zorg voor de coördinatie van de werkzaamheden van de interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc die onder haar bevoegdheid vallen.

III. Commissie internationale handel

Deze commissie is bevoegd voor aangelegenheden in verband met de vaststelling en tenuitvoerlegging van en het toezicht op het gemeenschappelijk handelsbeleid en in verband met de externe economische betrekkingen van de Unie, met name:

1. financiële, economische en handelsbetrekkingen met derde landen en regionale organisaties;
2. het gemeenschappelijk buitentarief en de handelsfacilitatie, alsmede de externe aspecten van de douanevoorschriften en het douanebeheer;
3. het aangaan, toezien op, sluiten en volgen van bilaterale, multilaterale en plurilaterale handelsovereenkomsten waarin de economische, handels- en investeringsbetrekkingen met derde landen en regionale organisaties geregeld zijn;
4. technische harmonisatie- of normalisatiemaatregelen op gebieden die bij internationale rechtsinstrumenten zijn geregeld;
5. betrekkingen met relevante internationale organisaties en internationale fora over met handel verband houdende zaken, en met organisaties ter bevordering van de regionale, economische en commerciële integratie buiten de Unie;
6. de betrekkingen met de Wereldhandelsorganisatie, met inbegrip van de parlementaire dimensie ervan.

Deze commissie onderhoudt contacten met de relevante interparlementaire delegaties en delegaties ad hoc voor zover het gaat om de economische en commerciële aspecten van de betrekkingen met derde landen.

Woensdag 15 januari 2014

IV. Begrotingscommissie

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het meerjarig financieel kader voor de ontvangsten en uitgaven van de Unie en voor het stelsel van eigen middelen van de Unie;
2. de begrotingsbevoegdheden van het Parlement ten aanzien van de begroting van de Unie en het voeren van onderhandelingen over en het ten uitvoer leggen van interinstitutionele akkoorden op dit gebied;
3. de raming van het Parlement overeenkomstig de in het Reglement vastgestelde procedure;
4. de begrotingen van de gedecentraliseerde organen;
5. de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank die geen deel uitmaken van de Europese economische beleidsaansturing;
6. de budgettering van het Europees Ontwikkelingsfonds, onverminderd de bevoegdheden van de voor de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst bevoegde commissie;
7. de financiële gevolgen van alle handelingen van de Unie en de verenigbaarheid daarvan met het meerjarig financieel kader, onverminderd de bevoegdheden van de relevante commissies;
8. de follow-up en evaluatie van de tenuitvoerlegging van de lopende begroting onverminderd artikel 78, lid 1, van het Reglement, kredietoverschrijvingen, procedures voor personeelsformaties, huishoudelijke kredieten en adviezen inzake vastgoedprojecten met aanzienlijke financiële gevolgen;
9. het Financieel Reglement, met uitzondering van vraagstukken betreffende begrotingsuitvoering, -beheer en -controle.

V. Commissie begrotingscontrole

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de controle op de uitvoering van de begroting van de Unie en van het Europees Ontwikkelingsfonds, alsook de door het Parlement te nemen besluiten inzake de verlening van kwijting, met inbegrip van de interne kwijtingsprocedure, alsmede alle begeleidende maatregelen bij deze besluiten of ter uitvoering daarvan;
2. de afsluiting, verslaglegging en controle betreffende de rekeningen en balansen van de Unie, haar instellingen alsmede alle lichamen die door de Unie worden gefinancierd, met inbegrip van de vaststelling van de over te dragen kredieten en de bepaling van de saldi;
3. de controle op de financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank;
4. het toezicht op de kosteneffectiviteit van de diverse vormen van communautaire financiering bij de tenuitvoerlegging van beleid van de Unie, op verzoek van de Commissie begrotingscontrole met medewerking van de gespecialiseerde commissies en op verzoek van de Commissie begrotingscontrole in samenwerking met de gespecialiseerde commissies voor de behandeling van de speciale verslagen van de Rekenkamer;
5. betrekkingen met het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), de behandeling van gevallen van fraude en onregelmatigheden bij de uitvoering van de begroting van de Unie, maatregelen ter voorkoming van en tot instelling van vervolging wegens dergelijke gevallen, de rigoureuze bescherming van de financiële belangen van de Unie en het desbetreffende optreden van de Europese openbare aanklager op dit gebied;
6. de betrekkingen met de Rekenkamer, de benoeming van haar leden en de behandeling van haar verslagen;
7. het Financieel Reglement voor zover het om begrotingsuitvoering, -beheer en -controle gaat.

Woensdag 15 januari 2014

VI. Commissie economische en monetaire zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het economisch en monetair beleid van de Unie, de werking van de Economische en Monetaire Unie en het Europees monetair en financieel stelsel (met inbegrip van de betrekkingen met relevante instellingen of organisaties);
2. het vrij verkeer van kapitaal en betalingen (grensoverschrijdende betalingen, één enkele betalingsruimte, betalingsbalans, kapitaalverkeer en het beleid ten aanzien van het aangaan en verstrekken van leningen, controle op kapitaalbewegingen uit derde landen, maatregelen ter bevordering van de uitvoer van kapitaal van de Unie);
3. het internationaal monetair en financieel stelsel (met inbegrip van de betrekkingen met financiële en monetaire instellingen of organisaties);
4. regels inzake mededinging en staats- en overheidssteun;
5. belastingen;
6. de regeling van en het toezicht op financiële diensten, instellingen en markten, met inbegrip van financiële verslaggeving, controle, regels inzake financiële administratie, bedrijfsbestuur en andere vennootschapsrechtsaspecten die specifiek betrekking hebben op financiële diensten.
7. de desbetreffende financiële activiteiten van de Europese Investeringsbank in het kader van de Europese economische beleidsaansturing in de eurozone.

VII. Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het werkgelegenheidsbeleid en alle aspecten van het sociaal beleid, met inbegrip van arbeidsomstandigheden, sociale zekerheid, sociale inclusie en sociale bescherming;
2. de rechten van werknemers;
3. gezondheids- en veiligheidsmaatregelen op het werk;
4. het Europees Sociaal Fonds;
5. het beroepsopleidingsbeleid, met inbegrip van beroepskwalificaties;
6. het vrije verkeer van werknemers en gepensioneerden;
7. de dialoog tussen de sociale partners;
8. alle vormen van discriminatie op het werk en op de arbeidsmarkt, met uitzondering van discriminatie op grond van geslacht;
9. de betrekkingen met
  - het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop),
  - de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden,
  - de Europese Stichting voor opleiding,
  - het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk;alsook betrekkingen met andere relevante organen van de Unie en internationale organisaties.

VIII. Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

Deze commissie is bevoegd voor:

1. milieubeleid en maatregelen ter bescherming van het milieu, met name met betrekking tot
  - a) klimaatverandering,
  - b) lucht-, bodem- en waterverontreiniging, afvalbeheer en recycling, gevaarlijke stoffen en preparaten, geluidsniveaus en de bescherming van de biodiversiteit,

Woensdag 15 januari 2014

- c) duurzame ontwikkeling,
  - d) maatregelen en overeenkomsten op internationaal en regionaal niveau ter bescherming van het milieu,
  - e) herstel van milieuschade,
  - f) civiele bescherming,
  - g) het Europees Milieuagentschap,
  - h) het Europees Agentschap voor chemische stoffen;
2. volksgezondheid, met name
- a) programma's en specifieke acties op het gebied van de volksgezondheid,
  - b) farmaceutische en cosmetische producten,
  - c) gezondheidsaspecten van bioterrorisme,
  - d) het Europees Geneesmiddelenbureau en het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding;
3. aangelegenheden betreffende voedselveiligheid, met inbegrip van met name
- a) etikettering en veiligheid van voedingsmiddelen,
  - b) veterinaire wetgeving betreffende de bescherming tegen risico's voor de gezondheid van de mens, gezondheidscontrole op voedingsproducten en voedselproductiestelsels,
  - c) de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en het Europees Voedsel- en Veterinair Bureau.

IX. Commissie industrie, onderzoek en energie

Deze commissie is bevoegd voor:

1. het industriebeleid van de Unie en aanverwante maatregelen, en de toepassing van nieuwe technologieën, met inbegrip van maatregelen betreffende kleine en middelgrote ondernemingen;
2. het onderzoeks- en innovatiebeleid van de Unie, met inbegrip van wetenschap en technologie, alsmede de verspreiding en benutting van onderzoeksresultaten;
3. het Europees ruimtevaartbeleid
4. de activiteiten van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, de Europese Onderzoeksraad, het Europees Instituut voor innovatie en technologie, het Instituut voor referentiematerialen en -metingen, JET, ITER en andere projecten op dit gebied;
5. maatregelen van de Unie betreffende het energiebeleid in het algemeen en in het kader van de totstandbrenging en werking van de interne energiemarkt, met inbegrip van maatregelen met betrekking tot:
  - a) de gegarandeerde energievoorziening in de Unie,
  - b) het bevorderen van de energie-efficiëntie, energiebesparing en de ontwikkeling van nieuwe en hernieuwbare vormen van energie,
  - c) het bevorderen van de koppeling van energienetwerken en energie-efficiëntie, met inbegrip van de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de energie-infrastructuur;
6. het Euratom-Verdrag en het Voorzieningsagentschap van Euratom, nucleaire veiligheid, sluiting van nucleaire installaties en verwijdering van nucleair afval;
7. de informatiemaatschappij, informatietechnologie en communicatienetwerken en -diensten, met inbegrip van technologieën en veiligheidsaspecten en de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de telecommunicatie-infrastructuur, alsmede de activiteiten van het Agentschap van de Europese Unie voor netwerk- en informatiebeveiliging (Enisa).

Woensdag 15 januari 2014

X. Commissie interne markt en consumentenbescherming

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de coördinatie op het niveau van de Unie van de nationale regelgevingen op het gebied van de interne markt en van de
Douane-unie, met name
  - a) het vrije verkeer van goederen, met inbegrip van de harmonisatie van technische normen,
  - b) het recht van vestiging,
  - c) het vrij verrichten van diensten, met uitzondering van financiële en postdiensten;
2. de werking van de interne markt, met inbegrip van maatregelen ter vaststelling en afschaffing van potentiële
belemmeringen voor de totstandbrenging van de interne markt, met inbegrip van de digitale interne markt;
3. de bevordering en bescherming van de economische belangen van consumenten, met uitzondering van vraagstukken in
verband met volksgezondheid en voedselveiligheid;
4. beleid en wetgeving inzake de handhaving van de internemarktregelgeving en consumentenrechten.

XI. Commissie vervoer en toerisme

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleid voor het vervoer per spoor, over de weg, over binnenwateren, over
zee en door de lucht, met name
  - a) gemeenschappelijke regels voor het vervoer binnen de Europese Unie,
  - b) de totstandbrenging en ontwikkeling van trans-Europese netwerken op het gebied van de vervoersinfrastructuur,
  - c) de verlening van vervoersdiensten en de betrekkingen op vervoersgebied met derde landen,
  - d) veiligheid van het vervoer,
  - e) betrekkingen met internationale vervoersorganisaties;
  - f) het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid, het Europees Spoorwegbureau, het Europees Agentschap voor
de veiligheid van de luchtvaart en de Gemeenschappelijke Onderneming SESAR;
2. postdiensten;
3. toerisme.

XII. Commissie regionale ontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de werking en ontwikkeling van het beleid van de Unie inzake regionale ontwikkeling en cohesie, zoals vastgelegd in de
Verdragen;
2. het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds en de overige instrumenten in het kader van het
regionaal beleid van de Unie;
3. de beoordeling van de gevolgen van andere beleidsvormen van de Unie inzake economische en sociale samenhang;
4. coördinatie van de structuurinstrumenten van de Unie;
5. de stedelijke dimensie van het cohesiebeleid;
6. ultraperifere regio's en eilanden alsmede de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking;
7. de betrekkingen met het Comité van de Regio's, de interregionale samenwerkingsorganisaties en de plaatselijke en
regionale autoriteiten.

Woensdag 15 januari 2014

XIII. Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
2. plattelandsontwikkeling, met inbegrip van de activiteiten van de relevante financiële instrumenten;
3. wetgeving
  - a) op veterinair en fytosanitair gebied en inzake diervoeding, voor zover deze maatregelen niet bedoeld zijn om de gezondheid van de mens tegen risico's te beschermen,
  - b) inzake dierhouderij en het welzijn van dieren;
4. verbetering van de kwaliteit van landbouwproducten;
5. voorziening van basislandbouwproducten;
6. het Communautair Bureau voor plantenrassen;
7. bosbouw en boslandbouw.

XIV. Commissie visserij

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de werking en ontwikkeling van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het beheer daarvan;
2. instandhouding van de visbestanden, beheer van de visserijtakken en vloten die deze rijkdommen exploiteren, en marien en toegepast visserijonderzoek;
3. de gemeenschappelijke ordening van de markt in de sector visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking en het op de markt brengen ervan;
4. het structuurbeleid in de sector visserij en aquacultuur, met inbegrip van de financieringsinstrumenten en middelen voor de oriëntatie van de visserij om deze sectoren te steunen;
5. het geïntegreerd maritiem beleid ten aanzien van de visserijactiviteiten;
6. duurzame partnerschapsovereenkomsten inzake visserij, regionale visserijorganisaties en het nakomen van internationale verplichtingen op het gebied van visserij.

XV. Commissie cultuur en onderwijs

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de culturele aspecten van de Europese Unie, met name
  - a) de verbetering van de kennis en verbreiding van cultuur,
  - b) de bescherming en bevordering van culturele en taaldiversiteit,
  - c) de instandhouding en bescherming van het cultureel erfgoed, culturele uitwisselingen en scheppend werk op artistiek gebied;
2. het onderwijsbeleid van de Unie, waaronder het hoger onderwijs in Europa, en bevordering van het stelsel van Europese scholen en levenslang leren;
3. audiovisueel beleid en de culturele en onderwijsaspecten van de informatiemaatschappij;
4. jeugdbeleid;
5. de ontwikkeling van een sport- en vrijetijdsbeleid;
6. voorlichtings- en mediabeleid;
7. samenwerking met derde landen op het gebied van cultuur en onderwijs, en betrekkingen met relevante internationale organisaties en instellingen.

Woensdag 15 januari 2014

XVI. Commissie juridische zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de interpretatie, toepassing en controle van het recht van de Unie, de conformiteit van handelingen van de Unie met het primaire recht, met name de keuze van rechtsgronden en de naleving van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel;
2. de interpretatie en toepassing van het internationaal recht, voor zover dit de Europese Unie betreft;
3. beter wetgeven en de vereenvoudiging van het recht van de Unie;
4. de rechtsbescherming van de rechten en prerogatieven van het Parlement, met inbegrip van interventies van het Parlement in voor het Hof van Justitie van de Europese Unie aanhangige zaken;
5. handelingen van de Unie die de rechtsorde van de lidstaten aangaan, met name op het gebied van
  - a) civiel recht en handelsrecht,
  - b) vennootschapsrecht,
  - c) recht inzake intellectuele eigendom,
  - d) procesrecht;
6. maatregelen betreffende justitiële en bestuurlijke samenwerking in civiele zaken;
7. aansprakelijkheid voor milieuschade en sancties wegens milieudelicten;
8. ethische vraagstukken in verband met nieuwe technologieën, met toepassing van de procedure met medeverantwoordelijke commissies met de relevante commissies;
9. het Statuut van de leden en het Statuut van het personeel van de Europese Unie;
10. voorrechten en immuniteiten, en onderzoek van de geloofsbrieven van de leden;
11. de organisatie en het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie;
12. het Harmonisatiebureau voor de interne markt.

XVII. Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de bescherming, op het grondgebied van de Unie, van de rechten van de burger, mensenrechten en grondrechten, met inbegrip van de bescherming van minderheden, als verankerd in de Verdragen en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
2. maatregelen ter bestrijding van alle vormen van discriminatie, behalve van discriminatie op grond van geslacht, op het werk en op de arbeidsmarkt;
3. wetgeving inzake transparantie en de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens;
4. de totstandbrenging en ontwikkeling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel, met name
  - a) maatregelen betreffende de binnenkomst en het verkeer van personen, asiel en migratie,
  - b) maatregelen betreffende een geïntegreerd gemeenschappelijk beheer van de buitengrenzen,
  - c) maatregelen betreffende politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, met inbegrip van terrorisme, en materieelrechtelijke en procesrechtelijke maatregelen in verband met het uitwerken van een coherenter aanpak door de Unie van het strafrecht;

Woensdag 15 januari 2014

5. het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving, het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, Europol, Eurojust, Cepol, het Europees openbaar ministerie en andere organen en agentschappen op dit gebied;
6. de constatering van een duidelijk gevaar van ernstige schending, door een lidstaat, van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben.

XVIII. Commissie constitutionele zaken

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de institutionele aspecten van het Europese integratieproces, met name de voorbereiding, de inleiding en het verloop van gewone en vereenvoudigde procedures voor de herziening van het Verdrag;
2. de tenuitvoerlegging van de Verdragen en de evaluatie van de werking ervan;
3. de institutionele gevolgen van de uitbreidingsonderhandelingen of van terugtrekking uit de Unie;
4. interinstitutionele betrekkingen, met inbegrip van de beoordeling van interinstitutionele akkoorden als bedoeld in artikel 127, lid 2, van het Reglement, met het oog op goedkeuring ervan door het Parlement;
5. eenvormige verkiezingsprocedure;
6. Europese politieke partijen en politieke stichtingen, onverminderd de bevoegdheden van het Bureau;
7. de constatering van een ernstige en voortdurende schending, door een lidstaat, van de beginselen welke de lidstaten gemeen hebben;
8. de interpretatie en toepassing van het Reglement en voorstellen tot wijziging daarvan.

XIX. Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

Deze commissie is bevoegd voor:

1. de definiëring, bevordering en bescherming van de rechten van de vrouw in de Unie en daarmee samenhangende maatregelen van de Unie;
2. bevordering van de rechten van de vrouw in derde landen;
3. beleid gericht ter bewerkstelling van gelijke kansen, waaronder het bevorderen van de gelijkheid van mannen en vrouwen wat hun kansen op de arbeidsmarkt en de behandeling op het werk betreft;
4. de afschaffing van alle vormen van geweld en discriminatie op grond van geslacht;
5. de toepassing en verdere bevordering van genderevenwicht in alle beleidssectoren;
6. de follow-up en uitvoering van internationale overeenkomsten en verdragen die voor de rechten van de vrouw van belang zijn;
7. bevordering van de bewustwording van de rechten van de vrouw.

XX. Commissie verzoekschriften

Deze commissie is bevoegd voor:

1. verzoekschriften;
  2. het organiseren van openbare hoorzittingen naar aanleiding van een burgerinitiatief uit hoofde van artikel 197 bis;
  3. betrekkingen met de Europese Ombudsman.”
  2. besluit dat dit besluit in werking zal treden op de eerste dag van de eerste vergaderperiode van de achtste zittingsperiode;
  3. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit ter informatie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0035

Wijziging van artikel 7 van het Reglement inzake de opheffing en de verdediging van de parlementaire immuniteit

Besluit van het Europees Parlement van 16 januari 2014 tot wijziging van het Reglement van het Europees Parlement inzake de opheffing en de verdediging van de parlementaire immuniteit (2013/2031(REG))

(2016/C 482/28)

Het Europees Parlement,

- gezien het schrijven van de voorzitter van de Commissie juridische zaken d.d. 9 november 2012,
  - gezien de artikelen 211 en 212 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken en het advies van de Commissie juridische zaken (A7-0012/2014),
1. besluit onderstaande wijzigingen in zijn Reglement op te nemen;
  2. wijst erop dat deze wijzigingen op de eerste dag van de eerstvolgende vergaderperiode in werking treden;
  3. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit ter informatie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie

Amendement 1

Reglement van het Parlement

Artikel 5 — lid 1 bis (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

1 bis. *De parlementaire immuniteit is geen persoonlijk voorrecht van de leden, doch een garantie voor de onafhankelijkheid van het Parlement als geheel en van zijn leden.*

Amendement 2

Reglement van het Parlement

Artikel 6 — lid 1

Bestaande tekst

Amendement

1. Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten **streeft** het Parlement **in de eerste plaats** naar handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en naar waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken.

1. Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden met betrekking tot voorrechten en immuniteiten **zet** het Parlement **zich in** voor handhaving van zijn integriteit als democratische wetgevende vergadering en waarborging van de onafhankelijkheid van zijn leden bij de uitvoering van hun taken. **Een verzoek om opheffing van de immuniteit wordt overeenkomstig de artikelen 7, 8 en 9 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie en de beginselen in dit artikel beoordeeld.**

Donderdag 16 januari 2014

Amendement 3
Reglement van het Parlement
Artikel 6 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

2. Ieder door een daartoe bevoegde autoriteit van een lidstaat tot de Voorzitter gericht verzoek om opheffing van de immuniteit van een lid wordt ter plenaire vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.

Schrappen

Amendement 4
Reglement van het Parlement
Artikel 6 — lid 3

Bestaande tekst

Amendement

3. Ieder door een lid of voormalig lid tot de Voorzitter gericht verzoek om verdediging van de immuniteit en de voorrechten wordt ter plenaire vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.

Schrappen

Amendement 5
Reglement van het Parlement
Artikel 6 — lid 4

Bestaande tekst

Amendement

4. Indien een lid wordt aangehouden of van zijn bewegingsvrijheid wordt beroofd en daarbij sprake is van een vermoedelijke schending van zijn voorrechten en immuniteiten, kan de Voorzitter in dringende gevallen, na raadpleging van de voorzitter en rapporteur van de bevoegde commissie, het initiatief nemen om de voorrechten en immuniteiten van het betrokken lid te bevestigen. De Voorzitter stelt de commissie en het Parlement van zijn maatregel in kennis.

Schrappen

Amendement 6
Reglement van het Parlement
Artikel 6 — lid 4 bis (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

4 bis. Wanneer een lid wordt verplicht als getuige of deskundige te verschijnen, is een verzoek om opheffing van de immuniteit niet noodzakelijk, mits

— het lid niet wordt verplicht om op een zodanig tijdstip te verschijnen dat de uitvoering van zijn parlementaire taken wordt belemmerd of bemoeilijkt, of mits het lid een verklaring schriftelijk of in een andere vorm kan afleggen, zodat de uitvoering van zijn parlementaire taken niet wordt bemoeilijkt; alsmede

Donderdag 16 januari 2014

Bestaande tekst

Amendement

- *het lid niet wordt verplicht verklaringen af te leggen over onderwerpen waarover het op grond van zijn functie vertrouwelijke informatie heeft verkregen, die het meent niet openbaar te moeten maken.*

Amendement 7**Reglement van het Parlement****Artikel 6 bis (nieuw)**

Bestaande tekst

Amendement

Artikel 6 bis***Verdediging van de voorrechten en van de immuniteit***

1. *Mochten de voorrechten en immuniteiten van een lid of een oud-lid door de autoriteiten van een lidstaat zijn geschonden, dan kan overeenkomstig artikel 7, lid - 1, een verzoek om een besluit van het Parlement worden ingediend over de vraag of er al dan niet een schending van deze voorrechten en immuniteiten heeft plaatsgevonden.*
2. *Een verzoek om verdediging van de voorrechten en van de immuniteit kan met name worden ingediend, wanneer wordt geoordeeld dat de omstandigheden een bestuursrechtelijke of andersoortige beperking vormen van de bewegingsvrijheid van de leden op hun reizen naar en van de plaats van bijeenkomst van het Parlement, dan wel van een mening die is geuit of een stem die is uitgebracht tijdens de uitoefening van hun taken, of dat zij binnen het toepassingsgebied van artikel 9 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie vallen.*
3. *Een verzoek om verdediging van de voorrechten en van de immuniteit van een lid is niet ontvankelijk, wanneer reeds een verzoek om opheffing of verdediging van de immuniteit van dat lid is ontvangen in verband met dezelfde gerechtelijke procedure, ongeacht de vraag of er op dat tijdstip al dan niet een besluit was genomen.*
4. *Een verzoek om verdediging van de voorrechten en van de immuniteit van een lid wordt niet verder behandeld, wanneer een verzoek om opheffing van de immuniteit van dit lid in verband met dezelfde gerechtelijke procedure wordt ontvangen.*
5. *Wanneer een besluit is genomen om de voorrechten en de immuniteit van een lid niet te verdedigen, kan het lid een verzoek indienen om het besluit in het licht van ingediend nieuw bewijsmateriaal te heroverwegen. Het verzoek om heroverweging is niet ontvankelijk, wanneer overeenkomstig artikel 263 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie tegen het besluit beroep is ingesteld of wanneer de Voorzitter van oordeel is dat het ingediende nieuwe bewijsmateriaal onvoldoende onderbouwd is om een heroverweging te rechtvaardigen.*

Donderdag 16 januari 2014

Amendement 8
Reglement van het Parlement
Artikel 6 ter (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

Artikel 6 ter

Dringende maatregelen van de Voorzitter ter bevestiging van de immuniteit

1. Indien een lid wordt aangehouden of van zijn bewegingsvrijheid wordt beroofd en daarbij sprake is van een vermoedelijke schending van zijn voorrechten en immuniteiten, kan de Voorzitter in dringende gevallen, na raadpleging van de voorzitter en rapporteur van de bevoegde commissie, het initiatief nemen om de voorrechten en immuniteiten van het betrokken lid te bevestigen. De Voorzitter stelt de commissie en het Parlement van zijn initiatief in kennis.

2. Indien de Voorzitter gebruikmaakt van zijn bevoegdheden krachtens lid 1, neemt de commissie kennis van het initiatief van de Voorzitter op de eerstvolgende vergadering. De commissie kan een verslag opstellen dat aan het Parlement wordt voorgelegd, indien zij zulks noodzakelijk acht.

Amendement 9
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid - 1 (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

-1. Ieder tot de Voorzitter gericht verzoek door een daartoe bevoegde autoriteit van een lidstaat om opheffing van de immuniteit van een lid, of door een lid of voormalig lid om verdediging van privileges en immuniteiten, wordt ter plenaire vergadering medegedeeld en verwezen naar de bevoegde commissie.

Amendement 10
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 1

Bestaande tekst

Amendement

1. De **bevoegde** commissie behandelt de verzoeken om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de **immuniteit en voorrechten** onverwijld **in volgorde van binnenkomst**.

1. De commissie behandelt de verzoeken om opheffing van de immuniteit of om verdediging van de **voorrechten en immuniteiten** onverwijld **en met inachtneming van de relatieve complexiteit ervan**.

Donderdag 16 januari 2014

Amendement 11
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 3

Bestaande tekst

3. De commissie kan de betrokken autoriteit om informatie of opheldering verzoeken die zij nodig acht om zich een oordeel te vormen over de wenselijkheid van opheffing of verdediging van de immuniteit. **Het betrokken lid krijgt de gelegenheid te worden gehoord en kan alle documenten of andere schriftelijke bewijsstukken overleggen die het voor het vormen van bovengenoemd oordeel nodig acht. Het betrokken lid kan zich doen vertegenwoordigen door een ander lid.**

Amendement

3. De commissie kan de betrokken autoriteit om informatie of opheldering verzoeken die zij nodig acht om zich een oordeel te vormen over de wenselijkheid van opheffing of verdediging van de immuniteit.

Amendement 12
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 3 bis (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

3 bis. Het betrokken lid krijgt de gelegenheid te worden gehoord en kan alle documenten of andere schriftelijke bewijsstukken overleggen die het lid voor het vormen van bovengenoemd oordeel nodig acht. Het betrokken lid kan zich doen vertegenwoordigen door een ander lid.

Behalve bij de hoorzitting zelf is het lid niet bij de debatten over het verzoek om opheffing of verdediging van zijn immuniteit aanwezig.

De voorzitter van de commissie nodigt het lid uit om te worden gehoord op een nader aangegeven datum en tijdstip. Het lid kan afstand doen van zijn recht om te worden gehoord.

Verschijnt het lid niet op de hoorzitting conform de uitnodiging, dan wordt het lid geacht afstand te hebben gedaan van zijn recht om te worden gehoord, tenzij het lid onder opgave van redenen verzoekt te worden verschoond van verschijning op de hoorzitting op de voorgestelde datum en tijd. De voorzitter van de commissie bepaalt of een dergelijk verschoningsverzoek in het licht van de opgegeven redenen wordt ingewilligd; hiertegen is geen beroep mogelijk.

Wanneer de voorzitter van de commissie het verschoningsverzoek inwilligt, nodigt hij het lid uit om te worden gehoord op een nieuwe datum en tijdstip. Gaat het lid niet in op de tweede uitnodiging om te worden gehoord, dan wordt de procedure voortgezet zonder dat het lid is gehoord. Er kunnen dan geen nieuwe verzoeken om verschoning of om te worden gehoord meer worden aanvaard.

Donderdag 16 januari 2014

Amendement 13
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 5

Bestaande tekst

Amendement

5. *Wanneer een lid wordt verplicht als getuige of deskundige te verschijnen, is een verzoek om opheffing van de immuniteit niet noodzakelijk, mits*

Schrappen

— *het lid niet wordt verplicht om op een zodanig tijdstip te verschijnen dat de uitvoering van zijn parlementaire werkzaamheden wordt belemmerd of bemoeilijkt, of mits het lid een verklaring schriftelijk of in een andere vorm kan afleggen, zodat de vervulling van zijn parlementaire verplichtingen niet wordt bemoeilijkt;*

— *het lid niet wordt verplicht verklaringen af te leggen over onderwerpen waarover het op grond van zijn functie vertrouwelijke informatie heeft verkregen, die het meent niet openbaar te moeten maken.*

Amendement 14
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 6

Bestaande tekst

Amendement

6. *In geval van verdediging van een voorrecht of de immuniteit geeft de commissie aan of de omstandigheden een bestuursrechtelijke of andersoortige beperking vormen van de bewegingsvrijheid van de leden op hun reizen naar en van de plaats van bijeenkomst van het Parlement, dan wel van een mening die is geuit of een stem die is uitgebracht tijdens de uitoefening van hun ambt, ofwel onder bepaalde aspecten vallen van artikel 9 van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten die niet onder het nationale recht vallen, en stelt zij een voorstel op om de betrokken autoriteit te verzoeken de nodige conclusies te trekken.*

Schrappen

Donderdag 16 januari 2014

Amendement 15
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 10

Bestaande tekst

---

10. Indien de Voorzitter gebruikmaakt van zijn bevoegdheden krachtens artikel 6, lid 4, neemt de bevoegde commissie kennis van het initiatief van de Voorzitter op de eerstvolgende vergadering. Indien de commissie zulks noodzakelijk acht, kan zij een verslag opstellen dat aan het Parlement wordt voorgelegd.

Amendement

Schrappen

Amendement 16
Reglement van het Parlement
Artikel 7 — lid 12 bis (nieuw)

Bestaande tekst

Amendement

---

12 bis. De commissie formuleert de beginselen voor de toepassing van dit artikel.

Dinsdag 14 januari 2014

III

(Vorbereidende handelingen)

EUROPEES PARLEMENT

P7_TA(2014)0004

CO₂ -emissies van nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 510/2011 teneinde de modaliteiten vast te stellen voor het bereiken van de 2020-doelstelling om de CO₂ -emissies van nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen te verminderen (COM(2012)0394 — C7-0185/2012 — 2012/0191(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/29)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Parlement en de Raad (COM(2012)0394),
  - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 192, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0185/2012),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 12 december 2012 ⁽¹⁾,
  - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 4 oktober 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de Commissie vervoer en toerisme (A7-0168/2013),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

⁽¹⁾ PB C 44 van 15.2.2013, blz. 109.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TC1-COD(2012)0191

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 510/2011 tot vaststelling van de modaliteiten voor het halen van de 2020-doelstelling inzake de reductie van de CO₂-emissies van nieuwe lichte bedrijfsvoertuigen

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) nr. 253/2014.)

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0005

Consumentenprogramma 2014-2020 ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een consumentenprogramma 2014-2020 (COM(2011)0707) — C7-0397/2011 — 2011/0340(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/30)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0707),
  - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 169 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan de Commissie het voorstel bij het Parlement heeft ingediend (C7-0397/2011),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 28 maart 2012 ⁽¹⁾,
  - gezien het advies van het Comité van de Regio's van 4 mei 2012 ⁽²⁾,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 23 oktober 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de adviezen van de Begrotingscommissie en de Commissie juridische zaken (A7-0214/2012),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0340

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een meerjarig consumentenprogramma voor de jaren 2014-2020 en tot intrekking van Besluit nr. 1926/2006/EG

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) nr. 254/2014.)

⁽¹⁾ PB C 181 van 21.6.2012, blz. 89.

⁽²⁾ PB C 225 van 27.7.2012, blz. 217.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0006

Communautaire tariefcontingenten voor kwaliteitsrundvlees, varkensvlees, slachtpluimvee, tarwe en mengkoren, en zemelen, slijpsel en andere resten ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 774/94 van de Raad houdende opening en vaststelling van de wijze van beheer van communautaire tariefcontingenten voor kwaliteitsrundvlees, varkensvlees, slachtpluimvee, tarwe en mengkoren, en zemelen, slijpsel en andere resten (COM(2011)0906 — C7-0524/2011 — 2011/0445(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/31)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0906),
  - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0524/2011),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 28 oktober 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie internationale handel (A7-0212/2012),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast ⁽¹⁾;
  2. neemt kennis van de verklaringen van de Commissie die als bijlage bij onderhavige resolutie zijn gevoegd;
  3. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0445

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 774/94 van de Raad, wat de aan de Commissie toe te kennen uitvoeringsbevoegdheden en gedelegeerde bevoegdheden betreft

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) nr. 252/2014.)

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIE**Verklaring van de Commissie over codificatie**

De aanneming van deze verordening zal leiden tot een aanzienlijk aantal wijzigingen in de handelingen in kwestie. Ter verbetering van de leesbaarheid van de betrokken handelingen zal de Commissie zo spoedig mogelijk na de aanneming van beide handelingen en ten laatste voor 30 september 2014, een codificatie ervan voorstellen.

⁽¹⁾ Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 12 september 2012 (Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0328).

Dinsdag 14 januari 2014

Verklaring van de Commissie over gedelegeerde handelingen

In het kader van deze verordening herinnert de Commissie aan haar toezegging in punt 15 van de kaderovereenkomst over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie, namelijk dat zij in het kader van de opstelling van gedelegeerde handelingen het Parlement alle informatie en documentatie over haar bijeenkomsten met nationale deskundigen zal verstrekken.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0007

Invoer van olijfolie en andere landbouwproducten uit Turkije ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2008/97, (EG) nr. 779/98 en (EG) nr. 1506/98 van de Raad op het gebied van de invoer van olijfolie en andere landbouwproducten uit Turkije, wat de aan de Commissie te verlenen gedelegeerde bevoegdheden en uitvoeringsbevoegdheden betreft (COM(2011)0918 — C7-0005/2012 — 2011/0453(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/32)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0918),
  - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0005/2012),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 28 oktober 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie internationale handel (A7-0209/2012),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast ⁽¹⁾;
  2. neemt kennis van de verklaringen van de Commissie die als bijlage bij onderhavige resolutie zijn gevoegd;
  3. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0453

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2008/97, (EG) nr. 779/98 en (EG) nr. 1506/98 van de Raad op het gebied van de invoer van olijfolie en andere landbouwproducten uit Turkije, wat de aan de Commissie te verlenen gedelegeerde bevoegdheden en uitvoeringsbevoegdheden betreft

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) nr. 255/2014

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIE**Verklaring van de Commissie over codificatie**

De aanneming van deze verordening zal leiden tot een aanzienlijk aantal wijzigingen in de handelingen in kwestie. Ter verbetering van de leesbaarheid van de betrokken handelingen zal de Commissie zo spoedig mogelijk na de aanneming van beide handelingen en ten laatste voor 30 september 2014, een codificatie ervan voorstellen.

⁽¹⁾ Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 12 september 2012 (Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0329).

Dinsdag 14 januari 2014

Verklaring van de Commissie over gedelegeerde handelingen

In het kader van deze verordening herinnert de Commissie aan haar toezegging in punt 15 van de kaderovereenkomst over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Commissie, namelijk dat zij in het kader van de opstelling van gedelegeerde handelingen het Parlement alle informatie en documentatie over haar bijeenkomsten met nationale deskundigen zal verstrekken.

Dinsdag 14 januari 2014

P7_TA(2014)0008

Geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten (COM(2011)0530 — C7-0234/2011 — 2011/0231(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/33)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0530),
  - gezien artikel 294, lid 2, en de artikelen 43, lid 2, en 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0234/2011),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien het gemotiveerde advies dat in het kader van protocol (nr. 2) betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid is uitgebracht door het Luxemburgse parlement, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 7 december 2011 ⁽¹⁾,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 14 oktober 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en het advies van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A7-0158/2012),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0231

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten en houdende intrekking van Verordening (EEG) Nr. 1601/91 van de Raad

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) nr. 251/2014.)

⁽¹⁾ PB C 43 van 15.2.2012, blz. 67.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0019

Intrekking van Besluit 2007/124/EG, Euratom, van de Raad ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het ontwerp van besluit van de Raad tot intrekking van Besluit 2007/124/EG, Euratom tot vaststelling van het specifieke programma „Terrorisme en andere aan veiligheid gerelateerde risico's: preventie, paraatheid en beheersing van de gevolgen” voor de periode 2007-2013, als onderdeel van het Algemene programma „Veiligheid en bescherming van de vrijheden” (15187/2013 — C7-0418/2013 — 2013/0281(APP))

(Bijzondere wetgevingsprocedure — goedkeuring)

(2016/C 482/34)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerpbesluit van de Raad (15187/2013),
  - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 203 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (C7-0418/2013),
  - gezien artikel 81, lid 1, en artikel 46, lid 1, van zijn Reglement,
  - gezien de aanbeveling van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A7-0432/2013)
1. hecht zijn goedkeuring aan het ontwerpbesluit van de Raad;
  2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de nationale parlementen.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0020

Verlenging van de EU-Rusland samenwerkingsovereenkomst op wetenschappelijk en technologisch gebied ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het ontwerpbesluit van de Raad tot verlenging van de Overeenkomst voor samenwerking op wetenschappelijk en technologisch gebied tussen de Europese Gemeenschap en de regering van de Russische Federatie (13152/2013 — C7-0370/2013 — 2013/0282(NLE))

(Raadpleging)

(2016/C 482/35)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerpbesluit van de Raad betreffende de vernieuwing van de Overeenkomst voor samenwerking op wetenschappelijk en technologisch gebied tussen de Europese Gemeenschap en de regering van de Russische Federatie (13152/2013),
  - gezien Besluit nr. 2000/742/EG van de Raad van 16 november 2000 betreffende de verlenging van de Overeenkomst voor samenwerking op wetenschappelijk en technologisch gebied tussen de Europese Gemeenschap en de regering van de Russische Federatie,
  - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 186 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), punt v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C7-0370/2013),
  - gezien artikel 81, artikel 90, lid 7, en artikel 46, lid 1, van zijn Reglement,
  - gezien de aanbeveling van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken en de Begrotingscommissie (A7-0473/2013),
1. hecht zijn goedkeuring aan de vernieuwing van de overeenkomst;
  2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de regering van de Russische Federatie.
-

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0021

Denominaties en technische specificaties van voor circulatie bestemde euromuntstukken *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van de Raad over de denominaties en technische specificaties van voor circulatie bestemde euromuntstukken (herschikking) (COM(2013)0184 — C7-0132/2013 — 2013/0096(NLE))

(Raadpleging — herschikking)

(2016/C 482/36)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2013)0184),
  - gezien artikel 128, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C7-0132/2013),
  - gezien het Interinstitutioneel akkoord van 28 november 2001 over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten ⁽¹⁾,
  - gezien de brief van de Commissie juridische zaken van 17 juni 2013 aan de Commissie economische en monetaire zaken overeenkomstig artikel 87, lid 3, van zijn Reglement,
  - gezien de artikelen 87 en 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A7-0479/2013),
- A. overwegende dat het betreffende voorstel volgens de adviesgroep van de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig in het voorstel worden vermeld en dat met betrekking tot de codificatie van de ongewijzigde bepalingen van de eerdere besluiten met die wijzigingen kan worden geconstateerd dat het voorstel een eenvoudige codificatie van de bestaande besluiten behelst, zonder inhoudelijke wijzigingen;
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel zoals hieronder gewijzigd;
  2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 293, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dienovereenkomstig te wijzigen;
  3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
  4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
  5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Amendement 1

Voorstel voor een verordening

Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4) Het muntstelsel van de Unie moet het vertrouwen van het publiek winnen en technologische vernieuwingen met zich brengen, zodat het als veilig, betrouwbaar en efficiënt wordt beschouwd.

(4) Het muntstelsel van de Unie moet het vertrouwen van het publiek winnen en technologische vernieuwingen met zich brengen, zodat het als veilig, betrouwbaar en efficiënt wordt beschouwd. **Het stelsel moet tevens de mogelijkheid bieden om namaak te bestrijden.**

⁽¹⁾ PB C 77 van 28.3.2002, blz. 1.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 2

Voorstel voor een verordening

Artikel 10 — lid 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

8. Alle relevante informatie over nieuwe ontwerpen voor de nationale zijde van circulatiemunten wordt door de Commissie bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Amendement

8. Alle relevante informatie over nieuwe ontwerpen voor de nationale zijde van circulatiemunten wordt door de Commissie bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De Commissie stelt het Europees Parlement in kennis van eventuele bezwaren die zij overeenkomstig lid 5 naar voren brengt.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0023

Tachografen en harmonisatie van sociale wetgeving in het wegvervoer ***II

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 betreffende het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de aanneming van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende tachografen in het wegvervoer, tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 3821/85 van de Raad betreffende het controleapparaat in het wegvervoer en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 561/2006 van het Europees Parlement en de Raad tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer (11532/4/2013 — C7-0410/2013 — 2011/0196(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

(2016/C 482/37)

Het Europees Parlement,

- gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (11532/4/2013 — C7-0410/2013),
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 7 december 2011 ⁽¹⁾,
  - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
  - gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt ⁽²⁾ inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0451),
  - gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 72 van zijn Reglement,
  - gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie vervoer en toerisme (A7-0471/2013),
1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;
  2. neemt kennis van de verklaring van de Commissie die als bijlage bij onderhavige resolutie is gevoegd;
  3. constateert dat het besluit is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;
  4. verzoekt zijn Voorzitter het besluit samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;
  5. verzoekt zijn secretaris-generaal het besluit te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en samen met de secretaris-generaal van de Raad zorg te dragen voor publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie;
  6. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIE

Verklaring van de Commissie inzake Verordening (EG) nr. 561/2006

Teneinde een doeltreffende en uniforme tenuitvoerlegging van de wetgeving inzake rij- en rusttijden te waarborgen zal de Commissie de tenuitvoerlegging van die wetgeving nauwlettend blijven volgen en zo nodig passende initiatieven nemen.

⁽¹⁾ PB C 43 van 15.2.2012, blz. 79.

⁽²⁾ PB C 349 E van 29.11.2013, blz. 105.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0024

Toewijzing van concessieovereenkomsten ***I**Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de gunning van concessieopdrachten (COM(2011)0897 — C7-0004/2012 — 2011/0437(COD))****(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)**

(2016/C 482/38)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0897),
  - gezien artikel 294, lid 2, artikel 53, lid 1, en de artikelen 62 en 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0004/2012),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door de Duitse Bondsraad, het Spaanse Congres van Afgevaardigden en de Oostenrijkse Bondsraad, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 26 april 2012 ⁽¹⁾,
  - gezien het advies van het Comité van de Regio's van 19 juli 2012 ⁽²⁾,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 17 juli 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de adviezen van de Commissie internationale handel, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie industrie, onderzoek en energie, de Commissie vervoer en toerisme, de Commissie regionale ontwikkeling en de Commissie juridische zaken (A7-0030/2013),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0437**Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten***(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn 2014/23/EU.)*⁽¹⁾ PB C 191 van 29.6.2012, blz. 84.⁽²⁾ PB C 277 van 13.9.2012, blz. 74.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0025

Gunning van overheidsopdrachten ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gunnen van overheidsopdrachten (COM(2011)0896 — C7-0006/2012 — 2011/0438(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/39)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Parlement en de Raad (COM(2011)0896),
  - gezien artikel 294, lid 2, artikel 53, lid 1, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, uit hoofde waarvan de Commissie het voorstel heeft ingediend bij het Parlement (C7-0006/2012),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door het Zweedse Parlement en het Lagerhuis van het Verenigd Koninkrijk, en waarin wordt gesteld dat het ontwerpwetgevingsbesluit niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 26 april 2012 ⁽¹⁾,
  - gezien het advies van het Comité van de Regio's van 9 oktober 2012 ⁽²⁾,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 17 juli 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de adviezen van de Commissie internationale handel, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, de Commissie industrie, onderzoek en energie, de Commissie vervoer en toerisme, de Commissie regionale ontwikkeling en de Commissie juridische zaken (A7-0007/2013),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in dit voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0438

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn 2014/24/EU).

⁽¹⁾ PB C 191 van 29.6.2012, blz. 84.

⁽²⁾ PB C 391 van 18.12.2012, blz. 49.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0026

Gunning van contracten aan marktdeelnemers in de sectoren water, energie, vervoer en postdiensten ***I**Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gunnen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (COM(2011)0895 — C7-0007/2012 – 2011/0439(COD))****(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)**

(2016/C 482/40)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0895),
  - gezien artikel 294, lid 2, artikel 53, lid 1, artikel 62 en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0007/2012),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door het Zweedse Parlement en het Lagerhuis van het Verenigd Koninkrijk, en waarin wordt gesteld dat het ontwerpwetgevingsbesluit niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 26 april 2012 ⁽¹⁾,
  - gezien het advies van de het Comité van de Regio's van 9 oktober 2012 ⁽²⁾,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 17 juli 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de adviezen van de Commissie internationale handel, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie industrie, onderzoek en energie, de Commissie vervoer en toerisme, de Commissie regionale ontwikkeling en de Commissie juridische zaken (A7-0034/2013),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0439**Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG***(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn 2014/25/EU.)*⁽¹⁾ PB C 191 van 29.6.2012, blz. 84.⁽²⁾ PB C 391 van 18.12.2012, blz. 49.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0027

Toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de aanbestedingsmarkten ***I

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 15 januari 2014 op het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad over toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de interne aanbestedingsmarkt van de Unie en procedures tot ondersteuning van onderhandelingen over toegang van goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedingsmarkten van derde landen (COM(2012)0124 — C7-0084/2012 — 2012/0060(COD)) ⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/41)

Amendement 1**Voorstel voor een verordening****Titel 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de interne **aanbestedingsmarkt** van de Unie en procedures tot ondersteuning van onderhandelingen over toegang van goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedingsmarkten van derde landen

(Voor de EER relevante tekst)

Amendement

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de interne **aanbestedings- en concessiemarkt** van de Unie en procedures tot ondersteuning van onderhandelingen over toegang van goederen en diensten uit de Unie tot de aanbestedingsmarkten **en de concessies** van derde landen

(Voor de EER relevante tekst)

Amendement 2**Voorstel voor een verordening****Visum 3 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

— **gezien de herziene aanbestedingsrichtlijnen (2011/0438 (COD), 2011/0439(COD) en 2011/0437(COD));**

Amendement 3**Voorstel voor een verordening****Visum 3 ter (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

gezien de herziene plurilaterale overeenkomst inzake overheidsopdrachten (Government Procurement Agreement — GPA),

⁽¹⁾ De zaak werd dan terugverwezen naar de Commissie uit hoofde van artikel 57, lid 2, tweede alinea, van het Reglement (A7-0454/2013).

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 4**Voorstel voor een verordening****Overweging 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (1) Volgens artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt en voert de Unie een gemeenschappelijk beleid en optreden en beijvert zij zich voor een hoge mate van samenwerking op alle gebieden van de internationale betrekkingen, om met name de integratie van alle landen in de wereldeconomie te stimuleren, onder meer door het geleidelijk wegwerken van belemmeringen van de internationale handel.

Amendement

- (1) Volgens artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt en voert de Unie een gemeenschappelijk beleid en optreden en beijvert zij zich voor een hoge mate van samenwerking op alle gebieden van de internationale betrekkingen, om met name **haar waarden, fundamentele belangen, veiligheid, onafhankelijkheid en integriteit te beschermen en om** de integratie van alle landen in de wereldeconomie te stimuleren, onder meer door het geleidelijk wegwerken van belemmeringen van de internationale handel.

Amendement 86**Voorstel voor een verordening****Overweging 4 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (4 bis) **De herziene plurilaterale overeenkomst inzake overheidsopdrachten (Government Procurement Agreement — GPA) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) voorziet slechts in beperkte markttoegang voor ondernemingen uit de Unie tot de aanbestedingsmarkten van derde landen en is slechts van toepassing op een beperkt aantal WTO-leden die partij zijn bij de GPA. De herziene GPA is door de Unie in december 2013 geratificeerd.**

Amendement 5**Voorstel voor een verordening****Overweging 5***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (5) In het kader van de Wereldhandelsorganisatie en door middel van haar bilaterale betrekkingen is de Unie een pleitbezorger van een ambitieuze openstelling van de internationale **aanbestedingsmarkten** van de Unie en haar handelspartners, in een geest van wederkerigheid en wederzijds voordeel.

Amendement

- (5) In het kader van de Wereldhandelsorganisatie en door middel van haar bilaterale betrekkingen is de Unie een pleitbezorger van een ambitieuze openstelling van de internationale **aanbestedings- en concessiemarkten** van de Unie en haar handelspartners, in een geest van wederkerigheid en wederzijds voordeel.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 6
Voorstel voor een verordening
Overweging 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 bis) *Aanbestedingen vormen een belangrijk onderdeel van het bbp van de Unie en moeten dan ook gebruikt worden om het potentieel voor innovatie en industriële productie in de Unie te versterken. Met het oog op een duurzame beleidsstrategie voor de bedrijfswereld in de Unie, moeten oneerlijke inschrijvingen die goederen en/of diensten bevatten die afkomstig zijn van buiten de Unie, dan ook worden uitgesloten. Tegelijkertijd moeten wederkerigheid en eerlijke mededingingsvoorwaarden bij de toegang tot de markt voor ondernemingen uit de Unie worden verzekerd.*

Amendement 7
Voorstel voor een verordening
Overweging 5 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 ter) *Het handelsbeleid van de Unie dient bij te dragen tot de vermindering van de armoede in de wereld door de nadruk te leggen op verbetering van de arbeidsomstandigheden, van de arbeids- en gezondheidsbescherming en van de grondrechten.*

Amendement 8
Voorstel voor een verordening
Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6) Vele derde landen zijn weigerachtig om hun **aanbestedingsmarkten** voor internationale concurrentie open te stellen of om hun markten verder open te stellen dan reeds het geval was. Bijgevolg krijgen ondernemers uit de Unie bij heel wat handelspartners van de Unie te maken met restrictieve praktijken in het gunnen van overheidsopdrachten. Deze restrictieve praktijken leiden tot verlies van belangrijke handelsmogelijkheden.

(6) Vele derde landen zijn weigerachtig om hun **aanbestedings- en concessiemarkten** voor internationale concurrentie open te stellen of om hun markten verder open te stellen dan reeds het geval was. Bijgevolg krijgen ondernemers uit de Unie bij heel wat handelspartners van de Unie te maken met restrictieve praktijken in het gunnen van overheidsopdrachten. Deze restrictieve praktijken leiden tot verlies van belangrijke handelsmogelijkheden.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 87**Voorstel voor een verordening****Overweging 7***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (7) Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten⁽¹⁰⁾ en Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten⁽¹¹⁾ bevatten slechts enkele bepalingen die betrekking hebben op de externe dimensie van het aanbestedingsbeleid van de Unie, met name de artikelen 58 en 59 van Richtlijn 2004/17/EG. Deze bepalingen **hebben** echter een beperkt toepassingsgebied en **worden** door een gebrek aan richtsnoeren nauwelijks toegepast door aanbestedende diensten.

⁽¹⁰⁾ PB L 134 van 30.4.2004, blz. 1.

⁽¹¹⁾ PB L 134 van 30.4.2004, blz. 114.

Amendement

- (7) Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten⁽¹⁰⁾ en Richtlijn 2004/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten⁽¹¹⁾ bevatten slechts enkele bepalingen die betrekking hebben op de externe dimensie van het aanbestedingsbeleid van de Unie, met name de artikelen 58 en 59 van Richtlijn 2004/17/EG. Deze bepalingen **hadden** echter een beperkt toepassingsgebied en **werden** door een gebrek aan richtsnoeren nauwelijks toegepast door aanbestedende diensten **en moeten daarom worden vervangen door bepalingen die beknopter en beter toepasbaar zijn..**

⁽¹⁰⁾ PB L 134 van 30.4.2004, blz. 1.

⁽¹¹⁾ PB L 134 van 30.4.2004, blz. 114.

Amendement 88**Voorstel voor een verordening****Overweging 7 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (7 bis) **Markttoegang voor inschrijvers uit derde landen tot de aanbestedingsmarkten van de Unie wordt verleend overeenkomstig de Richtlijnen 2014/.../EU⁽¹²⁾, 2014/.../EU⁽¹³⁾ en 2014/.../EU⁽¹⁴⁾ van het Europees Parlement en de Raad;**

⁽¹²⁾ Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad van ... inzake overheidsopdrachten (PB L ...).

⁽¹³⁾ Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad van ... inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (PB L ...).

⁽¹⁴⁾ Richtlijn 2014/.../EU van het Europees Parlement en de Raad van ... betreffende de gunning van concessieopdrachten (PB L ...).

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 9**Voorstel voor een verordening****Overweging 8***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (8) Overeenkomstig artikel 207 VWEU moet de gemeenschappelijke handelspolitiek op het gebied van overheidsopdrachten gegrond worden op eenvormige beginselen.

Amendement

- (8) Overeenkomstig artikel 207 VWEU moet de gemeenschappelijke handelspolitiek op het gebied van overheidsopdrachten **en concessies** gegrond worden op eenvormige beginselen.

Amendement 10**Voorstel voor een verordening****Overweging 9***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (9) Ter wille van de rechtszekerheid voor ondernemers en aanbestedende diensten van de Unie en van derde landen moeten de internationale verbintenissen inzake markttoegang die de Unie ten aanzien van derde landen is aangegaan op het gebied van overheidsopdrachten, hun weerslag krijgen in de rechtsorde van de EU en moet worden gezorgd voor de daadwerkelijke toepassing daarvan. De Commissie moet richtsnoeren uitvaardigen voor de toepassing van de bestaande internationale verbintenissen inzake markttoegang van de Europese Unie. Deze richtsnoeren moeten regelmatig worden bijgewerkt en moeten gemakkelijk te gebruiken informatie bevatten.

Amendement

- (9) Ter wille van de rechtszekerheid voor ondernemers en aanbestedende diensten van de Unie en van derde landen moeten de internationale verbintenissen inzake markttoegang die de Unie ten aanzien van derde landen is aangegaan op het gebied van overheidsopdrachten **en concessies**, hun weerslag krijgen in de rechtsorde van de EU en moet worden gezorgd voor de daadwerkelijke toepassing daarvan. De Commissie moet richtsnoeren uitvaardigen voor de toepassing van de bestaande internationale verbintenissen inzake markttoegang van de Europese Unie. Deze richtsnoeren moeten regelmatig worden bijgewerkt en moeten gemakkelijk te gebruiken informatie bevatten.

Amendement 11**Voorstel voor een verordening****Overweging 9 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (9 bis) **De Commissie moet erop toezien dat zij geen programma's financiert waarbij de gunning en uitvoering van internationale overheidsopdrachten indruisen tegen de in de aanbestedingsrichtlijnen (2011/0438(COD), 2011/0439(COD) en 2011/0437(COD)) vastgestelde beginselen.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 12**Voorstel voor een verordening****Overweging 10***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (10) Ter verbetering van de toegang van Europese ondernemers tot de **aanbestedingsmarkten** van een aantal derde landen die door restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten worden beschermd, en ter vrijwaring van gelijke concurrentievoorwaarden binnen de Europese eengemaakte markt moet de behandeling van goederen en diensten uit derde landen die niet onder de internationale verbintenissen van de Unie vallen, worden geharmoniseerd in de Europese Unie.

Amendement

- (10) Ter verbetering van de toegang van Europese ondernemers tot de **aanbestedings- en concessiemarkten** van een aantal derde landen die door restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten worden beschermd, en ter vrijwaring van gelijke concurrentievoorwaarden binnen de Europese eengemaakte markt moet de behandeling van goederen en diensten uit derde landen die niet onder de internationale verbintenissen van de Unie vallen, worden geharmoniseerd in de Europese Unie.

Amendement 13**Voorstel voor een verordening****Overweging 11***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (11) Met dit doel moeten oorsprongsregels worden vastgesteld zodat aanbestedende diensten weten of goederen en diensten onder internationale verbintenissen van de Europese Unie vallen. De oorsprong van een goed moet worden vastgesteld overeenkomstig de artikelen 22 tot en met 26 van Verordening (EG) nr. 2913/1992 van het Europees Parlement en de Raad van **12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek** ⁽¹²⁾. Volgens deze verordening moeten goederen worden geacht goederen van de Unie te zijn wanneer zij geheel en al zijn verkregen in de Unie. Goederen bij de vervaardiging waarvan een of meer derde landen zijn betrokken, zijn van oorsprong uit het land waar, in een daartoe ingerichte onderneming, de laatste ingrijpende en economisch verantwoorde bewerking of bewerking heeft plaatsgevonden die hetzij tot de fabricage van een nieuw product heeft geleid, hetzij een belangrijk fabricagestadium vertegenwoordigt. De oorsprong van een dienst moet worden vastgesteld op basis van de oorsprong van de natuurlijke of rechtspersoon die de dienst verstrekt. De in overweging 9 vermelde richtsnoeren moeten gewijfd zijn aan de praktische toepassing van de oorsprongsregels.

Amendement

- (11) Met dit doel moeten oorsprongsregels worden vastgesteld zodat aanbestedende diensten weten of goederen en diensten onder internationale verbintenissen van de Europese Unie vallen. De oorsprong van een goed moet worden vastgesteld overeenkomstig de artikelen 59 tot en met 63 van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad, **met inbegrip van de aanvullende bepalingen die krachtens artikel 65 daarvan moeten worden aangenomen**. Volgens deze verordening moeten goederen worden geacht goederen van de Unie te zijn wanneer zij geheel en al zijn verkregen in de Unie. Goederen bij de vervaardiging waarvan een of meer derde landen zijn betrokken, zijn van oorsprong uit het land waar, in een daartoe ingerichte onderneming, de laatste ingrijpende en economisch verantwoorde bewerking of bewerking heeft plaatsgevonden die hetzij tot de fabricage van een nieuw product heeft geleid, hetzij een belangrijk fabricagestadium vertegenwoordigt. De oorsprong van een dienst moet worden vastgesteld op basis van de oorsprong van de natuurlijke of rechtspersoon die de dienst verstrekt. **De vaststelling van de oorsprong van een dienst moet gebeuren overeenkomstig de principes van de Algemene Overeenkomst inzake de handel in diensten (General Agreement on Trade in Services, GATS) van de WTO. De bepalingen betreffende de oorsprongsregels voor diensten moeten voorkomen dat de beperkingen van de toegang tot de aanbestedingsmarkt van de Unie worden omzeild door de oprichting van brievenbusmaatschappijen.** De in overweging 9 vermelde richtsnoeren moeten gewijfd zijn aan de praktische toepassing van de oorsprongsregels.

⁽¹²⁾ PB L 302 van 19.10.1992, blz. 1

Woensdag 15 januari 2014

Amendementen 14 en 89
Voorstel voor een verordening
Overweging 12

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (12) De Commissie moet beoordelen of zij haar goedkeuring kan verlenen ingeval aanbestedende diensten in de zin van Richtlijnen [2004/17/EG, 2004/18/EG en Richtlijn [...] van het Europees Parlement en de Raad van [...] betreffende de gunning van concessieopdrachten⁽¹³⁾] voor opdrachten met een geraamde waarde van 5 000 000 EUR of meer niet onder door de Europese Unie aangegane internationale verbintenissen vallende goederen en diensten uitsluiten van procedures voor de gunning van opdrachten voor goederen en diensten.

⁽¹³⁾ PB L ....

Amendement

- (12) ***Als de Commissie een extern onderzoek van aanbestedingen overeenkomstig instelt om te bepalen of een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid kan worden vastgesteld met betrekking tot de toegang tot de aanbestedingsmarkten van derde landen, moet de Commissie beoordelen of zij haar goedkeuring kan verlenen ingeval aanbestedende diensten in de zin van Richtlijnen [2004/17/EG, 2004/18/EG en Richtlijn [...] van het Europees Parlement en de Raad van [...] betreffende de gunning van concessieopdrachten⁽¹³⁾] voor **procedures voor de gunning van opdrachten of concessies** met een geraamde waarde van 5 000 000 EUR of meer niet onder door de Europese Unie aangegane internationale verbintenissen vallende goederen en diensten uitsluiten van procedures voor de gunning van opdrachten voor goederen en diensten. Dit geldt niet voor procedures voor de gunning van opdrachten voor goederen en diensten die van oorsprong zijn uit de landen van de Europese Economische Ruimte, overeenkomstig de definitie van de toepasselijke oorsprongsregels, opdrachten voor goederen en diensten die van oorsprong zijn uit de landen die vallen onder de „alles-behalve-wapens”-regeling, die zijn opgelijst in bijlage IV bij Verordening (EU) nr. 978/2012 van het Europees Parlement en de Raad^(13bis), of opdrachten voor goederen en diensten die van oorsprong zijn uit ontwikkelingslanden die kwetsbaar worden geacht als gevolg van onvoldoende diversificatie en integratie in het internationale handelssysteem, zoals bepaald in bijlage VII bij Verordening (EU) nr. 978/2012.***

⁽¹³⁾ PB L ....

^(13bis) Verordening (EU) nr. 978/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 houdende toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 732/2008 van de Raad (PB L 303 van 31.10.2012, blz. 1).

Woensdag 15 januari 2014

Amendementen 15 en 90
Voorstel voor een verordening
Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (13) Ter wille van de transparantie zijn aanbestedende diensten die voornemens zijn overeenkomstig deze verordening gebruik te maken van hun bevoegdheid om van procedures voor de gunning van overheidsopdrachten inschrijvingen uit te sluiten die goederen en diensten bevatten van buiten de Europese Unie, waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten meer dan 50 % vormt van de totale waarde van deze goederen of diensten, verplicht de ondernemers daarvan op de hoogte brengen in **de aankondiging van de opdracht in het Publicatieblad van de Europese Unie**.

Amendement

- (13) Ter wille van de transparantie zijn aanbestedende diensten die voornemens zijn overeenkomstig deze verordening gebruik te maken van hun bevoegdheid om van procedures voor de gunning van overheidsopdrachten **of concessies** inschrijvingen uit te sluiten die goederen en diensten bevatten van buiten de Europese Unie, waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten meer dan 50 % vormt van de totale waarde van deze goederen of diensten, verplicht de ondernemers daarvan op de hoogte brengen in **het inleidende gedeelte van de „technische specificaties” of van het „beschrijvende document” als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 15, van Richtlijn [2014/.../EU] inzake overheidsopdrachten en artikel 2, punt 15, van Richtlijn [2014/.../EU] inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten, of in het inleidende gedeelte van de „technische en functionele vereisten” als bedoeld in artikel 2, lid 13, van Richtlijn [2014/.../EU] betreffende de gunning van concessieopdrachten**.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 16
Voorstel voor een verordening
Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (15) Voor opdrachten met een geraamde waarde van 5 000 000 EUR of meer moet de Commissie de voorgenomen uitsluiting goedkeuren indien de internationale overeenkomst inzake markttoegang op het gebied van aanbestedingen tussen de Unie en het land vanwaar de goederen en/of diensten afkomstig zijn, voor de goederen en/of diensten waarvoor uitsluiting wordt voorgesteld, uitdrukkelijk voorbehoud inzake markttoegang bevat zoals door de Unie is aangegaan. Wanneer er geen overeenkomst van die aard bestaat, moet de Commissie de uitsluiting goedkeuren indien het derde land restrictieve maatregelen op het gebied van aanbestedingen handhaaft die leiden tot een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid in openstelling van de markt tussen de Unie en het betrokken derde land. Er bestaat een vermoeden van gebrek aan wezenlijke wederkerigheid wanneer de restrictieve maatregelen op het gebied van aanbestedingen aanleiding geven tot ernstige en herhaaldelijke discriminatie van ondernemers, goederen en diensten uit de EU.

Amendement

- (15) Voor opdrachten **en concessies** met een geraamde waarde van 5 000 000 EUR of meer moet de Commissie de voorgenomen uitsluiting goedkeuren indien de internationale overeenkomst inzake markttoegang op het gebied van aanbestedingen **en concessies** tussen de Unie en het land vanwaar de goederen en/of diensten afkomstig zijn, voor de goederen en/of diensten waarvoor uitsluiting wordt voorgesteld, uitdrukkelijk voorbehoud inzake markttoegang bevat zoals door de Unie is aangegaan. Wanneer er geen overeenkomst van die aard bestaat, moet de Commissie de uitsluiting goedkeuren indien het derde land restrictieve maatregelen op het gebied van aanbestedingen **of het gunnen van concessies** handhaaft die leiden tot een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid in openstelling van de markt tussen de Unie en het betrokken derde land. Er bestaat een vermoeden van gebrek aan wezenlijke wederkerigheid wanneer de restrictieve maatregelen op het gebied van aanbestedingen **of het gunnen van concessies** aanleiding geven tot ernstige en herhaaldelijke discriminatie van ondernemers, goederen en diensten uit de EU **of als de niet-naleving van de internationale arbeidsrechtelijke voorschriften in bijlage XI bij Richtlijn [...] (2014) inzake overheidsopdrachten en bijlage XIV bij Richtlijn [...] (2014) inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten door overheidsinstanties geleid heeft tot ernstige moeilijkheden voor Europese ondernemingen, die deze bij de Commissie hebben gemeld, bij hun pogingen om de gunning van opdrachten en concessies in derde landen in de wacht te slepen.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 17
Voorstel voor een verordening
Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (16) Bij de beoordeling van dit gebrek aan wezenlijke wederkerigheid moet de Commissie onderzoeken in welke mate de **aanbestedingswetgeving** van het betrokken land in overeenstemming met de internationale normen op het gebied van overheidsopdrachten transparantie waarborgt en discriminatie ten aanzien van goederen, diensten en ondernemers van de Unie verhindert. Daarnaast moet zij onderzoeken in welke mate overheden en/of individuele aanbestedende diensten discriminerende praktijken ten aanzien van goederen, diensten en ondernemers van de Unie handhaven of invoeren.

Amendement

- (16) Bij de beoordeling van dit gebrek aan wezenlijke wederkerigheid moet de Commissie onderzoeken in welke mate de **aanbestedings- en concessiewetgeving** van het betrokken land in overeenstemming met de internationale normen op het gebied van overheidsopdrachten **en concessies** transparantie waarborgt en discriminatie ten aanzien van goederen, diensten en ondernemers van de Unie verhindert. Daarnaast moet zij onderzoeken in welke mate overheden en/of individuele aanbestedende diensten discriminerende praktijken ten aanzien van goederen, diensten en ondernemers van de Unie handhaven of invoeren **of in welke mate de niet-naleving van de internationale arbeidsrechtelijke voorschriften in bijlage XI bij Richtlijn [...] (2014) inzake overheidsopdrachten en bijlage XIV bij Richtlijn [...] (2014) inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten door overheidsinstanties geleid heeft tot ernstige moeilijkheden voor Europese ondernemingen, die deze bij de Commissie hebben gemeld, bij hun pogingen om de gunning van opdrachten en concessies in derde landen in de wacht te slepen.**

Amendement 18
Voorstel voor een verordening
Overweging 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (16 bis) **Bij de beoordeling van inschrijvingen die goederen en/of diensten omvatten die afkomstig zijn van buiten de Unie, moeten de aanbestedende diensten en de Commissie waarborgen dat de criteria van eerlijke handel en de werknemersrechten en milieunormen in de zin van artikel 15, lid 2, van en bijlage 11 bij de Richtlijn betreffende aanbestedingen [...] (2014) XXX worden nageleefd.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 19**Voorstel voor een verordening****Overweging 17***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (17) De Commissie moet kunnen voorkomen dat een voorgenomen uitsluiting mogelijk negatieve gevolgen heeft voor lopende handelsbesprekingen met het betrokken land. Wanneer een land met de Unie inhoudelijke onderhandelingen is aangegaan over markttoegang op het gebied van overheidsopdrachten en de Commissie van oordeel is dat er redelijke vooruitzichten bestaan om de restrictieve praktijken inzake overheidsopdrachten in de nabije toekomst te kunnen wegwerken, moet zij dan ook een uitvoeringshandeling kunnen aannemen om te bepalen dat de goederen en diensten uit dat land voor een termijn van één jaar niet mogen worden uitgesloten van procedures voor de gunning van overheidsopdrachten.

Amendement

- (17) De Commissie moet kunnen voorkomen dat een voorgenomen uitsluiting mogelijk negatieve gevolgen heeft voor lopende handelsbesprekingen met het betrokken land. Wanneer een land met de Unie inhoudelijke onderhandelingen is aangegaan over markttoegang op het gebied van overheidsopdrachten en/of concessies en de Commissie van oordeel is dat er redelijke vooruitzichten bestaan om de restrictieve praktijken inzake overheidsopdrachten en/of concessies in de nabije toekomst te kunnen wegwerken, moet zij dan ook een uitvoeringshandeling kunnen aannemen om te bepalen dat de goederen en diensten uit dat land voor een termijn van één jaar niet mogen worden uitgesloten van procedures voor de gunning van overheidsopdrachten of concessies.

Amendement 20**Voorstel voor een verordening****Overweging 18***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (18) Aangezien de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de **aanbestedingsmarkt** van de Unie binnen het toepassingsgebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek valt, mogen de lidstaten of de aanbestedende diensten daarvan de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot hun aanbestedingsprocedures niet beperken op enige andere wijze dan met de maatregelen waarin deze verordening voorziet.

Amendement

- (18) Aangezien de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de **aanbestedings- en concessiemarkt** van de Unie binnen het toepassingsgebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek valt, mogen de lidstaten of de aanbestedende diensten daarvan de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot hun aanbestedingsprocedures niet beperken op enige andere wijze dan met de maatregelen waarin deze verordening **of de relevante wetgeving van de Unie** voorziet.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 21
Voorstel voor een verordening
Overweging 19

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (19) Gelet op de grotere moeilijkheden die aanbestedende diensten ondervinden bij het beoordelen van de verklaringen van de inschrijvers, in het geval van inschrijvingen met goederen en/of diensten van buiten de Europese Unie waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten meer bedraagt dan 50 % van de totale waarde van deze goederen of diensten, moet worden gezorgd voor meer transparantie in de behandeling van abnormaal lage inschrijvingen. Naast de regels waarin artikel 69 van de **richtlijn inzake overheidsopdrachten** en artikel 79 van de **richtlijn inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten** voorzien, moet de aanbestedende dienst die voornemens is een dergelijke abnormaal lage inschrijving te aanvaarden, de andere inschrijvers daarvan schriftelijk in kennis stellen met vermelding van de redenen voor het abnormaal lage niveau van de aangerekende prijs of kosten. Op die manier kunnen deze inschrijvers bijdragen tot een juistere beoordeling van de capaciteit van de geselecteerde inschrijver om de opdracht te volbrengen volgens de in de aanbestedingsdocumenten omschreven voorwaarden. Deze aanvullende informatie zal dus leiden tot een verbetering van de concurrentie op de Europese aanbestedingsmarkt.

Amendement

- (19) Gelet op de grotere moeilijkheden die aanbestedende diensten ondervinden bij het beoordelen van de verklaringen van de inschrijvers, in het geval van inschrijvingen met goederen en/of diensten van buiten de Europese Unie waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten meer bedraagt dan 50 % van de totale waarde van deze goederen of diensten, moet worden gezorgd voor meer transparantie in de behandeling van abnormaal lage inschrijvingen. ***Inschrijvingen die abnormaal laag worden bevonden in verhouding tot de werken, leveringen of diensten, kunnen gebaseerd zijn op technisch, economisch of juridisch ondeugdelijke veronderstellingen of praktijken.*** Naast de regels waarin artikel 69 van **Richtlijn 2014/XXX/EU van het Europees Parlement en de Raad** ^(13 bis) en artikel 79 van **Richtlijn 2014/XXX/EU van het Europees Parlement en de Raad** ^(13 ter) voorzien, moet de aanbestedende dienst die voornemens is een dergelijke abnormaal lage inschrijving te aanvaarden, de andere inschrijvers daarvan schriftelijk in kennis stellen met vermelding van de redenen voor het abnormaal lage niveau van de aangerekende prijs of kosten. ***Indien de inschrijver niet voldoende uitleg kan verschaffen, moet de aanbestedende dienst het recht hebben de inschrijving af te wijzen.*** Op die manier kunnen deze inschrijvers bijdragen tot een juistere beoordeling van de capaciteit van de geselecteerde inschrijver om de opdracht te volbrengen volgens de in de aanbestedingsdocumenten omschreven voorwaarden. Deze aanvullende informatie zal dus leiden tot een verbetering van de concurrentie op de Europese aanbestedingsmarkt.

---

^(13 bis) **Richtlijn 2014/XXX/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake overheidsopdrachten (PB XXX) (2011/0438 (COD)).**

^(13 ter) **Richtlijn 2014/XXX/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (PB XXX) (2011/0439(COD)).**

Woensdag 15 januari 2014

Amendementen 22 en 91
Voorstel voor een verordening
Overweging 20

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (20) De Commissie moet te allen tijde op eigen initiatief dan wel op verzoek van belanghebbende partijen of een lidstaat een extern **aanbestedings**onderzoek kunnen verrichten naar de restrictieve praktijken op het gebied van overheidsopdrachten waaraan een derde land zich schuldig zou hebben gemaakt. **Daarbij moet in het bijzonder rekening worden gehouden met het feit dat de Commissie overeenkomstig artikel 6, lid 2, van deze verordening een aantal voorgenomen uitsluitingen betreffende een derde land heeft goedgekeurd.** Dergelijke onderzoeksprocedures kunnen plaatsvinden onverminderd Verordening (EG) nr. 3286/94 van de Raad van 22 december 1994 tot vaststelling van communautaire procedures op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek met het oog op de handhaving van de rechten die de Gemeenschap ontleent aan internationale regelingen voor het handelsverkeer, in het bijzonder die welke onder auspiciën van de Wereldhandelsorganisatie werden vastgesteld ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ PB L 349 van 31.12.1994

Amendement

- (20) De Commissie moet te allen tijde op eigen initiatief dan wel op verzoek van belanghebbende partijen of een lidstaat een extern aanbestedingsonderzoek kunnen verrichten naar de restrictieve praktijken op het gebied van overheidsopdrachten **en concessies** waaraan een derde land zich schuldig zou hebben gemaakt. **Bij haar besluit een externe onderzoeksprocedure te starten houdt zij rekening met het aantal verzoeken dat door aanbestedende diensten of lidstaten is ingediend.** Dergelijke onderzoeksprocedures kunnen plaatsvinden onverminderd Verordening (EG) nr. 3286/94 van de Raad van 22 december 1994 tot vaststelling van communautaire procedures op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek met het oog op de handhaving van de rechten die de Gemeenschap ontleent aan internationale regelingen voor het handelsverkeer, in het bijzonder die welke onder auspiciën van de Wereldhandelsorganisatie werden vastgesteld ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ PB L 349 van 31.12.1994

Amendement 23
Voorstel voor een verordening
Overweging 21

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (21) Wanneer de Commissie op basis van de haar ter beschikking staande informatie redenen heeft om aan te nemen dat een derde land een restrictieve praktijk op het gebied van overheidsopdrachten heeft ingevoerd of handhaaft, moet zij een onderzoek kunnen instellen. Indien het bestaan van een restrictieve praktijk op het gebied van overheidsopdrachten in een derde land wordt bevestigd, moet de Commissie het betrokken land uitnodigen besprekingen aan te knopen om de kansen voor ondernemers, goederen en diensten bij inschrijvingen voor overheidsopdrachten in dat land te verbeteren.

Amendement

- (21) Wanneer de Commissie op basis van de haar ter beschikking staande informatie redenen heeft om aan te nemen dat een derde land een restrictieve praktijk op het gebied van overheidsopdrachten **en concessies** heeft ingevoerd of handhaaft, moet zij een onderzoek kunnen instellen. Indien het bestaan van een restrictieve praktijk op het gebied van overheidsopdrachten in een derde land wordt bevestigd, moet de Commissie het betrokken land uitnodigen besprekingen aan te knopen om de kansen voor ondernemers, goederen en diensten bij inschrijvingen voor overheidsopdrachten in dat land te verbeteren.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 24
Voorstel voor een verordening
Overweging 22

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (22) Indien de besprekingen met het betrokken land er niet toe leiden dat de kansen van Europese ondernemers, goederen en diensten bij inschrijvingen voor overheidsopdrachten in voldoende mate verbeteren, moet de Commissie passende restrictieve maatregelen nemen.

Amendement

- (22) Indien de besprekingen met het betrokken land er niet **binnen een redelijke tijdsspanne** toe leiden dat de kansen van Europese ondernemers, goederen en diensten bij inschrijvingen voor overheidsopdrachten in voldoende mate verbeteren **of de remediërende/correctieve maatregelen van het betrokken derde land niet toereikend worden geacht**, moet de Commissie passende restrictieve maatregelen nemen.

Amendement 25
Voorstel voor een verordening
Overweging 23

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (23) Deze maatregelen kunnen inhouden dat een aantal goederen en diensten uit derde landen van aanbestedingsprocedures in de Europese Unie moeten worden uitgesloten of dat op de prijs van inschrijvingen voor goederen of diensten uit dat land een verplichte toeslag moet worden toegepast. Om te voorkomen dat deze maatregelen worden omzeild, kan het ook noodzakelijk zijn een aantal in de Europese Unie gevestigde rechtspersonen die onder buitenlandse controle staan of in buitenlands bezit zijn, uit te sluiten wanneer deze geen zelfstandige bedrijfsactiviteiten uitoefenen waardoor zij een rechtstreekse en daadwerkelijke band met de economie van een betrokken lidstaat hebben. De passende maatregelen mogen niet onevenredig zijn ten opzichte van de restrictieve praktijken op het gebied van overheidsopdrachten waar zij een antwoord op vormen.

Amendement

- (23) Deze maatregelen kunnen inhouden dat een aantal goederen en diensten uit derde landen van aanbestedingsprocedures **of procedures voor de gunning van concessies** in de Europese Unie moeten worden uitgesloten of dat op de prijs van inschrijvingen voor goederen of diensten uit dat land een verplichte toeslag moet worden toegepast. Om te voorkomen dat deze maatregelen worden omzeild, kan het ook noodzakelijk zijn een aantal in de Europese Unie gevestigde rechtspersonen die onder buitenlandse controle staan of in buitenlands bezit zijn, uit te sluiten wanneer deze geen zelfstandige bedrijfsactiviteiten uitoefenen waardoor zij een rechtstreekse en daadwerkelijke band met de economie van een betrokken lidstaat hebben. De passende maatregelen mogen niet onevenredig zijn ten opzichte van de restrictieve praktijken op het gebied van overheidsopdrachten waar zij een antwoord op vormen **en dienen te worden toegepast gedurende een periode van maximum vijf jaar die verlengd kan worden met nog eens vijf jaar**.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 26
Voorstel voor een verordening
Overweging 24 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(24 bis) *Het is ook noodzakelijk dat aanbestedende diensten, om terdege rekening te houden met de sociale, milieu- en arbeidsvoorschriften, passende maatregelen treffen om te waarborgen dat de verplichtingen op grond van de sociale, milieu- en arbeidswetgeving die van toepassing zijn op de plek waar de werken worden uitgevoerd en de verplichtingen die voortvloeien uit internationale verplichtingen, wetten, voorschriften, decreten en besluiten, zowel op nationaal als op EU-niveau, en uit collectieve overeenkomsten, worden nagekomen.*

Amendement 27
Voorstel voor een verordening
Overweging 26

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(26) Gelet op *het* algemene *beleid* van de Unie *met betrekking tot de minst ontwikkelde landen, zoals onder meer bepaald bij* Verordening (EG) nr. 732/2008 van de Raad van 22 juli 2008 betreffende de toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties voor de periode vanaf 1 januari 2009, is het aangewezen goederen en diensten uit *deze* landen gelijk te stellen met goederen en diensten van de Unie.

(26) Gelet op *de* algemene *beleidsdoelstelling* van de Unie *om de economische groei van ontwikkelingslanden en hun integratie in de mondiale waardeketen te ondersteunen, die de basis vormt voor de instelling door de Unie van een stelsel van algemene tariefpreferenties, dat is gedefinieerd in* Verordening (EG) nr. 978/2012 van de Raad, is het aangewezen goederen en diensten uit *minst ontwikkelde landen die vallen onder de „alles-behalve-wapens”-regeling, alsmede goederen en diensten uit ontwikkelingslanden die kwetsbaar worden geacht als gevolg van onvoldoende diversificatie en integratie in het internationale handelssysteem, zoals respectievelijk bepaald in de bijlagen IV en VII bij Verordening (EU) nr. 978/2012,* gelijk te stellen met goederen en diensten van de Unie.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 28**Voorstel voor een verordening****Overweging 27***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (27) Om in de rechtsorde van de Europese Unie rekening te houden met internationale verbintenissen inzake markttoegang die na de vaststelling van deze verordening zijn gesloten, moet de Commissie overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden gemachtigd handelingen vast te stellen tot wijziging van de lijst van internationale overeenkomsten die als bijlage bij deze verordening is gevoegd. Het is bijzonder belangrijk dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden een passende raadpleging houdt, onder meer op deskundigenniveau. De Commissie moet bij de voorbereiding en opstelling van gedelegeerde handelingen ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op passende wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en de Raad.

Amendement

- (27) Om in de rechtsorde van de Europese Unie rekening te houden met internationale verbintenissen inzake markttoegang die na de vaststelling van deze verordening zijn gesloten **op het gebied van aanbestedingen en concessies**, moet de Commissie overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden gemachtigd handelingen vast te stellen tot wijziging van de lijst van internationale overeenkomsten die als bijlage bij deze verordening is gevoegd. Het is bijzonder belangrijk dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden een passende raadpleging houdt, onder meer op deskundigenniveau. De Commissie moet bij de voorbereiding en opstelling van gedelegeerde handelingen ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op passende wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en de Raad.

Amendement 29**Voorstel voor een verordening****Overweging 30***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (30) De Commissie zal ten minste om de drie jaar verslag uitbrengen over de toepassing van deze verordening.

Amendement

- (30) De Commissie zal ten minste om de drie jaar verslag uitbrengen over de toepassing van deze verordening. **In dit verslag moet de Commissie een beoordeling maken van de werking van deze verordening, alsmede van de vooruitgang die is geboekt met betrekking tot het realiseren van wederkerigheid wat de openstelling van de aanbestedingsmarkten betreft. Samen met het tweede verslag over de toepassing van deze verordening, dat uiterlijk zes jaar na de inwerkingtreding van deze verordening moet worden ingediend, moet de Commissie een voorstel indienen om deze verordening te verbeteren of de redenen opgeven waarom volgens haar geen wijzigingen in deze verordening nodig zijn. Als de Commissie geen voorstel indient, noch de redenen opgeeft waarom geen wijzigingen in deze verordening nodig zijn, mag de verordening niet langer van toepassing zijn.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 30**Voorstel voor een verordening****Overweging 31***Door de Commissie voorgestelde tekst*

(31) Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het ter verwezenlijking van de basisdoelstelling van invoering van een gemeenschappelijk buitenlands beleid op het gebied van aanbestedingen noodzakelijk en passend dat regels worden vastgesteld over de behandeling van niet onder internationale verbintenissen van de Europese Unie vallende goederen en diensten. Deze verordening over de toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen gaat overeenkomstig artikel 5, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan wat noodzakelijk is om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken,

Amendement

(31) Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het ter verwezenlijking van de basisdoelstelling van invoering van een gemeenschappelijk buitenlands beleid op het gebied van aanbestedingen **en concessies** noodzakelijk en passend dat regels worden vastgesteld over de behandeling van niet onder internationale verbintenissen van de Europese Unie vallende goederen en diensten. Deze verordening over de toegang van ondernemers, goederen en diensten uit derde landen gaat overeenkomstig artikel 5, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan wat noodzakelijk is om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken,

Amendement 31**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — lid 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

1. Bij deze verordening worden regels vastgesteld over de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de gunning, door aanbestedende diensten van de Unie, van opdrachten voor de uitvoering van werken of een werk, de levering van goederen en de verrichting van diensten en worden procedures vastgesteld voor de ondersteuning van onderhandelingen over toegang van goederen en diensten van de Unie tot de aanbestedingsmarkten van derde landen.

Amendement

1. Bij deze verordening worden regels vastgesteld over de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot de gunning, door aanbestedende diensten van de Unie, van opdrachten voor de uitvoering van werken of een werk, de levering van goederen en de verrichting van diensten en worden procedures vastgesteld voor de ondersteuning van onderhandelingen over toegang van goederen en diensten van de Unie tot de aanbestedingsmarkten van derde landen. **De lidstaten of hun aanbestedende diensten mogen de toegang van goederen en diensten uit derde landen tot hun aanbestedingsprocedures alleen beperken met maatregelen waarin in deze verordening of de relevante wetgeving van de Unie is voorzien.**

Amendement 93**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — lid 2 — alinea 2***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Deze verordening is van toepassing op de gunning van opdrachten wanneer de goederen of diensten wordt aangekocht voor overheidsdoeleinden en niet met het oog op commerciële wederverkoop of met het oog op gebruik bij de vervaardiging van goederen of het gebruik bij dienstverlening voor commerciële verkoop.

Amendement

Deze verordening is van toepassing op de gunning van opdrachten wanneer de goederen of diensten worden aangekocht voor overheidsdoeleinden en **op de gunning van concessies voor werken of diensten geleverd voor overheidsdoeleinden** en niet met het oog op commerciële wederverkoop of met het oog op gebruik bij de vervaardiging van goederen of het gebruik bij dienstverlening voor commerciële verkoop

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 33**Voorstel voor een verordening****Artikel 2 — lid 1 — letter a***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (a) een **'leverancier'** is een natuurlijke of rechtspersoon die **goederen** op de markt aanbiedt;

Amendement

- (a) een „**ondernemer**” is een natuurlijke of rechtspersoon **of een overheidsinstantie of een groep van zulke personen en/of instanties die de uitvoering van werken of een werk, de levering van producten of de verrichting van diensten** op de markt aanbiedt;

Amendement 34**Voorstel voor een verordening****Artikel 2 — lid 1 — letter b***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (b) een „**dienstverlener**” is een **natuurlijke of rechtspersoon die de uitvoering van werken of een werk, of diensten op de markt aanbiedt**;

Amendement

- (b) een „**inschrijver**” is een **ondernemer die een inschrijving heeft ingediend**;

Amendement 35**Voorstel voor een verordening****Artikel 2 — lid 1 — letter d***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- d) „onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten” zijn goederen of diensten die van oorsprong zijn uit een land waarmee de Unie een internationale overeenkomst heeft gesloten op het gebied van overheidsopdrachten, met inbegrip van verbintenissen inzake markttoegang, en waarop de desbetreffende overeenkomst van toepassing is. Bijlage I bij deze verordening bevat een lijst van toepasselijke overeenkomsten;

Amendement

- d) „onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten” zijn goederen of diensten die van oorsprong zijn uit een land waarmee de Unie een internationale overeenkomst heeft gesloten op het gebied van overheidsopdrachten **en concessies**, met inbegrip van verbintenissen inzake markttoegang, en waarop de desbetreffende overeenkomst van toepassing is. Bijlage I bij deze verordening bevat een lijst van toepasselijke overeenkomsten;

(Deze wijziging geldt voor de gehele wetgevingstekst (er wordt een verwijzing naar concessies toegevoegd bij alle vermeldingen van overheidsopdrachten); bij aanneming van de verordening moet deze wijziging in de gehele tekst worden doorgevoerd.)

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 39

Voorstel voor een verordening

Artikel 2 — lid 1 — letter g bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(g bis) „gebrek aan wezenlijke wederkerigheid”: het bestaan van om het even welke wetgevende, regulerende of administratieve maatregel, procedure of praktijk die wordt vastgesteld of uitgevoerd door overheidsinstanties of individuele aanbestedende diensten in een derde land, waardoor de toegang tot de aanbestedings- of concessiemarkten wordt beperkt, in het bijzonder door een gebrek aan transparantie in vergelijking met de internationale normen en door discriminerende wetgevingsbepalingen en administratieve praktijken, met als gevolg een ernstige en wederkerende discriminerende behandeling van ondernemers, goederen of diensten uit de Unie.

Er bestaat ook een vermoeden van gebrek aan wezenlijke wederkerigheid wanneer de niet-naleving van de internationale arbeidsrechtelijke voorschriften in bijlage XI bij Richtlijn [...] (2014) inzake overheidsopdrachten en bijlage XIV bij Richtlijn [...] (2014) inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten door overheidsinstanties geleid heeft tot moeilijkheden voor Europese ondernemingen, die deze bij de Commissie hebben gemeld, bij hun pogingen om de gunning van opdrachten en concessies in derde landen in de wacht te slepen.

Amendement 36

Voorstel voor een verordening

Artikel 2 — lid 2 — letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(b) „ondernemer”: een term die zowel de begrippen leverancier als dienstverlener dekt;

Schrappen

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 37**Voorstel voor een verordening****Artikel 2 — lid 2 — letter c***Door de Commissie voorgestelde tekst*

c) „inschrijver”: een ondernemer die een inschrijving heeft ingediend;

*Amendement***Schrappen****Amendement 38****Voorstel voor een verordening****Artikel 2 — lid 2 — letter e***Door de Commissie voorgestelde tekst*

e) een „verplichte prijstoeslag”: een verplichting voor aanbestedende diensten om behoudens bepaalde uitzonderingen de prijs te verhogen van diensten en/of goederen uit bepaalde derde landen waarvoor in aanbestedingsprocedures een offerte is ingediend.

Amendement

e) een „verplichte prijstoeslag”: een verplichting voor aanbestedende diensten om behoudens bepaalde uitzonderingen de prijs te verhogen van diensten en/of goederen uit bepaalde derde landen waarvoor in aanbestedingsprocedures **of procedures voor het gunnen van concessies** een offerte is ingediend.

(Deze wijziging geldt voor de gehele wetgevingstekst (er wordt een verwijzing naar „procedures voor het gunnen van concessies” toegevoegd bij alle vermeldingen van „aanbestedingsprocedures”, zowel in het enkelvoud als in het meervoud); bij aanneming van dit amendement moet deze wijziging in de gehele tekst worden doorgevoerd.)

Amendement 40**Voorstel voor een verordening****Artikel 3 — lid 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

1. De oorsprong van een goed wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen 22 tot en met 26 van Verordening (EG) nr. 2913/1992 van het Europees Parlement en de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek⁽¹⁸⁾.

Amendement

1. De oorsprong van een goed wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen 59 tot en met 63 van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad, **met inbegrip van de aanvullende bepalingen die krachtens artikel 65 hiervan moeten worden aangenomen.**

⁽¹⁸⁾ PB L 302 van 19.10.1992, blz. 1.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 41**Voorstel voor een verordening****Artikel 3 — lid 2 — alinea 1 — inleidende formule***Door de Commissie voorgestelde tekst*

De oorsprong van een dienst wordt vastgesteld op basis van de oorsprong van de natuurlijke of rechtspersoon die de dienst verleent. De oorsprong van de **dienstverlener** wordt geacht te zijn:

Amendement

De oorsprong van een dienst wordt vastgesteld op basis van de oorsprong van de natuurlijke of rechtspersoon die de dienst verleent. De oorsprong van de **ondernemer die de dienst verricht** wordt geacht te zijn:

Amendement 42**Voorstel voor een verordening****Artikel 4***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Behandeling van onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten

Bij de gunning van opdrachten voor de uitvoering van werken en/of een werk, de levering van goederen of de verrichting van diensten behandelen aanbestedende diensten onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten op dezelfde wijze als goederen en diensten die van oorsprong uit de **Europese** Unie zijn.

Goederen of diensten die van oorsprong zijn uit de in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 732/2008 vermelde minst ontwikkelde landen, worden behandeld als onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten.

Amendement

Behandeling van onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten

Bij de gunning van opdrachten voor de uitvoering van werken en/of een werk, de levering van goederen of de verrichting van diensten **of de gunning van concessies voor werken of diensten** behandelen aanbestedende diensten onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten op dezelfde wijze als goederen en diensten die van oorsprong uit de Unie zijn.

Goederen of diensten die van oorsprong zijn uit de in bijlage IV bij Verordening (EU) nr. 978/2012 van het Europees Parlement en de Raad vermelde minst ontwikkelde landen **of uit ontwikkelingslanden die kwetsbaar worden geacht als gevolg van onvoldoende diversificatie en integratie in het internationale handelssysteem en de wereldeconomie, zoals bepaald in bijlage VII bij Verordening (EU) nr. 978/2012**, worden behandeld als onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 43**Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

1. Op verzoek van aanbestedende diensten **beoordeelt de Commissie** of zij voor opdrachten met een geraamde waarde van 5 000 000 EUR of meer exclusief belasting over de toegevoegde waarde (btw) haar goedkeuring kan verlenen aan de uitsluiting van procedures voor de gunning van opdrachten die goederen en diensten van buiten de Unie bevatten waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten meer bedraagt dan 50 % van de totale waarde van de goederen en diensten die de inschrijving vormen, en dit onder de volgende voorwaarden.

Amendement

1. **Als de Commissie een extern onderzoek van aanbestedingen overeenkomstig artikel 8 instelt, beoordeelt zij**, op verzoek van aanbestedende diensten **en na bekendmaking van de aankondiging in het Publicatieblad van de Europese Unie**, of zij voor opdrachten met een geraamde waarde van 5 000 000 EUR of meer exclusief belasting over de toegevoegde waarde (btw) haar goedkeuring kan verlenen aan de uitsluiting van procedures voor de gunning van opdrachten die goederen en diensten van buiten de Unie bevatten waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten meer bedraagt dan 50 % van de totale waarde van de goederen en diensten die de inschrijving vormen, en dit onder de volgende voorwaarden.

Amendement 44**Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 2 — alinea 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Wanneer aanbestedende diensten voornemens zijn op grond van lid 1 te verzoeken om uitsluiting van inschrijving van aanbestedingsprocedures, vermelden zij dit in **de aankondiging van de opdracht die zij bekendmaken overeenkomstig artikel 35 van Richtlijn 2004/18/EG of artikel 42 van Richtlijn 2004/17/EG of artikel 26 van de richtlijn** betreffende de gunning van concessieopdrachten.

Amendement

Wanneer aanbestedende diensten voornemens zijn op grond van lid 1 te verzoeken om uitsluiting van inschrijving van aanbestedingsprocedures, vermelden zij dit **duidelijk in het inleidende gedeelte van de „technische specificaties” of van het „beschrijvende document” als bedoeld in artikel 2, lid 15, van Richtlijn [2014/.../EU] inzake overheidsopdrachten en van Richtlijn [2014/.../EU] inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten, of in het inleidende gedeelte van de „technische en functionele vereisten” als bedoeld in artikel 2, lid 13, van Richtlijn [2014/.../EU]** betreffende de gunning van concessieopdrachten.

Amendement 45**Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 2 — alinea 3***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Wanneer aanbestedende diensten inschrijvingen ontvangen die aan de voorwaarden van lid 1 voldoen, waarvoor zij om die reden verzoeken om uitsluiting, stellen zij de Commissie **daarvan** in kennis. Tijdens de kennisgevingsprocedure kan de aanbestedende dienst zijn onderzoek van de inschrijvingen voortzetten.

Amendement

Wanneer aanbestedende diensten inschrijvingen ontvangen die aan de voorwaarden van lid 1 voldoen, waarvoor zij om die reden verzoeken om uitsluiting, stellen zij de Commissie **daar binnen acht kalenderdagen van** in kennis. Tijdens de kennisgevingsprocedure kan de aanbestedende dienst zijn onderzoek van de inschrijvingen voortzetten.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 46**Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 2 — alinea 4 — letter b**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(b) een beschrijving van het onderwerp van de opdracht;

Amendement(b) een beschrijving van het onderwerp van de opdracht **of de concessie**;**Amendement 47****Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 2 — alinea 4 — letter d bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

---

*Amendement***(d bis) indien van toepassing, alle andere informatie die de Commissie nuttig acht.****Amendement 48****Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 2 — alinea 5**

---

*Door de Commissie voorgestelde tekst***De Commissie kan de aanbestedende dienst verzoeken om aanvullende informatie.**

---

*Amendement***Schrappen****Amendement 49****Voorstel voor een verordening****Artikel 6 — lid 2 — alinea 6**

---

*Door de Commissie voorgestelde tekst*Deze informatie wordt verstrekt binnen acht **werkdagen**, te rekenen vanaf de eerste **werkdag** volgend op de datum waarop de aanbestedende dienst het verzoek om aanvullende informatie ontvangt. Indien de Commissie binnen deze termijn geen informatie ontvangt, wordt de in lid 3 vastgestelde termijn opgeschort tot de Commissie de gevraagde informatie ontvangt.

---

*Amendement*Deze informatie wordt verstrekt binnen acht **kalenderdagen**, te rekenen vanaf de eerste **kalenderdag** volgend op de datum waarop de aanbestedende dienst het verzoek om aanvullende informatie ontvangt. Indien de Commissie binnen deze termijn geen informatie ontvangt, wordt de in lid 3 vastgestelde termijn opgeschort tot de Commissie de gevraagde informatie ontvangt.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 50

Voorstel voor een verordening

Artikel 6 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Voor de in lid 1 **bedoelde opdrachten** neemt **de Commissie** een uitvoeringshandeling met betrekking tot de goedkeuring van de **voorgenomen** uitsluiting **binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de eerste werkdag volgend op de datum waarop zij de kennisgeving ontvangt. Deze uitvoeringshandelingen worden aangenomen** volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure. Deze termijn kan in naar behoren gemotiveerde gevallen eenmaal worden verlengd met maximaal **twee maanden**, met name wanneer de gegevens in de kennisgeving of in de daarbij aangehechte documenten onvolledig of onjuist zijn of wanneer de vermelde feiten belangrijke wijzigingen hebben ondergaan. Indien de Commissie na afloop van deze termijn van **twee maanden** of van de verlengde termijn geen besluit tot goedkeuring of afwijzing van de uitsluiting heeft aangenomen, wordt de uitsluiting geacht te zijn afgewezen door de Commissie.

Amendement

3. **Wanneer de Commissie voor de goederen en/of diensten waarvoor uitsluiting wordt voorgesteld, vaststelt dat er sprake is van een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid als gedefinieerd in artikel 2, lid 1, onder g bis),** neemt zij een uitvoeringshandeling **aan** met betrekking tot de goedkeuring van de uitsluiting **van de inschrijvingen waarop het onderzoek betrekking heeft,** volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure. **De uitvoeringshandeling wordt aangenomen binnen een periode van een maand die ingaat op de eerste kalenderdag na het in lid 1 bedoelde verzoek.** Deze termijn kan in naar behoren gemotiveerde gevallen eenmaal worden verlengd met maximaal **een maand**, met name wanneer de gegevens in de kennisgeving of in de daarbij aangehechte documenten onvolledig of onjuist zijn of wanneer de vermelde feiten belangrijke wijzigingen hebben ondergaan. Indien de Commissie na afloop van deze termijn van **een maand** of van de verlengde termijn geen besluit tot goedkeuring of afwijzing van de uitsluiting heeft aangenomen, wordt de uitsluiting geacht te zijn afgewezen door de Commissie.

Deze uitsluiting is een tijdelijke maatregel in afwachting van de voltooiing van het in artikel 8 bedoelde extern onderzoek van aanbestedingen, de uitkomst van de in artikel 9 vastgestelde overlegprocedure en, in voorkomend geval, de goedkeuring van eventuele maatregelen tot beperking van de toegang van niet onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten tot de markt voor overheidsopdrachten van de Unie, overeenkomstig artikel 10.

Amendement 51

Voorstel voor een verordening

Artikel 6 — lid 4 — alinea 1 — letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

(b) wanneer er geen overeenkomst als bedoeld onder a) bestaat en het derde land restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten handhaaft die leiden tot een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid in openstelling van de markt tussen de Unie en het betrokken derde land.

Amendement

(b) wanneer er geen overeenkomst als bedoeld onder a) bestaat en het derde land restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten **of de gunning van concessies** handhaaft die leiden tot een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid in openstelling van de markt tussen de Unie en het betrokken derde land, **met name wanneer deze restrictieve maatregelen het industriebeleid van de Unie schaden.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 52

Voorstel voor een verordening

Artikel 6 — lid 4 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Voor de toepassing van punt b) wordt gebrek aan wezenlijke wederkerigheid vermoed wanneer de restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten aanleiding geven tot ernstige en herhaaldelijke discriminatie van ondernemers, goederen en diensten uit de EU.

Amendement

Schrappen

Amendement 53

Voorstel voor een verordening

Artikel 6 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Bij de beoordeling van het gebrek aan wezenlijke wederkerigheid onderzoekt de Commissie:

(a) in welke mate de aanbestedingswetgeving van het betrokken land in overeenstemming met de internationale normen op het gebied van overheidsopdrachten transparantie waarborgt en discriminatie ten aanzien van goederen, diensten en ondernemers uit de Unie verhindert;

(b) in welke mate overheden en/of individuele aanbestedende diensten discriminerende praktijken ten aanzien van goederen, diensten en ondernemers uit de Unie invoeren of handhaven.

Amendement

Schrappen

Amendement 92

Voorstel voor een verordening

Artikel 6 — lid 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

7. Aanbestedende diensten **die overeenkomstig lid 1 inschrijvingen hebben uitgesloten, vermelden** dit in de aankondiging van gegunde opdracht die zij overeenkomstig artikel 35 van Richtlijn 2004/18/EG, artikel 42 van Richtlijn 2004/17/EG of artikel 27 van de richtlijn betreffende de gunning van concessieopdrachten bekendmaken. De Commissie neemt uitvoeringshandelingen aan tot vaststelling van de standaardformulieren voor aankondigingen van gegunde opdrachten. Deze uitvoeringshandelingen worden aangenomen volgens de in artikel 17, lid 3, bedoelde raadplegingsprocedure.

Amendement

7. **Indien inschrijvingen zijn uitgesloten overeenkomstig lid 3 vermelden de** aanbestedende diensten dit, **inclusief de redenen voor uitsluiting**, in de aankondiging van gegunde opdracht die zij overeenkomstig artikel 35 van Richtlijn 2004/18/EG, artikel 42 van Richtlijn 2004/17/EG of artikel 27 van de richtlijn betreffende de gunning van concessieopdrachten bekendmaken. De Commissie neemt uitvoeringshandelingen aan tot vaststelling van de standaardformulieren voor aankondigingen van gegunde opdrachten. Deze uitvoeringshandelingen worden aangenomen volgens de in artikel 17, lid 3, bedoelde raadplegingsprocedure.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 55
Voorstel voor een verordening
Artikel 6 — lid 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

8. Lid 1 **is** niet **van toepassing** wanneer de Commissie een uitvoeringshandeling heeft aangenomen betreffende de tijdelijke toegang van goederen en diensten van een land dat inhoudelijke onderhandelingen met de Unie is aangegaan als bedoeld in artikel 9, lid 4.

Amendement

8. Lid 1 **mag** niet **worden toegepast** wanneer de Commissie een uitvoeringshandeling heeft aangenomen betreffende de tijdelijke toegang van goederen en diensten van een land dat onderhandelingen met de Unie is aangegaan als bedoeld in artikel 9, lid 4. **De Commissie motiveert haar besluit hierover op behoorlijk wijze tegenover de aanbestedende dienst die het verzoek heeft ingediend.**

Amendement 56
Voorstel voor een verordening
Artikel 7 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Wanneer de aanbestedende dienst krachtens artikel 69 van de richtlijn inzake overheidsopdrachten en artikel 79 van de richtlijn inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten voornemens is na onderzoek van de toelichting van de inschrijver een abnormaal lage inschrijving te aanvaarden die goederen en diensten van buiten de Unie bevat, waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten meer bedraagt dan 50 % van de totale waarde van de goederen of diensten die de inschrijving vormen, stelt hij de andere inschrijvers daarvan schriftelijk in kennis met vermelding van de redenen voor het abnormaal lage niveau van de aangerekende prijs of kosten.

Amendement

Wanneer de aanbestedende dienst krachtens artikel 69 van de richtlijn inzake overheidsopdrachten en artikel 79 van de richtlijn inzake overheidsopdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten voornemens is na onderzoek van de toelichting van de inschrijver een abnormaal lage inschrijving te aanvaarden die goederen en diensten van buiten de Unie bevat, waarbij de waarde van de niet onder internationale verbintenissen vallende goederen of diensten meer bedraagt dan 50 % van de totale waarde van de goederen of diensten die de inschrijving vormen, stelt hij de andere inschrijvers daarvan schriftelijk in kennis met vermelding van de redenen voor het abnormaal lage niveau van de aangerekende prijs of kosten. **De lidstaten nemen passende maatregelen om te waarborgen dat de ondernemers bij de uitvoering van de overheidsopdrachten voldoen aan de toepasselijke verplichtingen op het gebied van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht uit hoofde van de Uniewetgeving, nationale wetten of collectieve arbeidsovereenkomsten of uit hoofde van de in bijlage XI bij Richtlijn [...] 2013 inzake overheidsopdrachten vermelde bepalingen van internationaal milieu-, sociaal en arbeidsrecht.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 57

Voorstel voor een verordening

Artikel 7 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Een aanbestedende dienst **kan besluiten bepaalde informatie niet vrij te geven indien de openbaarmaking daarvan rechtshandhaving in de weg zou staan, in strijd zou zijn met het openbaar belang, afbreuk zou doen aan rechtmatige commerciële belangen van particuliere of overheidsbedrijven of een eerlijke concurrentie tussen hen zou belemmeren.**

Amendement

Na door de aanbestedende dienst **in kennis te zijn gesteld van dier voornemen om een abnormaal lage inschrijving te aanvaarden, krijgen de overige inschrijvers de mogelijkheid om binnen een redelijk tijdsbestek relevante informatie aan de aanbestedende dienst te verstrekken zodat deze een besluit tot aanvaarding kan nemen met volledige kennis van eventuele factoren die van invloed kunnen zijn op de beoordeling van de abnormaal lage aangerekende prijs of kosten.**

Amendement 58

Voorstel voor een verordening

Artikel 8 — lid 1 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Wanneer de Commissie **dit in het belang van de Unie acht, kan zij** te allen tijde op eigen initiatief dan **welk** op verzoek van belanghebbende partijen of een lidstaat een extern onderzoek van aanbestedingen instellen naar beweerde restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten.

Amendement

De Commissie **kan** te allen tijde op eigen initiatief dan **wel** op verzoek van belanghebbende partijen, **een aanbestedende dienst** of een lidstaat een extern onderzoek van aanbestedingen instellen naar beweerde restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten. **Bij haar besluit een extern onderzoek van aanbestedingen in te stellen houdt de Commissie rekening met het aantal verzoeken dat door aanbestedende diensten of lidstaten is ingediend. Als de Commissie de instelling van een onderzoek afwijst, motiveert zij haar besluit op behoorlijk wijze tegenover de lidstaat, de belanghebbende partij of de aanbestedende dienst die het verzoek heeft ingediend.**

Amendement 59

Voorstel voor een verordening

Artikel 8 — lid 1 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De Commissie zal in het bijzonder rekening houden met de vraag of er overeenkomstig artikel 6, lid 3, van deze verordening een aantal voorgenomen uitsluitingen zijn goedgekeurd.

Amendement

Schrappen

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 60
Voorstel voor een verordening
Artikel 8 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

---

2. Het in lid 1 bedoelde onderzoek wordt gevoerd op basis van de in artikel 6 vastgestelde criteria.

Amendement

---

2. Het in lid 1 bedoelde onderzoek wordt gevoerd op basis van de in artikel 2, **lid 1, onder g bis**), vastgestelde criteria.

Amendement 61
Voorstel voor een verordening
Artikel 8 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

---

3. De beoordeling van de Commissie met betrekking tot de handhaving van restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten door het betrokken derde land wordt verricht op basis van de door **belanghebbenden** partijen en lidstaten verstrekte informatie en/of het feitenmateriaal dat de Commissie in haar onderzoek heeft verzameld, en wordt binnen een termijn van **negen** maanden na de opening van het onderzoek voltooid. In naar behoren gemotiveerde gevallen kan deze termijn worden verlengd met **drie maanden**.

Amendement

---

3. De beoordeling van de Commissie met betrekking tot de handhaving van restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten door het betrokken derde land wordt verricht op basis van de door **belanghebbende** partijen en lidstaten verstrekte informatie en/of het feitenmateriaal dat de Commissie in haar onderzoek **en haar regelmatige verslagen over de in derde landen bestaande handelsbelemmeringen** heeft verzameld, en wordt binnen een termijn van **drie** maanden na de opening van het onderzoek voltooid. In naar behoren gemotiveerde gevallen kan deze termijn worden verlengd met **een maand**.

Bij haar beoordeling houdt de Commissie rekening met de verzoeken om een onderzoek overeenkomstig artikel 6, lid 1, die door aanbestedende diensten worden ingediend na de instelling van de in dit artikel vastgestelde procedure.

Amendement 62
Voorstel voor een verordening
Artikel 9 — lid 3 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Wanneer het betrokken land na de opening van de besprekingen bevredigende remediërende/correctieve maatregelen neemt, maar zonder nieuwe verbintenissen inzake markttoegang aan te gaan, kan de Commissie de besprekingen opschorten of beëindigen.

Amendement

Wanneer het betrokken land na de opening van de besprekingen bevredigende remediërende/correctieve maatregelen neemt, maar zonder nieuwe verbintenissen inzake markttoegang aan te gaan, kan de Commissie de besprekingen opschorten of beëindigen, **of het betrokken land verzoeken om overeenkomstig artikel 9, lid 4, onderhandelingen te starten.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 63**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 3 — alinea 3 — inleidende formule***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Wanneer de remediërende/correctieve maatregelen door het betrokken derde land worden ingetrokken of opgeschort of niet naar behoren ten uitvoer worden gelegd, **kan** de Commissie:

Amendement

Wanneer de remediërende/correctieve maatregelen door het betrokken derde land worden ingetrokken of opgeschort of niet naar behoren ten uitvoer worden gelegd, **treedt** de Commissie **op overeenkomstig artikel 10 en neemt zij uitvoeringshandelingen aan om de toegang van goederen en diensten uit het derde land te beperken.**

Amendement 64**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 3 — alinea 3 — punt i***Door de Commissie voorgestelde tekst*

i) de besprekingen met het betrokken derde land hervatten of opnieuw openen, en/of

*Amendement***Schrappen****Amendement 65****Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 3 — alinea 3 — punt ii***Door de Commissie voorgestelde tekst*

ii) overeenkomstig artikel 10 optreden en uitvoeringshandelingen aannemen tot beperking van de toegang van goederen en diensten uit het derde land.

*Amendement***Schrappen****Amendement 66****Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 4***Door de Commissie voorgestelde tekst*

4. Wanneer na de opening van besprekingen blijkt dat de meest geschikte wijze om een einde te maken aan een restrictieve praktijk op het gebied van overheidsopdrachten de sluiting van een internationale overeenkomst is, worden overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 207 en 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie onderhandelingen gevoerd. Indien het land met de Europese Unie inhoudelijke onderhandelingen is aangegaan met betrekking tot markttoegang op het gebied van overheidsopdrachten, kan de Commissie een uitvoeringshandeling aannemen waarbij wordt bepaald dat goederen en diensten uit dat land niet van de gunning van overheidsopdrachten kunnen worden uitgesloten overeenkomstig artikel 6.

Amendement

4. Wanneer na de opening van besprekingen blijkt dat de meest geschikte wijze om een einde te maken aan een restrictieve praktijk op het gebied van overheidsopdrachten de sluiting van een internationale overeenkomst is, worden overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 207 en 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie onderhandelingen gevoerd. Indien het land met de Europese Unie onderhandelingen is aangegaan met betrekking tot markttoegang op het gebied van overheidsopdrachten, kan de Commissie een uitvoeringshandeling aannemen waarbij wordt bepaald dat goederen en diensten uit dat land niet van de gunning van overheidsopdrachten kunnen worden uitgesloten overeenkomstig artikel 6. **De Commissie motiveert haar besluit hierover op behoorlijk wijze tegenover de lidstaat, de belanghebbende partij of de aanbestedende dienst die het verzoek heeft ingediend.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 67**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 5 — alinea 1 -inleidende formule***Door de Commissie voorgestelde tekst*

De Commissie kan de besprekingen beëindigen indien het betrokken land **internationale verbintenissen aangaat die** met de Unie **zijn overeengekomen in een van** de volgende **situaties**:

Amendement

De Commissie kan de besprekingen beëindigen indien het betrokken land met de Unie **of op internationaal niveau** de volgende **maatregelen heeft genomen**:

Amendement 68**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 5 — alinea 1 — letter a bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

a bis) er zijn met de Europese Unie internationale verbintenissen overeengekomen in een van de volgende situaties:

Amendement 69**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 5 — alinea 1 — letter c***Door de Commissie voorgestelde tekst*

c) uitbreiding van de verbintenissen inzake markttoegang die het land is aangegaan uit hoofde van de WTO-overeenkomst inzake overheidsopdrachten of uit hoofde van een bilaterale overeenkomst die in dit kader met de Unie is gesloten.

Amendement

c) uitbreiding van de verbintenissen inzake markttoegang die het land is aangegaan uit hoofde van de WTO-overeenkomst inzake overheidsopdrachten of uit hoofde van een bilaterale overeenkomst die in dit kader met de Unie is gesloten, **en**

Amendement 70**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 5 — alinea 1 — letter b bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

b bis) correctieve maatregelen die door het betrokken land zijn genomen.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 71**Voorstel voor een verordening****Artikel 9 — lid 6***Door de Commissie voorgestelde tekst*

6. Ingeval de besprekingen met het derde land niet tot bevredigende resultaten leiden binnen een termijn van **15** maanden vanaf de **dag** waarop de besprekingen met het derde land zijn aangevangen, beëindigt de Commissie de besprekingen en overweegt zij overeenkomstig artikel 10 op te treden door middel van uitvoeringshandelingen tot beperking van de toegang van goederen en diensten uit het derde land.

Amendement

6. Ingeval de besprekingen met het derde land niet tot bevredigende resultaten leiden binnen een termijn van **12** maanden vanaf de **kalenderdag** waarop de besprekingen met het derde land zijn aangevangen, beëindigt de Commissie de besprekingen en overweegt zij overeenkomstig artikel 10 op te treden door middel van uitvoeringshandelingen tot beperking van de toegang van goederen en diensten uit het derde land.

Amendement 72**Voorstel voor een verordening****Artikel 10 — lid 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

1. Wanneer op basis van een onderzoek overeenkomstig artikel 8 en na toepassing van de procedure overeenkomstig artikel 9 wordt vastgesteld dat de door het derde land ingevoerde of gehandhaafde restrictieve maatregelen op het gebied van overheidsopdrachten leiden tot een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid in openstelling van de markt tussen de Unie en het betrokken derde land, als bedoeld in artikel 6, kan de Commissie uitvoeringshandelingen vaststellen om de toegang van niet onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten uit een derde land tijdelijk te beperken. Deze uitvoeringshandelingen worden aangenomen volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Amendement

1. Wanneer op basis van een onderzoek overeenkomstig artikel 8 en na toepassing van de procedure overeenkomstig artikel 9 wordt vastgesteld dat er een gebrek aan wezenlijke wederkerigheid in openstelling van de markt tussen de Unie en het betrokken derde land bestaat, als bedoeld in artikel 2, lid 1, onder g) bis) stelt de Commissie uitvoeringshandelingen vast om de toegang van niet onder internationale verbintenissen vallende goederen en diensten uit een derde land tijdelijk te beperken **voor een periode van maximum vijf jaar die kan worden verlengd met nog eens vijf jaar**. Deze uitvoeringshandelingen worden aangenomen volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Amendement 73**Voorstel voor een verordening****Artikel 10 — lid 3 — inleidende formule***Door de Commissie voorgestelde tekst*

De krachtens lid 1 vastgestelde maatregelen kunnen in het bijzonder beperkt worden tot:

Amendement

De Commissie keurt een voorgenomen uitsluiting niet goed wanneer daardoor verbintenissen inzake markttoegang worden geschonden die de Unie in haar internationale overeenkomsten is aangegaan. De krachtens lid 1 vastgestelde maatregelen kunnen in het bijzonder beperkt worden tot:

Amendement 74**Voorstel voor een verordening****Artikel 11 — lid 1 — alinea 2 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

Als de op grond van artikel 9, lid 4, en artikel 10 genomen maatregelen in tussentijd niet zijn opgeschort of ingetrokken, lopen zij af vijf jaar na de inwerkingtreding ervan.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 75**Voorstel voor een verordening****Artikel 13 — lid 1 — inleidende formule**

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Aanbestedende diensten kunnen besluiten de maatregelen overeenkomstig artikel 10 niet toe te passen in een aanbestedingsprocedure indien:

Amendement

1. Aanbestedende diensten kunnen de Commissie verzoeken de maatregelen overeenkomstig artikel 10 niet toe te passen in een aanbestedingsprocedure indien:

Amendement 76**Voorstel voor een verordening****Artikel 13 — lid 1 — alinea 2 (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Als de Commissie na 15 kalenderdagen geen besluit heeft genomen om dit verzoek in te willigen of af te wijzen, wordt het verzoek geacht door de Commissie te zijn afgewezen. In uitzonderlijke omstandigheden kan deze tijdslimiet met ten hoogste vijf kalenderdagen worden verlengd.

Amendement 77**Voorstel voor een verordening****Artikel 13 — lid 2 — alinea 1**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Wanneer een aanbestedende dienst voornemens is overeenkomstig artikel 10 van deze verordening vastgestelde of overeenkomstig artikel 11 opnieuw ingevoerde maatregelen niet toe te passen, maakt hij melding van zijn voornemen in de aankondiging van de opdracht die hij overeenkomstig artikel 35 van Richtlijn 2004/18/EG of artikel 42 van Richtlijn 2004/17/EG bekendmaakt. **Hij stelt de Commissie daarvan in kennis uiterlijk tien kalenderdagen na de bekendmaking van de aankondiging van opdracht.**

Amendement

Wanneer een aanbestedende dienst voornemens is overeenkomstig artikel 10 van deze verordening vastgestelde of overeenkomstig artikel 11 opnieuw ingevoerde maatregelen niet toe te passen, maakt hij melding van zijn voornemen in de aankondiging van de opdracht die hij overeenkomstig artikel 35 van Richtlijn 2004/18/EG of artikel 42 van Richtlijn 2004/17/EG bekendmaakt.

Amendement 78**Voorstel voor een verordening****Artikel 13 — lid 2 — alinea 2**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Deze kennisgeving wordt elektronisch verzonden door middel van een standaardformulier. De Commissie neemt uitvoeringshandelingen aan tot vaststelling van de standaardformulieren voor aankondigingen van opdrachten en kennisgeving overeenkomstig de in artikel 17, lid 3, bedoelde raadplegingsprocedure.

Amendement

De Commissie neemt uitvoeringshandelingen aan tot vaststelling van de standaardformulieren voor aankondigingen van opdrachten overeenkomstig de in artikel 17, lid 3, bedoelde raadplegingsprocedure.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 79**Voorstel voor een verordening****Artikel 13 — lid 2 — alinea 3**

Door de Commissie voorgestelde tekst

---

*Amendement***De kennisgeving bevat de volgende gegevens:****Schrappen**

- (a) *de benaming en contactgegevens van de aanbestedende dienst;*
- (b) *een beschrijving van het onderwerp van de opdracht;*
- (c) *informatie over de oorsprong van de toe te laten ondernemers, goederen en/of diensten;*
- (d) *de reden waarop het besluit om de restrictieve maatregelen niet toe te passen berust en een gedetailleerde rechtvaardiging voor het gebruik van de uitzondering;*
- (e) *voorzover van toepassing, alle andere informatie die de aanbestedende dienst nuttig acht.*

Amendement 80**Voorstel voor een verordening****Artikel 15 — lid 3**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. De in artikel 14 bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan door het Europees Parlement of de Raad te allen tijde worden ingetrokken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de **dag** na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

3. De in artikel 14 bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan door het Europees Parlement of de Raad te allen tijde worden ingetrokken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de **kalenderdag** na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 81
Voorstel voor een verordening
Artikel 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 16 bis

Aanbestedingsvoorwaarden in verband met door de Unie gefinancierde programma's in derde landen.

In verband met aanbestedingen die door de Europese Unie en haar lidstaten worden gefinancierd, moet de Commissie ervoor zorgen dat een bindend regelgevingskader voor de gunning en uitvoering van overheidsopdrachten wordt ingevoerd. In het kader hiervan stelt de Unie uniforme regels vast om te zorgen voor eerlijke mededingingsvoorwaarden tussen de ondernemers van de Unie en die van derde landen.

Amendement 82
Voorstel voor een verordening
Artikel 18 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2. De Commissie, de Raad, het Europees Parlement, de lidstaten, alsmede hun functionarissen mogen de gegevens van vertrouwelijke aard die zij op grond van deze verordening hebben ontvangen, niet bekendmaken zonder de uitdrukkelijke toestemming van degene die ze heeft verstrekt.

Schrappen

Amendement 83
Voorstel voor een verordening
Artikel 18 — lid 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4 bis. Informatie die is ontvangen op grond van deze richtlijn en die volgens de verstrekker ervan een vertrouwelijk karakter heeft, wordt in geen geval openbaar gemaakt, tenzij de verstrekker hiervoor specifiek toestemming verleent.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 84**Voorstel voor een verordening****Artikel 19***Door de Commissie voorgestelde tekst*

Voor 1 januari 2017 en ten minste om de drie jaar na de inwerkingtreding van deze verordening brengt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de tenuitvoerlegging van deze verordening en over de voortgang van internationale onderhandelingen betreffende de toegang van EU-ondernemers tot procedures voor de gunning van overheidsopdrachten in derde landen overeenkomstig deze verordening. De lidstaten verstrekken de Commissie daartoe op verzoek de passende inlichtingen.

Amendement

Ten minste om de drie jaar na de inwerkingtreding van deze verordening brengt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de tenuitvoerlegging van deze verordening en over de voortgang van internationale onderhandelingen betreffende de toegang van EU-ondernemers tot procedures voor de gunning van overheidsopdrachten in derde landen overeenkomstig deze verordening. De lidstaten verstrekken de Commissie daartoe op verzoek de passende inlichtingen. **Wanneer de Commissie haar tweede verslag indient, dient zij bij het Europees Parlement en de Raad ook een wetgevingsvoorstel in om de verordening te wijzigen of geeft zij de redenen op waarom volgens haar geen wijzigingen nodig zijn. Als de Commissie deze verplichtingen niet nakomt, is de verordening aan het einde van het tweede jaar na de indiening van het tweede verslag niet langer van kracht.**

Amendement 85**Voorstel voor een verordening****Artikel 20***Door de Commissie voorgestelde tekst*

De artikelen 58 en 59 van Richtlijn 2004/17/EG worden **ingetrokken** met ingang van de inwerkingtreding van deze verordening.

Amendement

De Commissie beoordeelt of de artikelen 58 en 59 van Richtlijn 2004/17/EG **moeten worden gehandhaafd. Op basis van de uitkomst van deze beoordeling, dient de Commissie een wetsvoorstel in om deze artikelen in te trekken** met ingang van de inwerkingtreding van deze verordening.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0028

Honing ***I

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 15 januari 2014 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2001/110/EG inzake honing (COM(2012)0530 — C7-0304/2012 — 2012/0260(COD)) ⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/42)

Amendement 17**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 1***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (1) *Na het arrest van het Hof van Justitie van 6 september 2011 in zaak C-442/09⁸ moet stuifmeel in honing worden beschouwd als ingrediënt in de zin van Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der lidstaten inzake de etikettering en presentatie van levensmiddelen alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame⁹. Het Hof is bij zijn arrest uitgegaan van de hem voorgelegde feiten die tot de conclusie leidden dat stuifmeel vooral in de honing terechtkomt door het slingeren van de honing door de imker. Stuifmeel komt echter alleen in de bijenkast terecht door toedoen van de bijen en komt op natuurlijke wijze in honing voor, ongeacht of de imker de honing door slingeren vergaart. Onverminderd de toepassing van Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders¹⁰ op genetisch gemodificeerd stuifmeel in honing, moet derhalve worden verduidelijkt dat stuifmeel een bestanddeel is van honing, dat een natuurlijk product is zonder ingrediënten, en niet een ingrediënt in de zin van Richtlijn 2000/13/EG. Daarom moet Richtlijn 2001/110/EG van de Raad van 20 december 2001 inzake honing ⁽¹¹⁾ dienovereenkomstig worden gewijzigd.*

- (1) *In Richtlijn 2001/110/EG van de Raad ⁽¹¹⁾ wordt honing gedefinieerd als de natuurlijke zoete stof die door bijen wordt bereid. Honing bestaat hoofdzakelijk uit diverse suikers, voornamelijk fructose en glucose, evenals andere stoffen zoals organische zuren, enzymen en vaste deeltjes ten gevolge van het vergaren van de honing. Richtlijn 2001/110/EG vrijwaart het natuurlijke karakter van honing door de interventie van de mens, die de samenstelling van honing zou kunnen wijzigen, te beperken. Die richtlijn verbiedt in het bijzonder de toevoeging van enig voedselingsrediënt aan honing, met inbegrip van levensmiddelenadditieven, alsook van andere toegevoegde stoffen dan honing. Tevens verbiedt die richtlijn de verwijdering van enig bestanddeel dat specifiek is voor honing, met inbegrip van stuifmeel, behalve wanneer dit onvermijdelijk is bij de verwijdering van vreemde stoffen. Deze eisen zijn in overeenstemming met de Codex Alimentarius-norm voor honing.*

⁽¹¹⁾ PB L 10 van 12.1.2002, blz. 47.

⁽¹¹⁾ PB L 10 van 12.1.2002, blz. 47.

⁽¹⁾ De zaak werd terugverwezen voor een nieuwe behandeling naar de bevoegde Commissie uit hoofde van artikel 57, lid 2, tweede alinea, van het Reglement (A7-0440/2013).

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 2**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 1 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 bis) *Om rekening te houden met het feit dat de consumenten steeds gevoeliger zijn voor de aanwezigheid van genetisch gemodificeerde organismen in voedsel en met hun rechten om hierover te worden ingelicht, en in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 1169/2011, moet Richtlijn 2001/110/EG van de Raad (*) dienovereenkomstig worden gewijzigd.*

(*) *Richtlijn 2001/110/EC van de Raad van 20 december 2001 inzake honing (PB L 10 van 12.1.2002, blz. 47).*

Amendement 18**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 1 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 ter) *Stuifmeel behoort tot de kenmerken van de samenstelling van honing zoals vastgelegd in Richtlijn 2011/110/EG. Beschikbaar bewijsmateriaal, met inbegrip van empirische en wetenschappelijke gegevens, bevestigt dat honingbijen de oorsprong vormen van de aanwezigheid van stuifmeel in honing. Stuifmeelkorrels vallen in de nectar die door honingbijen wordt verzameld. De in de bijenkast verzamelde nectar die stuifmeelkorrels bevat, wordt door de bijen omgezet in honing. Volgens de beschikbare gegevens kan bijkomend stuifmeel in honing afkomstig zijn van stuifmeel op het haar van de bijen, van stuifmeel in de lucht in de bijenkast en van door bijen in cellen opgeslagen stuifmeel, die per ongeluk worden geopend wanneer de imker de honing oogst. Stuifmeel komt dus door toedoen van de bijen in de bijenkast terecht en komt op natuurlijke wijze in honing voor, ongeacht het feit of de imker de honing oogst of niet. Bovendien voegen imkers niet doelbewust stuifmeel aan honing toe, wat trouwens verboden is door Richtlijn 2011/110/EG.*

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 19
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 quater) In Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ wordt een „ingrediënt” gedefinieerd als elke stof die bij de vervaardiging of de bereiding van een levensmiddel wordt gebruikt en nog in het eindproduct aanwezig is, zelfs in een veranderde vorm. Deze definitie impliceert een doelbewust gebruik van een stof bij de vervaardiging of de bereiding van een levensmiddel. Rekening houdend met het natuurlijke karakter van honing, en in het bijzonder de natuurlijke oorsprong van de aanwezigheid van specifieke bestanddelen voor honing, met inbegrip van stuifmeel, moet worden verduidelijkt dat stuifmeel en elk ander specifiek bestanddeel voor honing niet kunnen worden beschouwd als „ingrediënt” van honing in de zin van Verordening (EU) nr. 1169/2011.

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 18).

Amendement 6
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 sexies) Honing is een natuurlijk product en moet bijgevolg worden vrijgesteld van de verplichting een ingrediëntenlijst te hebben.

Amendement 23
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 sexies) Maatregelen op lidstaatniveau betreffende het naast elkaar voorkomen van verschillende soorten gewassen overeenkomstig artikel 26 bis van Richtlijn 2001/18/EG moeten waarborgen dat standaardanalyses van honing niet nodig zijn, onder meer door minimumeisen inzake afstand vast te stellen.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 7
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (4) *De bijlagen bij Richtlijn 2001/110/EG bevatten technische elementen die mogelijk moeten worden aangepast of geactualiseerd om rekening te houden met ontwikkelingen in de internationale normen ter zake. Die richtlijn verleent de Commissie geen bevoegdheden om die bijlagen in verband met die ontwikkelingen snel aan te passen of te actualiseren. Met het oog op een consistente tenuitvoerlegging van Richtlijn 2001/110/EG moet aan de Commissie derhalve ook bevoegdheid worden verleend om de bijlagen bij die richtlijn aan te passen of te actualiseren, teneinde niet alleen rekening te houden met de technische vooruitgang maar ook met ontwikkelingen in de internationale normen.*

Schrappen

Amendement 8
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (6) *Teneinde rekening te houden met de technische vooruitgang en, waar van toepassing, met ontwikkelingen in internationale normen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag handelingen vast te stellen om de technische kenmerken in verband met de omschrijvingen en definities van producten in de bijlagen bij Richtlijn 2001/110/EG aan te passen of te actualiseren.*

Schrappen

Amendement 20
Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — punt 1

Richtlijn 2001/110/EG

Artikel 2 — punt 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5. Stuifmeel is een natuurlijk bestanddeel van honing en wordt niet als ingrediënt, in de zin van artikel 6, lid 4, van **Richtlijn 2000/13/EG**, van de in bijlage 1 bij deze richtlijn gedefinieerde producten beschouwd.

5. Stuifmeel is een natuurlijk bestanddeel van honing en wordt niet als ingrediënt, in de zin van artikel 2, lid 2, **onder f)**, van **Verordening (EU) nr. 1169/2011**, van de in bijlage 1 bij deze richtlijn gedefinieerde producten beschouwd.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 12**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3**

Richtlijn 2001/110/EG

Artikel 6

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement***Artikel 6****Schrappen**

De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 6 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van de technische kenmerken met betrekking tot de benamingen, omschrijvingen en definities van de producten in bijlage I en de kenmerken van de samenstelling van honing in bijlage II, teneinde rekening te houden met de technische vooruitgang en, waar van toepassing, met ontwikkelingen in de internationale normen ter zake.

Amendement 13**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — punt 3**

Richtlijn 2001/110/EG

Artikel 6 bis — lid 2

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

2. De bevoegdheid om de in **de artikelen 4 en 6** bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend voor **onbepaalde tijd** met ingang van (...). **(Datum van inwerkingtreding van deze wijzigingshandeling in te vullen door het Bureau voor Officiële Publicaties).**

2. De bevoegdheid om de in **artikel 4** bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend voor **een termijn van vijf jaar** met ingang van ... (*). **De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met perioden van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad uiterlijk drie maanden voor het einde van elke periode bezwaar maakt tegen verlenging.**

(*) **Datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 3

Richtlijn 2001/110/EG

Artikel 6 bis — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in **de artikelen 4 en 6** bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking **ervan** in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in **artikel 4** bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking **van het besluit** in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het besluit laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement 15

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 3

Richtlijn 2001/110/EG

Artikel 6 bis — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Een overeenkomstig **de artikelen 4 en 6** vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.”

Amendement

5. Een overeenkomstig **artikel 4** vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.”

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 16**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — lid 1 — alinea 1***Door de Commissie voorgestelde tekst*

De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op [...] aan artikel 1, punt 1, te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede.

Amendement

De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op ... (*) aan artikel 1, punt 1, te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede.

(*) **12 maanden na de inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn.**

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0029

Programma Hercules III en de bescherming van de financiële belangen van de EU ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2014 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het programma Hercules III ter bevordering van acties op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie (COM(2011)0914 — C7-0513/2011 — 2011/0454(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/43)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2011)0914),
  - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0513/2011),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien het advies van de Rekenkamer van 15 mei 2012 ⁽¹⁾,
  - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 14 november 2013 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole en het advies van de Begrotingscommissie (A7-0385/2012),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P7_TC1-COD(2011)0454

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 januari 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een programma voor de bevordering van acties op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie (programma „Hercules III”) en tot intrekking van Besluit nr. 804/2004/EG

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) nr. 250/2014.)

⁽¹⁾ PB C 201 van 7.7.2012, blz. 1.

Woensdag 15 januari 2014

P7_TA(2014)0030

Statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten ***I

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 15 januari 2014 op het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 638/2004 betreffende de communautaire statistieken van het goederenverkeer tussen de lidstaten in verband met het toekennen van gedelegeerde en uitvoeringsbevoegdheden aan de Commissie voor de vaststelling van bepaalde maatregelen, de verstrekking van gegevens door de douane, de uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen de lidstaten en de definitie van de statistische waarde (COM(2013)0578 — C7-0242/2013 — 2013/0278(COD)) ⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2016/C 482/44)

Amendement 1**Voorstel voor een verordening****Overweging 6***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (6) Het is van bijzonder groot belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden het nodige overleg pleegt, onder meer op deskundigenniveau. Bij het voorbereiden en opstellen van gedelegeerde handelingen moet de Commissie erop toezien dat de relevante documenten gelijktijdig, tijdig en op passende wijze bij het Europees Parlement en de Raad worden ingediend.

Amendement

- (6) Het is van bijzonder groot belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden het nodige overleg pleegt, onder meer op **het meest geëigende** deskundigenniveau **en nadat zij de lidstaten heeft meegedeeld wie moet worden geraadpleegd en op welke wijze de eerbiediging van onpartijdigheid moet worden gewaarborgd en mogelijke belangenconflicten moeten worden vermeden**. Bij het voorbereiden en opstellen van gedelegeerde handelingen moet de Commissie erop toezien dat de relevante documenten gelijktijdig, tijdig en op passende wijze bij het Europees Parlement en de Raad worden ingediend.

Amendement 2**Voorstel voor een verordening****Overweging 7***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (7) De Commissie dient ervoor te zorgen dat deze gedelegeerde handelingen voor de lidstaten en de respondenten geen aanzienlijke extra administratieve lasten opleveren.

Amendement

- (7) De Commissie dient ervoor te zorgen dat deze gedelegeerde handelingen voor de lidstaten en de respondenten geen aanzienlijke extra administratieve **kosten of lasten opleveren en dat ze zo betaalbaar mogelijk zijn**.

⁽¹⁾ De zaak werd dan terugverwezen naar de Commissie uit hoofde van artikel 57, lid 2, tweede alinea, van het Reglement (A7-0457/2013).

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 3**Voorstel voor een verordening****Overweging 8***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (8) Om eenvormige voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 638/2004 te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend die haar in staat stellen de regelingen voor het verzamelen van gegevens vast te stellen, met name ten aanzien van de te gebruiken codes, technische bepalingen voor de opstelling van jaarlijkse statistieken over de handel naar bedrijfskenmerken en eventuele maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit van de ingediende statistieken conform de kwaliteitsvoorwaarden te waarborgen. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011.

Amendement

- (8) Om eenvormige voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 638/2004 te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend die haar in staat stellen de regelingen voor het verzamelen van gegevens vast te stellen, met name ten aanzien van de te gebruiken codes, technische bepalingen voor de opstelling van jaarlijkse statistieken over de handel naar bedrijfskenmerken en eventuele maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit van de **gratis** ingediende statistieken conform de kwaliteitsvoorwaarden te waarborgen. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011.

Amendement 4**Voorstel voor een verordening****Overweging 10***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (10) Volgens de strategie om ter verbetering van de coördinatie en het partnerschap het Europees statistisch systeem (ESS) een nieuwe, duidelijk piramidevormige structuur te geven, moet het bij Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad **van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek**⁽⁹⁾ opgerichte Comité voor het Europees statistisch systeem (ESS-comité) een adviserende rol spelen en de Commissie bijstaan in de uitoefening van haar uitvoeringsbevoegdheden.

⁽⁹⁾ PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164.

Amendement

- (10) Volgens de strategie om ter verbetering van de coördinatie en het partnerschap het Europees statistisch systeem (ESS) een nieuwe, duidelijk piramidevormige structuur te geven, moet het bij Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁽⁹⁾ opgerichte Comité voor het Europees statistisch systeem (ESS-comité) een adviserende rol spelen en de Commissie bijstaan in de uitoefening van haar uitvoeringsbevoegdheden. **Het verbeteren van de coördinatie tussen de nationale autoriteiten en de Commissie (Eurostat) is van essentieel belang voor het produceren van hoogwaardiger statistieken in de Unie.**

⁽⁹⁾ Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 5**Voorstel voor een verordening****Overweging 11***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (11) Hiertoe moet Verordening (EG) nr. 638/2004 aldus worden gewijzigd dat de verwijzing naar het Intrastat-comité wordt vervangen door een verwijzing naar het ESS-comité.

Amendement

- (11) Hiertoe moet Verordening (EG) nr. 638/2004 aldus worden gewijzigd dat de verwijzing naar het Intrastat-comité wordt vervangen door een verwijzing naar het ESS-comité. **Het ESS-comité moet qua lidmaatschap dezelfde structuur hebben als het Intrastat-comité, dat wil zeggen één lid per lidstaat.**

Amendement 6**Voorstel voor een verordening****Overweging 12***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (12) Vereenvoudigingen bij de inklaringsregelingen hebben ertoe geleid dat statistische gegevens over goederen onder verwerkingsprocedures niet bij de douane voorhanden zijn. Om ervoor te zorgen dat deze gegevens worden vastgelegd, moeten bewegingen van deze goederen worden opgenomen in het Intrastat-systeem.

Amendement

- (12) Vereenvoudigingen bij de inklaringsregelingen hebben ertoe geleid dat statistische gegevens over goederen onder verwerkingsprocedures niet bij de douane voorhanden zijn. Om ervoor te zorgen dat deze gegevens worden vastgelegd, moeten bewegingen van deze goederen worden opgenomen in het Intrastat-systeem, **waarbij eventuele extra kosten tot een minimum moeten worden beperkt. De informatievoorziening dient te geschieden overeenkomstig het beginsel van eenrichtingsrapportage, hetgeen inhoudt dat de gegevens, voor zover de kwaliteit ervan kan worden gegarandeerd, uitsluitend door de exporterende bedrijven moeten worden verzameld.**

Amendement 7**Voorstel voor een verordening****Overweging 13***Door de Commissie voorgestelde tekst*

- (13) De uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen lidstaten met betrekking tot intra-EU-handelsstatistieken moet worden toegestaan om de ontwikkeling, de productie en de verspreiding ervan te vergemakkelijken en de kwaliteit van de statistieken te verbeteren.

Amendement

- (13) De uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen lidstaten met betrekking tot intra-EU-handelsstatistieken moet worden toegestaan **en gratis zijn indien nodig** om de ontwikkeling, de productie en de verspreiding ervan te vergemakkelijken en de kwaliteit van de statistieken te verbeteren. **Dergelijke uitwisselingen moeten vrijwillig zijn en mogelijk worden gemaakt voor een overgangsperiode volgend op de inwerkingtreding van deze verordening. Deze uitwisseling van vertrouwelijke gegevens moet echter met zorg worden behandeld en moet op zich geen grotere administratieve lasten voor bedrijven met zich meebrengen.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 8
Voorstel voor een verordening
Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (14) De definitie van de statistische waarde moet worden verduidelijkt en afgestemd op de definitie van dit gegevens-element voor extra-EU-handelsstatistieken.

Amendement

- (14) De definitie van de statistische waarde moet worden verduidelijkt en afgestemd op de definitie van dit gegevens-element voor extra-EU-handelsstatistieken **teneinde een grotere vergelijkbaarheid van de intra- en extra-EU-handelsstatistieken te garanderen. Uniforme definities zijn essentieel voor een goed functionerende en soepele grensoverschrijdende handel en zijn met name van belang als eerste vereiste voor de verschillende nationale autoriteiten om tot overeenstemmende interpretaties te komen van de voorschriften die effect hebben op de grensoverschrijdende activiteiten van bedrijven.**

Amendement 9
Voorstel voor een verordening
Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (15) In overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel is het noodzakelijk en passend voorschriften vast te stellen inzake de verstrekking van gegevens door de douane, de uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen de lidstaten en de definitie van de statistische waarde betreffende intra-EU-handelsstatistieken. Deze verordening gaat overeenkomstig artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.

Amendement

- (15) In overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel is het noodzakelijk en passend **uniforme** voorschriften vast te stellen inzake de verstrekking van gegevens door de douane, de uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen de lidstaten en de definitie van de statistische waarde betreffende intra-EU-handelsstatistieken. Deze verordening gaat overeenkomstig artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.

Amendement 10
Voorstel voor een verordening
Overweging 15 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

-
- (15 bis) **De doorgifte van gegevens door de nationale autoriteiten moet voor de lidstaten en de instellingen of agentschappen van de Unie gratis zijn.**

Amendement

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 11**Voorstel voor een verordening****Overweging 17 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 bis) *Gezien de economische situatie in de lidstaten en met het oog op het versterken van de coördinatiemaatregelen op het niveau van de Unie moeten — met het oog op een doeltreffender tenuitvoerlegging van het beleid — een geïntegreerde benadering alsook steeds betrouwbaardere statistische indicatoren worden opgesteld.*

Amendement 12**Voorstel voor een verordening****Overweging 17 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(17 ter) *Naar aanleiding van de recente ontdekking dat de bescherming van de gegevens van burgers van de Unie en van de lidstaten te wensen overlaat, moeten de wijzen van overdracht van gevoelige statistische gegevens, ook van economische aard, beter worden beveiligd,*

Amendement 13**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 2 — letter b**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 5 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2. Statistische informatie over verzendingen en aankomsten van goederen waarvoor een enig document voor fiscale of douanedoeleinden vereist is, wordt **ten minste** één keer per maand door de douane rechtstreeks aan de nationale diensten verstrekt.

2. Statistische informatie over verzendingen en aankomsten van goederen waarvoor een enig document voor fiscale of douanedoeleinden vereist is, wordt één keer per maand door de douane rechtstreeks aan de nationale diensten verstrekt.

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 14**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 5**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 9 bis — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De uitwisseling van vertrouwelijke gegevens in de zin van artikel 3, lid 7, van Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad **van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek** (*) tussen de nationale autoriteiten van de lidstaten voor uitsluitend statistische doeleinden is toegestaan indien deze de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken over het goederenverkeer tussen de lidstaten bevordert of de kwaliteit ervan verbetert.

(*) PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164.

Amendement

De **gratis** uitwisseling van vertrouwelijke gegevens in de zin van artikel 3, lid 7, van Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad (*) tussen de nationale autoriteiten van de lidstaten voor uitsluitend statistische doeleinden is toegestaan indien **bewezen is dat** deze de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken over het goederenverkeer tussen de lidstaten bevordert of de kwaliteit ervan **aanzienlijk** verbetert. **Alle bijkomende administratieve lasten en kosten voor de lidstaten worden tot een minimum beperkt. Een dergelijke uitwisseling van vertrouwelijke informatie vindt op vrijwillige basis plaats tot ... (**).**

(*) Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

(**) Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze verordening.

Amendement 15**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 5**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 9 bis — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Nationale autoriteiten die vertrouwelijke gegevens hebben verkregen, behandelen deze vertrouwelijk en gebruiken deze uitsluitend voor statistische doeleinden.

Amendement

Nationale autoriteiten die vertrouwelijke gegevens hebben verkregen, behandelen deze vertrouwelijk en gebruiken deze uitsluitend voor statistische doeleinden. **Nationale autoriteiten verstrekken dergelijke gegevens niet aan andere dan de in deze verordening vermelde internationale organisaties.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 16**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 6 — letter c**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 10 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Onder bepaalde kwaliteitsvoorwaarden mogen de lidstaten de voor kleine afzonderlijke transacties verstrekte informatie vereenvoudigen. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 13 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze voorwaarden nader te bepalen.”

Amendement

5. Onder bepaalde kwaliteitsvoorwaarden mogen de lidstaten de voor kleine afzonderlijke transacties verstrekte informatie vereenvoudigen, **echter zonder dat dit schadelijke effecten heeft op de kwaliteit van de statistieken**. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 13 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze voorwaarden nader te bepalen.

Amendement 17**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 6 bis (nieuw)**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 11

Bestaande tekst

Artikel 11

Statistische geheimhouding

Wanneer de informatieplichtige daartoe een verzoek indient, besluiten de nationale diensten of de statistische resultaten waaruit indirect blijkt op wie deze betrekking hebben, niet worden verspreid of zodanig worden aangepast dat de verspreiding ervan het belang van de statistische geheimhouding niet schaadt.

*Amendement***(6 bis) Artikel 11 wordt vervangen door:**

„Artikel 11

Statistische geheimhouding

Wanneer de informatieplichtige daartoe een verzoek indient, besluiten de nationale diensten of de statistische resultaten waaruit indirect blijkt op wie deze betrekking hebben, niet worden verspreid of zodanig worden aangepast dat de verspreiding ervan het belang van de statistische geheimhouding niet schaadt. **De nationale autoriteiten zorgen ervoor dat eventuele nadelige gevolgen voor de verstrekker(s) van informatie in ruime mate worden gecompenseerd door de statistische voordelen.**”

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 18**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 7 — letter c**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 12 — lid 4 — alinea 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

”De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de technische bepalingen vast voor de opstelling van de statistieken.

Amendement

De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de technische bepalingen vast voor de **kostentechnisch gezien gunstigste** opstelling van de statistieken.

Amendement 19**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 8**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 13 — lid 4 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de eventuele maatregelen vast die nodig zijn om de kwaliteit van de statistieken te garanderen conform de kwaliteitscriteria.

Amendement

4. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen de eventuele maatregelen vast die nodig zijn om de kwaliteit van de statistieken te garanderen conform de kwaliteitscriteria, **waarbij buitensporige kosten voor de nationale autoriteiten moeten worden vermeden.**

Amendement 20**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 9**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 13 bis — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. Bij de uitoefening van de op grond van artikel 3, lid 4, artikel 6, lid 2, artikel 10, leden 3, 4, en 5, en artikel 12, lid 1, onder a), en lid 2, gedelegeerde bevoegdheden ziet de Commissie erop toe dat de gedelegeerde handelingen voor de lidstaten en de respondenten geen aanzienlijke extra administratieve lasten met zich meebrengen.

Amendement

2. Bij de uitoefening van de op grond van artikel 3, lid 4, artikel 6, lid 2, artikel 10, leden 3, 4, en 5, en artikel 12, lid 1, onder a), en lid 2, gedelegeerde bevoegdheden ziet de Commissie erop toe dat de gedelegeerde handelingen voor de lidstaten en de respondenten geen aanzienlijke extra **kosten of** administratieve lasten met zich meebrengen. **De Commissie reduceert de kosten en administratieve lasten daar waar mogelijk tot een minimum. Daarnaast geeft de Commissie een deugdelijke motivering van de acties in de voorgenomen gedelegeerde handelingen en biedt zij op basis van door de lidstaten geleverde informatie een overzicht van de bijbehorende druk en productiekosten als bedoeld in artikel 14, lid 3 van Verordening (EG) nr. 223/2009.**

Woensdag 15 januari 2014

Amendement 21**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 9**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 13 bis — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De bevoegdheid om de in de artikelen 3, lid 4, artikel 6, lid 2, artikel 10, leden 3, 4, en 5, en artikel 12, lid 1, onder a), en lid 2, bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie voor **onbepaalde tijd** toegekend vanaf [(Publicatiebureau: gelieve de datum van inwerkingtreding van de wijzigingsverordening in te voegen)].

Amendement

3. De bevoegdheid om de in de artikelen 3, lid 4, artikel 6, lid 2, artikel 10, leden 3, 4, en 5, en artikel 12, lid 1, onder a), en lid 2, bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie voor **een periode van vijf jaar** toegekend vanaf [(Publicatiebureau: gelieve de datum van inwerkingtreding van de wijzigingsverordening in te voegen)]. **Uiterlijk negen maanden voor het einde van de periode van vijf jaar stelt de Commissie een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.**

Amendement 22**Voorstel voor een verordening****Artikel 1 — punt 9**

Verordening (EG) nr. 638/2004

Artikel 13 bis — lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. Een overeenkomstig artikel 3, lid 4, artikel 6, lid 2, artikel 10, leden 3, 4 en 5 en artikel 12, lid 1, onder a) en lid 2, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad binnen een termijn van **twee** maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad daartegen bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad vóór het verstrijken van de termijn van twee maanden de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met **twee** maanden verlengd.

Amendement

6. Een overeenkomstig artikel 3, lid 4, artikel 6, lid 2, artikel 10, leden 3, 4 en 5 en artikel 12, lid 1, onder a), en lid 2, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad binnen een termijn van **drie** maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad daartegen bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad vóór het verstrijken van de termijn van drie maanden de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met **drie** maanden verlengd.

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0033

Benoeming van een lid van de directie van de Europese Centrale Bank (Sabine Lautenschläger)

Besluit van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over de aanbeveling van de Raad inzake de benoeming van een lid van de directie van de Europese Centrale Bank (N7-0002/2014 — C7-0010/2014 — 2014/0801(NLE))

(Raadpleging)

(2016/C 482/45)

Het Europees Parlement,

- gezien de aanbeveling van de Raad van 7 januari 2014 (N7-0002/2014) ⁽¹⁾,
  - gezien artikel 283, lid 2, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Europese Raad is geraadpleegd (C7-0010/2014),
  - gezien artikel 109 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A7-0023/2014),
- A. overwegende dat de Europese Raad bij schrijven van 8 januari 2014, dat op 9 januari 2014 is ontvangen, het Europees Parlement heeft geraadpleegd over de benoeming van Sabine Lautenschläger tot lid van de directie van de Europese Centrale Bank (ECB) voor een ambtstermijn van acht jaar;
- B. overwegende dat zijn Commissie economische en monetaire zaken de kwalificaties van mevrouw Lautenschläger heeft onderzocht, met name gelet op de in artikel 283, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie vermelde voorwaarden en het uit artikel 130 van het Verdrag voortvloeiende gebod van volledige onafhankelijkheid van de ECB op het gebied van het monetair beleid; overwegende dat de commissie in het kader van dit onderzoek een curriculum vitae van mevrouw Lautenschläger heeft ontvangen, alsmede de antwoorden op de haar toegezonden schriftelijke vragenlijst;
- C. overwegende dat de commissie vervolgens op 13 januari 2014 een hoorzitting met mevrouw Lautenschläger heeft gehouden tijdens welke zij een inleidende verklaring heeft afgelegd en vervolgens vragen van de leden van de commissie heeft beantwoord;
1. brengt een positief advies uit inzake de aanbeveling van de Raad om Sabine Lautenschläger tot lid van de directie van de ECB te benoemen;
  2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de Europese Raad, de Raad en de regeringen van de lidstaten.

⁽¹⁾ Nog niet in het Publicatieblad gepubliceerd.

Donderdag 16 januari 2014

P7_TA(2014)0034

Toestemming aan Frankrijk voor de toepassing van een lager tarief van bepaalde indirecte belastingen op „traditionele” rumproducten geproduceerd in Guadeloupe, Frans-Guyana, Martinique en Réunion *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 januari 2014 over het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij Frankrijk wordt gemachtigd een verlaagd tarief van bepaalde indirecte belastingen toe te passen op in Guadeloupe, Frans-Guyana, Martinique en Réunion vervaardigde „traditionele” rum en tot wijziging van Beschikking 2007/659/EG (COM(2013)0839 — C7-0488/2013 — 2013/0413(CNS))

(Bijzondere wetgevingsprocedure — raadpleging)

(2016/C 482/46)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2013)0839),
  - gezien artikel 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C7-0488/2013),
  - gezien artikel 55 en artikel 46, lid 1, van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A7-0013/2014),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel;
  2. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
  3. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in de door het Parlement goedgekeurde tekst;
  4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.
-

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL